ALLAN & BARBARA

PEASE

de ce bărbații se uită la meci și femeile se uită în oglindă

ALLAN & BARBARA
SERIA PEASE

Colecție coordonată de
ILEANA ACHIM

ALLAN PEASE, australian de origine, este cel mai celebru specialist din lume în limbajul trupului. Sfaturile sale pe tema imaginii publice sunt apreciate de oameni din cele mai diferite domenii, de la directori executivi la politicieni, prezentatori de televiziune și vedete rock. Programul său audio și video de instruire este inclus în numeroase cursuri de pregătire pentru afaceri.

Allan Pease este, de asemenea, un autor recunoscut datorită lucrărilor sale, care se află printre cel mai bine vândute cărți din lumea întreagă; dintre ele face parte și The Definitive Book of Body Language, care s-a vândut în mai multe milioane de exemplare și a fost tradusă în 32 de limbi.

La editura Curtea Veche i-au apărut lucrările întrebăriie sunt, defapt, răspunsuri (2001) și E/ e cu minciuna, ea vorbește-ntruna (2003), ultima fiind scrisă în colaborare cu soția sa, Barbara Pease.

BARBARA PEASE face parte din conducerea organizației Pease Training International, care produce filme și organizează cursuri de instruire și seminarii pentru afaceri și agenții guvernamentale.

Este autoarea bestsellerului internațional Memory Language și ține conferințe despre comportament și îngrijire.

ALLAN & BARBARA
PEASE

de ce bărbații se uită la meci și femeile se uită în oglindă

De ce suntem diferiți și ce-ar fi de făcut

Ediția a II-a revizuită

Traducere de
IRINA-MARGARETA NISTOR

Curtea veche

BUCUREȘTI, 2007

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

PEASE, ALLAN

De ce bărbaţii se uită la meci şi femeile se uită în oglindă: De ce suntem diferiţi şi ce-ar fi de făcut/ Allan Pease, Barbara Pease; trad. de Irina-Margareta Nistor. - Ed. a 2-a. rev.- Bucureşti: Curtea Veche Publishing, 2007

ISBN 978-973-669-338-0

I. Pease, Barbara
II. Nistor, Irina-Margareta (trad.)

159.925
392.6

Coperta: GRIFFON AND SWANS PRODUCTIONS
www.griffon.ro
Ilustraţia copertei: *Typical Male Gamer* de Sean Locke, 2007

ALLAN & BARBARA PEASE
Why Men Don't Listen & Women Can't Read Maps
How We're Different and What to Do about It

Copyright © 2001 by Allan Pease
for Why Men Don't Listen and Women Don't Read Maps

© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2006,
pentru prezenta versiune în limba română

ISBN 978-973-669-338-0

MULȚUMIRI

Dorim să le mulțumim următoarelor persoane care au contribuit în mod direct sau indirect, adesea chiar fără să știe, la această carte:

Ray & Ruth Pease, Bill & Beat Suter, Alison & Mike Tilley, Jaci Eliott, Stella Brocklesby, Paula & Natasha Thompson, Col & Jill Haste, Dr. Desmond Morris, Prof. Detlef Linke, Carole Tonkinson, Prof. Alan Garner, Bronia Szczygiel, John & Sue Macintosh, Kevin Austin, Dr. John Tickell, Dr. Rosie King, Dr. Barry Kitchen, Diana Ritchie, Cadbury Schweppes, Amanda Gore, Esther Rantzen, Melissa, Cameron & Jasmine Pease, Adam Sellars, Gary Skinner, Mike & Carol Pease, Andy Clarke, Len & Sue Smith, Dr. Dennis Waitley, Fiona & Michael Hedger, Christine Maher, Ray Martin, Dr. Rudi Brasch, Prof. Stephen Dain, Christine Craigie, Dr. Themi Garagounas, Prof. Dennis Burnham, Prof. Barbara Gillham, Bryan Cockerill, Leanne Wilson, Geoff Arnold, Lisa Tierney, Robyn McCormick, Kerri-Anne Kennerley, Geoff Burch, Jonathan Norman, Mărie Ricot, Julie Fenton, Nick Symons, Richard & Linda Denny, Angela & Sheila Watson-Challis, Simon Howard, Tom Kenyon-Slaney, Tony și Patrica Earle, Darley Anderson, Sue Irvine, Leanne Christie, Anita & Dave Kite, Barry Toepher, Bert Newton, Brendan Walsh, Carrie Siipola, Debbie Tawse, Celia Barnes, Christina Peters, Hannelore Federspiel, David & Jan Goodwin, Eunice și Ken Worden,

Frank şi Cavill Boggs, Graham şi Tracey Dufty, Graham Shiels, Grant Sexton, Kaz Lyons, Barry Markoff, Peter Rosetti, Max Hitchins, Debbie Mehrtens, Jack & Valerie Collis, John Allanson, John Hepworth, Pru Watts, Michael & Sue Rabbit, Michael & Sue Burnett, Michael & Kaye Goldring, Mike Schoettler, Peter & Jill Gosper, Rachel Jones, Ros & Simon Townsend, Sussan Hawryluk, Sue Williams, Terry & Tammy Butler, W. Mitchell, Walter Dickman, Bea Pullar, Alan Collinson, Russell Jeffery, Sandra & Loren Watts, Katrina Flynn, Luke Causby, Peter Draper, Scott Gilmour, Janet Gilmour, Lisa Petrich, Geoff Weatherburn, Dawn Eccles-Simkins, David Orchard, Donn Guthrie, Chris Stewart, Howard Gibbs, Sue Mcllwraith, Jules Di Maio, Nathan Haynes, Michael Kelly, Gary Larson, Dorie Simmonds şi Trevor Dolby.

INTRODUCERE

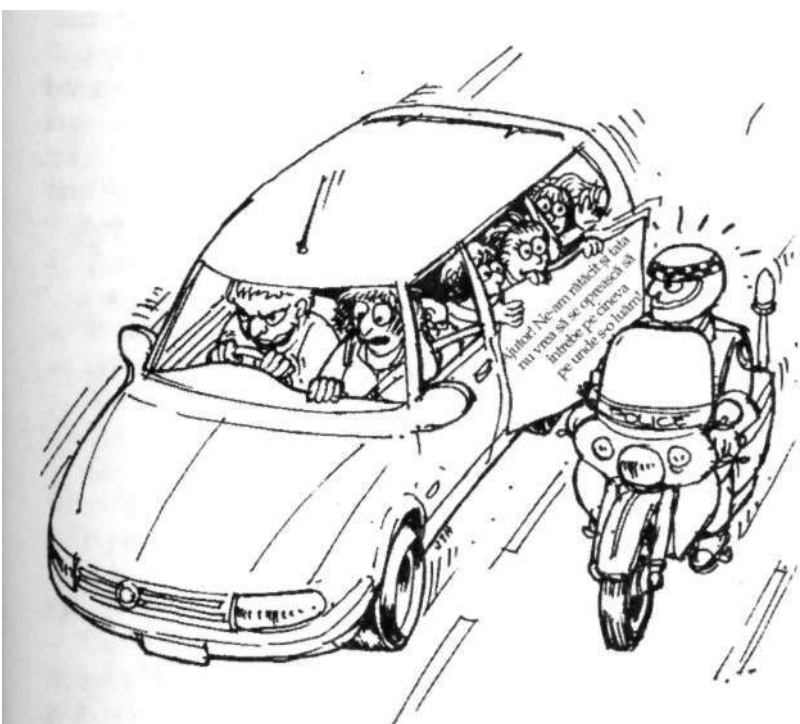

O plimbare de duminică

Era într-o după-amiază însorită de duminică, iar Bob și Sue au stabilit împreună cu cele trei fiice adolescente ale lor să facă o plimbare cu mașina până la plajă. Bob era la volan, Sue lângă el și tot întorcea capul spre bancheta din spate, ca să se amestece în conversațiile foarte animate ale fetelor lor. Bob avea impresia că vorbesc toate în același timp, producând un fel de bruiaj fără cap și coadă. în final, n-a mai rezistat și a început să țipe:

„N-ați putea să mai tăceți odată din gură?"

S-a așternut o liniște morman tală.

în cele din urmă, Sue a întrebat: „De ce?"

„Pentru că încerc să conduc", a răspuns el exasperat.

Fetele și mama lor s-au privit complet nedumerite, „încearcă să conducă?", au mormăit ele.

Nu vedeau nici un fel de legătură între conversația lor și faptul că el trebuia să conducă. El, în schimb, nu pricepea de ce trebuia să vorbească toate odată, uneori despre subiecte diferite, mai ales că nici una nu părea să asculte prea atent ce are de spus cealaltă.

De ce nu puteau pur și simplu să tacă și să-l lase să se concentreze asupra șofatului? Astfel că din cauza pălăvrăgelilor lor, ratase ultima ieșire din autostradă.

Problema fundamentală aici este una foarte simplă: bărbații și femeile sunt diferiți. Nu în bine sau în rău, ci

diferiți pur și simplu. Savanții, antropologii și sociobiologii au aflat asta de ani de zile, dar au fost totodată conștienți de faptul dureros că dacă și-ar fi exprimat acest punct de vedere în mod public în această lume în care totul trebuie să fie *politically correct,* ar fi devenit niște paria. Societatea actuală este îndemnată să creadă că bărbații și femeile au exact aceleași calități, aptitudini și potențial — în vreme ce argumentele științifice, ca o ironie, demonstrează că reprezentanții celor două sexe sunt complet diferiți.

Și unde ne duc toate acestea? Ca societate, pe un teren extrem de alunecos. Nu putem să începem să construim cu adevărat o forță colectivă decât înțelegând diferența dintre bărbați și femei — și nicidecum bazându-ne pe slăbiciunile fiecărora. în această carte, ne vom opri asupra pașilor uriași făcuți de teoria evoluției omului și vom încerca să demonstrăm felul în care cele descoperite se aplică în relațiile dintre bărbați și femei. Concluziile obținute vor fi controversate. Vor duce la confruntări. Uneori vor fi extrem de incomode. Dar totodată ne vor da posibilitatea unei înțelegeri profunde și atente a multor lucruri ciudate care se întâmplă între bărbați și femei. Dacă Bob și Sue ar fi citit toate acestea înainte de a porni la drum...

De ce a fost atât de greu de scris această carte

Am avut nevoie de trei ani pentru a scrie această carte și am fost nevoiți să străbatem peste 400 000 de kilometri. Pe parcursul cercetărilor noastre, am studiat ziare, am luat interviuri experților și am ținut seminarii în Australia, Noua Zeelandă, Singapore, Thailanda,

Hong Kong, Malaezia, Anglia, Scoția, Irlanda, Italia, Grecia, Germania, Olanda, Spania, Turcia, SUA, Africa de Sud, Botswana, Zimbabwe, Zambia, Namibia, Angola, Elveția, Austria, Finlanda, Indonezia, Bulgaria, Arabia Saudită, Polonia, Ungaria, Borneo, Rusia, Belgia, Franța, Japonia și Canada.

Cel mai greu ne-a fost să obținem punctele de vedere ale unor organizații publice sau particulare cu privire la anumite date statistice. De exemplu, sub 1% dintre piloții de pe liniile comerciale sunt femei. Când am încercat să discutăm acest subiect cu reprezentanții liniilor aeriene, majoritatea s-au arătat mult prea speriați ca să formuleze o părere, de teamă să nu fie acuzați de discriminări sexuale. Mulți ne-au răspuns: „fără comentarii", iar unele organizații chiar ne-au amenințat că vom suporta consecințe grave dacă le vom menționa numele în carte. Femeile în funcții de conducere s-au dovedit mai amabile, deși toate au adoptat o poziție defensivă, considerând acest studiu un atac la adresa mișcării feministe, fără să știe prea bine despre ce e vorba. O parte dintre opiniile unor voci autorizate pe care ne-am bazat documentația au fost obținute „neoficial", de la conducătorii unor companii și de la unii profesori universitari care au acceptat să ne primească în încăperi prost luminate sau dincolo de uși închise, obținând din partea noastră garanția că nu vor fi citați și că nu se va pomeni numele firmelor sau instituțiilor respective. Mulți aveau două păreri, cea oficială, *politically correct,* și cea reală, care „nu trebuia citată".

Veți constata că această carte este uneori provocatoare, alteori uimitoare și întotdeauna fascinantă. Ea se bazează pe dovezi științifice solide, dar am apelat și la conversații uzuale, convingeri și scenarii care pornesc de la lucruri amuzante ajungând la unele de-a dreptul

hilare, pentru a ne asigura că este suficient de spirituală, astfel încât cititorul să se distreze. Am încercat să punem toate explicațiile într-o formă cât mai simplă, evitând totuși o simplificare excesivă. Acest tip de abordare ușurează accesul la informație pentru cei mai mulți, dar îi poate plictisi pe cei care aparțin lumii științifice și care ar fi preferat să citească un jurnal științific. Obiectivul nostru, atunci când am scris această carte, a fost să vă ajutăm să aflați mai multe despre voi și despre sexul opus, astfel încât relația cu ceilalți să fie mai împlinită, mai plăcută și mai satisfăcătoare.

O organizație care se ocupă de tot ceea ce înseamnă condusul mașinilor a făcut o măsurătoare comparativă în privința diferențelor în funcție de sex referitoare la capacitatea de a parca, în mai multe țări. Rezultatele au fost atât de surprinzătoare, încât atunci când raportul respectiv a fost publicat, a plouat cu plângeri, care susțineau că se fac remarci sexiste și rasiste. Raportul a fost imediat retras și ținut sub cheie, urmând a nu mai fi prezentat niciodată, pentru că dăuna afacerii. Noi am reușit să obținem un exemplar al acestui studiu și vom discuta rezultatele lui, însă din motive legale și de etică, nu putem dezvălui sursa. Această carte este dedicată tuturor bărbaților și femeilor care la două noaptea își smulg părul din cap, întrebându-și cu disperare partenerul: *„De ce* naiba nu înțelegi?" Relațiile sfârșesc prost pentru că bărbații nu pricep că femeia nu poate fi asemenea lor, iar femeile se așteaptă ca bărbații lor să se comporte exact ca ele. Această carte nu numai că vă va ajuta să vă înțelegeți mai bine cu persoanele de sex opus, ci și să vă descifrați propria persoană. Ea vă va învăța cum să trăiți mai fericiți, mai sănătoși și într-o mai mare armonie.

Barbara și Allan Pease

1

ACEEAȘI SPECIE, LUMI DIFERITE

Evoluția unei creaturi magnifice

Bărbaţii şi femeile sunt diferiţi. Nu sunt mai buni sau mai răi — ci diferiţi. Singurul lucru pe care îl au în comun este faptul că aparţin aceleiaşi specii. Ei trăiesc în lumi diferite, cu valori diferite şi conform unor reguli diferite. Toată lumea ştie asta, dar foarte puţini oameni, şi mai ales foarte puţini bărbaţi, sunt dispuşi s-o recunoască. Acesta e totuşi adevărul. Dovezile sunt clare. Aproximativ 50% dintre căsnicii sfârşesc printr-un divorţ, cel puţin în ţările occidentale, şi chiar şi cele mai serioase relaţii sentimentale nu rezistă în timp. Bărbaţi şi femei din toate culturile, de toate culorile şi toate credinţele se ceartă mereu din pricina părerilor, a comportamentului, a atitudinilor şi a ideilor partenerilor lor.

Unele lucruri sunt de la sine înţelese

De regulă, bărbaţii merg la toaletă dintr-un singur motiv. Femeile folosesc toaletele ca pe adevărate locuri de întâlnire mondene sau de aplicare a diverselor te-, răpii. Femeile care intră într-o toaletă şi nu se cunosc între ele pot ieşi de acolo după puţină vreme ca bune prietene, părându-li-se că sunt amice de-o viaţă. însă toată lumea ar fi foarte uimită dacă un bărbat ar spune ceva de genul: „Măi Frank, mă duc până la toaletă — nu vrei să vii cu mine?"

Bărbații au supremația asupra telecomenzii, mutându-se de pe un canal pe altul; pe femei nu le deranjează să se uite la reclame. Atunci când sunt tensionați, bărbații beau mult alcool și explorează ținuturi noi; femeile mănâncă ciocolată și merg la cumpărături.

Femeile îi critică pe bărbați că sunt insensibili, că nu sunt grijulii, atenți, destul de calzi și de înțelegători, că nu stau de vorbă, că nu oferă destulă iubire, că nu se implică în relațiile sentimentale, că preferă să facă sex și nu dragoste și că lasă colacul de la toaletă ridicat.

Bărbații le critică pe femei pentru felul cum conduc mașina, că nu sunt în stare să găsească o adresă în ghidul străzilor, că întorc hărțile cu capul în jos, că nu sunt în stare să se orienteze în spațiu, că vorbesc prea mult fără rost, că nu au inițiative în privința sexului suficient de des, că vor mereu să fie mai cald în casă și că nu lasă niciodată colacul de la toaletă ridicat. Bărbații nu sunt în stare să găsească nimic din ceea ce caută pe lumea asta, în afară de CD-urile lor, care sunt întotdeauna în ordine alfabetică. Femeile descoperă întotdeauna unde sunt cheile rătăcite ale mașinii, în schimb foarte rar li se întâmplă să găsească drumul cel mai drept spre destinația dinainte stabilită. Bărbații cred că sunt sexul cel mai rațional. Femeile *știu* că ele sunt, de fapt, astfel.

Oare câți bărbați schimbă sulul de hârtie igienică de la toaletă? Nu se știe, pentru că nu s-a întâmplat niciodată.

Bărbații se minunează de felul în care femeile sunt capabile să intre într-o încăpere plină de lume și să facă

pe loc câte un comentariu despre fiecare; femeilor nu le vine a crede că bărbații observă atât de puține lucruri. Bărbații sunt uluiți că femeile nu observă când se aprinde beculețul de la bordul mașinii, anunțând că benzina este pe sfârșite, detectând în schimb o șosetă murdară dintr-un ungher aflat la 50 de metri distanță. Femeile sunt uimite că bărbații se descurcă întotdeauna să parcheze paralel mașina într-un spațiu îngust, folosindu-se de oglinda retrovizoare, în schimb nu găsesc niciodată punctul G.

Când o femeie se rătăcește, oprește și întreabă pe unde să o ia. Pentru un bărbat, acest lucru este un semn de slăbiciune. Se va învârti în cerc ore întregi, mormăind ceva de genul: „Am găsit alt drum", sau „Sunt în zonă" și „A, benzinăria asta o știu!"

Diverse fișe ale postului

Bărbații și femeile au evoluat diferit pentru că n-au avut încotro. Bărbații au vânat, femeile au cules recolta. Bărbații au protejat, femeile au hrănit. Ca urmare, corpurile și mințile lor au evoluat complet diferit.

Pe măsură ce, din punct de vedere fizic, corpul lor s-a schimbat în bine, pentru a se adapta funcțiilor specifice, același lucru s-a întâmplat și cu mintea lor. Bărbații au crescut mai înalți și mai puternici decât majoritatea femeilor, în vreme ce mintea li s-a dezvoltat pentru a le servi diverselor îndeletniciri specifice. Femeile erau bucuroase că bărbații lor își vedeau de treabă în vreme ce ele se îngrijeau de focul din peșteri, iar creierul li s-a dezvoltat astfel încât să se adapteze funcțiilor lor în viață.

Timp de milioane de ani, structura creierului bărbaților și al femeilor a continuat să se schimbe în mod diferit. Acum știm că sexele prelucrează informațiile în

mod diferit. Gândesc diferit, cred lucruri diferite, au percepții, priorități și comportamente diferite.

Ideea de a pretinde că lucrurile stau altfel presupune numai dureri de cap, confuzii și o deziluzie pe viață.

Teoria „clișeului"

începând cu sfârșitul anilor '80, a avut loc o adevărată explozie de cercetări referitoare la diferențele dintre bărbați și femei, precum și la felul în care funcționează mintea lor. Pentru prima dată, o aparatură computerizată extrem de avansată a permis o scanare a creierului din care s-a constatat cum funcționează acesta „în direct". Având posibilitatea de a pătrunde în vastul peisaj al minții umane, am putut obține multe răspunsuri la întrebările referitoare la diferențele dintre bărbați și femei. Studiul ce va fi comentat în această carte pornește de la diverse cercetări științifice, medicale, psihologice și sociologice, toate ajungând la o concluzie comună — lucrurile nu stau deloc la fel; bărbații și femeile sunt diferiți. De-a lungul a aproape întregului secol XX, aceste diferențe au fost explicate prin condiționări sociale — felul în care suntem reflectă atitudinea părinților și a profesorilor, care, de fapt, o reflectă pe aceea a societății lor. Fetițele erau îmbrăcate în roz și li se dădeau păpuși cu care să se joace, iar băieții erau îmbrăcați în albastru și li se dădeau soldățel de plumb și tricouri de fotbaliști. Fetițele erau cocoloșite și mângâiate, în vreme ce băieții erau bătuți pe spate și li se spunea să nu mai plângă. Până de curând, s-a crezut că, la naștere, creierul copilului este asemenea unei table goale, drept pentru care dascălii săi pot înscrie acolo ce ar urma acesta să-și dorească și să prefere. Dovezile

biologice de care dispunem în prezent ne arată, totuși, o cu totul altă imagine a felului în care gândim. S-a demonstrat cât se poate de convingător că hormonii și legăturile care se stabilesc la nivelul creierului răspund în mare parte de atitudinile noastre, de preferințele și de comportamentul nostru. Acest lucru înseamnă că dacă băieței și fetițele ar crește pe o insulă pustie, în care n-ar exista nici o formă socială organizată ori părinți care să-i călăuzească, fetele tot s-ar alinta, și-ar face prieteni și s-ar juca cu păpușile, în vreme ce băieții ar stabili un fel de concurență mentală și fizică, organizându-se în grupuri cu o ierarhie clară.

Felul în care se stabilesc conexiunile noastre cerebrale în pântecul mamei și efectul hormonilor vor determina felul în care gândim și ne comportăm.

Așa cum veți vedea, felul în care se stabilesc legăturile în creier și hormonii care pulsează în corpul nostru sunt cei doi factori ce dictează în mare măsură felul în care gândim și ne comportăm, cu mult înainte de a ne naște. Instinctele noastre sunt, practic, genele care determină felul în care corpul nostru se va comporta în anumite situații date.

Să fie oare o conspirație a bărbaților?

Din 1960, mai multe grupuri de presiune au încercat să ne convingă să negăm moștenirea noastră biologică. Ele pretind că guvernele, religiile și sistemul educațional nu înseamnă altceva decât un complot al bărbaților împotriva femeilor, pentru a le menține pe acestea la un

nivel inferior. A lăsa femeile însărcinate ar fi o modalitate de a deține și mai bine supremația asupra lor.

Sigur că, din punct de vedere istoric, cam așa arată lucrurile. Totuși, se impune o întrebare: dacă femeile și bărbații sunt identici, așa cum susțin aceste grupuri, cum de au reușit bărbații să impună o dominație totală asupra lumii? Studierea funcționării creierului ne oferă o multitudine de răspunsuri. Noi nu suntem identici. Bărbații și femeile ar trebui să fie egali din punctul de vedere al șanselor de a-și atinge întregul potențial, dar nu sunt categoric identici în privința capacităților lor înnăscute. *Egalitatea* dintre bărbați și femei rămâne o problemă politică sau morală, în timp ce ideea că ar fi *identici* este una de ordin științific.

Egalitatea dintre bărbați și femei rămâne o problemă politică sau morală; diferența esențială este una de ordin științific.

Cei care se opun ideii că biologia afectează comportamentul se opun discriminărilor sexuale, deseori cu cele mai bune intenții. Confuzia apare însă în privința diferenței dintre *egal* și *identic,* care sunt două chestiuni total diferite. în această carte, veți afla despre felul în care știința confirmă faptul că bărbații și femeile sunt profund diferiți atât fizic cât și mental. Ei nu sunt la fel.

Am investigat cercetările celor mai importanți paleontologi, etnologi, psihologi, biologi și neurospecialiști. Diferențele la nivelul creierului dintre bărbați și femei sunt acum clare, mai presus de orice fel de speculații, prejudecăți sau îndoieli.

Atunci când sunt cântărite diferențele dintre bărbați și femei, așa cum sunt ele expuse în această carte, s-ar

putea ca unii să susțină: „Nu — povestea asta nu-mi seamănă deloc — eu nu fac așa ceva!" Ei bine, poate că așa este. Dar noi ne ocupăm de bărbați și femei medii, adică de felul cum reacționează majoritatea bărbaților și femeilor în majoritatea cazurilor și a situațiilor de până acum. „Mediu" înseamnă că dacă vă aflați într-o încăpere plină, veți constata că bărbații sunt mai zdraveni și mai înalți decât femeile, de fapt, cu 7% mai înalți și, în medie, cu 8% mai zdraveni. S-ar putea ca persoana cea mai înaltă și mai zdravănă din încăpere să fie o femeie, dar în ansamblu, bărbații sunt mai zdraveni și mai înalți decât femeile. în cartea recordurilor, *Guinness,* aproape întotdeauna cele mai înalte și mai zdravene persoane au fost bărbații. Cea mai înaltă ființă înregistrată a fost Robert Wodlow din Alton, Illinois, care în iunie 1940 măsura 2,72 metri. Cea mai înaltă persoană din anul 2000 a fost Radhomane Chabib, din Tunisia, care avea 2,35 metri. Cărțile de istorie sunt pline de bărbați înalți și femei mărunțele! Aceasta nu este o formă de discriminare sexuală, este o realitate.

Care este poziția noastră (a autorilor)

Citind această carte, unii s-ar putea să simtă mulțumire, aroganță sau furie. Asta pentru că, în mai mică sau în mai mare măsură, au fost victime ale filozofiilor idealiste, care susțin că femeile și bărbații sunt la fel, așa încât e cazul să ne clarificăm punctul de vedere încă de pe acum. Noi, autorii, scriem această carte pentru a vă ajuta să vă dezvoltați și să vă îmbunătățiți relațiile cu ambele sexe. Considerăm că bărbații și femeile trebuie să aibă șanse egale în carieră, în orice domeniu și

că persoanele cu o calificare egală trebuie să primească compensații egale pentru un efort similar.

Diferit nu intră în antinomie cu egal. Egalitatea vizează libertatea de a alege să facem ceea ce dorim, iar diferența înseamnă că noi, ca bărbați sau femei, s-ar putea să nu vrem să facem aceleași lucruri. De pe aceeași listă, alegem de obicei lucruri diferite.

Scopul nostru este să privim obiectiv relația dintre bărbați și femei, să o explicăm din punct de vedere istoric; să avem în vedere sensurile și implicațiile pe care le presupune această abordare, dar și dezvoltarea tehnicilor și a strategiilor unei vieți mai fericite și mai împlinite. Noi nu ne ascundem după deget avansând supoziții sau clișee *politically correct* sau îmbârligături științifice. Dacă ceva arată ca o rață, măcăie ca o rață, umblă ca o rață, înseamnă că sunt destule dovezi pentru a demonstra că este o rață și o vom recunoaște ca atare.

Dovezile prezentate aici arată că persoanele de sex diferit sunt intrinsec *înclinate* să gândească în mod diferit. Noi nu sugerăm că vreunul dintre sexe ar trebui să se comporte într-un anumit fel sau că așa i-ar fi scris.

Natură *versus* formare

Melissa a născut gemeni, un băiat și o fată. Pe Jasmine a înfășat-o într-o păturică roz, iar pe Adam într-una albastră. Rudele au adus tot felul de jucării pufoase și plușate pentru Jasmine și o minge de fotbal american, de jucărie, pentru Adam, precum și un tricou sportiv minuscul. Toată lumea i-a vorbit Jasminei pe un ton blând, gângurindu-i și spunându-i ce frumoasă și grozavă e ea, dar de obicei numai rudele de sex feminin au luat-o în brațe și au alintat-o. Când au venit în vizită

bărbații din familie, ei s-au concentrat mai ales asupra lui Adam, vorbindu-i mai tare, bătându-l pe burtică, aruncându-l în sus și în jos și gândindu-se deja că ar putea face din el un fotbalist.

Un asemenea scenariu a fost trăit de aproape toată lumea. Totuși, se pune o întrebare: oare comportamentul nostru de adulți este unul de ordin biologic sau unul dobândit și perpetuat de la o generație la alta? Este o chestiune ce vizează natura umană sau formarea?

Pe aproximativ întregul parcurs al secolului XX, psihologii și sociologii au considerat că majoritatea convingerilor și preferințelor noastre sunt determinate de condiționările sociale, precum și de mediul înconjurător. Totuși, știm că hrănirea este un fenomen dobândit — mamele adoptive, indiferent că este vorba de oameni sau de maimuțe, crescându-și absolut superb copiii sau puii. Pe de altă parte, savanții susțin că, în mare măsură, este vorba despre o chestiune biologică, de reacții chimice și hormonale. începând cu 1990, au apărut dovezi copleșitoare ce susțin acest punct de vedere științific, și anume că ne naștem cu mare parte din programarea minții noastre deja formată. Faptul că bărbații erau de obicei vânători, iar femeile aveau grijă de ceilalți dictează și în prezent comportamentul, convingerile și prioritățile. Un studiu foarte important făcut la Universitatea Harvard arată nu numai că adoptăm un comportament diferit față de sugarii băieți și fete, dar folosim și cuvinte diferite. Fetițelor le spunem mieros: „Ce dulce ești", „Iubițica mea", „Ce fetiță frumoasă", iar la băieți ne răstim puțin, zicându-le: „Ce faci măi, flăcăule?", sau: „Mamă, ce voinic ești!"

Faptul că fetițelor li se oferă păpuși Bărbie și băieților Action Man nu creează automat un comportament; doar îl exacerbează. Tot așa, studiul făcut la Harvard

constată că tipul de comportament diferit adoptat de adulți față de fete și băieți nu face decât să accentueze diferențele deja existente. Atunci când o rățușcă este aruncată în apă, ea începe să înoate. Priviți cu atenție și veți constata că rățușca are labele ideale pentru a o face. Dacă îi veți analiza creierul, veți constata că în el există dezvoltat deja un „modul al înotului". Apa este doar un loc în care s-a întâmplat să ajungă rățușca, nefiind ea cea care determină în fapt comportamentul zburătoarei.

Studiile arată că suntem mai degrabă un produs al propriei noastre biologii, și nu victime ale clișeelor sociale. Suntem diferiți pentru că și creierul nostru este structurat diferit. Acest lucru ne face să percepem lumea în mod diferit, având valori și priorități diferite. Nu mai bune sau mai rele — ci diferite.

Ghidul omului

Această carte e ca un ghid cu ajutorul căruia pătrundem într-o cultură sau o țară străină. Acest ghid conține argoul local, precum și expresiile respective, limbajul semnelor, precum și câteva date referitoare la cum sunt locuitorii și de ce sunt așa.

Majoritatea turiștilor merg în țări străine fără să se informeze prea mult în legătură cu locul respectiv și se simt intimidați sau nemulțumiți de faptul că localnicii nu vorbesc englezește și nici nu mănâncă hamburgeri și cartofi prăjiți. Dar pentru a vă bucura și a beneficia de experiența altor culturi, trebuie să le înțelegeți istoria și evoluția. După care trebuie să învățați măcar câteva faze uzuale și să intrați în contact cu stilul lor de viață pentru o primă experiență directă și pentru o mai profundă înțelegere a culturii respective. Astfel, nu veți mai arăta, vorbi și acționa ca niște turiști — adică ase-

meni acelei categorii de persoane care puteau la fel de bine să se bucure de alte ținuturi rămânând acasă și doar gândindu-se la ele.

Această carte vă va învăța cum să vă bucurați și să beneficiați de cunoașterea persoanelor de sex opus. Dar mai întâi, trebuie să le înțelegeți istoria și evoluția.

în timpul unei vizite
la castelul Windsor din Anglia,
un turist american a fost auzit spunând:
„E un castel minunat, dar de ce oare
l-au construit atât de aproape de aeroport?"

Această carte se ocupă de fapte și realități. E vorba despre oameni adevărați, studii autentice, întâmplări și conversații înregistrate, care au avut loc realmente. Nu trebuie să vă preocupe dendritele, *corpus callosum,* neuropeptidele, rezonanța magnetică și dopamina la nivelul cercetării funcțiilor creierului. Noi am făcut-o, dar vrem să păstrăm totul la un nivel cât mai simplu, pentru a fi mai ușor de citit. Ne ocupăm pe larg de o știință relativ nouă, care se numește sociobiologie — aceasta studiază felul în care genele și evoluția ne determină comportamentul.

Veți constata că există concepte extrem de serioase, precum și tehnici și strategii susținute din punct de vedere științific ce par a fi în majoritate de la sine înțelese sau o chestiune de bun-simț. Am lăsat deoparte toate tehnicile, practicile și părerile care nu își au rădăcina sau nu sunt dovedite științific.

Avem de-a face aici cu maimuța modernă — maimuța care deține controlul asupra lumii megacalculatoarelor și care poate ateriza pe Marte, dar despre care se poate oricând dovedi că provine dintr-un pește. A fost nevoie de milioane de ani pentru a ne dezvolta ca

specie și totuși, în prezent, ne-am adâncit într-o lume a tehnologiei și a ceea ce este *politically correct,* care nu permite prezența decât eventual într-o foarte mică măsură a părții noastre biologice.

Ne-au trebuit aproape 100 de milioane de ani pentru a evolua la stadiul unei societăți suficient de sofisticate pentru ca omul să poată ajunge pe Lună, dar el este totuși nevoit să meargă la toaletă asemenea strămoșilor săi primitivi. Oamenii pot să pară oarecum diferiți de la o cultură la alta, dar dincolo de asta, nevoile și impulsurile noastre biologice sunt aceleași. Vom demonstra că trăsăturile noastre comportamentale diferite sunt moștenite sau transmise de la o generație la alta și că, așa cum veți vedea, practic nu există diferențe culturale.

Să aruncăm acum o privire rapidă asupra felului în care a evoluat creierul nostru.

Cum am ajuns astfel

A fost o vreme când bărbații și femeile trăiau fericiți la un loc și munceau în armonie. Bărbatul se aventura zilnic într-o lume ostilă și periculoasă, riscându-și viața ca vânător, pentru a aduce hrană femeii și copiilor săi, apărându-i împotriva animalelor sălbatice sau a dușmanilor. El și-a dezvoltat un sistem de orientare în spațiu pentru a găsi mai ușor hrana și a o aduce acasă, dar și îndemânarea necesară pentru a putea nimeri o țintă în mișcare. Fișa postului său ar fi următoarea: vânarea prânzului — și asta se și aștepta de la el.

Femeia se simțea totuși prețuită, pentru că bărbatul își punea în joc și viața pentru a se îngriji de familie. Reușita lui ca bărbat era măsurată prin capacitatea de a vâna și de a aduce acasă de-ale gurii, iar respectul de sine era măsurat prin recunoștința femeii pentru bată-

lia și eforturile depuse de el. Familia depindea de el și de măsura în care își îndeplinea datoria de vânător al prânzului și de protector — de nimic altceva. El nu trebuia în nici un caz să „analizeze relația" și nici să ducă gunoiul sau să ajute la schimbatul așternuturilor.

Rolul femeii era la fel de limpede. I se încredințase purtatul copilului în pântece, acest lucru stabilind felul în care va evolua și se va specializa pentru îndeplinirea acestui rol. Ea trebuia să fie capabilă să supravegheze exact zona în care se afla pentru a detecta semne ale primejdiei și avea un excelent simț de orientare, într-un spațiu îngust însă, folosind delimitări precise pentru a nu se rătăci și având talentul să sesizeze schimbările mărunte din comportamentul și aspectul copiilor și adulților. Lucrurile erau foarte simple: el era vânătorul-prânzului, iar ea, apărătoarea-cuibului.

Ea își petrecea ziua având grijă de copii, adunând fructe, legume și nuci, intrând în legătură cu celelalte femei din grup. Nu trebuia să se preocupe de hrana de bază ori să se lupte cu dușmanii, iar reușitele îi erau măsurate în raport cu capacitatea de a menține o viață de familie. Respectul de sine era determinat de recunoștința bărbatului ei și de felul în care acesta îi aprecia talentul de a ține „casa" și de a avea grijă de toată lumea. Capacitatea de a purta copii în pântece era considerată magică, chiar sfântă, pentru că numai ea deținea secretul aducerii pe lume a unei noi vieți. Niciodată nu se aștepta de la ea să vâneze animale, să se lupte cu dușmanii sau să schimbe becuri.

Supraviețuirea era dificilă, dar relațiile erau mai simple. Acest model s-a păstrat sute de mii de ani. La sfârșitul fiecărei zile, vânătorii se întorceau cu prada, aceasta era împărțită în mod egal și toată lumea mânca la un loc într-o peșteră comună. Vânătorul schimba prada sa cu fructele și legumele aduse de femei.

După masă, bărbații stăteau lângă foc, uitându-se într-un punct fix, jucând ceva sau spunând povești ori glume. Era versiunea preistorică a bărbatului care schimbă canalele TV cu telecomanda sau care e total absorbit de lectura ziarului. Bărbații erau istoviți de eforturile pe care le presupunea vânătoarea și se destindeau, pentru a se apuca iar de vânat a doua zi. Femeile continuau să aibă grijă de copii și de bărbat, care trebuiau să fie hrăniți și să se odihnească. Fiecare aprecia eforturile celuilalt — bărbații nu erau socotiți leneși, iar femeile nu erau percepute ca menajere oprimate.

Aceste ritualuri simple, precum și aceste comportamente încă mai există la civilizațiile vechi, cum ar fi cele din Borneo, în anumite părți ale Africii și Indoneziei, precum și la o parte dintre aborigenii australieni, la maorii din Noua Zeelandă și la eschimoșii din Canada și Groenlanda. în aceste culturi, fiecare om își cunoaște și își înțelege perfect rolul. Bărbații apreciază efortul femeilor și femeile pe cel al bărbaților. Fiecare îl percepe pe celălalt ca fiind persoana care contribuie la supraviețuirea familiei și la binele acesteia. Pentru bărbații și femeile care trăiesc însă în țările civilizate moderne, aceste vechi reguli au fost aruncate la coș — fiind înlocuite cu haos, confuzie și nefericire.

Nu ne așteptam să fie așa

Unitatea și supraviețuirea familiei nu mai depind doar de bărbați, iar femeile nu mai trebuie să stea acasă, să aibă grijă de ceilalți și de gospodărie. Pentru prima dată în istoria speciei noastre, majoritatea bărbaților și femeilor sunt tot mai nelămuriți în privința „fișei postului" lor. Voi, cititorii acestei cărți, sunteți prima generație care vă confruntați cu o serie de situații cu care

strămoșii voștri nu au avut de a face. Pentru prima dată de când e lumea, ne dorim de la parteneri iubire, pasiune și împlinire personală, pentru că elementele primordiale de supraviețuire nu mai stau sub semnul incertitudinii. Structura socială modernă oferă de obicei o bază de subzistență prin fondurile de pensii, asigurări sociale, legile de protecția consumatorului și alte diverse instituții guvernamentale. Deci, care sunt noile reguli și de unde pot fi învățate? Această carte încearcă să furnizeze unele răspunsuri.

De ce mama și tata nu ne pot ajuta

Dacă v-ați născut înainte de 1960, atunci ați crescut văzându-vă părinții comportându-se pe baza unor vechi reguli de supraviețuire a bărbatului și a femeii. Părinții voștri repetau, de fapt, comportamentul pe care l-au învățat de la părinții *lor,* care își copiaseră *propriii* părinți, care îi imitaseră pe părinții *lor* și așa mai departe, până la popoarele primitive, care trăiau în peșteri având roluri bine definite.

în prezent, regulile s-au schimbat complet și părinții voștri nu știu cum să vă ajute. Numărul de divorțuri printre tinerii căsătoriți este în prezent în jur de 50%, iar atunci când sunt luate în calcul și relațiile homosexuale, cota reală a cuplurilor destrămate ajunge la 70%. Trebuie să învățăm reguli noi pentru a descoperi cum putem fi fericiți și cum am putea supraviețui fără probleme din punct de vedere sentimental și în secolul XXI.

Suntem doar o specie de animale

Mulți oameni nu acceptă ideea că sunt doar o specie de animale. Refuză să accepte realitatea că 96% din ceea

ce se găsește în corpul lor este identic cu ceea ce se regăsește în corpul unui porc sau al unui cal, ori faptul că ADN-ul nostru este în proporție de 97,5% identic cu al gorilei și de 98,4% cu al cimpanzeului. Singura diferență în raport cu celelalte animale este capacitatea noastră de a gândi și de a plănui. Celelalte animale nu pot decât să reacționeze la diverse situații în funcție de moștenirea genetică a creierului lor și printr-o repetare de comportament. Ele nu pot gândi, ci doar reacționa.

Majoritatea oamenilor acceptă și recunosc faptul că animalele acționează în funcție de instincte, care le determină în mare măsură comportamentul. Acest comportament instinctiv este ușor de perceput • — păsările cântă, broaștele orăcăie, câinii ridică piciorul și pisicile își vânează prada stând la pândă. Acestea nu sunt comportamente intelectuale, drept pentru care mulți oameni fac cu greutate legătura între acest comportament și comportamentul lor. Ignoră până și faptul că și comportamentele lor primare sunt instinctive — cum ar fi plânsul și suptul.

Toate comportamentele pe care le moștenim, pozitive și negative, de la părinții noștri sunt transmise la copii așa cum se întâmplă și în cazul animalelor. Atunci când noi, ca oameni, acceptăm că suntem, de fapt, animale ale căror impulsuri sunt sensibilizate de milioane de ani de evoluție, ne e mai ușor să ne înțelegem nevoile fundamentale, precum și impulsurile, acceptându-ne în mai mare măsură și acceptându-i totodată și pe ceilalți. în acest lucru constă drumul pe care trebuie pornit spre adevărata fericire.

2

O LOGICĂ ABSOLUTĂ

Bărbații nu sunt în stare să găsească nimic...

Petrecerea era în plină desfășurare atunci când au sosit John și Sue. Odată ajunși, Sue l-a privit pe John în ochi și, parcă fără să miște buzele, i-a spus: „Vezi cuplul ăla de lângă fereastră...?" John a întors capul să se uite. „Nu te uita acum", a șuierat ea. „Prea o faci ostentativ!" Sue nu putea pricepe de ce John trebuia să facă o mișcare atât de indiscretă, în vreme ce John se minuna de faptul că Sue putea să observe pe cineva fără să procedeze astfel.

In acest capitol, vom explora diferențele de percepție senzorială dintre bărbați și femei, precum și implicațiile pe care acestea le au asupra relațiilor dintre noi.

Femeile ca detectoare radar

Orice femeie își dă seama imediat când o altă femeie este supărată sau se simte jignită, pe când bărbatul trebuie să vadă lacrimi sau o altă dovadă palpabilă, eventual o criză de furie ori o palmă peste obraz, pentru a-și da seama despre ce e vorba. Ca majoritatea mamiferelor femele, femeile sunt dotate cu un sistem senzorial mult mai fin decât al bărbaților. Cele care poartă copii în pântece și trebuie să apere cuiburile au mare nevoie de o capacitate de sesizare a schimbărilor cele mai subtile ale atitudinii celorlalți. Ceea ce de obicei este numit

„intuiție feminină" nu este altceva decât capacitatea foarte dezvoltată a femeilor de a observa orice amănunte, cât de mici, precum și schimbările de aspect sau de comportament ale celorlalți. De-a lungul istoriei, acest talent tipic feminin i-a uluit întotdeauna pe bărbații care au călcat strâmb — și au fost invariabil prinși.

Unul dintre prietenii noștri ne povestea că nu-i vine să creadă cât de repede detecta soția sa ceva ce el avea de ascuns și cum dintr-odată acest har o părăsea când era vorba să intre în marșarier în garaj. Capacitatea de estimare a distanței dintre mașină și zidul garajului ține de capacitatea de orientare în spațiu, localizată în emisfera frontală dreaptă și nu este deloc bine dezvoltată la majoritatea femeilor. Dar despre asta vom discuta în Capitolul 5.

„Soția mea vede de la 50 de metri un fir de păr blond pe haină, dar invariabil intră în ușa garajului ori de câte ori trebuie să parcheze mașina."

Apărătoarele căminului, pentru a proteja supraviețuirea familiei lor, aveau nevoie să sesizeze schimbările oricât de mici de comportament ale urmașilor lor, care ar fi semnalizat durere, foame, rănire, agresiune sau deprimare. Bărbații fiind vânătorii-de-prânz, nu stăteau suficient în peșteră pentru a învăța să descifreze semnalele nonverbale sau căile de comunicare interpersonală. Neuropsihologul și profesorul Ruben Gur de la Universitatea din Pennsylvania a făcut teste cu scanerul la nivelul creierului pentru a demonstra că atunci când creierul bărbatului se odihnește, cel puțin 70% din activitatea sa electrică este blocată. In cazul

femeilor, scanerul a arătat că este activ în proporție de 90% în timpul unei stări similare, confirmând faptul că femeile primesc și analizează permanent informații din mediul înconjurător. Femeia îi cunoaște pe prietenii copiilor, le știe speranțele, visurile, iubirile, temerile ascunse, la ce se gândesc, ce simt și, în general, ce ispravă pun la cale. Bărbații sunt vag conștienți că există niște mititei care trăiesc și ei pe acolo, prin casă.

Numai ochii lor văd

Ochii sunt o extensie a creierului, aflată în afara craniului. Retina de la baza globului ocular conține aproximativ 130 de milioane de celule în formă de bastonașe, care se mai numesc și fotoreceptori și care reacționează la alb și negru, dar și șapte milioane de celule conice, care percep culorile. Cromozomul X furnizează aceste celule de culoare. Femeile au doi cromozomi X, ceea ce le dă posibilitatea de a avea o mai mare varietate de celule conice decât bărbații, această diferență fiind sesizabilă din faptul că femeile descriu culorile mult mai amănunțit. Bărbatul va face o descriere sumară a culorilor cum ar fi roșu, albastru și verde, în vreme ce femeile vor distinge nuanțe castanii, translucide, asemenea lișiței, mov și verde ca mărul.

Ochii oamenilor au și acel alb lesne sesizabil, care lipsește celorlalte primate. Acest lucru permite o mișcare mai amplă a ochiului și orientarea privirii, ambele fiind vitale în comunicarea directă dintre oameni. Femeile au albul ochilor mai mare decât al bărbaților, pentru că acea comunicare interpersonală la distanță mică face parte integrantă din legătura pe care o stabilește o femeie; un alb al ochiului mai extins permite detectarea mai multor

semnale ce pot fi transmise sau primite, descifrând direcția mișcării ochilor partenerului.

Acest tip de comunicare de tip vizual nu e extrem de important pentru alte specii de animale, așa încât ele nu au aproape deloc albul ochiului, bazându-se mai ales pe limbajul trupului ca principală formă de comunicare.

Oare ele au un ochi în ceafă?

Ei bine, nu chiar, dar nici nu suntem foarte departe de realitate. Femeile nu numai că au o mai mare varietate de celule conice la nivelul retinei, dar au și o percepție periferică mai amplă decât cea a bărbaților. Ca apărătoare a cuibului, ea are o construcție a creierului care îi permite să perceapă la nivelul unui unghi de cel puțin 45° pe ambele laterale ale capului, precum și deasupra și sub nivelul nasului. La multe femei, percepția periferică ajunge până la aproape 180°. Ochiul bărbatului este mai mare, iar creierul îl configurează pentru un tip de privire ca printr-un tunel, la mare distanță, ceea ce înseamnă că poate vedea limpede și cu mare acuratețe în față și pe distanțe mai mari, ca și cum ar avea un fel de binoclu.

Femeile au o percepție vizuală periferică mai amplă, în vreme ce bărbații văd mai bine în depărtare.

Ca vânător, bărbatul are nevoie de o vedere care să-i permită să detecteze și să urmărească ținta propusă pe distanțe mari. El și-a dezvoltat o vedere aproape fixă, pentru a nu-i fi distrasă atenția de la țintă, în vreme ce

femeia are nevoie de o rază a privirii mai extinsă, spre a urmări orice animal de pradă care s-ar putea strecura în cuibul ei. De aceea bărbaţii moderni îşi găsesc cu mare uşurinţă drumul spre cârciuma cea mai îndepărtată, dar niciodată nu reuşesc să dea peste ce caută în frigider, bufete şi sertare.

în Marea Britanie, în 1997 s-au înregistrat 4 132 de pietoni copii omorâţi sau accidentaţi pe diverse drumuri, dintre care 2 640 băieţi şi 1 492 fete. în Australia, numărul accidentelor băieţilor pietoni este dublu faţă de cel al fetiţelor. Băieţii îşi asumă mai multe riscuri atunci când traversează strada şi au o mai proastă percepţie periferică, ceea ce sporeşte numărul accidentelor.

Percepţia vizuală periferică poate fi ameliorată prin mult exerciţiu, cum se întâmplă de altfel cu piloţii militari. De asemenea, avem dintr-odată o mai bună percepţie periferică în momentele în care viaţa ne este pusă în primejdie. în timpul unei revolte dintr-o închisoare din Perth, Australia (1999), deţinuţii au luat ostatici mai mulţi paznici. Ei au anunţat că dacă nu le sunt

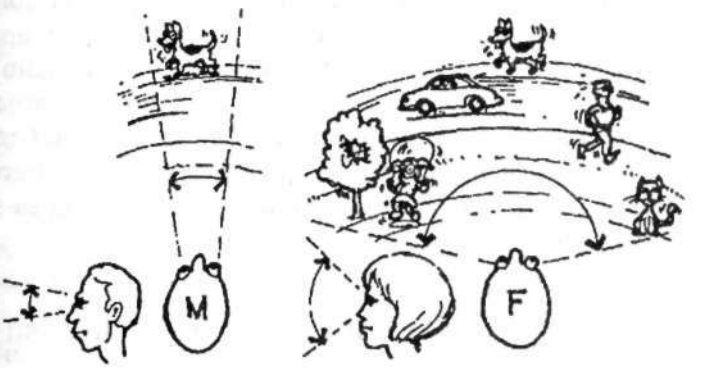

Raza de percepţie a ochiului bărbatului şi al femeii

satisfăcute revendicările, aceștia vor fi omorâți. Unul dintre paznicii închisorii, Lance Brenen, a declarat că până atunci el avusese „un tip de percepție vizuală caracteristic masculină, respectiv de tunel". Supraviețuind acestui incident, percepția sa vizuală periferică s-a îmbunătățit, ajungând până la aproape 180°. Din cauza traumatismului suferit în cursul acestor evenimente și a fricii de moarte, creierul lui a extins raza vizuală periferică pentru a detecta mai bine situațiile în care cineva ar vrea să-i sară în spate și să îl ucidă.

De ce ochii femeilor văd atât de multe

Miliarde de fotoni, ce sunt echivalenți cu 100 megabiți, lovesc retina în fiecare secundă. Creierul nu se poate descurca cu o asemenea cantitate de informație, așa încât o prelucrează, păstrând doar ceea ce este absolut necesar supraviețuirii. De exemplu, de îndată ce creierul înțelege toate culorile de pe cer, selectează doar ceea ce trebuie să vadă — culoarea albastră. Creierul ne îngustează percepția, putându-ne astfel concentra asupra unui singur lucru precis. Dacă, de exemplu, căutăm un ac scăpat pe covor, avem un câmp vizual mai îngust. Creierul bărbaților fiind adaptat pentru vânătoare, percepe un câmp și mai îngust. Creierul femeilor descifrează informațiile pe o zonă periferică mai vastă, pentru că inițial au fost nevoite să-și apere cuibul.

Cazul alunecos al untului care nu e de găsit

Orice femeie din lume a avut o conversație similară cu un bărbat care se afla chiar în dreptul unui frigider deschis.

David: Unde e untul?
Jan: E în frigider.
David: Mă uit și nu-l văd nicăieri.
Jan: E acolo — l-am pus acum zece minute.
David: Nu — probabil că l-ai pus în altă parte. *în mod sigur* nu există nici un fel de unt în frigiderul ăsta!

Atunci Jan dă buzna în bucătărie, strecoară mâna în frigider și, ca prin farmec, scoate untul. Bărbații fără experiență cred că este vorba de o șmecherie și își acuză nevestele că ascund mereu tot felul de lucruri prin sertare și dulapuri. Șosetele, pantofii, lenjeria, dulcețurile, untul, cheile de la mașină, portofelele — sunt toate chiar acolo, dar ei pur și simplu nu sunt în stare să le vadă. Femeia, având o percepție periferică mai vastă, reușește să detecteze aproape tot ce este într-un frigider sau într-un dulap fără ca măcar să miște capul. Hormonii săi de estrogen îi permit să identifice cu ușurință obiectele dintr-un sertar, bufet sau dintr-o încăpere și să-și amintească de ele ulterior, datorită unui tipar foarte complex de memorie — de exemplu, unde este untul sau gemul în frigider. Noile studii au mai sugerat că, de fapt, creierul bărbatului caută în frigider cuvântul U-N-T. Dacă acesta nu este vizibil, e foarte posibil ca el să nu mai vadă untul. De asta bărbații își mișcă atâta capul, dintr-o parte într-alta, în sus și în jos, încercând să detecteze obiectele „dispărute".

Aceste diferențe de percepție vizuală au o mare importanță și implicații de-a lungul întregii vieți. Statisticile făcute de cei de la asigurările de mașini, de exemplu, arată că femeile sunt mai puțin predispuse la accidente pe laterală într-o intersecție decât bărbații. Mai buna percepție periferică le permite să vadă când se apropie o altă mașină dintr-o parte. In schimb, poate fi ciocnită cu ușurință în spate sau în față, atunci când

încearcă o parcare paralelă, pentru că este mai puțin dotată din punct de vedere al orientării în spațiu.

Viața unei femei este mai puțin stresantă dacă înțelege problemele cu care se confruntă bărbații atunci când este vorba de lucruri ce se găsesc în imediata lor apropiere. Când o femeie îi spune unui bărbat: „E în dulap!", e mai puțin stresant pentru el dacă o crede pe cuvânt și își continuă căutările.

Bărbații și privirile indecente

O percepție vizuală periferică mai amplă este motivul pentru care femeile sunt rareori prinse „uitându-se lung" după bărbați.

Aproape orice bărbat a fost acuzat la un moment dat că face ochi dulci sexului opus, dar puține sunt femeile care au fost admonestate din același motiv. Cercetătorii în domeniul sexului, de oriunde-ar fi ei, susțin că femeile se uită uneori chiar mai mult decât bărbații după trupurile acestora, comparativ cu bărbații care se uită după trupurile femeilor. Și totuși, femeile, având în vedere capacitatea lor vizuală net superioară, sunt prinse rareori.

Să nu crezi până nu vezi

Majoritatea oamenilor nu cred până nu văd — dar oare chiar poți avea încredere în ceea ce vezi? Milioane de oameni cred în OZN-uri, în ciuda faptului că 92% dintre OZN-uri au fost văzute în locuri total izolate, sâmbăta noaptea pe la ora 11.00 — imediat după închiderea cârciumilor. Niciodată un OZN nu a fost văzut de un prim-ministru sau de un președinte și nici nu a aterizat într-un campus universitar, în apropierea unui

laborator oficial de cercetări sau la Parlament. Și niciodată nu aterizează pe vreme urâtă.

Cercetătorul Edward Boring a realizat următoarele ilustrații pentru a demonstra modul în care percepem lucruri diferite în cazul aceloraşi imagini. E mai probabil ca femeile să vadă o femeie în vârstă cu bărbia băgată într-un guler de blană, în vreme ce bărbații văd mai degrabă profilul din stânga al unei tinere care se uită în altă parte.

Desenul cu masa arată că lucrul pe care îl vezi nu este neapărat și ceea ce este. Creierul este păcălit în așa fel, încât să pară că de fapt partea din spate a mesei este mai lungă decât cea din față. De obicei, femeile se distrează pe seama acestui fapt, iar bărbații cer dovezi și iau imediat o linie ca să măsoare.

în imaginea de mai sus, creierul se concentrează pe culoarea dominantă, astfel încât remarcă doar niște figuri geometrice ciudate. Când se schimbă unghiul de

percepție, dacă te concentrezi asupra părților albe, apare cuvântul FLY. Femeia vede mai degrabă FLY, în vreme ce creierul bărbatului se blochează pe formele geometrice.

De ce ar trebui ca numai bărbații să conducă noaptea

In vreme ce femeia poate vedea mai bine pe întuneric decât bărbatul, mai ales la capătul roșu al spectrului de culori, ochiul bărbatului permite o percepere la distanță într-un câmp îngust, ceea ce determină o vedere mult mai bună — și deci mai sigură — pe timp de noapte comparativ cu o femeie, însă doar la distanță. Acest fapt combinat cu capacitatea lobului drept de a se orienta în spațiu duce la concluzia că bărbatul poate distinge și identifica mișcarea altor vehicule de pe drum în față și în spate. Multe femei suferă de ceea ce pare a fi un fel de orbire pe timp de noapte: incapacitatea de a distinge din ce parte a drumului vine un alt mijloc de transport. Faptul că această misiune este mai bine îndeplinită de bărbați provine din rolul lor primordial de vânători. Asta înseamnă că dacă drumul este mai lung, femeia trebuie să conducă peste zi, iar bărbatul peste noapte. Femeile percep mai multe amănunte pe întuneric decât bărbații, însă doar într-un câmp vizual mai scurt și mai larg.

La drum lung, bărbații ar trebui să conducă noaptea, iar femeile, ziua.

Bărbații sunt mai solicitați vizual decât femeile, pentru că ochii lor sunt concepuți pentru a face față unor

distanțe lungi; în consecință, trebuie să-și readapteze privirea în permanență, cum ar fi în cazul unui ecran de calculator sau atunci când citesc ziarul. Ochiul femeii este mai bine echipat pentru activitățile pe o rază mică de acțiune, având mai mult timp să analizeze și cele mai mici detalii. în plus, creierul femeii este structurat să funcționeze mai bine coordonat pe zone puțin întinse, ceea ce înseamnă că femeia, în general, este mai pricepută la băgatul aței în ac și la citirea amănuntelor de pe un ecran de calculator.

De ce femeile au un al „șaselea simț"

Secole de-a rândul, femeile au fost arse pe rug sub acuzația că dețin „puteri supranaturale". Prin acestea se înțelege și capacitatea lor de a prevedea urmările unei relații, de a detecta mincinoșii, de a vorbi cu animalele și de a descoperi adevărul.

În 1978, am făcut o experiență în cadrul unei emisiuni de televiziune, pentru a scoate în evidență capacitatea femeilor de a descifra mai bine limbajul trupului la sugari. La o maternitate, am făcut un montaj cu o selecție de zece secunde cu copii care plâng și le-am rugat pe mame să urmărească imaginile fără sunet. Astfel, ele primeau doar informații vizuale.

Majoritatea mamelor au putut detecta cu repeziciune diverse emoții, de la foame la durere și de la colici la oboseală. Când tații au fost supuși aceluiași test, rezultatul a fost jalnic — sub 10% dintre tați au fost în stare să detecteze mai mult de două emoții. Dar și în această situație, bănuim că probabil au vorbit la întâmplare. Mulți tați anunțau pe un ton triumfător: „Copilul vrea la mămica lui." Majoritatea nu aveau aproape deloc capacitatea să descifreze diferențele dintre plan-

setele copiilor. Am testat și bunicii, pentru a vedea dacă vârsta afectează rezultatul. Majoritatea bunicelor au atins între 50 și 70% din performanțele mamelor, în vreme ce bunicii nici măcar nu și-au recunoscut nepoții!

Studiul nostru cu gemeni identici a arătat că majoritatea bunicilor nu puteau distinge copiii, în vreme ce femeile din familie aveau mult mai puține probleme în această privință. într-o încăpere în care se află 50 de cupluri, unei femei obișnuite îi trebuie sub zece minute pentru a analiza relația din fiecare cuplu. Când o femeie intră într-o încăpere, capacitățile sale senzoriale net superioare îi dau posibilitatea să identifice rapid cuplurile care se înțeleg, care s-au certat, cine cui îi face avansuri și care sunt femeile care pot fi o concurență sau îi pot deveni prietene. Când un bărbat intră într-o asemenea încăpere, camerele noastre de filmat au dovedit că situația este total diferită. Bărbații analizează locul pentru a vedea care sunt ieșirile și intrările — în virtutea străvechii structuri a creierului lor, ei evaluează de unde ar putea veni un potențial atac și pe unde ar putea să scape. Apoi caută chipuri cunoscute sau posibili dușmani, după care își fixează felul în care este împărțită camera. Mintea lor logică va înregistra exact lucrurile care trebuie fixate sau reparate, cum ar fi un geam spart sau un bec ars. între timp, femeile au analizat chipurile din încăpere și știu exact cine cu cine și ce simte fiecare.

De ce bărbații nu le pot minți pe femei

Studiul limbajului trupului a arătat că, în comunicările directe, semnalele nonverbale au o importanță situată între 60 și 80% la nivelul impactului mesajului, în vreme ce sunetele de orice fel reprezintă doar între 20 și 30%. Restul de 7-10% sunt cuvintele. Dotarea senzorială

superioară a femeii alege și analizează informațiile, iar capacitatea creierului său de a le transfera rapid de la o emisferă la alta o face mai expertă în sintetizarea și descifrarea semnelor verbale, vizuale și a altor semne.

De aceea majoritatea bărbaților au probleme atunci când intenționează să le mintă pe femei, mai ales când li se adresează direct. în schimb, așa cum o știu prea bine, femeilor le este relativ ușor să-l mintă pe bărbat când se află față în față, pentru că el nu este dotat cu sensibilitatea necesară pentru a detecta inadvertențele dintre semnalele ei verbale și nonverbale. Majoritatea femeilor pot să simuleze un orgasm mult mai bine, în vreme ce majoritatea bărbaților, atunci când mint o femeie, preferă s-o facă la telefon, printr-o scrisoare sau cu lumina stinsă și cu o pătură în cap.

în plus, ea și aude mai bine...

Femeile aud mai bine decât bărbații și sunt foarte pricepute în a distinge sunetele înalte. Creierul femeii este programat în așa fel încât să audă cum plânge copilul noaptea, în vreme ce tatăl doarme liniștit. Dacă apare o pisicuță care plânge undeva departe, femeia o va auzi cu siguranță. Bărbatul însă, datorită capacității sale de orientare în spațiu net superioare, îi poate spune unde se află pisicuță.

Robinetele care picură le înnebunesc pe femei, în vreme ce bărbații dorm liniștiți, fără să le bage în seamă.

La nici o săptămână după ce se nasc, fetițele sugari pot distinge vocea mamei sau plânsul altui copil de alte

sunete prezente în aceeași încăpere. Sugarii băieți nu pot asta. Creierul femeii are capacitatea de a distinge și de a categorisi sunetele și de a lua diverse hotărâri în funcție de fiecare în parte. De aici și capacitatea femeii de a fi atentă într-o discuție față în față cu cineva și de a urmări și o altă conversație. Acest lucru explică, de asemenea, de ce un bărbat aude mai greu o conversație atunci când televizorul funcționează în cameră sau sunt zdrăngănite farfuriile în chiuvetă. Dacă sună telefonul, bărbatul le va cere celorlalți să tacă, muzica este oprită și televizorul închis, pentru că numai așa poate el să răspundă. Femeia, în schimb, răspunde și gata.

Femeile citesc printre rânduri

Femeile dispun de o sensibilitate net superioară în privința diferențierii schimbărilor de volum sau de intensitate din glas. Aceasta le dă posibilitatea să perceapă schimbările emoționale la copii și adulți. Ca urmare, la opt femei care pot cânta după acompaniament, doar un singur bărbat este în stare de aceleași performanțe. Această capacitate justifică veșnica remarcă a femeilor: „Te rog să nu-mi vorbești pe tonul ăsta!", atunci când se ceartă cu diverși bărbați sau băieți. Majoritatea bărbaților habar n-au la ce se referă ele.

Testele făcute pe sugari arată că fetițele reacționează de două ori mai puternic decât băieții atunci când este vorba de un zgomot puternic. Acest lucru explică de ce fetițele sunt mai ușor de calmat și de alintat atunci când li se vorbește pe limba lor, pe tonuri pițigăiate și de ce, intuitiv, mamele se folosesc de cântece de leagăn pentru fetițe, dar vorbesc sau se joacă cu băieții. Avantajul unui auz mai fin al femeilor contribuie în mod semni-

ficativ la ceea ce se numește „intuiția feminină" și este unul dintre motivele pentru care femeia poate „citi" printre rânduri ce au de spus ceilalți. Bărbații nu trebuie să dispere, totuși. Sunt foarte pricepuți să identifice și să imite diverse sunete emise de animale, ceea ce a reprezentat un avantaj extrem de important pentru vânătorul de altădată. E trist că în prezent nu mai folosește la mare lucru.

Bărbații pot „auzi" direcția din care provine sunetul

Femeile sunt mai pricepute în diferențierea sunetelor, dar bărbații pot spune dincotro provine el. In combinație cu acea capacitate a bărbatului de a identifica și de a imita diverse sunete emise de animale, acest lucru îl face și mai eficient ca vânător. Deci, cum este transformat sunetul la nivelul creierului într-o adevărată hartă?

Profesorul Masakazu Konishi, de la Institutul de Tehnologie din California, a descoperit o parte dintre răspunsuri folosind bufnițe, acele păsări care sunt mai pricepute decât oamenii în a detecta locul de unde provine sunetul. E suficient să se emită un sunet și ele vor întoarce capul spre sursa acestuia. Konishi a descoperit un grup de celule care se află în regiunea auditivă a creierului lor și care realizează un fel de hartă exactă pentru localizarea sunetului. Difuzoarele care au emis același sunet pentru fiecare bufniță în parte, cu diverse viteze însă — aproximativ la două sute de milionimi dintr-o secundă — au permis creierului bufnițelor să-și formeze un fel de hartă tridimensională pentru a localiza sunetul. Astfel, bufnițele au întors

capul spre sunet, localizându-și mai bine prada sau evitând apropierea dușmanilor. De aceeași capacitate se bucură și bărbații, care reușesc să discearnă dincotro provine sunetul.

De ce băieții nu ascultă

Adesea, băieții sunt certați de profesori și de părinți că nu ascultă ce li se spune. Pe măsură ce băieții cresc, în special când se apropie de vârsta pubertății, canalele lor auditive trec printr-o perioadă în care se ajunge la un fel de surzenie temporară. S-a constatat că adesea profesoarele le ceartă altfel pe fete decât pe băieți, înțelegând parcă intuitiv diferențele dintre bărbați și femei.

Dacă o fată refuză să își privească profesoara în ochi în timp ce i se face morală, profesoara va continua să o certe. Dacă un băiat refuză să o privească în ochi, multe profesoare vor înțelege intuitiv că probabil fie nu aude, fie nu e atent și vor spune: „Uită-te la mine când îți vorbesc." Din păcate, băieții sunt mai bine echipați pentru a vedea eficient decât pentru a auzi. Pentru a face o demonstrație cât mai simplă a situației, este suficient să numărați câte f-uri sunt în următoarea propoziție:

în final, filmul a fost o ficțiune extrem de frumoasă.

Băieții reușesc să-și dea seama mai bine decât fetele că sunt cinci f-uri. Dacă această afirmație este citită cu glas tare, fetele își dau seama mai repede care este numărul corect de f-uri.

Bărbaţii ignoră amănuntele

Lyn şi Chris se întorc acasă cu maşina de la o petrecere — el este la volan, ea îi spune pe unde s-o ia şi tocmai s-au certat pentru că ea i-a spus s-o ia la stânga, când de fapt voia să-i spună s-o ia la dreapta. Au trecut nouă minute de linişte mormântală şi el începe să-şi dea seama că ceva nu e în regulă. „Iubito... e totul OK?", întreabă Chris. „Da — totul este *perfecţi",* răspunde Lyn. Accentul pus pe cuvântul „perfect" confirmă faptul că lucrurile sunt departe de a sta aşa. El se gândeşte brusc la ce a fost la petrecere. „Am greşit cu ceva astă-seară?", întreabă Chris. „Nu vreau să discutăm despre asta", zice ea repezită.

înseamnă că e supărată şi că *vrea* să vorbească despre asta. între timp, el nu mai pricepe nimic, neînţelegând deloc ce a supărat-o. „Te rog, spune-mi — ce am făcut?", o imploră el. „Zău că nu ştiu ce am făcut."

în majoritatea conversaţiilor de acest tip, bărbatul este sincer, de fapt — pur şi simplu nu înţelege care e problema. „OK", zice ea. „Am să-ţi spun despre ce e vorba, deşi faci pe prostul!" Dar el nu face pe prostul. Nu ştie cum să judece problema. Ea trage aer adânc în piept. „Fufa aia s-a tot învârtit pe lângă tine toată seara, făcându-ţi ochi dulci, şi tu n-ai ştiut s-o pui la punct — ai încurajat-o!"

în momentul acela, Chris este pur şi simplu dezorientat — care fufă? Ce ochi dulci? El n-a observat nimic. Vedeţi voi, în vreme ce „fufa" (ăsta este tipul de exprimare al femeilor; bărbaţii ar fi descris-o mai degrabă drept o ţipă „sexy") îi vorbea, el nici măcar n-a observat că îşi tot lipea pelvisul de el, încercând să-i facă semn cu piciorul, scuturându-şi podoaba capilară, lovindu-se peste şolduri, masându-şi lobii urechilor,

aruncându-i priviri mai lungi decât ar fi fost normal, jucându-se cu paharul de vin și vorbindu-i ca o școlăriță. El e un vânător, poate observa o zebră la orizont și poate spune cât de repede aleargă. El nu are capacitatea femeilor de a distinge limbajul semnalelor vocale sau trupești, care dovedesc clar că cineva vrea să facă avansuri. Toate femeile de la petrecere au observat manevrele „fufei" fără ca măcar să-și miște capul. S-a dat un fel de „alarmă contra destrăbălatei", care a fost recepționată de toate celelalte femei de la petrecerea respectivă. Majoritatea bărbaților însă nu și-au dat seama de nimic.

Astfel încât dacă bărbatul susține că e sincer și că nu înțelege aceste acuzații, probabil chiar așa și e. Creierul bărbaților nu este echipat în așa fel încât să audă sau să vadă amănuntele.

Magia atingerii

Mângâierea poate da viață. Experiențele timpurii făcute pe maimuțe de către Harlow și Zimmerman au arătat că, dacă puii de maimuță nu sunt mângâiați, încep să sufere de depresii, se îmbolnăvesc și mor înainte de vreme. Rezultate similare au fost constatate și atunci când au fost neglijați copiii. Un studiu impresionant asupra sugarilor între zece săptămâni și șase luni a arătat că acei copii ale căror mame erau învățate să își mângâie bebelușii aveau să sufere de mai puține răceli și guturaie, vărsau mai puțin și făceau mai rar diaree comparativ cu copiii ale căror mame nu-i mângâiau. Alte studii au arătat că femeile care sufereau de boli nervoase sau de depresii și-au revenit mult mai rapid, în funcție de numărul de mângâieri și de alinări, precum și de durata acestora.

Antropologul James Prescott, un adevărat pionier al studiilor în privința educației copilului și a violenței, a constatat că în societățile în care copiii sunt rareori mângâiați cu afecțiune se înregistrează și cel mai mare procent de violență la adulți. Copiii crescuți cu afecțiune devin de obicei adulți mai buni, mai sănătoși și mai fericiți. Cei care molestează fizic sau sexual copiii au cel mai adesea un trecut în care au fost respinși sau au trăit în violență, o copilărie în care n-au fost alintați sau și-au petrecut-o în diverse internate izolate. în multe culturi în care mângâierile din dragoste nu sunt permise, se recurge la pisici și la câini, pentru a trăi totuși această experiență prin intermediul alintării animalelor de casă. Terapia mângâierii animalelor de casă s-a dovedit a fi foarte prețioasă, pentru că îi ajută pe oameni să-și depășească depresiile și alte probleme mentale. De observat că englezii, care manifestă o antipatie vădită față de mângâierile pline de afecțiune, își iubesc enorm animalele de casă. Sau cum spunea Germaine Greer: „Un englez, chiar dacă este înghesuit în fratele lui atunci când merge cu un metrou aglomerat, va continua să pretindă că este singur."

Femeile sunt sensibile la mângâieri

Pielea este cel mai întins organ al corpului, măsurând cam doi metri pătrați. De-a lungul său, sunt distribuiți inegal 2 800 000 de receptori ai durerii, 200 000 pentru frig și 500 000 pentru atingeri sau strângeri. încă de la naștere, fetele sunt cu mult mai sensibile la atingeri, iar la vârsta adultă, pielea femeii este de cel puțin zece ori mai sensibilă la atingeri și mângâieri decât a bărbatului. într-un studiu comandat, s-a descoperit că

băieții care s-au dovedit mai sensibili la mângâieri erau cu mult mai insensibili decât cea mai insensibilă fată. Pielea femeilor este mai fină decât a bărbaților și are un strat suplimentar de grăsime, care ține mai cald iarna și conferă o mai mare rezistență.

Oxitocina este un hormon care stimulează dorința de mângâiere și activează receptorii atingerilor. Nu e de mirare că femeile, având receptori de zece ori mai sensibili decât ai bărbaților, dau mult mai multă atenție mângâierilor din partea bărbaților, a copiilor și a prietenilor. Cercetarea limbajelor trupului arată că femeile din societățile occidentale sunt de patru până la șase ori mai tentate să atingă o altă femeie în timpul unei conversații decât doi bărbați care stau de vorbă. Femeile folosesc mai multe expresii verbale când e vorba de atingeri decât bărbații, descriind o persoană de succes ca având „o mână vrăjită" sau în alte cazuri că cineva are „un obraz fin" sau „obrazul gros". Femeilor le place să „fie atinse la suflet" și le displace când cineva încearcă „să le intre pe sub piele". Vorbesc despre „simțiri", despre „periatul" cuiva, fiind „sensibile" și enervând prin faptul că „se scarpină cu mâna stângă în urechea dreaptă". In 1999, o echipă de cercetători condusă de Michael Meaney de la Universitatea McGill din Quebec, Canada, a demonstrat că acei pui de șobolan cărora părinții le acordă multă atenție și mângâiere își dezvoltă mai bine creierul, fiind mai inteligenți decât puii de șobolan cu părinți neglijenți.

In cadrul unui studiu efectuat asupra unor pacienți cu probleme psihice, s-a demonstrat că în momentele de mare tensiune, bărbații evită orice formă de atingere și se retrag în lumea lor. Pe de altă parte, peste jumătate dintre femeile din cadrul aceleiași experiențe au abordat bărbații nu pentru a face sex, ci pentru a ajunge la

mângâieri mai intime. Atunci când o femeie are probleme sentimentale sau e foarte supărată pe un bărbat, mai mult ca sigur că va spune: „Nu mă atinge!" — expresie care nu înseamnă nimic pentru bărbați. Care ar fi lecția? Pentru a câștiga în fața femeilor, bărbații trebuie să mângâie adecvat momentului respectiv și să evite pipăielile. Pentru a crește copii sănătoși din punct de vedere mental, mângâiați-i cât mai mult.

Femeile sunt de patru până la șase ori mai tentate să atingă o altă femeie în timpul unei conversații comparativ cu doi bărbați care stau de vorbă.

De ce au bărbații pielea atât de groasă

Bărbații au pielea mai groasă decât a femeilor, ceea ce explică de ce femeile au mai multe riduri decât bărbații. Pielea de pe spatele unui bărbat este de patru ori mai groasă decât cea de pe stomacul lui, o moștenire din trecutul său de patruped, care îl ajuta să se apere mai bine de atacurile din spate. Sensibilitatea băieților la mângâieri dispare aproape complet pe la vârsta pubertății, când corpul se pregătește pentru rigorile vânătorii. Bărbații aveau nevoie de o piele fără sensibilități speciale pentru a putea să treacă printre tufișurile pline de țepi, să se lupte corp la corp cu animalele sau cu dușmanii fără ca durerea să-i doboare. Atunci când un bărbat se concentrează asupra unei munci fizice sau a unei activități sportive, aproape nici nu-și dă seama că e rănit.

Băiatul nu-și pierde complet sensibilitatea pielii la pubertate, ci aceasta se localizează într-o singură zonă.

Când bărbatul nu e concentrat asupra unui lucru precis, pragul durerii este mult mai scăzut decât cel al femeii. Când bărbatul mormăie: „Fă-mi o supă de pui/ stoarce-mi zeama de la o portocală/ adu-mi o sticlă cu apă caldă/ cheamă doctorul și vezi dacă totul este în regulă cu testamentul meu!", de obicei înseamnă că are o ușoară răceală. Bărbații sunt, de asemenea, mai puțin sensibili atunci când o femeie suferă din pricina unei dureri sau a unei neplăceri. Dacă ea suferă de durere, are 40 de grade și frisoane puternice, fiind înfășurată în mai multe pături, el o întreabă cu seninătate: „Totul e în regulă, dragă?" — și de fapt gândește: „Dacă ignor răceala, poate că o să vrea să facem dragoste, că tot e în pat."

Bărbații devin sensibili atunci când se uită la un meci de fotbal sau la alte meciuri agresive. Dacă urmăresc o partidă de box la televizor și unul dintre protagoniști este doborât de o lovitură sub centură, femeia spune: „Vai de mine... Cât trebuie să-l fi durut", în vreme ce bărbatul doar mormăie ceva, însă *simte* durerea.

Gustul vieții

Simțul gustativ al femeii precum și cel olfactiv sunt net superioare în raport cu cele ale bărbaților. Există până la 10 000 de receptori de gust pentru detectarea a cel puțin patru categorii majore: dulce și sărat pe vârful limbii, acru pe laterale și amar în cerul gurii. Cercetătorii japonezi fac actualmente diverse experiențe pentru a descoperi un al cincilea gust — cel al grăsimilor. Bărbații

sunt mai eficienți în a discerne gustul de sărat și de amar, de aceea și beau bere, în vreme ce femeile preferă dulciurile și gustul de zahăr, de aceea sunt mult mai multe femei dependente de ciocolată. Ca apărătoare ale cuibului și aducătoare de fructe, ele trebuie să guste hrana și să verifice dacă este dulce și coaptă, pentru a fi dată copiilor, ceea ce a reprezentat un avantaj, mai ales că au dovedit că palatul lor gustativ este mult mai rafinat la gustul de zahăr. Aceasta explică de ce femeilor le plac dulciurile și de ce majoritatea degustătorilor de alimente sunt femei.

Plutește ceva în aer

Nu numai că simțul olfactiv este mai dezvoltat la femei decât la bărbați, dar este și mai accentuat în perioada de ovulație din cadrul ciclului lunar. Nasul ei poate detecta feromonii și parfumul de mosc pe care îl asociază cu bărbații, acestea fiind arome ce nu pot fi detectate în mod conștient. Creierul său poate descifra starea în care se află sistemul imunitar al unui bărbat; dacă este complementar sau mai puternic decât propriul ei sistem imunitar, atunci îl va descrie pe bărbatul respectiv ca atrăgător și cu un „magnetism ciudat". Dacă sistemul ei imunitar este mai puternic decât al lui, mai mult ca sigur că îl va considera mai puțin atrăgător.

Specialiștii în dezvoltarea creierului au constatat că, în cazul femeii, creierul poate analiza aceste diferențe de sistem imunitar la numai trei secunde după întâlnire. Sistemele imunitare complementare au avantajul de a reprezenta o mai mare șansă de supraviețuire. Unul dintre rezultatele acestui studiu ar fi numărul de uleiuri și loțiuni pentru bărbați care se vând în prezent

și despre care se presupune că ar conține un ingredient secret pe bază de feromoni, care le înnebunește de dorință pe femei.

Un sistem imunitar puternic poate face ca un bărbat să pară „ciudat de irezistibil".

Pentru iubitorii de Dosare X

Rolurile pe care le-am avut de-a lungul perioadei de evoluție ne-au dotat cu acele trăsături biologice și simțuri de care am avut nevoie pentru a supraviețui. Ceea ce adesea este definit drept vrăjitorie ori putere supranaturală, de pildă intuiția feminină, a fost studiat din punct de vedere științific și măsurat încă din anii '80, ajungându-se la concluzia că, în majoritatea cazurilor, femeile sunt net superioare în privința simțurilor de percepție. Majoritatea vrăjitoarelor erau femei ce au fost trimise la moarte de bărbații care nu înțelegeau diferențele biologice. Pur și simplu, femeile sunt mai pricepute în a detecta nuanțele fine la nivelul limbajului trupului, al vocii, al tonului și al altor stimuli senzoriali. Ele pot „citi" chiar reacții și sentimente ale animalelor. Acest lucru le permitea femeilor din timpuri îndepărtate să își dea seama exact dacă un animal care se apropia de cuibul ei era periculos sau prietenos. Femeia poate să simtă dacă un câine e stânjenit de ceva sau dacă un cal e pe cale să lovească serios cu copita. Majoritatea bărbaților nici nu înțeleg ce înseamnă un câine stânjenit. Femeile vorbesc cu pisicile. Când ele nu se uită, bărbații dau cu piciorul în pisici.

Pentru femeile care își apără căminul, a fost dintotdeauna un avantaj faptul că s-au dovedit a fi ambidextre, pentru că au putut să culeagă mai repede hrana și, în general, să facă totul de două ori mai rapid. Ca urmare, multe femei nu au o zonă specifică în creier pentru a distinge dreapta de stânga — pentru că nu le trebuia. De aceea și sunt în bună măsură mult mai multe femei ambidextre decât bărbați. Tot acest lucru explică și de ce femeile de pretutindeni sunt pe nedrept dojenite de bărbații care, enervați că li s-a dat o indicație spațială greșită, zbiară: „Habar n-ai măcar care e stânga și care e dreapta!" Răspunsul corect ar fi „nu" — o dreaptă dominantă este vitală în atingerea unei ținte, dar nu esențială pentru o strângere mai rapidă a recoltei. Din cauza superiorității ei în acest domeniu, femeia modernă continuă să fie o victimă a astrologilor, clarvăzătorilor, ghicitorilor în tarot, a numerologilor și a altora care oferă o explicație a intuiției feminine în schimbul a mulți bani. Senzorii extrem de fini ai femeii contribuie major la o maturizare timpurie a adolescentelor. Pe la șaptesprezece ani, majoritatea fetelor „funcționează" deja ca adulte, în vreme ce băieții încă își trag ghionturi în piscină.

De ce bărbații sunt considerați „insensibili"

Nu contează atât că femeile au simțuri mult mai dezvoltate, problema e că simțurile bărbaților sunt, prin comparație, mult mai fade. într-o lume a femeilor, deci de o mare receptivitate, ea se așteaptă ca el să-i interpreteze limbajul verbal, vocal și trupesc și să-i anticipeze nevoile asemenea unei femei. Din motive de evoluție pe care le-am mai discutat, acest lucru pur și

simplu nu este posibil. Femeia presupune că bărbatul știe ce vrea ea sau de ce are nevoie, când el de fapt nu-și dă seama de nimic; atunci ea începe să-l acuze că este „insensibil — habar n-ai de nimic!" Iar bărbații de pretutindeni răspund invariabil: „Dar ce ai vrea, să-ți citesc gândurile?" Studiile arată că bărbații chiar nu sunt în stare să ghicească gândurile. Vestea cea bună este că ei pot fi îndrumați pentru a-și îmbunătăți nivelul de conștientizare a mesajelor nonverbale și verbale.

Următorul capitol conține un test original, care vă va arăta care este orientarea sexuală a creierului vostru și de ce sunteți așa cum sunteți.

3

TOTUL ȚINE DE MINTE

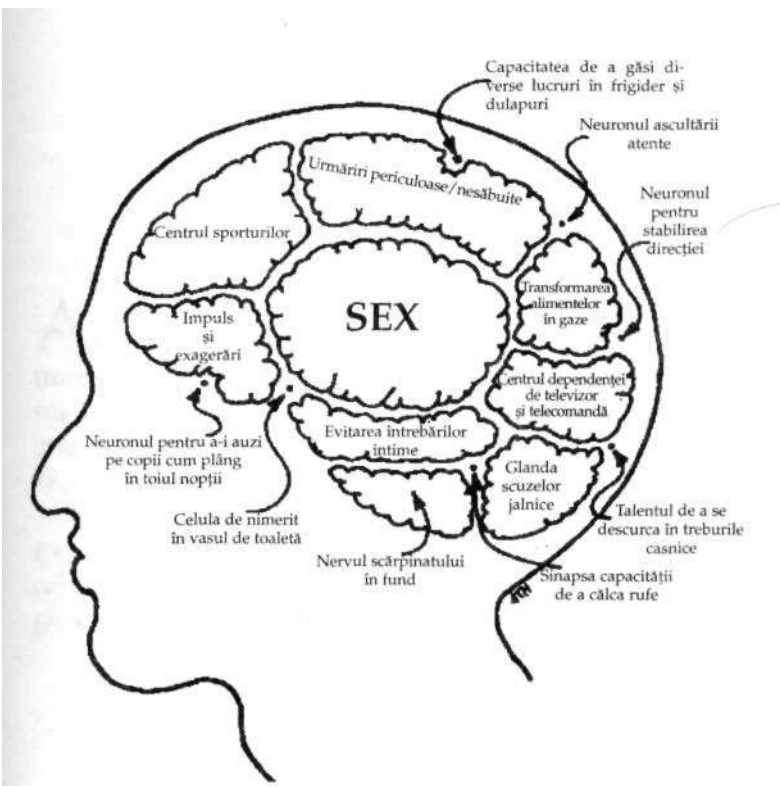
Capacitatea de a găsi diverse lucruri în frigider și dulapuri
Neuronul ascultării atente
Urmăriri periculoase/nesăbuite
Neuronul pentru stabilirea direcției
Centrul sporturilor
SEX
Transformarea alimentelor în gaze
Impuls și exagerări
Centrul dependenței de televizor și telecomandă
Evitarea întrebărilor intime
Neuronul pentru a-i auzi pe copii cum plâng în toiul nopții
Glanda scuzelor jalnice
Talentul de a se descurca în treburile casnice
Celula de nimerit în vasul de toaletă
Nervul scărpinatului în fund
Sinapsa capacității de a călca rufe

Creierul bărbatului

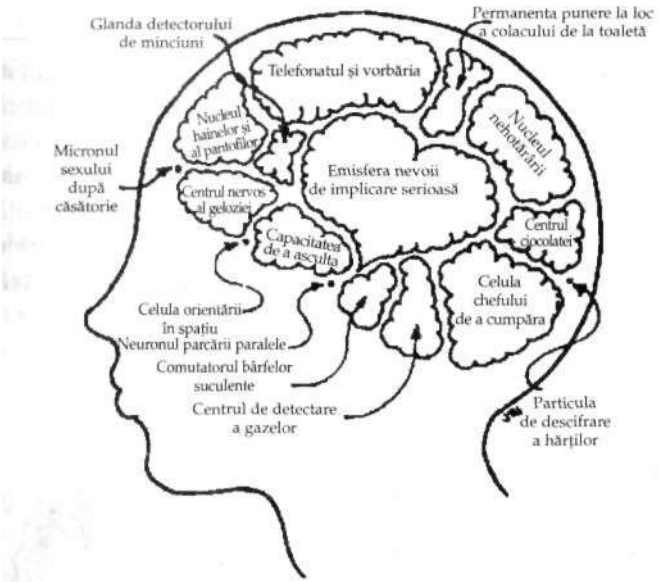
Glanda detectorului de minciuni
Permanenta punere la loc a colacului de la toaletă
Telefonatul și vorbăria
Nucleul hainelor și al pantofilor
Nucleul nehotărîrii
Micronul sexului după căsătorie
Emisfera nevoii de implicare serioasă
Centrul nervos al geloziei
Centrul ciocolatei
Capacitatea de a asculta
Celula chefului de a cumpăra
Celula orientării în spațiu
Neuronul parcării paralele
Comutatorul bărfelor suculente
Centrul de detectare a gazelor
Particula de descifrare a hărților

Creierul femeii

Această ilustrare a creierului bărbatului și a celui al femeii este nostimă tocmai pentru că ea conține și multe adevăruri. Dar oare cât de multe? Ei bine, mult mai mult decât ați putea crede. In acest capitol, vom analiza ultimele descoperiri extrem de importante făcute în urma cercetărilor la nivelul creierului.

Veți constata că acest capitol este extrem de lămuritor, iar la sfârșit am inclus și un test simplu, dar remarcabil pentru a vă arăta de ce creierul vostru se comportă ca atare.

De ce suntem mai deștepți decât ceilalți

Priviți următoarele desene și veți observa două diferențe izbitoare între gorile, omul din Neanderthal și omul modern. Mai întâi, creierul nostru este de trei ori

mai mare decât al gorilei și cu o treime mai mare decât al strămoșului nostru primitiv. Fosilele descoperite arată că în ultimii 50 000 de ani, creierul nostru nu și-a modificat dimensiunea, iar schimbările la nivelul funcțiilor sale sunt neînsemnate. In al doilea rând, există o protuberantă a frunții pe care atât strămoșii noștri, cât și verișoarele noastre primate nu o aveau. Fruntea conține lobii frontali stâng și drept, ceea ce ne oferă posibilități unice cum ar fi gândirea, interpretarea hărților și vorbirea. De aceea suntem superiori tuturor celorlalte animale.

gorila *omul din Neanderthal* *omul modern*

Creierul bărbaților și al femeilor a evoluat în privința diverselor capacități, talente și abilități. Bărbații, având ca principală preocupare vânatul, aveau nevoie de o capacitate de a se putea orienta pe distanțe mari și de a-și dezvolta diverse tactici de organizare a prinderii vânatului, dar și de a ținti cât mai bine. Ei nu aveau nevoie să se priceapă la conversații sau să fie sensibili la necesitățile emoționale ale celorlalți, drept pentru care nu și-au dezvoltat aceste zone ale creierului, ale capacității de a stabili relații interpersonale.

în schimb, femeile aveau nevoie să se descurce pe zone limitate, să aibă o capacitate de percepție vizuală periferică mai amplă, pentru a urmări atent tot ceea ce le înconjura, precum și pentru a face mai multe lucruri

deodată, dar și pentru a comunica în mod eficient. Ca urmare a acestor nevoi, creierul bărbaților și cel al femeilor și-au dezvoltat anumite zone pentru a satisface fiecare talent în parte.

In zilele noastre, societățile vechi sunt considerate extrem de discriminatorii din punct de vedere sexual, dar asupra acestui subiect ne vom opri ulterior.

în ce fel mintea noastră știe să ne apere teritoriul

„E greu să te dezbari de vechile obiceiuri", spun bătrânii. „Memoria genetică este vie și acționează", spun savanții. Memoria genetică este parte componentă a comportamentului nostru instinctiv. Evident, este de așteptat ca zecile de mii de ani în peșteri petrecuți într-o urmărire atentă a tot ceea ce te înconjoară pentru a-ți apăra teritoriul și rezolvând miliardele de probleme de supraviețuire să lase urme.

Priviți-i pe bărbați la restaurant, de exemplu. Majoritatea preferă să stea cu spatele spre perete și cu fața spre intrarea în restaurant. Așa se simt mai bine, mai în siguranță și mai pe fază. Nimeni nu o să reușească să se strecoare neobservat, deși în vremurile noastre nimic nu este mai ucigător decât o notă de plată, care pică mai ceva ca un trăsnet. Femeile, pe de altă parte, n-au nimic împotrivă să stea cu spatele spre un câmp deschis, cu condiția să nu fie împreună cu copiii lor, situație în care vor dori să stea tot lângă perete.

Acasă, instinctiv, toți bărbații vor alege acea parte a patului care este mai aproape de ușa de la dormitor, „acesta fiind un gest simbolic al apărării intrării în peșteră". Când un cuplu se mută într-o casă nouă sau doarme la hotel și ușa este pe partea unde de obicei

doarme femeia, bărbatul este foarte neliniștit și va avea probleme cu somnul fără să știe de ce. Schimbarea locului, pentru a fi din nou mai aproape de ușă, poate cel mai adesea să rezolve problema asta.

Bărbații glumesc spunând de îndată ce se însoară că vor să doarmă pe partea dinspre ușă a patului ca să poată fugi mai repede — în realitate e doar un instinct de apărare.

Când bărbatul este plecat de acasă, femeia își asumă de obicei rolul protector și doarme pe locul lui în pat. Noaptea, femeia poate fi trezită dintr-un somn profund de primul sunet ascuțit, cum ar fi plânsul copilului foarte mic. Bărbatul, spre marea enervare a femeilor, va continua să sforăie zdravăn. Creierul lui însă este programat astfel încât să reacționeze la sunete ce pot fi asociate cu ideea de mișcare sau, eventual, la zgomotul produs de o rămurică din geam, ceea ce-l poate trezi într-o fracțiune de secundă, pentru a se apăra împotriva unui posibil atac. De data asta, femeile vor dormi duse — excepție făcându-se atunci când bărbatul este plecat și creierul ei începe să-și asume și rolul lui, auzind toate sunetele sau mișcările ce reprezintă o amenințare pentru cuib.

Creierul **din** spatele reușitei

Filozoful grec Aristotel credea că centrul gândirii se află în inimă, în vreme ce creierul ajuta doar la răcorirea trupului. De aceea inima este prezentă în cele mai multe exprimări ale diverselor emoții. Nouă ni se poate părea

ridicol acum, dar mulți experți, chiar și în secolul XIX, continuau să fie de acord cu Aristotel.

In 1962, Roger Sperry a câștigat premiul Nobel pentru că a demonstrat faptul că cele două emisfere ale cortexului cerebral răspund în mod direct de anumite funcții intelectuale de sine stătătoare. Tehnologia avansată permite acum urmărirea funcționării creierului, dar înțelegerea lui nu depășește încă faza incipientă. Știm că emisfera dreaptă, partea creatoare, controlează partea stângă a corpului, în vreme ce emisfera stângă deține controlul asupra logicii, raționamentului, vorbirii și părții drepte a corpului. In lobul stâng se află localizate limbajul și vocabularul, în special la bărbați, iar în cel drept sunt înmagazinate și controlate informațiile vizuale.

Stângacii au o predilecție pentru emisfera dreaptă, respectiv pentru partea de creație. Acesta este motivul pentru care există un număr extrem de mare de stângaci deveniți adevărate genii artistice, inclusiv Albert Einstein, Leonardo Da Vinci, Picasso, Lewis Carroll, Greta Garbo, Robert De Niro și Paul McCartney. Sunt mai multe femei stângace decât bărbați, dar 90% dintre oameni sunt dreptaci. Majoritatea bărbaților sunt foarte pricepuți să facă lucrurile cu mâna dreaptă, dar nu sunt la fel de buni când își folosesc mâna stângă. Pentru bărbați, dreapta trebuie să fie sigură pentru a nimeri cu ușurință o țintă în mișcare și pentru a-și apăra partea din față a corpului de posibilele atacuri. Faptul că bărbații sunt dreptaci este localizat undeva în gene și explică de ce, dacă un bărbat este pe cale să atace, în peste 90% din cazuri prima lui mișcare va fi spre dreapta, ca să lovească mai bine.

Testele arată că, în medie, femeile sunt cu 3% mai inteligente decât bărbații.

Până în anii '60, majoritatea datelor despre creierul uman proveneau de la soldații omorâți pe câmpurile

de luptă — și erau destui. Problema era însă că majoritatea erau, evident, bărbați, prin urmare se presupunea că și creierul femeii acționează similar.

In prezent, cele mai recente cercetări dezvăluie faptul că, în realitate, creierul femeii acționează mult diferit față de cel al bărbatului. în acest lucru constă sursa majorității problemelor ivite în relațiile dintre sexe. Creierul femeii este ceva mai mic decât al bărbatului, dar studiile arată că acest lucru nu contează atunci când este vorba de reușitele creierului feminin. In 1997, cercetătoarea daneză Bente Pakkenberg de la Secția de neurologie a Spitalului Municipal din Copenhaga a demonstrat că, în medie, bărbatul are patru miliarde de celule cerebrale în plus față de femeie, dar de obicei femeile sunt cu 3% mai inteligente. In 1999, specialistul în studiile pe creier, prof. Ruben Gur de la Centrul Medical al Universității din Pennsylvania, a descoperit că femeile au mai multă materie cenușie decât bărbații. Materia cenușie este locul unde se fac calculele și datorită ei, femeile comunică mult mai bine decât bărbații.

„Este clar că femeile sunt mai deștepte decât bărbații. Gândiți-vă — cel mai bun prieten al lor sunt diamantele; cel mai bun prieten al bărbaților este câinele/'

Joan Rivers

Ce anume este și unde se află mintea noastră

Există o părere general valabilă în legătură cu acea parte a creierului care controlează anumite funcții.

In vreme ce cercetările și înțelegerea creierului uman sunt tot mai profunde pe zi ce trece, apar și diverse interpretări ale rezultatelor studiilor respective. Există însă mai multe zone în care oamenii de știință și cercetătorii sunt de aceeași părere. Folosind Tomografia cu Rezonanță Magnetică (TRM), care măsoară activitatea electrică din creier, pot fi identificate, măsurate și localizate exact mai multe funcții ale creierului. Cu ajutorul scanerelor, putem vedea cum anumite părți ale creierului îndeplinesc o misiune precisă. Atunci când scanerul indică localizarea specifică a unei capacități sau funcții înseamnă că acea persoană se va dovedi eficientă în aplicarea acelui talent, dând dovadă de o anumită atracție pentru domeniul respectiv, pe care îl poate și practica.

De exemplu, majoritatea bărbaților au o localizare specifică în creier care le permite să simtă direcția, drept pentru care li se pare ușor să o găsească. Le place să planifice diferite drumuri, dar nu sunt decișii să le urmeze și, de asemenea, le plac distracțiile care le permit să-și folosească abilitățile precum spiritul de negociator sau orientarea în spațiu. Femeile au anumite zone specifice pentru vorbire. Se pricep la asta, o fac cu ușurință, drept pentru care sunt atrase de domeniile care le permit să-și utilizeze această capacitate, cum ar fi terapiile, consilierea și învățământul. Atunci când nu există o localizare clară pentru o anumită abilitate, înseamnă că persoana nu este priceută sau nu îi face plăcere să se ocupe de așa ceva. De aceea este greu să găsești femei pilot, tot așa cum e greu să găsești alinare la un bărbat sfătuitor sau să înveți engleza „cum trebuie" de la un bărbat profesor.

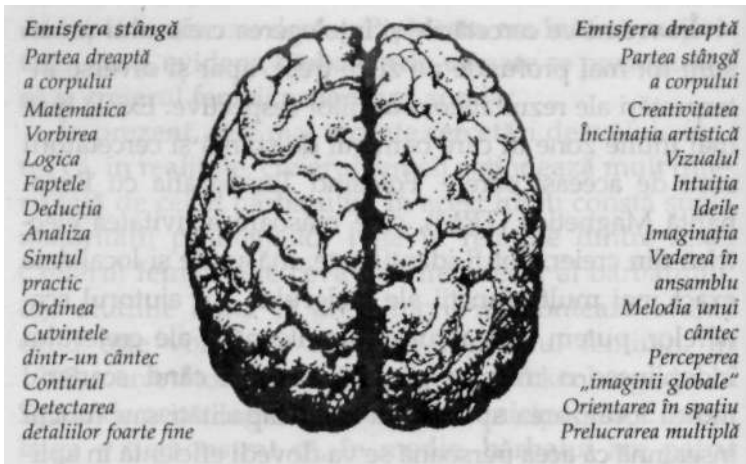

Unde încep cercetările asupra creierului

Primele experiențe științifice referitoare la diferențele dintre sexe au fost înregistrate și există încă la muzeul din Londra, ele fiind făcute de Francis Galton în 1882. El a descoperit că bărbații sunt mai sensibili la sunetele „țipătoare" — la zgomotele stridente sau ascuțite —, au o mai puternică strângere de mână și sunt mai puțin sensibili la durere decât femeile. în același timp, în America s-a făcut un studiu similar, în urma căruia s-a constatat că bărbații preferă roșul și nu albastrul, că au un vocabular mai vast și că rezolvă mai ușor problemele tehnice decât pe cele gospodărești. Femeile aud mai bine, folosesc mai multe cuvinte decât bărbații și preferă să rezolve sarcini și probleme individuale.

Studiile inițiale referitoare la anumite localizări ale funcțiilor creierului s-au făcut pe pacienți cu probleme ale creierului. S-a constatat că bărbații care au suferit accidente pe partea stângă a creierului și-au pierdut în

mare parte capacitatea de a vorbi și de a se exprima, în vreme ce femeile cu accidente similare nu au suferit o pierdere a vorbirii, ceea ce a indicat faptul că ele au mai mulți centri ai vorbirii.

La bărbați existau riscuri de trei sau de patru ori mai mari de a-și pierde capacitatea de vorbire sau de a avea dificultăți de vorbire și era puțin probabilă o recuperare a acestor calități. Dacă bărbatul este rănit pe partea stângă a capului, există riscul să amuțească. Dacă femeia este lovită în același loc, mai mult ca sigur că ea va continua să vorbească.

Bărbații cu probleme ale creierului pe partea dreaptă își pierd în parte sau în totalitate simțul de orientare în spațiu — capacitatea de a gândi tridimensional și de a roti obiectele în gând pentru a vedea cu ochii minții cum arată din diverse unghiuri. De exemplu, planul de construcție al unei case este perceput bidimensional de creierul femeii, în vreme ce al bărbatului îl vede în trei dimensiuni, adică poate percepe și în adâncime. Majoritatea bărbaților își pot imagina cum va arăta clădirea după ce se va termina construirea ei. Femeile care, asemenea bărbaților, au suferit vătămări ale creierului în același loc din partea dreaptă despre care am vorbit anterior vor suferi mai puține schimbări sau nici una la nivelul capacității de orientare în spațiu.

Doreen Kimura, profesor de psihologie la Universitatea din Ontario, a constatat că la bărbați problemele de vorbire apar atunci când au suferit un accident pe partea stângă a creierului, în vreme ce la femei doar când lobul frontal al fiecărei emisfere a avut de suferit. Bâlbâială este un defect de vorbire ce apare aproape exclusiv la bărbați și sunt de trei-patru ori mai mulți băieți decât fete care fac cursuri speciale pentru a remedia această problemă. Mai simplu spus, bărbații au

capacități limitate în privința vorbirii și conversației. Acest rezultat sigur că nu le va surprinde pe femei. Cărțile antice sunt pline de exemple care evidențiază incapacitatea bărbaților de a vorbi și de a conversa, lucru care le-a făcut de mii de ani pe femei să-și smulgă părul din cap.

Cum este analizat creierul

De la începutul anilor '90, aparatura de scanare a creierului s-a dezvoltat într-o asemenea măsură, încât în prezent este posibil să vezi în direct pe un monitor cum funcționează creierul prin utilizarea unui tomograf special (Positron Emmission Tomography — PET — Tomografie cu emisie de pozitroni), precum și prin sistemul de rezonanță magnetică (Magnetic Resonance Imaging — RMN — Imagistică prin Rezonanță Magnetică). Marcus Raichle de la Facultatea de Medicină a Universității din Washington a măsurat zonele specifice ale metabolismului crescut la nivelul creierului pentru a fixa exact felul în care funcționează anumite capacități umane, care arată cam așa:

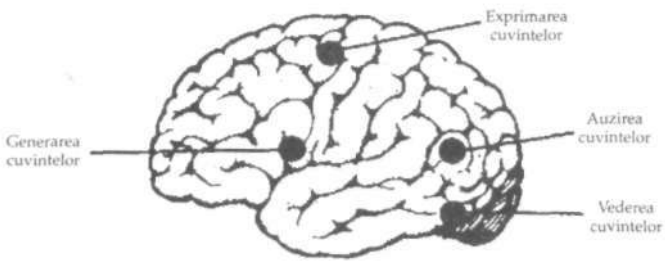

Principalele puncte specifice la nivelul creierului, așa cum apar ele la RMN

în 1995, la Universitatea Yale, o echipă de savanți condusă de doctorii Bennett și Sally Shaywitz au făcut câteva teste pe diverși bărbați și femei pentru a stabili care parte a creierului este folosită pentru a potrivi cuvintele în versuri. Folosind RMN-ul pentru a detecta schimbările minore din circulația sângelui la nivelul diverselor părți ale creierului, ei au confirmat faptul că bărbații folosesc mai ales partea stângă pentru vorbire, în vreme ce femeile folosesc atât partea stângă, cât și pe cea dreaptă. Aceste experimente, precum și nenumărate altele făcute în anii '90, au indicat limpede același rezultat: creierul bărbaților și al femeilor funcționează diferit.

Cercetările mai arată și faptul că partea stângă a creierului fetiței se dezvoltă mai rapid decât a băiețelului, ceea ce înseamnă că ea va vorbi mai repede și mai bine decât frățiorul ei, va citi mai devreme și va învăța mai repede o limbă străină. De asemenea, acest lucru explică și de ce patologii vorbirii au foarte mulți clienți băieței la tratament.

întrebați-i pe bărbați și pe femei
dacă nu cumva creierele lor funcționează
diferit. Bărbații va vor spune ca ei cred că da,
ca parcă au citit ceva pe internet chiar
deunăzi... Femeile vor zice
că bineînțeles — altă întrebare?

Băieții însă își dezvoltă mai repede partea dreaptă a creierului, ceea ce conferă capacități de orientare logice și perceptuale. Băieții excelează în matematică, jocuri de puzzle, construcții și rezolvarea problemelor și stăpânesc toate aceste lucruri cu mult înaintea fetelor.

S-ar putea crede că diferențele dintre sexe sunt minime sau irelevante. Numai că dovezile nu susțin acest punct de vedere. Din păcate, actualmente trăim într-un

mediu social în care se insistă asupra faptului că suntem la fel — în ciuda muntelui de dovezi care arată că suntem programați diferit și că am evoluat cu capacități și înclinații înnăscute foarte variate.

De ce femeile sunt mai bine conectate

Emisferele stângă și dreaptă ale creierului sunt legate printr-o serie de nervi care se numesc *corpus callosum*. Acest cablu face ca o parte a creierului să comunice foarte bine cu cealaltă, permițând schimbul de informații.

încercați să vă imaginați că aveți două calculatoare pe umeri, ele fiind legate de o unică interfață. Aceasta ar fi *corpus callosum*.

Neurologul Roger Gorski de la Universitatea Californiană din Los Angeles a confirmat că, de fapt, creierul femeii are un *corpus callosum* mai gros decât cel al bărbatului, femeile având cu peste 30% mai multe legături între emisfera stângă și cea dreaptă. De asemenea, el a mai dovedit că bărbații și femeile folosesc părți diferite ale creierului atunci când îndeplinesc o aceeași misiune. Aceste descoperiri au fost de atunci dublate și de cele ale savanților de pretutindeni.

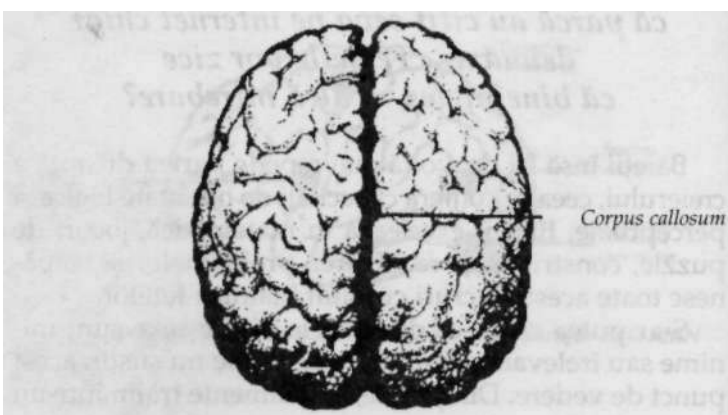

Cercetările au mai dezvăluit și că hormonul feminin estrogen stimulează dezvoltarea celulelor nervoase, apărând mai multe legături la nivelul creierului și între cele două emisfere. Studiile arată că dacă există mai multe legături, și vorbirea este mai fluentă. Acest lucru mai explică și capacitatea femeilor de a putea executa mai multe lucruri fără legătură aparentă între ele, lămurind și problema intuiției feminine. Așa cum am discutat, femeia este mai bine dotată din punct de vedere senzorial, prin această conectare multiplă putându-se face un transfer mai rapid de informații între emisfere și de aceea nu este de mirare că o femeie poate emite judecăți rapide și precise în legătură cu diverse persoane și situații la nivel intuitiv.

De ce bărbații nu pot face decât „un singur lucru odată!"

Toate cercetările de care dispunem sunt de acord că, în cazul bărbaților, creierul este specializat. Compartimentat. Creierul bărbatului este configurat astfel încât să se concentreze asupra unei misiuni precise și majoritatea bărbaților vă vor spune că nu pot face decât *„un singur lucru odată"*. Când bărbatul oprește mașina ca să vadă numele străzii în ghid, ce face cu radioul? II oprește! Majoritatea femeilor nu pot pricepe de ce ei fac asta. Ele pot citi în timp ce ascultă și pot și vorbi, și atunci el de ce nu e în stare? De ce vrea să oprească televizorul când sună telefonul? „Când citește ziarul sau se uită la televizor, de ce n-aude ce-i spun?", se plâng absolut toate femeile din lume, mai devreme sau mai târziu. Răspunsul este că, de fapt, creierul bărbatului este astfel configurat încât să facă *un singur lucru odată,* pentru că există mai puține conexiuni între emisferele stângă și dreaptă, iar creierul

este mai compartimentat. Dacă îi veți scana creierul în timp ce citește, veți constata că practic este surd.

Creierul femeii este astfel configurat încât să poată face mai multe lucruri deodată. Acestea pot să nu aibă nici o legătură și creierul să continue să funcționeze fără întrerupere. Poate să vorbească la telefon, să gătească în același timp după o rețetă nouă și să se uite la televizor. Sau poate conduce mașina, se poate farda și poate asculta radioul vorbind totodată la un telefon mobil. Dar în cazul în care un bărbat gătește după o rețetă și tu îi vorbești, mai mult ca sigur că el se va înfuria pentru că nu poate urmări instrucțiunile scrise și ceea ce ai de spus în același timp. Dacă un bărbat se bărbierește și încerci să-i vorbești, sigur se taie. Majoritatea femeilor au fost deja acuzate de bărbați că din cauza lor nu au văzut că trebuie să cotească și să iasă din șosea, mai precis, fiindcă ei nu-i tace gura. O femeie chiar mi-a povestit că atunci când se supără pe soțul ei, începe să-i vorbească tocmai când el bate un cui!

Cum femeile folosesc ambele laturi ale creierului, multora li se pare mai greu să distingă între mâna stângă și mâna dreaptă. Cam 50% dintre femei nu pot distinge pe loc între cele două fără să se uite după vreun inel sau după vreun pistrui. Pe de altă parte, bărbații care funcționează fie cu partea stângă, fie cu partea dreaptă a creierului identifică mult mai ușor stânga și dreapta, drept pentru care femeile din lumea întreagă sunt mereu dojenite de bărbați că au indicat direcția dreapta când, de fapt, ar fi trebuit s-o ia la stânga.

încercați testul periuței de dinți

încercați acest test — al spălatului pe dinți. Majoritatea femeilor se pot spăla pe dinți în timp ce se plimbă

prin casă sau discută mai multe subiecte. Pot să își perieze dinții în sus și în jos, în timp ce cu mâna cealaltă lustruiesc o masă cu o mișcare circulară. Majoritatea bărbaților găsesc că acest lucru este foarte greu, dacă nu chiar imposibil.

Când bărbații se spală pe dinți, creierul lor mono îi face să se concentreze exclusiv asupra acestui lucru. Cu toții stau în fața chiuvetei cu picioarele depărtate cam la 30 de centimetri, cu corpul ușor aplecat, mișcându-și capul înainte și înapoi după periuță, de obicei în funcție de viteza cu care curge apa.

De ce suntem ceea ce suntem

In aceste vremuri în care creștem băieții și fetițele ca și cum ar fi identici, știința dovedește că sunt extrem de diferiți în gândire. Concluzia neurologilor și a cercetătorilor de pretutindeni este că suntem ceea ce suntem din pricina hormonilor.

Suntem ceea ce suntem din pricina hormonilor. Cu toții suntem rezultatul unor reacții chimice.

Spre sfârșitul secolului XX, se susținea că ne naștem cu o minte complet nepopulată și că părinții noștri, profesorii și mediul ne dictează atitudinile și alegerile. Noile studii la nivelul creierului și al dezvoltării sale arată că mintea noastră, cam la 6-8 săptămâni după concepere, este configurată asemenea unui calculator. „Sistemul de operare" fundamental există și sunt instalate deja câteva „programe", astfel încât atunci când ne naștem suntem deja pregătiți asemenea unui calculator

cu un sistem ce mai poate fi îmbunătățit în privința *hardware-ului* și *software-ului*.

De asemenea, știința mai arată că sistemul operațional fundamental, precum și legăturile stabilite nu lasă prea mult loc pentru schimbări majore. Mediul și profesorii pot doar să adauge date și programe compatibile. Și cel puțin până acum încă nu există manuale de „Cum să...". Asta înseamnă că atunci când ne naștem, alegerile ulterioare și preferințele sexuale sunt deja prestabilite. Natură *versus* formare? Deja zarurile au fost aruncate. Natura a avut de la bun început un avans. Acum știm că hrănirea copiilor este ceva care se dobândește, mamele adoptive demonstrând că sunt la fel de eficiente în a-și crește copiii ca și mamele biologice.

Programarea embrionului

Aproape toți suntem compuși din 46 de cromozomi, care sunt un fel de construcții genetice sau un proiect. 23 provin de la mamă și 23 de la tată. Dacă cel de-al 23-lea cromozom al mamei este un cromozom X (adică în formă de X) și cel de-al 23-lea cromozom al tatălui este tot în formă de X, rezultatul va fi un copil XX, adică o fată. Dacă cel de-al 23-lea cromozom al tatălui este un Y, se obține un copil XY, adică un băiat. Baza corpului uman și creierul sunt feminine — cu toții debutăm ca fete — și de aceea bărbații au și trăsături feminine, cum ar fi sfârcuri sau glande mamare.

La 6-8 săptămâni după concepere, fătul încă nu are sex și se poate dezvolta fie ca băiat, fie ca fată din punct de vedere al organelor genitale.

Savantul german dr. Gunther Dorner, un adevărat pionier în privința științelor sociale, a fost printre primii

care au avansat teoria că identitatea noastră sexuală se formează la șase-opt săptămâni după concepere. Studiul său a arătat că dacă embrionul este din punct de vedere genetic băiat (XY), el își dezvoltă anumite celule care creează o cantitate mare de hormoni masculini, în special de testosteron, formându-se astfel în corp testiculele și configurându-se creierul pentru trăsăturile și comportamentele masculine, cum ar fi percepția pe distanțe mari și orientarea în spațiu pentru a arunca, vâna și urmări.

Să zicem că embrionul masculin (XY) are nevoie de cel puțin o unitate de hormoni masculini pentru a se forma organele genitale și de alte trei pentru configurarea creierului cu un sistem operațional masculin, dar din motive pe care le vom discuta ulterior, nu primește dozarea necesară. Să spunem că ar fi nevoie de patru unități și primește doar trei. Prima unitate este folosită pentru a se forma organele genitale masculine, dar creierul nu mai primește decât încă alte două unități, ceea ce înseamnă că, de fapt, creierul este sexuat doar pe două treimi masculin și rămâne o treime feminin. Rezultatul este că se va naște un copil care va deveni o persoană cu un creier predominant masculin, dar și cu capacități și tipare de gândire feminine. Dacă fătul mascul primește doar două unități de hormoni masculini, una este folosită pentru formarea testiculelor, iar creierul primește doar una în loc de cele trei necesare. Astfel, rezultă un copil al cărui creier este predominant feminin ca structură și gândire, aflându-se însă într-un corp masculin din punct de vedere genetic. La pubertate, băiatul mai mult ca sigur va ajunge homosexual. Vom discuta despre asta în Capitolul 8.

Când embrionul este fată (XX), există foarte puțini hormoni masculini sau chiar deloc, astfel încât corpul

creează organele genitale feminine, iar creierul rămâne esențialmente feminin. Creierul continuă să fie configurat cu hormoni feminini, dezvoltându-și atributele de apărare a cuibului, inclusiv centrii prin care se pot descifra semnalele verbale și nonverbale. Când se naște o fetiță, ea arată ca o fetiță și comportamentul ei va fi feminin din cauza creierului care s-a dezvoltat în această direcție. Ocazional însă, de obicei accidental, fătul feminin primește și o cantitate semnificativă de hormoni masculini; ca urmare, se naște o fetiță cu un creier mai mult sau mai puțin masculin. Și acest lucru îl vom discuta mai pe larg în Capitolul 8.

Se estimează că între 80 și 85% dintre bărbați au un creier predominant masculin și între 15 și 20% au un creier mai mult sau mai puțin efeminat. Mulți dintre cei din această a doua categorie devin homosexuali.

între 15 și 20% dintre bărbați au un creier efeminat. Aproximativ 10% dintre femei au un creier masculinizat.

în această carte orice referire la sexul femeiesc se va raporta la 90% dintre fete și femei, respectiv la cele al căror creier este organizat pentru un comportament preponderent feminin. Aproximativ 10% dintre femei au un creier dotat în mai mică sau în mai mare măsură cu capacități tipic masculine, pentru că au primit și o doză de hormoni masculini după concepere, în perioada dintre a șasea și a opta săptămână.

Iată acum un test simplu, dar fascinant, care vă poate arăta măsura în care creierul vostru este axat pe gândire masculină sau feminină. întrebările au fost adunate

din mai multe studii importante care s-au ocupat de sexualitatea creierului omenesc, iar sistemul de comparare a informației folosit a fost cel dezvoltat de geneticiana britanică Anne Moir. Testul nu vă oferă răspunsuri corecte sau greșite, ci informații în legătură cu felul în care faceți alegerile și cu felul în care gândiți. La sfârșitul testului, puteți aduna rezultatele conform unui grafic care apare la pagina 87. Multiplicați testul și oferiți-l și celor cu care locuiți sau lucrați și cu siguranță că toată lumea își va clarifica multe lucruri.

CREIERUL — TESTUL CONEXIUNILOR

Testul este conceput pentru a arăta în ce măsură tiparul creierului vostru este unul de tip masculin sau feminin. Nu există răspunsuri corecte sau greșite — rezultatul fiind un simplu indiciu al nivelului probabil de hormoni masculini pe care îl deține sau nu creierul vostru și care au apărut în perioada dintre a șasea și a opta săptămână după concepere. Acest lucru se reflectă în preferințele voastre, la nivelul valorilor, comportamentului, stilului, orientării și alegerilor.

încercuiți afirmația care vi se pare valabilă cel mai adesea în cazul vostru:

1. Când este vorba de interpretarea unei hărți sau de căutatul într-un ghid al străzilor:
   a. aveți dificultăți și cel mai adesea cereți sprijinul altcuiva
   b. vă întoarceți spre direcția de mers
   c. nu aveți nici un fel de dificultăți în interpretarea hărților sau a ghidurilor străzilor

2. Pregătiți un fel de mâncare complicat, radioul merge iar un prieten sună la telefon. Ce faceți:

a. lăsați radioul să meargă și continuați să gătiți în vreme ce vorbiți la telefon
b. opriți radioul, vorbiți și continuați să gătiți
c. îi spuneți că-l sunați de îndată ce terminați de gătit

3. Vin niște prieteni în vizită și întreabă cum pot ajunge la casa voastră cea nouă. Ce faceți:

a. le desenați o hartă cu explicații clare și le-o trimiteți sau găsiți pe cineva care să le explice cum să ajungă
b. întrebați ce puncte de reper au și apoi încercați să le explicați cum să ajungă
c. le explicați verbal — „Mergeți pe drumul M3 până la New Castle, opriți, o luați la stânga, a doua la dreapta după stop..."

4. Când explicați o idee sau un concept, cel mai adesea:

a. folosiți creion, hârtie și multe gesturi
b. explicați verbal, folosind doar un limbaj al trupului și gesturi
c. explicați verbal, clar și concis

5. Când vă întoarceți acasă de la un film grozav, preferați să:

a. vă imaginați în gând scenele din film
b. comentați scenele și dialogul
c. citați mai ales ceea ce s-a spus în film

6. La cinema preferați să stați:

a. în dreapta
b. oriunde
c. în stânga

7. Un prieten are niște probleme de natură mecanică. Cum reacționați:

a. îl înțelegeți și discutați despre ce simte el în această privință

b. îi recomandați pe cineva de încredere, care **ar** putea remedia situația

c. vă dați seama cum funcționează și încercați să remediați chiar voi problema

8. Vă aflați într-un loc care nu vă este familiar și cineva vă întreabă încotro este nordul:

a. mărturisiți că nu știți

b. vă dați cu presupusul, după ce vă gândiți puțin

c. arătați direcția nord fără nici o dificultate

9. Ați găsit un loc de parcare, dar este foarte mic și trebuie să intrați cu spatele:

a. încercați să găsiți alt loc

b. încercați cu grijă să intrați cu spatele

c. intrați cu spatele fără nici o dificultate

10. Vă uitați la televizor când telefonul sună:

a. răspundeți la telefon cu televizorul deschis

b. întâi dați televizorul mai încet și apoi răspundeți

c. opriți televizorul, le spuneți celorlalți să tacă și apoi răspundeți

11. Tocmai ați auzit, o melodie nouă interpretată de cântărețul preferat. Ce faceți de obicei:

a. puteți reproduce o parte din ea fără nici o dificultate

b. puteți reproduce o parte din ea, doar dacă este o melodie foarte simplă

c. vi se pare greu să vă amintiți cum era, dar ați reținut o parte din cuvinte

12. Cel mai bine precizați ce va urma:

a. prin intuiție
b. luând o hotărâre în funcție de informațiile disponibile, dar și de „fler"
c. folosiți fapte, date statistice și de tot felul

13. V-ați rătăcit cheile:

a. vă apucați de altceva până când apar de la sine?
b. vă apucați de altceva, dar încercați să vă amintiți unde le-ați pus?
c. refaceți în gând traseul până vă amintiți unde le-ați lăsat?

14. Vă aflați într-o cameră de hotel și auziți o sirenă undeva departe:

a. puteți spune exact dincotro vine sunetul
b. ați putea, eventual, s-o faceți dacă v-ați concentra
c. nu puteți identifica de unde provine sunetul

15. Mergeți la o întâlnire mondenă și vă sunt prezentate șapte sau opt persoane pe care nu le-ați mai întâlnit. A doua zi:

a. vă amintiți cu ușurință chipul lor
b. vă amintiți doar chipul unora dintre ei
c. vă e mai ușor să vă amintiți numele lor

16. Vreți să mergeți la țară în vacanță, dar partenerul ar vrea să meargă la mare. Pentru a-1 convinge că soluția voastră este mai bună:

a. îi spuneți pe un ton blând că vă place la țară și acolo se simt întotdeauna bine și copiii, și întreaga familie
b. îi spuneți că dacă mergeți la țară veți fi foarte recunoscători și data viitoare veți merge la mare
c. vă folosiți de fapte concrete: la țară e mai aproape, mai ieftin, mai bine organizat pentru sport și petrecerea timpului liber

17. Când vă planificați activitățile zilnice, de obicei:

a. întocmiți o listă pentru a ști exact ce aveți de făcut
b. vă gândiți la lucrurile pe care trebuie să le faceți
c. vă imaginați cu cine vă veți întâlni, unde veți merge și ce veți face

18. Un prieten are o problemă personală și a venit să discute cu voi:

a. sunteți plini de compasiune și înțelegere
b. îi spuneți că lucrurile nu sunt niciodată atât de rele pe cât par și îi explicați și de ce
c. îi oferiți sugestii sau sfaturi raționale despre felul cum ar trebui rezolvată problema

19. Doi prieteni din căsnicii diferite au câte o idilă ascunsă. Cât de probabil este să vă dați seama:

a. vă dați seama de la bun început
b. vă dați seama în aproape jumătate din cazuri
c. mai mult ca sigur că nu observați

20. Ce înseamnă viața de fapt așa cum o percepeți voi:

a. să ai prieteni și să trăiești în armonie cu cei din jur
b. să fii prietenos cu ceilalți, păstrându-ți independența personală
c. să-ți atingi scopurile importante câștigând respectul celorlalți și obținând un anumit prestigiu și progres

21. Dacă ați avea de ales, ați prefera să munciți:

a. într-o echipă cu persoane compatibile
b. în jurul altora, dar menținându-vă propriul teritoriu
c. de unii singuri

22. Ce anume preferați să citiți:

a. romane
b. reviste și ziare
c. povești adevărate, autobiografii

23. Când mergeți la cumpărături, aveți tendința să:

a. cumpărați la primul imbold, mai ales lucruri speciale
b. aveți o listă prestabilită, dar luați ce vă pică la îndemână
c. citiți etichetele și comparați prețurile

24. Preferați să vă culcați, să vă treziți și să mâncați:

a. de câte ori aveți chef
b. conform unui program, care însă poate fi flexibil
c. cam la aceeași oră în fiecare zi

25. Tocmai ați început să lucrați într-o slujbă nouă și ați cunoscut o grămadă de lume din rândul personalului. Una dintre persoane vă telefonează acasă:

a. vă este ușor să-i recunoașteți vocea
b. cam în jumătate din cazuri îi recunoașteți vocea
c. aveți probleme în a-i recunoaște vocea

26. Ce vă supără cel mai tare când vă certați cu cineva:

a. faptul că persoana respectivă tace sau nu reacționează
b. că nu înțelege punctul vostru de vedere
c. că pune întrebări precise sau provocatoare ori că face comentarii

27. La școală, cum reacționați la dictări și compuneri:

a. vi se păreau la fel de ușoare
b. preferați una dintre cele două
c. nu erați prea bun la nici una

28. Când e vorba de dans sau de muzică de jazz:
a. „trăiți" muzica de îndată ce învățați pașii
b. în parte, reușiți să faceți mișcările sau să dansați și în parte nu
c. aveți probleme cu păstrarea ritmului

29. Cât de buni sunteți la identificarea și imitarea sunetelor scoase de diverse animale:
a. nu prea buni
b. așa și așa
c. foarte buni

30. La sfârșitul unei zile lungi și obositoare, de obicei preferați să:
a. vorbiți cu familia sau cu prietenii despre ziua respectivă
b. ascultați pe alții vorbind despre cum și-au petrecut ei ziua
c. citiți un ziar, vă uitați la televizor și nu vorbiți

Cum se calculează acest test

Mai întâi, adunați răspunsurile a, b și c și folosiți următorul tabel pentru a obține rezultatul final.

Pentru bărbați
A x 15 puncte =
B x 5 puncte =
C x (-5) puncte =
Total puncte =

Pentru femei
Ax 10 puncte =
B x 5 puncte =
C x (-5) puncte =
Total puncte =

La toate întrebările la care răspunsurile nu reflectă foarte exact propria situație sau la cele la care nu ați încercuit nici o literă, acordați-vă câte 5 puncte.

Analizarea rezultatului

Majoritatea bărbaților vor avea între 0-180, iar majoritatea femeilor între 150-300. Creierele „setate" pe o gândire primordial masculină vor obține sub 150. Cu cât sunt mai aproape de 0, cu atât sunt mai masculine și cu atât este mai mare nivelul de testosteron. Acești oameni dau dovadă de o logică sigură, de putere analitică și verbală și au tendința să fie disciplinați și bine organizați. Cu cât se apropie mai mult de 0, cu atât sunt mai pricepuți în previziunea costurilor și planificarea rezultatelor în date statistice, emoțiile lor influențându-i cu greu. Rezultatele cu minus sunt rezultate masculine. Acestea indică prezența unor cantități mari de testosteron încă din fazele foarte timpurii ale dezvoltării fătului. Cu cât rezultatul este mai mic pentru o femeie, cu atât are mai mari înclinații spre lesbianism.

Creierele structurate mai ales pe o gândire feminină vor obține peste 180. Cu cât cifra este mai mare, cu atât creierul este mai feminin și persoana respectivă va da dovadă de un simț creator important, dar și de talente artistice și muzicale.

Creierul — testul conexiunilor

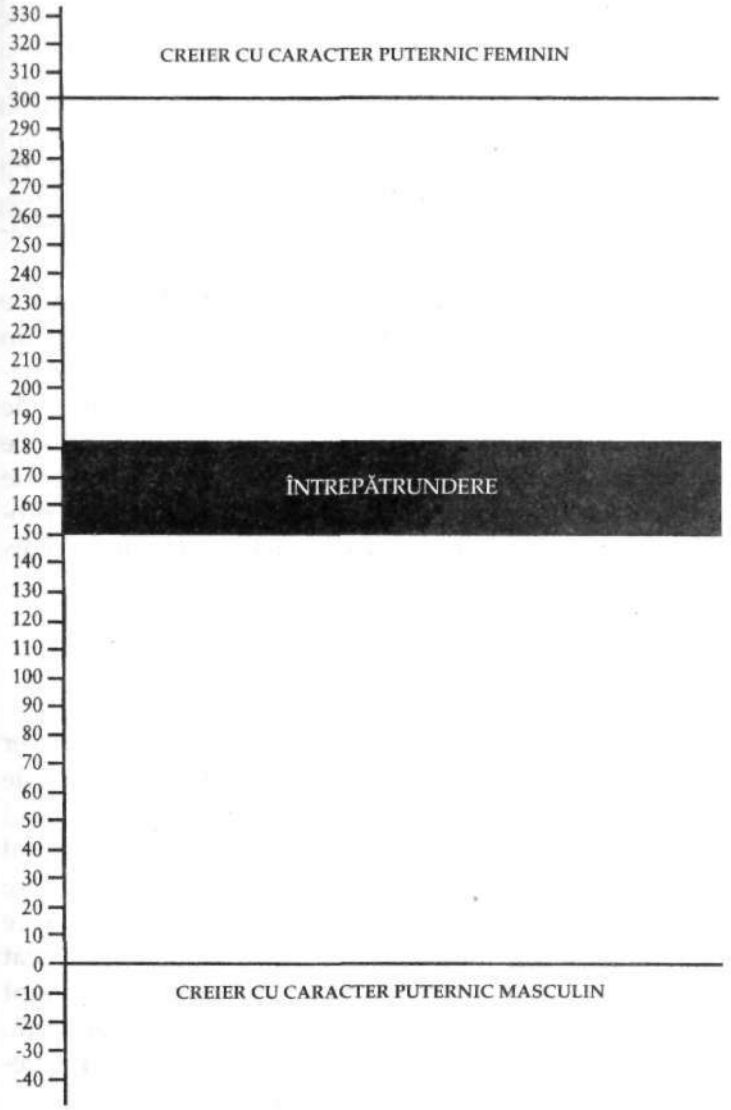

Majoritatea hotărârilor lor se bazează pe intuiție sau pe fler și se pricep să își dea seama de diverse probleme folosind un minimum de date. De asemenea, sunt bune la rezolvarea problemelor care presupun creativitate și perspicacitate. Dacă un bărbat are peste 180 de puncte, crește probabilitatea de a deveni homosexual.

Bărbații care obțin sub 0 puncte și femeile care obțin peste 300 de puncte au creiere configurate atât de opus, încât singurul lucru pe care îl au în comun este că trăiesc pe aceeași planetă.

între 150 și 180 înseamnă compatibilitate de gândire pentru ambele sexe sau faptul că sunt, practic, un amestec de sexe. Acești oameni nu dovedesc o înclinație specială spre gândirea masculină sau feminină și de obicei dau dovadă de flexibilitate în gândire, ceea ce poate fi un avantaj semnificativ pentru orice categorie în momentul în care trebuie rezolvată o anumită problemă. Au tendința să-și facă prieteni atât dintre bărbați, cât și dintre femei.

Un ultim cuvânt...

De la începutul anilor '80, cunoștințele despre creier au depășit cele mai optimiste așteptări. Președintele american George Bush a proclamat anii '90 ca fiind Deceniul Creierului și în prezent intrăm în Mileniul Minții. în discuția noastră despre creier și despre diversele zone pe care le-am prezentat simplificat, spre a evita prea mulți termeni de specialitate, am încercat să conștientizăm această simplificare, pentru că în fapt creierul este o structură de tipul unei rețele de neuroni, care formează un ansamblu complex de celule ale creierului, ce alcătuiesc regiunile cerebrale.

Dragi cititori, voi nu vreți să deveniți specialiști în neurologie, ci doar să înțelegeți ideile fundamentale ale funcționării creierului, precum și câteva strategii în legătură cu abordarea sexului opus. Este ușor de determinat care este zona în care se formează simțul orientării în spațiu la bărbați și al dezvoltării strategiilor de funcționare. Este mult mai greu însă de manevrat partea emoțională a creierului, dar chiar și așa, putem totuși să dezvoltăm anumite strategii utile.

4

VORBITUL ȘI ASCULTATUL

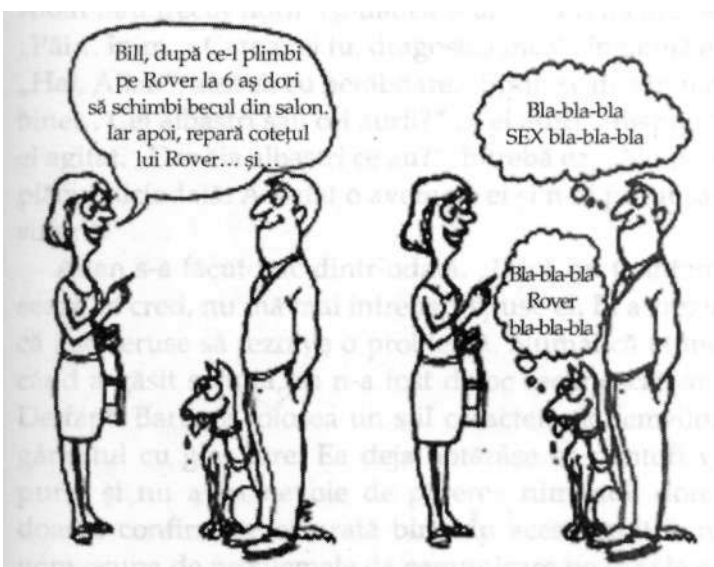
Bill, după ce-l plimbi pe Rover la 6 aș dori să schimbi becul din salon. Iar apoi, repară coteţul lui Rover... și...
Bla-bla-bla SEX bla-bla-bla
Bla-bla-bla Rover bla-bla-bla

Ce spun femeile **Ce aud bărbații**

Barbara şi Allan tocmai se pregăteau să meargă la o petrecere. Barbara îşi cumpărase o rochie nouă şi era nerăbdătoare să arate cât mai bine. A luat două perechi de pantofi, unii albaştri şi alţii aurii şi l-a întrebat pe Allan lucrul de care bărbaţii se tem cel mai tare: „Iubitule, care crezi că se potrivesc cu rochia asta?" Pe Allan l-au trecut fiorii. îşi dădea seama că o încurcase. „Păi... îmm... Care vrei tu, dragostea mea", îngăimă el. „Hai, Allan", zise ea cu nerăbdare. „Spune care vin mai bine... Cei albaştri sau cei aurii?" „Cei aurii", răspunse el agitat. „Dar ăia albaştri ce au?", întrebă ea. „Nu ţi-au plăcut niciodată. Am dat o avere pe ei şi n-ai putut să-i suferi!"

Allan s-a făcut mic dintr-odată. „Dacă nu te interesează ce cred, nu mă mai întreba", spuse el. El a crezut că i se ceruse să rezolve o problemă. Numai că atunci când a găsit soluţia, ea n-a fost deloc recunoscătoare. De fapt, Barbara folosea un stil caracteristic femeilor: gânditul cu glas tare. Ea deja hotărâse ce pantofi va purta şi nu avea nevoie de părerea nimănui; dorea doar o confirmare că arată bine. în acest capitol, ne vom ocupa de problemele de comunicare pe care le au bărbaţii şi femeile, încercând să oferim câteva soluţii inedite.

Strategia „pantofilor albaștri sau aurii"

Atunci când o femeie întreabă „albaștri sau aurii", vrând să știe cu ce să se încalțe, e foarte important ca bărbatul să nu îi dea nici un fel de răspuns. In schimb, el trebuie să spună: „N-ai ales nici una dintre perechi, iubito?" Majoritatea femeilor vor fi surprinse de această abordare, pentru că ele știu în general că bărbații au imediat o preferință. „Ei bine... mă gândeam să-i port pe cei aurii...", va răspunde ea nesigură. Realitatea este că deja i-a ales pe cei aurii. „De ce pe cei aurii?", va întreba el. „Pentru că am accesorii aurii și în imprimeul rochiei este și ceva auriu", va răspunde ea. Un bărbat abil va replica: „Uau! Ce alegere fantastică! O să arăți splendid! Bine ai făcut! îmi place la nebunie!" Și în mod sigur va avea o seară excelentă.

De ce bărbații nu sunt în stare să vorbească așa cum se cuvine

De mii de ani se știe că bărbații nu se prea pricep la conversații, în special comparativ cu femeile. Nu numai că fetițele încep să vorbească mai repede decât băieții, dar la trei ani, o fetiță are un vocabular de două ori mai bogat decât al unui băiețel de aceeași vârstă, exprimarea sa fiind aproape sută la sută inteligibilă. Specialiștii în patologia vorbirii au mereu de lucru cu băieții aduși de părinții care doresc un tratament pentru veșnica problemă — „Nu e în stare să vorbească suficient de corect." Dacă băiețelul are o soră mai mare, atunci diferențele de vorbire sunt și mai ușor de observat, în special pentru că surorile mai mari și mamele vorbesc adesea în locul fiilor. Intrebați-l pe un puști de cinci ani: „Ce mai faci?" — și mama sau sora lui va răspunde: „Face bine, mulțumim."

Mamele, fiicele și surorile mai mari vor vorbi adesea în numele bărbaților din familia lor.

Pentru bărbați, vorbirea nu este un talent special al creierului. Ea funcționează doar la nivelul lobului stâng, fără o localizare specifică. Studiile făcute asupra persoanelor cu probleme pe partea stângă a creierului arată că majoritatea dereglărilor de vorbire ale bărbaților sunt localizate în emisfera stângă/spate, iar ale femeilor în emisfera stângă/față. Când vorbește un bărbat, scanerul arată că se activează întreaga emisferă stângă, ca și cum ar încerca să găsească un centru al vorbirii, dar este incapabil s-o facă. Drept urmare, bărbații nu prea au darul vorbirii.

O altă scanare a creierului aparține unui studiu din 1999 condus de dr. Tonmoy Sharma, șeful Catedrei de Psihofarmacologie Cognitivă a Institutului de Psihiatrie din Londra. După cum veți putea vedea, bărbații au o localizare mai restrânsă a funcțiilor vorbirii.

Acest lucru arată de ce băieții au tendința să mormăie și să pronunțe cuvintele mai anevoios decât fetele. Ei folosesc o mulțime de „ăăă", „îîî" și „cam așa ceva" în timpul conversațiilor, nu pronunță bine finalul cuvintelor și utilizează doar trei tonuri ale vocii atunci când vorbesc, în vreme ce femeile folosesc cinci tonuri. Când mai mulți bărbați se adună să se uite la un meci de fotbal la televizor, ei procedează exact așa — singura lor conversație constă în „Dă-mi chipsurile" și „Mai e bere?" Mai multe femei care se întâlnesc să privească la televizor transformă totul într-un pretext de a mai sta la o bârfă. Ca urmare, se opresc la o telenovelă, pentru că acolo personajele și intrigile sunt mai simple decât în cazul unui film polițist.

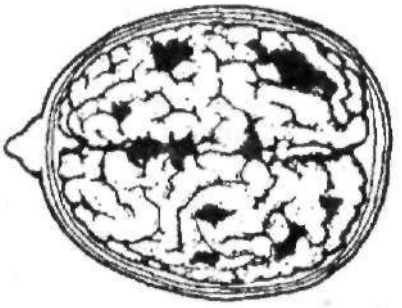

Localizarea vorbirii și a limbajului la bărbați (zonele cu negru reprezintă zonele active.) Institutul de Psihiatrie din Londra, 1999.

Niciunde nu este mai evidentă diferența de exprimare dintre bărbați și femei decât în cazul sporturilor. Uitați-vă la meciurile sportive și analizați cu atenție cum baschetbalistele, de exemplu, își pot descrie meciul precis, succint și perfect inteligibil, în vreme ce bărbații, atunci când li se ia un interviu, nu numai că nu au nici o logică în puținul pe care îl spun, dar ai impresia că nici măcar nu-și mișcă buzele. Și în cazul adolescenților există o diferență considerabilă. Atunci când o fată aflată la vârsta adolescenței este întrebată despre petrecerea la care a fost cu o seară înainte, ea face o prezentare foarte precisă a tot ceea ce s-a întâmplat — cine cu cine a vorbit, ce părere a avut fiecare și cum erau îmbrăcate persoanele prezente. Băiatul de aceeași vârstă, în cazul în care i se pun aceleași întrebări, abia de îngaimă: „Păi... a fost... bine." De Sf. Valentin, florarii îi îndeamnă pe bărbați „să se exprime prin flori", pentru că ei știu că bărbaților le este greu să se exprime în cuvinte. Pentru un bărbat, nu e niciodată o problemă să cumpere o felicitare, ceea ce-l blochează este că trebuie s-o și scrie.

De obicei, bărbaţii aleg felicitări cu texte deja scrise. Astfel, le rămâne mai puţin de completat.

După cum probabil că vă mai aduceţi aminte, bărbaţii se ocupă de vânatul-prânzului şi nu de comunicare. Vânatul presupune o serie de semne nonverbale şi adesea vânătorii aşteaptă ore întregi în tăcere, pândindu-şi prada. Ei nici nu vorbesc, nici nu se reped. Când bărbaţii din vremurile noastre merg la pescuit împreună, sunt în stare să stea acolo ore întregi fără să-şi adreseze o vorbă. Ei se simt minunat, bucurându-se de prezenţa celorlalţi, dar nu simt nevoia să se exprime în cuvinte. In schimb, atunci când femeile sunt împreună şi nu vorbesc, aceasta este un indiciu clar că există o problemă majoră. Singura situaţie în care bărbaţii devin vorbăreţi este aceea în care acea compartimentare din creierul masculin se destramă din pricina unei cantităţi foarte mari de alcool.

Băieţii şi şcoala

La început, băieţii nu se prea descurcă la şcoală, pentru că există un handicap din punct de vedere al exprimării în raport cu fetele. Ca urmare, au probleme cu limbile străine, cu limba maternă şi cu artele. Se simt inferiori în faţa fetelor, care se exprimă mai bine, devenind violenţi şi turbulenţi. Ideea de a-i da pe băieţi cu un an mai târziu la şcoală atunci când au probleme cu exprimarea are o oarecare logică. Băieţii s-ar simţi mai bine şi ar fi mai puţin intimidaţi de fluenţa cu care se exprimă fetiţele de aceeaşi vârstă.

în anii următori, fetele rămân în urmă la științele exacte și în domeniile în care orientarea în spațiu este vitală. în vreme ce clasele de remedierea exprimării sunt pline de băieți ai căror părinți îngrijorați speră și se roagă ca fiii lor să fie în stare în cele din urmă să citească, să vorbească și să scrie corect, în cazul fetelor nu se mai face atâta caz pentru a le îndrepta incapacitatea de orientare în spațiu. Pur și simplu, când vine vorba de asta, se schimbă subiectul.

Există o tendință din ce în ce mai puternică în ultimii ani de a separa băieții și fetele la predarea anumitor materii, cum ar fi engleza, matematica și științele naturii. Liceul Shenfield din Esse'x, de exemplu, le permite celor de același sex să învețe într-un mediu în care nu există concurență din partea sexului opus. La lucrările de matematică, fetelor li se formulează probleme care au legătură cu grădinăritul, în vreme ce ale băieților se referă la articolele de fierărie. Acest tip de împărțire se concentrează asupra preferințelor firești ale băieților și fetelor la nivelul organizării creierului, iar rezultatele sunt impresionante. La engleză, rezultatele băieților sunt de patru ori mai bune decât media la nivel național, iar la matematică și științele naturii fetele au rezultate de două ori mai bune decât în alte școli.

De ce femeile sunt mai buni oratori

La femei, vorbirea are o localizare precisă în emisfera stângă în față, existând un loc și în emisfera dreaptă. Datorită acestei localizări în ambele părți ale creierului, femeile conversează mult mai bine. Le face plăcere și vorbesc foarte des. Existând zone specifice de control al vorbirii, restul creierului feminin rămâne

disponibil pentru alte lucruri, astfel încât femeile pot face mai multe lucruri deodată în timp ce vorbesc.

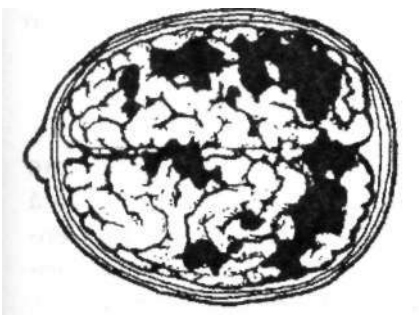

Localizarea funcției vorbirii și a limbajului la femei (zonele cu negru reprezintă zonele active.) Institutul de Psihiatrie din Londra, 1999.

Comparați această ilustrație, care arată localizarea funcției vorbirii și a limbajului la femei, cu cealaltă, specifică bărbaților, și veți constata de ce femeile comunică atât de bine, iar bărbații nu.

Cercetări recente au arătat că pruncul învață să recunoască vocea mamei încă de când se află în pântece, probabil datorită rezonanței vocii la nivelul corpului mamei. Un sugar de patru zile poate distinge limba maternă de o limbă străină. La patru luni, copiii recunosc mișcările buzelor în cazul vocalelor. Până la un an, încep să asocieze cuvintele cu anumite înțelesuri; până la un an și jumătate, au deja ceva vocabular și până la doi ani și-l extind până la două mii de cuvinte, în cazul fetelor. Atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere fizic, aceasta este o mare reușită, comparativ cu capacitatea de învățare a adultului.

Faptul că au o zonă specifică a vorbirii în creier le face pe fetițe să învețe mai ușor limbi străine decât băieții; astfel se explică de ce sunt mai bune la gramatică, punctuație și ortografie. în 25 de ani de când țin seminarii în străinătate, rareori am avut un translator bărbat — de obicei sunt femei.

Materie	Nr. de profesori	% Femei	% Bărbați
Spaniolă	2 700	78	22
Franceză	16 200	75	25
Germană	8 100	75	25
Actorie	8 900	67	33
Alte limbi	1300	70	30

Acest tabel arată faptul că numărul de femei care activează în domenii ce presupun o capacitate verbală bine dezvoltată în lobul stâng este clar dominant. Centrul specific al vorbirii le dă femeilor această superioritate în privința capacității stăpânirii limbilor străine, precum și a. abilității verbale.

Aceste cifre arată că până și în domeniile cele mai lipsite de orice fel de discriminări *(politically correct)* — învățământul și guvernarea — orientarea masculină și feminină a creierului influențează puternic alegerea materiilor predate în cazul în care devin profesori. Organizațiile Șanselor Egale consideră că s-a făcut o treabă bună, pentru că jumătate dintre *toți* profesorii sunt bărbați și cealaltă jumătate femei, dar așa cum am putut vedea, femeile domină clar zonele care presupun arta vorbirii.

Lobul stâng controlează funcțiile fizice ale părții drepte a corpului și poate de aceea majoritatea oamenilor scriu cu dreapta. Acest lucru mai poate explica și de ce scrisul celor mai multor femei este mult mai citeț decât al bărbaților — centrul limbajului specific la femei fiind configurat pentru o mai bună folosire a limbii atât în scris, cât și la vorbit.

De ce femeile simt nevoia să vorbească

Creierul bărbaților este foarte compartimentat și are capacitatea de a distinge și înmagazina informații. La

sfârșitul unei zile pline de tot soiul de probleme, creierul bărbatului le poate „îndosaria". Creierul femeii nu înmagazinează astfel informațiile — problemele revenindu-le permanent în minte.

Bărbații pot face un „indice" mental al problemelor, fără ca acestea să-i mai preocupe în mod special. Femeile le reiau permanent.

Singura modalitate în care o femeie poate scăpa de problemele din gând este să le exprime și astfel să le conștientizeze. De aceea la sfârșitul unei zile grele, când femeia se descarcă verbal, obiectivul ei este să scape de probleme, nu să găsească soluții ori să tragă concluzii.

Explicația hormonală

Cercetătoarea Elizabeth Hanson de la Universitatea din Ontario a făcut un studiu în legătură cu raportul dintre performanța femeilor și estrogen. Ea a descoperit că nivelul scăzut de testosteron reduce capacitatea de orientare în spațiu a femeii, în vreme ce un nivel crescut de estrogen sporește capacitatea de exprimare și cea motoare. Aceasta explică de ce în timpul ciclului menstrual, în zilele cu o mare cantitate de estrogen, femeia se comportă calm, vorbind foarte fluent, aproape perfect. In schimb, în zilele cu o cantitate mare de testosteron, vorbirea sa este mai haotică, iar capacitatea de orientare în spațiu este mai bună — adică nu mai este chiar atât de expertă în a-l umili pe bărbat printr-o remarcă usturătoare și neavenită, în schimb îl poate nimeri în cap cu o tigaie de la 10 metri.

Femeilor le place să vorbească

Când femeile se uită împreună la televizor, de obicei vorbesc în același timp despre diverse lucruri, inclusiv despre copii, bărbați, meserie și ce se mai întâmplă în viața lor. Când un grup de femei și bărbați se uită împreună la un film, de obicei bărbații sfârșesc prin a le spune femeilor să nu mai trăncănească atât. Bărbații pot să vorbească *sau* să privească ecranul — nu le pot face pe amândouă deodată — și nici nu înțeleg cum de femeile reușesc asta. în schimb, femeile consideră că acesta este motivul pentru care se întâlnesc, ca să se simtă bine și să comunice — și nu doar să stea acolo ca niște stane de piatră, holbându-se la ecran.

în timpul pauzelor pentru reclame, adesea bărbatul o întreabă pe femeie ce s-a întâmplat, de fapt, în film și care este, de fapt, legătura cu personajul respectiv. Spre deosebire de femei, el este incapabil să discearnă limbajul trupului, care exprimă ceea ce simt personajele din punct de vedere emoțional. Cum femeile inițial își petreceau vremea cu alte femei și cu copiii în grup, ele și-au dezvoltat capacitatea de a comunica eficient, pentru a păstra relații convenabile. Pentru o femeie, vorbirea continuă să aibă un asemenea scop precis: crearea de noi relații interumane și împrietenirea. Pentru bărbați, vorbirea înseamnă o referire strictă la fapte.

Bărbații consideră că telefonul este o unealtă de comunicare pentru exprimarea unor fapte sau a unor informații, în schimb femeile îl consideră o modalitate de a stabili legături trainice. O femeie poate să își petreacă două săptămâni de vacanță cu prietena ei și la întoarcerea acasă să o sune pe aceeași prietenă și să mai vorbească două ore.

Nu există nici o dovadă clară că existența unor condiționări sociale — faptul că mamele vorbesc mai mult

cu fetele — este motivul pentru care acestea din urmă să vorbească mai mult decât băieţii. Psihiatrul dr. Michael Lewis, autorul cărţii *Social Behaviour and Language Acquisition (Comportamentul social şi dobândirea limbajului)* a făcut unele experienţe în urma cărora s-a constatat că mamele vorbesc şi se uită mai mult la fetiţe decât la băieţi atunci când sunt sugari. Dovezile ştiinţifice demonstrează că părinţii reacţionează la nevoile creierului copiilor lor. Cum creierul unei fetiţe e mai bine organizat pentru a vorbi şi a li se vorbi, vorbim mai mult cu fetiţele. Ca urmare, mamele care încearcă să vorbească şi cu băieţii lor sunt de obicei dezamăgite, pentru că nu primesc decât răspunsuri mormăite.

Bărbaţii îşi vorbesc în gând

Principalele roluri ale bărbaţilor au fost cele de războinici, protectori şi găsitori de soluţii. Nevoile creierului lor, precum şi mediul în care s-au dezvoltat i-a împiedicat să-şi manifeste frica sau nesiguranţa. De aceea, atunci când unui bărbat i se cere să rezolve o problemă, el va spune cel mai adesea: „Lasă-mă să reflectez", sau: „Am să mă mai gândesc." Şi asta şi face — se gândeşte în tăcere, cu o înfăţişare din care nu poţi ghici nimic. Numai după ce găseşte răspunsul vorbeşte sau se înviorează, pentru a arăta că este gata să comunice o soluţie. Bărbaţii îşi vorbesc mai ales în gând, pentru că nu au acea capacitate verbală a femeilor de a folosi cuvintele pentru comunicare. Când un bărbat stă şi priveşte pe geam, scanerul arată că de fapt are o conversaţie cu sine în gând. Când femeia îl vede pe bărbat că face asta, presupune că este plictisit sau leneş şi încearcă să-i vorbească sau să-i dea ceva de făcut. Cel mai

adesea, bărbatul se înfurie că este întrerupt. Căci așa cum bine știm, el nu poate face mai multe lucruri deodată.

Primejdia discuțiilor în gând

Când un bărbat are de-a face cu alți bărbați, nu e o problemă faptul că-și vorbește mai mult în gând. Bărbații pot sta împreună mult timp fără să-și adreseze prea multe cuvinte și nimeni nu simte lipsa conversației — exact ca la pescuit. Adesea, bărbaților le face plăcere să „bea în liniște" după ce termină orele de serviciu și chiar așa este. Totul în liniște. Când bărbatul este cu o femeie sau cu mai multe femei, ele au tendința să considere că este distant, ursuz sau pur și simplu că nu vrea să li se alăture. Dacă bărbații vor într-adevăr să se înțeleagă mai bine cu femeile, trebuie să vorbească mai mult.

Femeile gândesc cu glas tare

„Mă înnebunește nevastă-mea atunci când are probleme sau îmi explică ce are de gând să facă în ziua respectivă", mi-a povestit un bărbat în timpul unor seminarii pe care le țineа. „Vorbește cu glas tare despre opțiuni, posibilități, persoane implicate, ce are de făcut și unde se va duce. Mă deranjează, nu mă mai pot concentra deloc!"

O femeie își va exprima întotdeauna ideile cu voce tare, într-o ordine întâmplătoare, făcând o listă cu toate opțiunile și posibilitățile.

Creierul femeii este configurat în așa fel încât să folosească vorbirea ca principală formă de exprimare și

aceasta este una dintre capacitățile ei. în cazul în care un bărbat trebuie să facă cinci sau șase lucruri, el va spune: „Am câteva lucruri de rezolvat — vorbim mai târziu." Femeia va înșira toate lucrurile cu glas tare, într-o ordine întâmplătoare, făcând o listă întreagă de opțiuni și posibilități. Ea va spune: „Deci, ia să vedem — trebuie să iau rufele de la curățătoria chimică, să duc mașina la spălat — apropo, a sunat Ray și a zis să-l cauți — apoi trebuie să iau un pachet de la poștă — și cred că aș putea și să...", acesta fiind unul dintre motivele pentru care bărbații le acuză pe femei că vorbesc prea mult.

Primejdia gânditului cu glas tare

Femeile percep gânditul cu glas tare ca pe o formă de afecțiune, de a-i împărtăși aproapelui problemele, numai că bărbații văd lucrurile cu totul diferit. La nivel personal, bărbatul socotește că femeia îi înșiră o listă întreagă de probleme pe care ar vrea să le rezolve el, deci intră în panică, se enervează sau încearcă să-i spună ei ce are de făcut. Intr-o întrunire de afaceri, bărbații socotesc că femeia care gândește cu glas tare este împrăștiată, nedisciplinată sau neinteligentă. Pentru a-i impresiona pe bărbați, femeia trebuie să își țină ideile pentru ea și să tragă doar concluziile. într-o relație sentimentală, partenerii trebuie să discute modalitatea lor diferită de a depăși problemele. Bărbații trebuie să înțeleagă că atunci când femeia vorbește, nu așteaptă să i se găsească soluții. Femeile trebuie să înțeleagă că atunci când bărbatul nu vorbește, acesta nu e neapărat un indiciu că ar fi ceva în neregulă.

Femeile vorbesc, bărbații se simt cicăliți

Construirea unor relații prin conversații este o adevărată prioritate în sistemul de configurare al creierului femeii. Ea poate fără nici un efort să rostească în medie 6 000-8 000 de cuvinte pe zi. Mai folosește încă 2-3 000 de sunete pentru a comunica, precum și între 8 și 10 000 de gesturi, expresii ale feței, gesturi din cap sau alte modalități de exprimare a limbajului trupului. Asta, în medie, înseamnă zilnic peste 20 000 de „cuvinte", care formează mesajul său. Așa se explică de ce Asociația Medicală Britanică tocmai a dat publicității un raport în care se specifică faptul că femeile sunt de patru ori mai predispuse să aibă probleme cu fălcile.

„Odată nu i-am vorbit nevestei șase luni", spunea un comic. „N-am vrut s-o întrerup."

Să facem o comparație între conversația zilnică a unei femei și cea a unui bărbat. El abia dacă scoate între 2 000 și 4 000 de cuvinte și între 1 000 și 2 000 de sunete vocale și abia dacă face între 2 000 și 3 000 de semne specifice limbajului trupului. Media zilnică este de aproximativ 7 000 de „cuvinte" — aproximativ o treime față de o femeie.

Aceste diferențe de vorbire devin evidente la sfârșitul zilei, când bărbatul și femeia stau împreună la masă. El și-a terminat cele 7 000 de „cuvinte" și nu mai are chef să comunice. El e fericit doar să se uite în gol. Starea ei depinde de ce a făcut peste zi. Dacă a stat de vorbă cu alții, probabil că și-a folosit cele 20 000 de „cuvinte", deci nu prea mai are chef nici ea să stea de vorbă. Dacă a rămas acasă cu niște copii mici, în cel mai fericit caz, a folosit între 2 000 și 3 000 de „cuvinte".

l-au mai rămas 15 000! Cu toții cunoaștem divergențele din timpul cinei.

Fiona: Bună, iubitule. Ce mă bucur să te văd. Cum a fost azi?

Mike: Bine.

Fiona: Mi-a spus Brian că urma să finalizați azi marea afacere cu Peter Gosper. Cum a mers?

Mike: Excelent.

Fiona: Asta e bine. Tipul e un client dificil. Crezi că o să îți asculte sfaturile?

Mike: Mda.

... și așa mai departe.

Lui Mike i se pare că e vorba de un adevărat interogatoriu și asta îl enervează. El vrea doar „liniște și pace". încercând să evite o ceartă ce ar porni de la faptul că n-are chef să vorbească, el întreabă: „Tu ce ai făcut azi?"

Și ea îi spune. Și îi spune. Nu scapă nici un amănunt din ceea ce i s-a întâmplat peste zi.

„Doamne, ce zi am putut să am. Am hotărât să nu mă mai duc în centru astăzi, pentru că cel mai bun prieten al vărului meu lucrează la autobază și mi-a spus că astăzi o să fie grevă și așa că am mers pe jos. La meteo, au zis că o să fie soare, așa încât m-am îmbrăcat în rochia mea albastră — știi tu care — cea cumpărată în America — mă rog... Și cum mergeam eu așa m-am întâlnit cu Susan. Și..."

Și nu se mai oprește din vorbă, pentru că trebuie să îndeplinească planul la cuvintele zilnice. El se întreabă de ce nu mai tace odată și nu-l lasă în pace. Are impresia că este „cicălit, ceva de groază"! „Nu vreau decât puțină liniște!", strigă într-un glas bărbații de pretutindeni. El e vânătorul. A vânat prânzul toată ziua. Vrea

doar să stea liniștit în fața focului. Adevărata problemă apare însă atunci când ea are impresia că este ignorată și îi poartă pică pentru asta.

Când un bărbat stă și se uită în gol, femeia începe imediat să se simtă neiubită.

Logica expunerii femeii este că ea de fapt vrea să vorbească. Numai că bărbatul percepe povestea asta ca pe o dorință de a găsi soluții în locul ei. Cu creierul său analitic, el o întrerupe mereu.

Fiona: ...Am alunecat pe trotuar și mi-am rupt tocul la pantofii cei noi și apoi...

Mike (întrerupând-o): Fiona... n-ar trebui să porți pantofi cu toc înalt când mergi la cumpărături! Am citit eu un sondaj în privința asta. E periculos — pune-ți niște pantofi mai comozi — ești mai în siguranță așa!

El gândește că: S-a rezolvat problema.

Ea gândește că: De ce Dumnezeu nu tace? Eu vreau doar să mă asculte. Ea continuă ...

Fiona: ...și când m-am întors la mașină am găsit un cauciuc dezumflat și...

Mike (întrerupând-o): Ar trebui ca atunci când faci plinul să ceri să-ți verifice și cauciucurile, ca să nu mai ai asemenea probleme!

El gândește: încă o problemă pe care i-am rezolvat-o.

Ea gândește: De ce n-o tăcea odată și să mă asculte doar?

El gândește: De ce n-o mai tăcea odată, să mă lase în pace? Chiar trebuie să-i rezolv *toate* problemele? De ce nu pricepe din prima?

Ea ignoră toate întreruperile lui și continuă să vorbească.

Am făcut sondaje pe mii de femei de pretutindeni și un lucru a reieșit extrem de clar:

Atunci când o femeie își consumă cuvintele nefolosite de peste zi nu dorește să fie întreruptă cu soluții la problemele ei.

Asta este o veste bună pentru bărbați — nu trebuie să răspundeți, ci doar să le ascultați. După ce termină de vorbit, femeia se simte ușurată și fericită. In plus, vă va considera un bărbat minunat tocmai pentru că ați ascultat-o, așa încât veți avea probabil o seară liniștită.

Discutarea problemelor de zi cu zi este pentru femeia modernă o modalitate de a se adapta stresului. Ea consideră că astfel stabilește o legătură mai profundă cu partenerul de viață și că totodată îl sprijină. De aceea cele mai multe persoane care merg la un specialist pentru a primi sfaturi sunt femei și cei mai mulți specialiști care le ascultă sunt tot femei, pregătite anume ca să aibă răbdare.

De ce nu rezistă cuplurile

74% dintre femeile care muncesc și 98% dintre femeile care nu muncesc consideră că defectul cel mai mare al soților sau iubiților lor este faptul că nu sunt dispuși să vorbească, mai ales la sfârșitul zilei. întregi generații de femei din trecut nu s-au confruntat cu această problemă, pentru că au avut o mulțime de copii și alte femei cu care să converseze și să se sprijine reciproc. Actualmente, mamele casnice se simt izolate și

singure, pentru că vecineilor sunt la slujbă. Femeile care muncesc au mai puține probleme cu bărbații care nu vorbesc, pentru că au vorbit cu alte persoane peste zi. De fapt, nu este vina nimănui — suntem prima generație care nu are modele pentru ceea ce se cheamă relații sentimentale reușite. Părinții noștri nu s-au confruntat cu asemenea probleme. Vestea cea bună este însă că putem să dobândim aceste noi talente necesare pentru supraviețuire.

Cum vorbesc bărbații

Frazele bărbatului sunt mai scurte decât ale femeii și mai bine structurate. Ele constau într-o introducere simplă, un punct de vedere clar și o concluzie. E mai ușor de urmărit ce vrea să spună sau ce dorește bărbatul. Dacă se încearcă o conversație pe mai multe planuri cu un bărbat, el e pierdut. E foarte important ca femeia să înțeleagă că pentru a fi convingătoare cu un bărbat trebuie să se concentreze asupra unei singure idei clare.

Regula nr. 1 atunci când i se vorbește unui bărbat este simplitatea! Lui trebuie să i se spună un singur lucru odată, la care să se poată gândi.

Dacă urmează să prezentați o idee unui grup de bărbați și femei, este mai sigur să folosiți o structură de exprimare tipic masculină pentru a vă sublinia punctele de vedere. Ambele sexe pot urmări exprimările de tip masculin, în vreme ce bărbații au probleme cu

urmărirea unei conversații pe mai multe planuri, caracteristică femeilor; ei devin astfel rapid neinteresați.

Conversațiile tipic feminine pe mai multe planuri

Existând un flux mai mare de informații între emisferele stângă și dreaptă, precum și localizări specifice ale vorbirii în creier, majoritatea femeilor pot vorbi despre mai multe subiecte simultan — uneori într-o singură frază. E ca și cum ar jongla cu trei sau patru mingi în același timp, iar majoritatea femeilor pot să facă asta fără nici un efort. Și nu numai atât. Femeile pot jongla cu mai multe subiecte atunci când se adresează altor femei, care la rândul lor fac același lucru — și nimeni nu scapă nici o minge niciodată.

La sfârșitul conversației, fiecare femeie știe câte ceva în plus despre fiecare subiect în parte dintre cele discutate, despre evenimentele care au avut loc și despre sensul fiecăruia. Această capacitate de a conversa pe mai multe planuri este frustrantă pentru bărbați, având în vedere că în cazul lor creierul este configurat pe un singur plan și deci nu se poate ocupa decât de un singur subiect deodată. Când mai multe femei abordează mai multe subiecte, bărbații devin complet depășiți și dezorientați.

O femeie poate începe prin a vorbi despre un lucru, apoi să schimbe direcția la jumătatea frazei spre altceva fără nici un avertisment și să revină la primul cu o precizare complet diferită aruncată acolo exact cum trebuie. Bărbații devin brusc confuzi și năuciți. Să pornim de la această conversație între rude din casa familiei Pease:

Allan: Stai puțin. Cine ce i-a spus cui acolo la birou?

Barbara: Dar nu vorbeam deloc de birou — ci de cumnatul meu.

Allan: Cumnatul? Nu mi-ai spus că ai schimbat subiectul!

Barbara: N-ai decât să fii mai atent. în general, toată lumea mă înțelege.

Fiona (soră): Da. *Eu* am înțeles ce a vrut să spună. E foarte clar.

Jasmine (fiică): Și eu. Tare mai ești greu de cap, tată! Niciodată nu pricepi nimic!

Allan: Mă dau bătut. Nu mă descurc cu voi, femeile.

Cameron (fiu): Nici eu. Și sunt încă mic!

Bărbații sunt în stare să ajungă din punctul A în punctul B traversând un întreg labirint de străduțe, dar dacă sunt lăsați în mijlocul unor fentei care discută diverse subiecte în același timp, devin complet dezorientați.

Această capacitate de a face față unei conversații complexe pe mai multe planuri este comună tuturor femeilor. De exemplu, secretarele. La birou, nu le e greu să facă mai multe lucruri deodată și, de altfel, acest lucru este absolut necesar. De aceea nu e deloc de mirare că din cele 716 148 de posturi de secretariat din Marea Britanie, în 1998, 99,1% erau ocupate de femei — și doar 5 913 de bărbați. Unii susțin că fetele sunt îndrumate în această direcție încă de pe băncile școlii. O ast-

fel de opinie nu reuşeşte însă să ia în calcul superioritatea femeilor în exprimare, în ce priveşte capacităţile organizatorice şi de a acţiona pe mai multe planuri. Chiar şi în domeniile în care ierarhiile trebuie să se supună strict politicii *Equal Opportunities* (Şanse egale), cum ar fi slujbele comunitare, consilierea sau sistemul de asistenţă socială, din cei 144 266 de angajaţi în Marea Britanie în 1988, 43 816 erau bărbaţi şi 100 450 femei. Acolo unde este necesară comunicarea şi o exprimare verbală convingătoare, femeile domină categoric.

Ce se vede la o scanare a creierului

Când vorbeşte o femeie, scanerul arată că funcţionează atât centrii de control ai vorbirii din lobul stâng, cât şi cei din lobul drept. Funcţiile auzului operează simultan. Această extraoraodinară capacitate de a urmări mai multe planuri îi permite unei femei să vorbească şi să asculte în acelaşi timp şi să facă şi una şi alta la nivelul mai multor subiecte fără legătură între ele. Bărbaţii sunt uluiţi când află că femeile au un asemenea talent, pentru că ei le consideră doar mai gălăgioase şi atât.

Femeile pot vorbi si asculta în acelaşi timp, acuzându-i totodată pe bărbaţi că nu sunt în stare să facă nici una, nici alta.

Femeile au fost calul de bătaie al bărbaţilor mii de ani din cauza faptului că vorbesc mai mult. La congresele de pretutindeni, îi auzim mereu pe bărbaţi spunând acelaşi lucru — „Ia auzi-le cum vorbesc pe femeile astea — bla, bla, bla — şi n-ascultă nimeni!" Chinezii, nemţii şi norvegienii o afirmă cu aceeaşi tărie

ca africanii sau eschimoșii. Diferența este că atunci când bărbații spun asta se discreditează la rândul lor. Pentru că așa cum știm prea bine, ei *nu pot* vorbi și asculta în același timp.

Strategiile de adresare în cazul bărbaților

De obicei, bărbații se întrerup între ei doar dacă intervine o rivalitate sau o formă de agresivitate. Dacă vreți să comunicați cu bărbații, strategia cea mai simplă este să nu-i întrerupeți când vorbesc. Acest lucru este greu pentru femei, pentru că ele construiesc în același timp relații interumane, dar simt și nevoia să-și manifeste participarea directă. Ele nu se pot abține să nu transforme conversația într-una pe mai multe niveluri, pentru a-i impresiona pe ei sau pentru a-i face să se simtă mai importanți. Când se procedează astfel, din păcate, ei devin practic surzi, considerând totul doar o modalitate de a-i întrerupe cu mare impoliteță.

Bărbații vorbesc pe rând, așa încât atunci când vine rândul unui bărbat, lăsați-l să vorbească.

„Nu mă mai întrerupe", țipă bărbații la femeile de pretutindeni și în toate limbile posibile. Frazele bărbatului au ca finalitate o soluție, drept pentru care trebuie să le ducă la capăt. Altfel, conversația pare fără sens. El nu poate urmări mai multe planuri în diverse momente ale conversației și, prin urmare, oricine îl întrerupe va fi considerat nepoliticos sau dezordonat. Această concepție îi este străină femeii — ea urmărește mai multe piste pentru a construi un raport și pentru a-l face pe el

să se simtă mai important. Adunând insultele și injuriile dintr-o conversație tipică dintre un bărbat și o femeie, se ajunge la concluzia că 76% dintre întreruperi le provoacă de fapt bărbații.

De ce bărbaților le plac vorbele mari

Neexistând o localizare specifică a vorbirii în creier, vânătorul trebuia să fie capabil să comunice un număr cât mai mare de informații prin cât mai puține vorbe, astfel încât creierul său și-a dezvoltat anumite zone de vocabular localizate în partea din față și din spate a lobului stâng. La femei, vocabularul se află la nivelul emisferelor atât în față, cât și în spate și nu este punctul lor forte. Ca urmare, definirea și înțelesul cuvintelor nu contează atât de mult pentru o femeie, căci ea se bazează pe tonul vocii pentru o exprimare mai fidelă, dar și pe limbajul trupului, pentru a-i da un conținut emoțional.

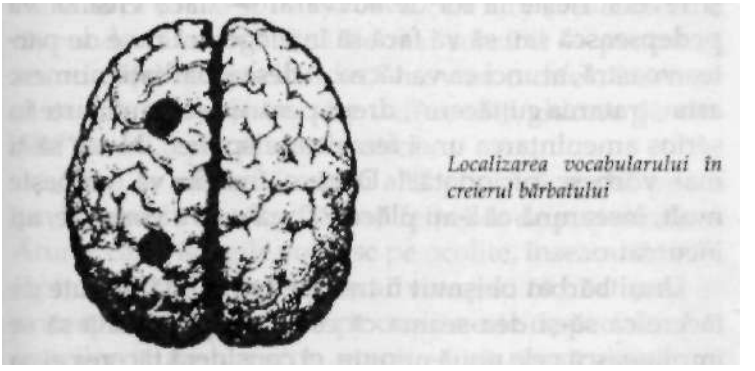

Localizarea vocabularului în creierul bărbatului

De aceea sensul cuvintelor este mult mai important pentru bărbați care se folosesc de definiții pentru a obține un avantaj în fața altui bărbat sau a unei femei. Bărbații folosesc limbajul pentru a se întrece între ei, iar

definițiile devin o tactică importantă în acest joc. Când cineva încearcă să își impună un punct de vedere important, spune de exemplu: „...nu a fost în stare să se exprime clar și să atace miezul problemei, astfel încât să înțeleagă toată lumea ce urmărește", iar un altul îl poate întrerupe zicând: „Nu s-a *exprimat convingător",* pentru a defini mai bine punctul de vedere și pentru a „pune la punct" primul vorbitor. Rivalul poate folosi sintagma „exprimare neconvingătoare" pentru a rezuma întreaga frază a celuilalt.

Femeile folosesc complimentele ca răsplată

Femeia folosește cuvintele pentru a-și manifesta participarea directă la construirea unor relații interumane, deci cuvintele devin un fel de răsplată pe care o acordă. Dacă îi intrați în grații, acceptă ceea ce spuneți sau vrea să vă împrieteniți, vă va vorbi foarte mult. Dar și reversul este la fel de adevărat — dacă vrea să vă pedepsească sau să vă facă să înțelegeți că nu e de partea voastră, atunci ea va tăcea. Adesea, bărbații numesc asta „tratarea cu tăcere", drept pentru care iau foarte în serios amenințarea unei femei care spune: „N-am să-ți mai vorbesc niciodată!" Dacă o femeie vă vorbește mult, înseamnă că i-ați plăcut. Dacă nu vă vorbește, ați încurcat-o.

Unui bărbat obișnuit îi trebuie cam nouă minute de tăcere ca să-și dea seama că este pedepsit. Până să se împlinească cele nouă minute, el consideră tăcerea ei ca pe un fel de recompensă; în sfârșit, s-a ales și el cu puțină „liniște". Bărbații de pretutindeni se plâng că femeile vorbesc prea mult. Sigur că ele vorbesc mult comparativ cu bărbații!

Femeile vorbesc pe ocolite

Totul a început atât de frumos, de relaxant, printr-o plimbare cu maşina în weekend, pe o vale superbă, la câteva ore de casă. Pe măsură ce drumul a început să se întortocheze şi să apară serpentinele, John a oprit radioul, ca să se concentreze mai bine. El nu putea să conducă şi să asculte muzică în acelaşi timp.

„John", îi spuse Allison, iubita lui, „nu vrei o cafea?"

John zâmbi. „Nu, mulţumesc, nu-mi trebuie nimic", răspunse el, gândindu-se că e frumos din partea ei că i-a propus. Ceva mai încolo, John observă că Allison a tăcut dintr-odată şi bănuieşte că a făcut el vreo ispravă. „Iubito, totul este OK?", întreabă el. *„Foarte!",* o trânteşte ea. Total dezorientat, el întreabă: „Dar care e problema?" Ea îi dă replica pe un ton batjocoritor: „N-ai vrut să opreşti", zise ea. Mintea analitică a lui John încearcă să-şi amintească dacă a existat vreun moment în care ea a folosit cuvântul: „Opreşte". Era absolut convins că ea n-a spus aşa ceva. Şi îi zice şi ei asta. Ea îi răspunde că ar trebui să fie mai sensibil — pentru că atunci când l-a întrebat dacă nu vrea o cafea, însemna că ea voia una. „Şi eu ce ar trebui, să-ţi ghicesc gândurile?", veni replica lui sarcastică.

„Treci la subiect!" este o altă poruncă spusă pe un ton imperativ de către bărbaţi femeilor de pretutindeni. Atunci când femeile vorbesc pe ocolite, înseamnă că de fapt doar dau de înţeles ce ar vrea sau că „bat şaua să priceapă iapa". Vorbirea pe ocolite este o specialitate a femeilor şi are un scop precis — să construiască noi relaţii interumane şi legături cu ceilalţi, evitând orice formă de agresivitate, certuri sau păreri contrare. Acest sistem se armonizează perfect cu abordarea celei care trebuie să apere cuibul şi să păstreze armonia.

Vorbitul pe ocolite duce la formarea unor relații între femei, dar cel mai adesea nu funcționează în cazul bărbaților, pentru că ei nu pricep regulile jocului.

Creierul femeilor este axat pe prelucrare, respectiv, pe o prelucrare a comunicării. Bărbații consideră aceasta drept o lipsă de structurare, iar scopul în sine îi zăpăcește pur și simplu, astfel încât le acuză pe femei că nu știu ce vor. In afaceri, vorbitul pe ocolite poate fi dezastruos pentru femei, pentru că bărbații nu pot urmări o conversație pe mai multe niveluri și pe deasupra pe ocolite, drept pentru care ele pot fi refuzate cu propunerile lor cu tot ori cu cererile de avansare, de exemplu. Vorbirea pe ocolite este excelentă în formarea de relații interumane, dar, din păcate, eficiența ei este destul de mică și poate duce la dezastre atunci când mașinile sau avioanele se ciocnesc sau se prăbușesc, pentru că șoferii ori piloții nu s-au exprimat destul de clar.

Vorbirea pe ocolite presupune, de obicei, o exprimare care cuprinde ceva de genul „oarecum", „într-o oarecare măsură", „un pic". Imaginați-vi-l pe prim-ministrul Winston Churchill că ar fi abordat acest tip de discurs în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în încercarea sa de a-i motiva pe aliați împotriva amenințării pe care o reprezenta Hitler. N-ar mai fi fost același lucru.

„Ne vom lupta cu ei pe malurile mării — sau ceva în genul ăsta — ne vom lupta un pic cu ei pe câmpuri — și într-o oarecare măsură, nu ne vom preda sau cam așa ceva." Am fi putut să pierdem războiul.

Atunci când o femeie folosește vorbirea pe ocolite și are drept interlocutor o altă femeie, asta nu reprezintă

o problemă — femeile știu să discearnă adevăratul înțeles. Au sensibilitatea necesară. In schimb, poate fi dezastruos în cazul unei discuții cu un bărbat. Ei se exprimă direct și iau totul ca atare. Dar cu răbdare și o practică suficientă, bărbații și femeile pot învăța să se înțeleagă unul cu celălalt.

Bărbații spun totul pe șleau

Propozițiile bărbaților sunt scurte, directe, axate pe o soluție, deci la obiect, folosind un vocabular mai restrâns și împănând totul cu fapte. Ei folosesc calificative precum „nici unul", „niciodată" și „categoric". Acest tip de vorbire ajută în afaceri, care pot fi încheiate mai rapid și mai eficient, fiind și o modalitate de impunere a autorității. Atunci când bărbații folosesc o exprimare pe șleau în relațiile mondene, adesea par grosolani și prost crescuți.

Analizați aceste fraze:

Du-te și fă o omletă pentru micul dejun!
Vrei să-mi faci și mie o omletă la micul dejun?
Ai vrea, te rog, să-mi faci o omletă la micul dejun?
Crezi că am putea mânca omletă la micul dejun?
Ar fi grozav să faci o omletă la micul dejun, nu-i așa?
N-ai mânca o omletă la micul dejun?

Aceste modalități de a cere o omletă pornesc de la o exprimare directă până la una foarte pe ocolite. Primele trei formulări sunt, de obicei, tipice pentru bărbați, iar ultimele trei pentru femei. Toate exprimă același lucru în diverse feluri. Este uneori ușor ca o chestiune atât de

simplă să sfârșească în lacrimi și cu o replică din partea ei de genul: „Măgar nesimțit ce ești! Fă-ți-o singur!", iar el să-i răspundă: „Nu ești în stare să iei o hotărâre. Mă duc la McDonald's!"

Ce e de făcut

Bărbații trebuie să înțeleagă faptul că o exprimare pe ocolite face parte din structura femeilor și că nu trebuie să se supere din această cauză. Pentru a pune bazele unei relații sentimentale cu o femeie, bărbatul trebuie să știe să o.asculte cu atenție, arătându-i că o ascultă prin onomatopee și limbajul trupului — dar vom reveni la asta imediat. El nu trebuie să ofere în mod voluntar soluții sau să pună la îndoială motivațiile ei. In cazul în care o femeie pare că are o problemă, cea mai bună tehnică pentru un bărbat e să o întrebe: „Vrei să te ascult așa cum o fac bărbații sau cum o fac femeile?" Dacă ea vrea să fie ascultată ca de la femeie la femeie, atunci el trebuie doar s-o urmărească și s-o încurajeze. Dacă ea spune că vrea s-o asculte așa cum o fac bărbații, el poate oferi soluții.

Pentru a convinge un bărbat sa asculte cu atenție, el trebuie să fie avertizat dinainte și să i se ofere o ordine precisă.

Pentru a avea un impact cât mai mare asupra unui bărbat, spuneți-i despre ce vreți să discutați și când. De exemplu: „Aș vrea să discutăm despre cum trebuie rezolvată o problemă pe care o am cu șeful meu la birou — îți convine după masa de seară, pe la șapte, ca

sâ-ţi spun cum stau lucrurile exact?" Acest sistem se adresează structurii logice a creierului bărbatului. El se simte respectat şi trece direct la problemă. O abordare pe ocolite ar însemna „Nimeni nu mă respectă", ceea ce ar crea probleme, pentru că bărbatul s-ar simţi vinovat şi ar deveni agresiv. Adresarea directă este tipică în lumea afacerilor între bărbaţii din ţările occidentale, dar nu şi în Orient. în Japonia, de exemplu, exprimarea pe ocolite este deseori utilizată ca limbaj în lumea afacerilor, iar cei care atacă pe şleau problema sunt consideraţi infantili sau naivi. Străinii care procedează aşa sunt socotiţi imaturi.

Cum poate fi motivat un bărbat să treacă la fapte

O femeie expertă în adresarea pe ocolite pune întotdeauna întrebări cu „poţi" sau „ai putea": „Poţi să duci gunoiul?"; „Ai putea să mă suni diseară?"; „Poţi să iei tu copiii?" Bărbatul interpretează vorbele ca atare atunci când ea spune: „Poţi să schimbi becul?" El înţelege: „Eşti în stare să schimbi un bec?" Bărbatul interpretează întrebările care încep cu „poţi" sau „ai putea" ca pe o formă de verificare a capacităţilor sale, aşa încât răspunsul său logic este „Da" — *poate* să ducă gunoiul sau *ar putea* să schimbe becul, dar asta nu înseamnă o asumare a acţiunii respective. în plus, bărbaţii se simt manipulaţi şi obligaţi să dea un răspuns afirmativ.

Pentru a motiva un bărbat, formulaţi cererea folosind sintagma „N-ai vrea", şi atunci el se va implica. De exemplu: „N-ai vrea să mă suni diseară?" — ceea ce presupune o implicare, drept pentru care bărbatul poate răspunde cu „Da" sau „Nu". Mai bine să ţi se

răspundă „nu" la o întrebare care începe cu „N-ai vrea" și să-ți dai seama exact cum stau lucrurile decât să primești un „Da" la toate care încep cu „Poți" sau „Ai putea". Un bărbat care cere o femeie de soție îi va spune: „N-ai vrea să te căsătorești cu mine?"; niciodată nu va zice: *„Ai putea* să te căsătorești cu mine?"

Femeile pun sentiment în ceea ce spun, bărbații doar se exprimă

Cum vocabularul nu este chiar punctul forte din creierul femeilor, ele pot considera definirea precisă a cuvintelor ca irelevantă. Apoi, mai există și licențele poetice, și nu se vor sfii să exagereze de dragul efectului obținut. Bărbații însă vor interpreta fiecare cuvânt pe care ele îl vor spune ca și cum ar fi unul sincer și vor reacționa ca atare.

într-o ceartă, bărbatul definește cuvintele folosite de către femeie pentru a încerca să aibă câștig de cauză. Să vedem dacă vă este familiar acest tip de conversație:

Robyn: Tu nu ești de acord *niciodată* cu nimic din tot ceea ce spun.

John: Cum adică niciodată? Tocmai am fost de acord asupra ultimelor două chestii.

Robyn: *întotdeauna* ești de altă părere și *întotdeauna* numai tu ai dreptate!

John: Nu-i adevărat! — nu întotdeauna sunt de altă părere. Chiar azi dimineață am fost de aceeași părere, dar și aseară, și sâmbăta trecută, deci nu poți spune că *întotdeauna* sunt de altă părere!

Robyn: Așa spui *de fiecare dată* când deschid discuția!

John: Asta e o minciună. Nu spun așa *de fiecare dată!*
Robyn: Și mă mângâi *doar* când vrei să facem sex!
John: Nu mai exagera! Nu *doar* când...

Ea continuă să se certe, implicându-se sufletește; el continuă să precizeze înțelesul cuvintelor. Scandalul se amplifică până în momentul în care ea refuză să îi mai vorbească sau el se retrage, ca să rămână singur. Pentru o ceartă reușită, bărbatul trebuie să înțeleagă faptul că femeia folosește cuvinte pe care nu le ia ca atare, drept pentru care nici el n-ar trebui să le înțeleagă ca atare și nici să le precizeze sensul. De exemplu, când o femeie spune: „Dacă aș sta lângă o femeie care ar fi îmbrăcată într-o rochie identică cu a mea, pur și simplu aș muri, căci nu există nimic mai rău pe lumea asta!", nu înseamnă că realmente nu există *nimic mai rău* pe lumea asta, așa cum nici nu o să *moară;* în schimb, mintea bărbatului, care ia lucrurile *ad litteram,* e în stare să formuleze un răspuns de genul: „Nu, n-ai să mori", „Există și alte lucruri mai rele pe lumea asta", ceea ce unei femei i se va părea o remarcă sarcastică. In mod similar, femeia ar trebui să învețe să se certe logic cu bărbatul, dacă dorește să câștige „bătălia", și să-și exprime ideile pe rând. Niciodată într-o ceartă n-ar trebui să discute pe mai multe planuri — altfel nu va avea nici o șansă de reușită.

Cum știu femeile să asculte

Femeia, în general, folosește în medie șase expresii faciale în zece secunde, prin care reflectă sau reacționează la emoțiile vorbitorului. Chipul ei este o oglindă a emoțiilor exprimate. Cineva care o privește poate avea impresia că fiecare lucru în discuție i se întâmplă chiar atunci.

Iată o secvență tipică de zece secunde, care arată cum urmărește femeia o discuție:

Femeia captează înțelesul a ceea ce i se spune din intonație și din limbajul trupului vorbitorului. De fapt, asta și trebuie să facă un bărbat pentru a capta atenția femeii — și mai ales să o asculte cu foarte mare atenție. Majoritatea bărbaților sunt intimidați de ideea de a-și folosi feedbackul grimaselor în momentul în care ascultă, însă cei care reușesc să o facă sunt răsplătiți din plin pentru stăpânirea acestei adevărate arte.

Bărbații ascultă ca niște statui

Obiectivul biologic al bărbatului războinic era ca atunci când asculta să rămână impasibil, pentru a nu-și trăda emoțiile.

Iată aceleași expresii faciale folosite de un bărbat în zece secunde de ascultare

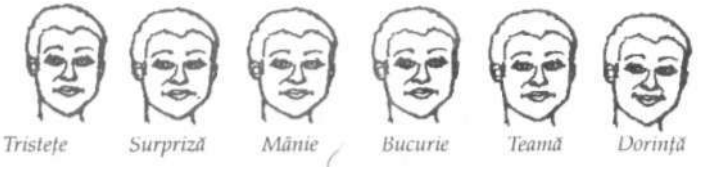

Aceasta este o modalitate mai detașată de a prezenta felul în care ascultă bărbatul, dar dincolo de umor se poate recunoaște adevărul. Masca emoțională pe care

bărbatul o folosește atunci când ascultă îi permite să simtă că e stăpân pe situație, dar nu înseamnă că nu trăiește nici un fel de reacții. Scanarea creierului arată că bărbații reacționează emoțional la fel de puternic ca femeile, dar evită s-o arate.

Cum poate fi folosit „mormăitul"

Femeile sunt capabile să folosească o întreagă gamă de onomatopee pe tonuri înalte și joase (cinci tonuri), inclusiv „Ooo" și „Aha", să repete cuvintele vorbitorului în contextul respectiv și să poarte o conversație pe mai multe planuri. Bărbații au o gamă mai restrânsă — de trei tonuri — și au dificultăți în descifrarea înțelesului onomatopeelor, așa încât la ei totul se face mai monoton.

Pentru a arăta că urmăresc ceva cu atenție, bărbații folosesc ceea ce numim „mormăieli" — serii de „îhî", însoțite uneori de datul din cap. Femeile îi critică pentru acest fel de a asculta, ceea ce explică în parte de ce îi și acuză uneori că în realitate nu le urmăresc. Adesea, el chiar ascultă. Dar n-o arată. Pentru femeile de afaceri, mormăielile înseamnă bani. Când ești femeie și explici o idee sau o propunere unui bărbat sau mai multora, este de o importanță vitală ca atunci când bărbatul vorbește, în loc să îi oferi un feedback al emoțiilor sale, așa cum ar trebui procedat cu o altă femeie — să păstrezi un chip inexpresiv, să dai din cap, să mormăi ceva și să nu întrerupi. Am constatat că femeile care aplică această tehnică înregistrează succese mari în privința credibilității pe care le-o acordă bărbații. Femeile care răspund emoțiilor exprimate de bărbați (sau la ceea ce cred ei că ar fi niște emoții) sunt depunctate la nivelul

credibilității și autorității și uneori chiar sunt descrise de bărbați drept „amețite" sau „prea emoționale".

Cum să-l determini pe un bărbat să te asculte

Fixează o anumită oră, oferă-i o ordine precisă a lucrurilor/faptelor, anunță o limită de timp și spune-i că nu dorești soluții sau planuri de acțiune. Spune-i: „Aș vrea să discutăm ce am făcut pe ziua de azi, Allan. După cină e bine? N-am nevoie de soluții, vreau doar să mă asculți." Majoritatea bărbaților vor accepta o asemenea propunere, pentru că are o localizare precisă în timp și spațiu, precum și un obiectiv — adică toate elementele necesare tipului de gândire masculin. Și în plus, nici nu trebuie să facă un lucru anume.

Vocea școlăriței

Majoritatea femeilor n-au nevoie să ajungă la o anumită dezvoltare biologică pentru a-și da seama de eficiența unei exprimări cu o voce înceată, aproape cântată. Tonurile înalte sunt în strânsă legătură cu nivelul crescut de estrogen, și aceste voci ca de copil au un efect imediat asupra dorinței înnăscute a bărbatului de a proteja. Femeile preferă vocile mai joase la bărbați pentru că indică un nivel crescut de testosteron, ceea ce înseamnă o virilitate mai puternică. Vocea joasă apare la băieți atunci când ajung la pubertate și testosteronul dă năvală în corpul lor, iar vocea li se „sparge". Când femeia începe să aibă o voce tot mai ascuțită, iar bărbatul tot mai joasă, este un semnal că între ei începe un joc. Asta nu înseamnă în nici un caz că așa *ar trebui* să reacționeze

bărbații și femeile atunci când se află unii în prezența celorlalți, ci doar explică ce se întâmplă de fapt.

Vi se pare că cineva vă face avansuri? Urmăriți-i cu atenție tonul vocii.

Este important de știut că permanent studiile au arătat că în afaceri, femeia cu o voce mai joasă este considerată mai inteligentă, mai autoritară și mai credibilă. O voce mai joasă poate fi obținută prin aplecarea bărbiei și reducerea ritmului într-unui mai monoton. In încercarea de a se impune, multe femei fac greșeala să ridice tonul, ceea ce dă impresia că sunt agresive. Există două observații foarte interesante, și anume faptul că femeile supraponderale folosesc o voce de „fetiță" pentru a contrabalansa dimensiunea corpului, iar altele o folosesc pentru a încuraja comportamentul protector al bărbaților.

5

CAPACITĂȚI DE ORIENTARE ÎN SPAȚIU — HĂRȚI, ȚINTE ȘI PARCĂRI PARALELE

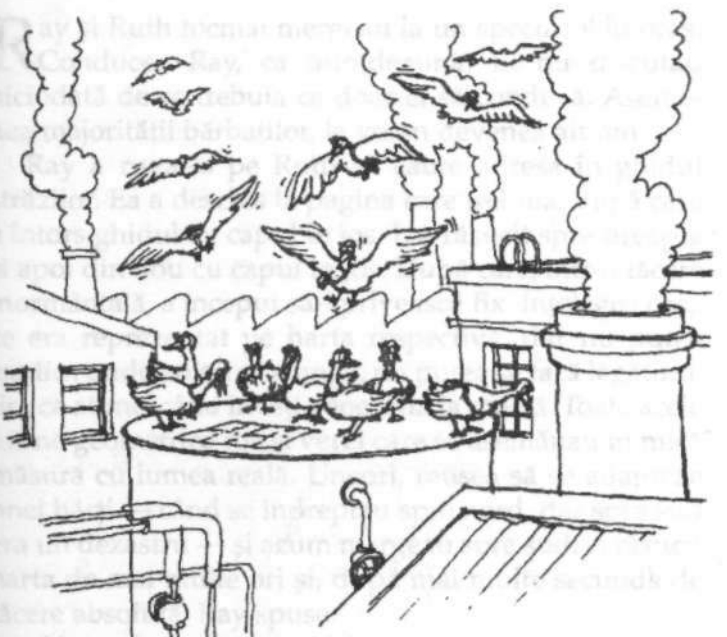

„A, nu, nu-mi vine să cred, fetelor... uitați-vă la harta asta!... cred că ar fi trebuit s-o luăm la dreapta, dincolo de muntele ăla mare și verde..."

Cum poate să te aducă o hartă în pragul divorțului

Ray și Ruth tocmai mergeau la un spectacol în oraș. Conducea Ray, ca întotdeauna. Ei nu discutau niciodată de ce trebuia ca doar el să conducă. Asemenea majorității bărbaților, la volan devenea alt om.

Ray a rugat-o pe Ruth să caute adresa în ghidul străzilor. Ea a deschis la pagina care trebuia, după care a întors ghidul cu capul în jos. L-a răsucit spre dreapta și apoi din nou cu capul în jos. După care, într-o tăcere mormântală, a început să-l privească fix. înțelegea ceea ce era reprezentat pe harta respectivă, dar nu putea explica unde voiau să ajungă, nu putea să facă legătura. Era ca atunci când înveți geografia la școală. Toate acele forme geometrice roz și verzi care se asemănau în mică măsură cu lumea reală. Uneori, reușea să se adapteze unei hărți — când se îndreptau spre nord, dar spre sud era un dezastru — și acum mergeau spre sud. A răsucit harta de mai multe ori și, după mai multe secunde de tăcere absolută, Ray spuse:

„Nu mai răsuci harta aia!", o repezi el.

„Dar trebuie s-o îndrept în direcția în care mergem...", a explicat Ruth fără prea multă convingere.

„Da, dar nu poți s-o citești cu capul în jos!", a zbierat Ray.

„Uite ce e, Ray. E mai logic să ții harta în direcția de mers. Altfel, străzile nu se potrivesc cu cele din ghid!", spuse ea ridicând tonul foarte indignată.

„Dacă într-adevăr harta ar trebui citită invers, ar tipări-o invers, nu? Nu te mai prosti atâta și spune odată încotro s-o luăm!"

„O să-ți spun eu pe unde s-o luăm!", răspunse Ruth furioasă foc. După care zvârli cu ghidul străzilor în el și strigă exasperată: „N-ai decât să cauți singur!"

Oare vi se pare că această ceartă ați mai auzit-o undeva? Este una dintre cele mai banale între bărbații și femeile ce aparțin tuturor raselor, încă de mii de ani. In secolul XI, Lady Godiva a călărit goală pușcă pe o altă stradă decât Strada Coventry, cea care trebuia, Julieta s-a rătăcit când ar fi trebuit să se întoarcă acasă după o întâlnire amoroasă cu Romeo, Cleopatra l-a amenințat pe Marc Antoniu că-l castrează, căci a îndrăznit să o oblige să priceapă hărțile de luptă, iar Vrăjitoarea cea Rea de la Vest se îndrepta adesea spre sud, nord și est.

Gândire sexistă

Interpretarea hărților și determinarea locului în care vă aflați se bazează pe capacitatea de orientare în spațiu. Scanarea creierului arată că această capacitate este localizată în lobul frontal drept la bărbați și băieți, reprezentând una dintre cele mai puternice însușiri masculine. Ea s-a dezvoltat din vremuri străvechi pentru a permite bărbaților, vânătorilor, să calculeze viteza, mișcările necesare și distanța față de pradă, stabilind cât de repede trebuie să alerge ca să-și atingă ținta și de câtă forță este nevoie ca să omoare prada ce va deveni

prânz, folosind un bolovan sau o lance. Capacitatea de orientare în spațiu este localizată în ambele emisfere ale creierului la femei, neavând însă un loc precis măsurabil, ca la bărbați. Doar aproximativ 10% dintre femei se orientează în spațiu cu aceeași ușurință ca bărbații.

Majoritatea femeilor dovedesc o orientare în spațiu limitată.

Pentru unii, un asemenea studiu poate părea o formă de discriminare sexuală, pentru că discutăm despre punctele tari și capacitățile de care dau dovadă bărbații și în care excelează, precum și despre direcțiile în care, din punct de vedere biologic, au un avantaj clar. Ulterior însă vom analiza și zonele în care stau mai bine femeile.

Vânătorul de prânzuri în acțiune

Orientarea în spațiu înseamnă capacitatea de a vedea cu ochii minții forma lucrurilor, dimensiunea lor, felul cum sunt coordonate, proporționate, cum se mișcă și unde sunt plasate geografic. De asemenea, orientarea mai implică și capacitatea de a imagina un obiect care se mișcă în spațiu în jurul unui obstacol și a vedea lucrurile dintr-o perspectivă tridimensională. Scopul său este să determine mișcarea țintei fixate, pentru a ști cum să o atingă în plin.

Profesorul de psihologie dr. Camilla Benbow de la Universitatea de Stat din Iowa a făcut o scanare a creierului în cazul a peste un milion de băieți și fete pentru a studia capacitatea lor de orientare în spațiu și a prezentat diferențele dintre sexe, care sunt mai mult

decât foarte clare încă de la patru ani. Ea a constatat că în vreme ce fetele se descurcau foarte bine în a vedea cu ochii minții în două dimensiuni, băieții au capacitatea de a vedea în trei dimensiuni, adică de a percepe adâncimea. în cazul testelor video tridimensionale, băieții le-au depășit pe fete în ce privește capacitatea de orientare în spațiu într-o proporție de 4:1, iar cele mai bune fete au fost adesea depășite de băieții cu cele mai slabe rezultate. Pentru bărbați, aceasta este o funcție a creierului precisă, localizată în cel puțin patru locuri din emisfera frontală dreaptă și în câteva zone mai mici din stânga.

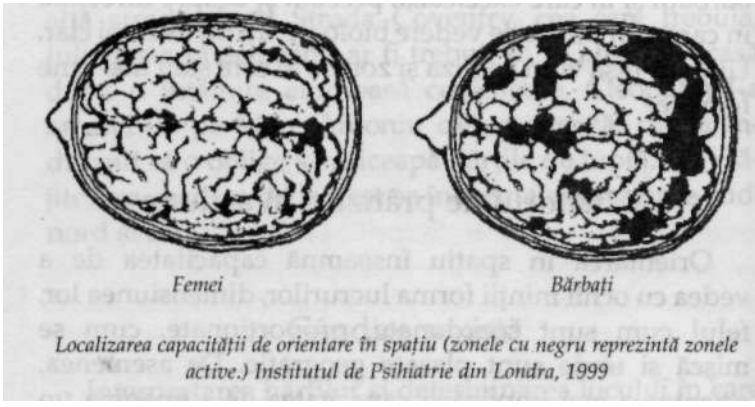

Localizarea capacității de orientare în spațiu (zonele cu negru reprezintă zonele active.) Institutul de Psihiatrie din Londra, 1999

Faptul că nu au o localizare precisă a capacității de orientare în spațiu denotă că majoritatea femeilor se descurcă nesatisfăcător în această privință. Lor nu le plac activitățile care presupun orientare în spațiu și nu urmează profesii sau nu-și petrec timpul liber cu ceva care presupune orientare în spațiu.

Având o zonă specifică pentru capacitatea de orientare în spațiu, majoritatea bărbaților și băieților sunt pricepuți în toate activitățile care o presupun; ei ur-

mează adesea profesii sau practică sporturi care implică orientarea în spațiu. Pentru bărbați, aceași zonă a creierului le permite să rezolve și probleme. Capacitatea de orientare în spațiu nu este un punct forte pentru femei și fete, pentru că niciodată nu le-a preocupat vânătoarea sau cum să-și găsească drumul înapoi spre casă, aceste lucruri neintrând în atribuțiile lor curente. De aceea, multe femei au probleme cu interpretarea unei hărți sau a unui ghid al străzilor.

Femeile nu se descurcă bine în spațiu, pentru că în evoluția lor n-au vânat altceva decât bărbați.

Există mii de studii științifice bine documentate care confirmă superioritatea bărbatului în privința orrentării în spațiu. Acest lucru nu este surprinzător, având în vedere evoluția sa ca vânător. Bărbatul modern nu mai trebuie sâ vâneze prânzul. El își folosește actualmente simțul de orientare în spațiu în alte direcții, cum ar fi golful, jocurile pe calculator, fotbalul, săgețile aruncate la țintă sau orice alt sport ori activitate ce presupune urmărirea unui lucru sau atingerea unei ținte. Majoritatea femeilor socotesc că aruncatul săgeților la țintă este un joc plicticos. Majoritatea femeilor gândesc că și vânatul este plicticos. Dar dacă ar avea în partea dreaptă a creierului o zonă specifică dezvoltată pentru orientarea în spațiu și pentru a ținti, nu numai că le-ar plăcea foarte mult, însă ar și câștiga.

Bărbații sunt atât de obsedați să urmărească un alt bărbat care lovește spre o țintă, încât printre cei mai bine plătiți oameni din lume se numără jucătorii de golf, fotbal, baschet și tenis. N-ai nevoie să faci o facultate

pentru a fi atât de respectat; este suficient să estimezi corect viteza, distanța, unghiurile și direcția.

Cum de știu bărbații unde să meargă

Capacitatea de orientare în spațiu îi permite bărbatului să rotească harta în gând și să știe exact încotro s-o apuce. Dacă trebuie să se întoarcă în același loc ulterior, nu mai are nevoie de o hartă, pentru că acea zonă spațială aflată la nivelul creierului poate înmagazina informația respectivă. Majoritatea bărbaților pot desluși o hartă chiar dacă sunt cu fața la nord și trebuie să meargă spre sud. în mod similar, majoritatea bărbaților pot interpreta hărțile și naviga ulterior cu succes, pentru că reușesc să le memoreze. Studiile arată că mintea bărbatului măsoară viteza și distanța pentru a ști exact când trebuie să schimbe direcția. Majoritatea bărbaților, dacă sunt introduși într-o încăpere cu care nu sunt familiarizați și care nu are ferestre, pot spune totuși încotro e nordul. Ca vânător al prânzului, el trebuie să știe pe unde s-o ia ca să se întoarcă acasă, pentru că altfel nu are șanse de supraviețuire.

Majoritatea bărbaților pot întotdeauna să arate încotro este nordul, chiar dacă habar n-au unde se afla.

Este suficient să vă aflați pe orice stadion sportiv pentru a fi martorii felului în care bărbații se ridică de la locul lor și se duc să-și cumpere ceva de băut, reușind să se întoarcă în același loc. Puteți merge în orice oraș din lume pentru a constata că turistele se află veșnic undeva într-o intersecție frunzărind agasate hărțile

^i demonstrând clar că iar s-au rătăcit. Mergeți într-o parcare pe mai multe niveluri de la orice supermagazin și urmăriți-le cu atenție pe cumpărătoare, care privesc profund descurajate, dându-și seama că nu mai sunt în stare să-și găsească mașina.

De ce băieții sunt atrași de sălile cu jocuri video

Puteți merge în orice sală cu jocuri video sau cu automate pentru jocuri mecanice și veți constata că e plin de adolescenți care își pun în aplicare capacitatea de orientare în spațiu. Să analizăm câteva studii științifice care pun în lumină orientarea în spațiu. Majoritatea presupun aparatură tridimensională.

Un studiu făcut la Universitatea Yale a constatat că doar 22% dintre femei pot să facă același lucru Ia fel de bine ca bărbații. De asemenea, s-a mai descoperit că în vreme ce 68% dintre bărbați sunt în stare să programeze din prima încercare un aparat video sau orice aparatură similară, atunci când există instrucțiuni scrise, doar 16% dintre femei reușesc același lucru. Băieții au excelat chiar atunci când ochiul lor drept a fost acoperit, astfel încât doar cel stâng primea informațiile cu care era alimentat lobul drept, unde este localizat simțul de orientare în spațiu. în cazul fetelor, nu contează ce ochi folosesc, pentru că de fiecare dată creierul a încercat să rezolve problemele utilizând ambii lobi. De aceea femeile aleg rareori meserii cum ar fi mecanic auto, inginer sau piloți de linie.

Dr. Camilla Benbow și colegul său, dr. Julian Stanley, au testat un grup de copii dotați și au constatat că băieții buni la matematică depășeau net numărul fetelor,

fiind într-un raport de 13 la 1. Băieții pot construi o clădire pornind de la un plan bidimensional mult mai ușor și mai rapid decât fetele, pentru că pot estima corect unghiurile și pot vedea dacă există denivelări. Aceste străvechi capacități dezvoltate în timpul vânatului sunt și motivul pentru care numărul bărbaților predomină în domenii cum ar fi arhitectura, chimia, construcțiile și statistica. Băieții se descurcă mai bine în stabilirea unei coordonări între mână și ochi, ceea ce îi face mai eficienți în sporturile cu mingea. De aici și obsesia bărbaților pentru crichet, fotbal european și american, baschet sau orice altceva care presupune o estimare, o coordonare, lovirea, urmărirea sau nimerirea unei ținte. Astfel se explică de ce sălile cu jocuri video și mecanice, precum și patinoarele pentru cei care merg pe rotile sunt întotdeauna pline, în lumea întreagă, de o grămadă de băieți și de puține fete. Majoritatea fetelor se află acolo doar pentru a-i impresiona pe băieți, dar așa cum constată rapid majoritatea adolescentelor, băieții sunt mult prea preocupați de jocurile sau sporturile respective pentru a le da atenție,

în 1999, dr. Sandra Witelson a condus o echipă de oameni de știință de la Universitatea McMaster din Ontario, Canada, care au analizat anatomia creierului lui Albert Einstein și l-au comparat cu alte 35 de creiere de bărbați și 56 de femei cu o inteligență normală, care au fost păstrate după deces. De asemenea, creierul lui Einstein a fost comparat cu cel al altor 8 bărbați care, atunci când au murit, aveau aproximativ aceeași vârstă cu Einstein. S-a constatat că zona de orientare spațială din creierul lui, aflată în strânsă legătură cu cea a raționamentului matematic, era cu 15% mai extinsă pe ambele laturi decât la bărbații și femeile obișnuite.

Creierul băieților se dezvoltă altfel

Părinții care au și băieți, și fete își dau repede seama că băieții sunt foarte diferiți de fete în privința ritmului de dezvoltare. Lobul drept al băieților se dezvoltă și crește într-un ritm mai rapid decât cel stâng. Asta presupune mai multe legături la acest nivel și mai puține cu lobul stâng. La fete, ambii lobi se dezvoltă într-un ritm mai echilibrat, ceea ce le dă posibilitatea să dovedească mai multe talente. Cum există și o mai bună conectare între lobul stâng și cel drept printr-un *corpus callosum* mai gros, au tendința să fie mai degrabă ambidextre, ceea ce face ca multe femei să aibă probleme în a distinge între stânga și dreapta.

Hormonii de testosteron inhibă dezvoltarea lobului stâng la băieți, în schimb cel drept progresează mai rapid, ceea ce îi face să se orienteze mult mai bine în spațiu la vânătoare. Studiul făcut pe copii cu vârste între 5 și 18 ani arată că băieții le depășesc pe fete în privința capacității de a manevra o rază de lumină pentru a atinge o țintă, de a reproduce un tipar prin desenarea lui în mersul pe podea, de a asambla o întreagă gamă de obiecte tridimensionale și de a rezolva probleme ce presupun o logică matematică. Toate aceste capacități sunt localizate în lobul drept la cel puțin 80% dintre bărbați și băieți.

Diana și mobila ei

Când camionul de transport tocmai începuse să descarce mobila ce urma să ajungă în noua casă a Dianei, ea se agita măsurând cu ruleta, pentru a vedea unde va încăpea fiecare modul în parte. Cum măsura ea bufetul din sufragerie, fiul ei de 14 ani, Cliff, îi spuse: „N-are

rost, mamă. N-o să încapă în veci. E prea mare." Diana a măsurat locul și a constatat că fiul ei avea dreptate. Nu putea înțelege de ce el și-a dat seama dintr-o privire că mobila nu va încăpea acolo. Cum o fi reușit? Simplu. Și-a folosit capacitatea de orientare în spațiu.

Testarea capacității de orientare în spațiu

Savantul american dr. D. Wechsler a creat o serie de teste de măsurare a coeficientului de inteligență, prin care elimina prejudecățile sexuale dintre bărbați și femei la nivelul orientării în spațiu. Testând mai multe culturi, de la rasele primitive până la locuitorii celor mai sofisticate orașe din lumea întreagă, la fel ca și alți cercetători, a ajuns la concluzia că femeile sunt net superioare față de bărbați ca inteligență în general, fiind cu aproximativ 3% mai multe femei inteligente decât bărbați, chiar dacă au creierul puțin mai mic. Când este vorba de rezolvarea unor jocuri puzzle de tip labirint, bărbații sunt totuși net superiori femeilor, ajungând ca 92% dintre ei să se descurce cu brio, în vreme ce doar 8% dintre femei reușesc, indiferent de cultura din care provin. Un ochi critic ar putea comenta că acest lucru demonstrează că femeile sunt prea inteligente ca să se preocupe de niște puzzle-uri stupide, însă de fapt totul demonstrează clar superioritatea bărbatului în privința orientării în spațiu.

Următorul test de orientare în spațiu a fost conceput la Universitatea din Plymouth și este în genul celor folosite pentru selectarea piloților, a navigatorilor și a controlorilor de trafic. El măsoară capacitatea de preluare a unor informații bidimensionale și de a construi mental un obiect tridimensional.

Imaginați-vă că jocul puzzle din Testul 1 ar fi făcut din carton. Dacă l-ați împături pe laturile sale, s-ar obține un cub cu simbolurile pe exterior. Presupunând că partea cu crucea este în dreapta și cercul în stânga, care dintre opțiunile A, B, C sau D ar fi cea corectă? Faceți testul chiar acum.

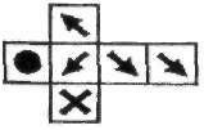

Test 1

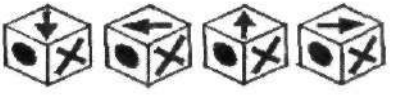

A B C D

Răspunsuri posibile pentru Testul 1

Acest test presupune imaginarea unui obiect tridimensional și rotirea sa, pentru a se obține unghiul corect. Aceleași abilități sunt necesare și pentru interpretarea unei hărți sau a unui ghid al străzilor, pentru aducerea la sol a unui avion sau pentru vânarea unui bizon.

Răspunsul corect este A. Iată o versiune mai complexă a testului, care presupune mai multe rotații în spațiu pe care le-ați putea face în mintea voastră.

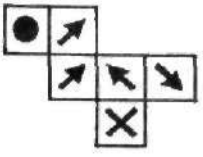

Test 2

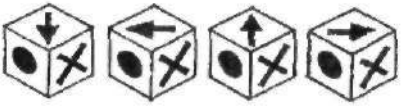

A B C D

Răspunsuri posibile pentru Testul 2

Testele făcute de zoologi arată că mamiferele masculi sunt superioare mamiferelor femele în privința orientării în spațiu — șobolanii masculi se pricep mult mai bine să găsească drumul cel bun într-un labirint decât șobolanii femele, iar elefanții sunt mai buni decât femelele la găsirea locurilor cu apă. (Că veni vorba, răspunsul corect la Testul 2 este O)

Cum navighează femeile

„Dacă bărbații nu ar fi desenat astfel hărțile, n-ar mai fi trebuit ca noi, femeile, să le întoarcem cu capul în jos", se plâng multe femei. Societatea britanică de cartografie informează totuși că 50% dintre membrii săi sunt femei și că 50% dintre cele care desenează si redactează hărți sunt tot femei. „Desenarea hărților este o chestiune bidimensională, la care femeile sunt la fel de pricepute ca și bărbații", spune cel mai important cartograf britanic, Alan Collinson. „Dificultatea pe care o au majoritatea femeilor în a interpreta sau a se orienta cu ajutorul hărților constă în faptul că ele ar avea nevoie de o perspectivă tridimensională pentru a se orienta corect. Am conceput hărți turistice cu perspectivă tridimensională — în care apar copaci, munți și alte puncte de reper. Femeile se descurcă mult mai bine cu acest tip de hărți. Testele noastre arată că bărbații au acea capacitate de a transforma în gând o hartă bidimensională în una tridimensională, ceea ce majoritatea femeilor nu reușesc."

Femeile și-au îmbunătățit considerabil capacitatea de a se orienta folosind hărți în relief.

O altă descoperire interesantă a fost aceea că bărbații se descurcă mai bine când există un conducător de

grup, care le indică direcțiile precise de navigație în fiecare moment al unui drum prestabilit. In schimb, femeile reacționează dezastruos atunci când primesc instrucțiuni verbale. Acest lucru arată că bărbații pot transforma semnalele sonore în hărți mentale tridimensionale pentru a vizualiza direcția corectă și drumul ce trebuie urmat, în vreme ce femeile sunt mai pricepute la hărțile tridimensionale.

Și ce dacă nu găsești nordul?

Navigatoarea australiană Kay Cottee a fost prima femeie care a făcut înconjurul lumii de una singură și fără oprire. Categoric că este vorba despre o femeie care știe pe unde merge, nu-i așa?

La o recentă conferință, ea ne-a spus că a avut probleme de interpretare a unui ghid al străzilor. Uluiți, am întrebat: „Și atunci cum ați făcut înconjurul lumii?" „Asta înseamnă navigație", a replicat Kay. „Calculatorul este programat și el hotărăște direcția corectă. Eu nu ies pe mare și încep să mă întreb «Măi să fie, cred că ar trebui s-o iau la stânga...» Un ghid al străzilor e o chestiune de intuiție — trebuie să «simți» pe unde s-o iei. Când merg într-un oraș necunoscut, întotdeauna mă deplasez cu taxiul. Am încercat să închiriez diverse mașini, dar de fiecare dată am sfârșit prin a mă rătăci."

Oamenilor le vine greu a crede că această Kay Cottee s-ar putea rătăci în timp ce-și caută ambarcațiunea cu care face înconjurul pământului, însă ea demonstrează faptul că dacă ești hotărât, știi să planifici și ai curaj, poți naviga în jurul lumii — chiar dacă nu înțelegi nimic dintr-un ghid al străzilor —, înconjurându-te de oameni pricepuți și de echipamentul necesar pentru îndeplinirea unei asemenea misiuni.

Harta zburătoare

Noi (autorii) batem lumea în lung și în lat vreme de nouă luni pe an, ținând seminarii și petrecând cel mai mult timp în mașini de închiriat. De obicei, Allan are un simț de orientare în spațiu mai bun decât al Barbarei, drept pentru care el conduce și ea se ocupă de indicații. Barbara nu are deloc talent în această direcție, astfel că cei doi s-au certat de multe ori de-a lungul anilor, mergând din oraș în oraș și din țară în țară. Allan s-a trezit cu ghiduri și hărți în cap, indiferent de limba în care erau scrise, și de. mai multe ori ea l-a abandonat pe el și hărțile lui, preferând autobuzele sau trenurile, strigându-i exasperată: „N-ai decât să cauți și singur!"

Barbara n-are simțul orientării în spațiu, în schimb Allan nu e în stare să-și găsească șosetele în sertar.

Din fericire, cercetările lor în direcția orientării în spațiu le-au atras atenția asupra problemelor care se ivesc atunci când unul dintre parteneri se descurcă greu în spațiu și celălalt nu înțelege asta. Actualmente, Allan consultă harta înainte să se așeze la volan, iar Barbara comentează și atrage atenția asupra unor lucruri importante din peisaj, pe care Allan de obicei le ratează. Ei sunt în continuare căsătoriți și o duc bine, iar hărțile aruncate pe geam nu mai sunt un pericol pentru automobiliștii din zonă.

Harta cu capul în jos

In 1998, în Anglia, John și Ashley Sims au creat o hartă cu două sensuri, în care este inclusă harta standard, când se călătorește spre nord, și o a doua, cu capul

în jos, în care sudul este în susul paginii, pentru cei care merg spre sud. Intr-un supliment de weekend al unui ziar britanic național, a fost oferită gratuit o asemenea hartă primilor 100 de persoane care aveau să le scrie. Au primit cereri de la peste 15 000 de femei — și doar de la câțiva bărbați. Ne-au spus că bărbații nu s-au arătat interesați de această hartă cu capul în jos sau au considerat-o chiar o glumă. Femeile însă au fost impresionate, pentru că ea înlocuia nevoia de rotire în spațiu.

Automobilele BMW au fost primele care au instalat un sistem de poziționare globală (Global Positioning System — GPS). Acesta presupune o aparatură vizuală pentru navigare ce permite ca imaginea să fie rotită pe ecranul de la bordul vehiculelor, astfel încât să fie orientată pe direcția în care merge mașina. Așa cum era de așteptat, femeile au fost superîncântate.

Un ultim test

încercați acest test conceput de personalul de la Resurse umane și Cercetare din cadrul companiei Saville and Holdsworth Ltd (Marea Britanie), care este de obicei utilizat pentru a verifica logica în spațiu a candidaților la diverse slujbe, cum ar fi controlorii de trafic. Dacă nu reușiți să-l faceți în mai puțin de trei minute, sunteți respinși. El este chiar mai greu decât primele două și dacă sunteți bărbați, ar trebui să crească temperatura din emisfera dreaptă.

In acest test, vi se dă un model pe care dacă îl împăturiți puteți obține apoi o cutie în trei dimensiuni. Trebuie să hotărâți dacă una dintre cele patru cutii din fiecare set poate fi obținută prin împăturirea modelului inițial, arătând acest lucru prin încercuirea celui corect. Dacă veți considera că nici una dintre cutii nu poate fi făcută după modelul dat, n-o încercuiți.

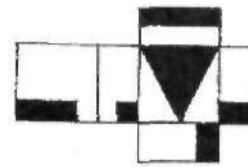

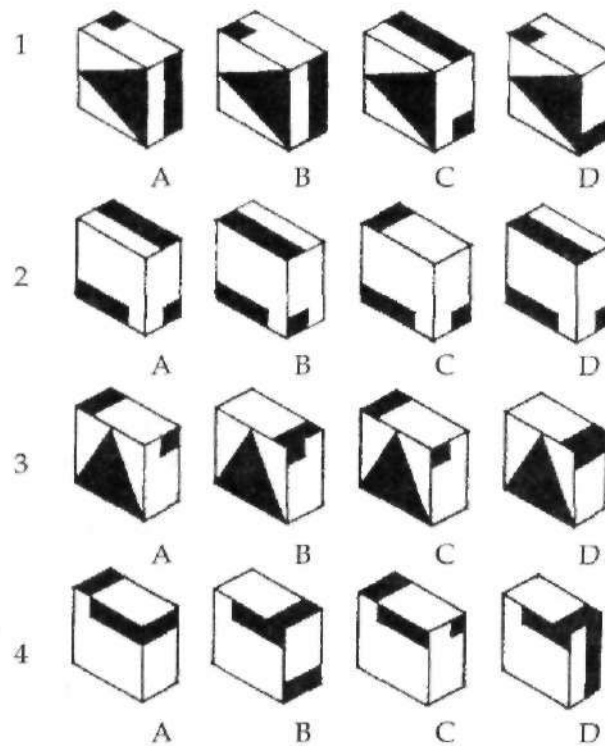

Majoritatea celor care reușesc să ducă la bun sfârșit acest test în mai puțin de trei minute sunt bărbați, mai ales cei în a căror meserie este nevoie de o privire tridimensională, cum ar fi arhitecții și matematicienii.

Acum veți înțelege de ce 94% dintre controlorii de trafic sunt bărbați. Majoritatea femeilor consideră că acest tip de teste sunt o pierdere de vreme, deși am găsit și o femeie care l-a terminat cu succes în nouă secunde. Ea este statistician la o societate de asigurări. (Răspunsurile sunt 1 B, 2 D, 3 C, nici unul.)

Evitarea certurilor

Bărbaților le place să conducă rapid pe drumurile șerpuite, deoarece capacitatea de orientare în spațiu le e de mare ajutor — schimbătorul de viteze se acționează printr-o mișcare de rotație, ambreiajul și frâna pot fi combinate și pot fi percepute relativ rapid colțurile, unghiurile și distanțele. Dar asta este posibil doar dacă nu merge radioul.

Șoferul modern stă la volan, îi dă harta soției sale și o roagă să urmărească drumul. Având o capacitate de orientare în spațiu redusă, ea tace brusc și începe să întoarcă harta cu capul în jos, simțindu-se neputincioasă. Majoritatea bărbaților nu înțeleg faptul că atâta vreme cât în creier nu există o zonă specifică pentru interpretarea unei hărți, ea va fi învârtită nu mental, ci manual. Totul are o logică perfectă pentru femei, adică să îndrepte harta în direcția de mers. Pentru un bărbat, spre a evita certurile, e mai bine să nu-și mai roage nevasta să interpreteze harta.

Pentru a avea o familie fericită: nu insistați niciodată ca femeia să interpreteze o hartă sau să caute o stradă în ghid.

Capacitatea de orientare în spațiu fiind localizată pe ambele laturi ale creierului, interferează la femeie cu

funcția vorbirii; prin urmare, dacă acesteia i se va da un ghid al străzilor, ea va tăcea mai înainte de a o întoarce invers. Dacă i-o dați unui bărbat, el va continua să vorbească — în schimb, va opri radioul, pentru că funcțiile auzului nu pot să acționeze în același timp cu cele ale Orientării în spațiu. De aceea, atunci când sună telefonul și răspunde bărbatul, el cere ca toată lumea să tacă.

Femeile rezolvă problemele de matematică mai ales în lobul stâng al creierului, ceea ce le face nu numai să fie mai încete, dar explică și de ce atâtea femei și fete calculează cu voce tare. Bărbații de pretutindeni strigă disperați: „Calculează, domn'e, în gând! Nu mă pot concentra!", în timp ce încearcă să își citească ziarul.

Cum să te certi în timp ce conduci

Un soț care își învață soția să conducă mașina e deja în drum spre divorț. Bărbații din întreaga lume dau mereu aceleași sfaturi: „Ia-o la stânga — încetinește! — schimbă viteza — ai grijă la pietoni — concentrează-te — nu mai plânge!" Pentru bărbat, condusul este o formă de testare a capacității de orientare în spațiu în funcție de mediul înconjurător. Pentru o femeie, scopul condusului este să ajungă cu bine din punctul A în punctul B. Strategia ideală pentru bărbat ca pasager e să închidă ochii, să dea drumul la radio și să nu mai comenteze, pentru că în general femeile sunt mai sigure când se află la volan decât bărbații. Au mai puține accidente. Ea îl va duce pe el unde trebuie — doar că durează ceva mai mult, atât. Dar măcar el poate sta liniștit, se poate destinde și ajunge viu la destinație.

Femeia critică felul în care conduce bărbatul, pentru că datorită capacității lui de orientare în spațiu, poate lua hotărâri și emite judecăți care ei îi par periculoase, în cazul în care el nu are antecedente pe șosea, ea nu trebuie să facă altceva decât să stea liniștită și să nu comenteze. Să-l lase pur și simplu să conducă. Când pe parbriz cade primul strop de ploaie, femeia dă drumul la ștergătoare, lucru pe care un bărbat nu-l va pricepe niciodată. Creierul bărbatului așteaptă până ce cad destule picături de ploaie pe parbriz în raport cu viteza ștergătoarelor, cărora le dă drumul exact când trebuie. Cu alte cuvinte, el își folosește capacitatea de orientare în spațiu.

Cum să-i explici ceva unei femei

Nu dați niciodată unei femei sfaturi de genul „Ia-o spre nord" sau „Ia-o spre vest vreo cinci kilometri", pentru că așa ceva presupune un adevărat talent de busolă. In schimb, puteți să-i dați indicații care presupun puncte de reper cum ar fi: „Treci pe lângă McDonald's și îndreaptă-te spre clădirea pe care scrie Banca Națională." Asta îi va permite femeii să repereze locurile respective datorită capacității sale de percepție vizuală periferică. Constructorii și arhitecții de pretutindeni pierd milioane în diverse afaceri atunci când prezintă planuri și proiecte bidimensionale unor femei cu putere de decizie. Mintea bărbatului poate transforma planurile respective în unele tridimensionale pentru a vedea cum va arăta în final construcția, dar pentru o femeie acest lucru nu reprezintă decât o hârtie cu niște linii fără sens. Modelul tridimensional sau imaginea de calculator le vor face pe femei să cumpere acele

case. Acum, că ați primit aceste informații, nu mai e nevoie ca femeia să se uite ca mâța în calendar într-o hartă, harta este treaba *bărbatului.* E mult mai plăcut pentru un bărbat să găsească drumul și să conducă, în vreme ce femeia vorbește despre punctele de reper interesante și despre peisajul de pe marginea drumului. Așa cum știți, bărbatul este mai puțin priceput la vorbe comparativ cu femeia, drept pentru care pare un schimb în natură rezonabil, el cu harta, ea cu vorba. Asta înseamnă că el poate găsi ușor adresa noii lui iubite, dar nu va ști ce anume să-i spună când ajunge în prag.

Pacostea parcărilor paralele cu spatele

Dacă vi s-ar cere să vă uitați la niște mașini care au fost parcate cu spatele pe o stradă, ați putea spune care au fost parcate de bărbați și care de femei? Un studiu comandat de o școală de șoferi englezească a arătat că bărbații din Marea Britanie reușesc în proporție de 82% să parcheze mașina cu spatele cât mai aproape de bordură, în vreme ce 71% reușesc asta din prima încercare. Doar 22% dintre femei pot același lucru, în vreme ce abia 23% dintre ele reușesc din prima încercare. Un studiu similar s-a făcut la Singapore, unde rezultatul la bărbați a fost de 66%, dintre care 68% din prima încercare. La femei, rezultatul a fost de 19% și doar 12% din prima încercare. Ideea este că dacă aveți de-a face cu o șoferiță din Singapore, e bine să nu-i stați în cale! Cei mai pricepuți în a parca sunt nemții, cu 88% din prima încercare. Testele în privința parcării făcute în cadrul școlilor de șoferi arată că femeile se pricep de obicei mai bine la parcarea în marșarier decât bărbații în timpul pregătirii propriu-zise, dar statisticile arată că

femeile se descurcă mult mai prost în situațiile de acest gen din viața de zi cu zi. Acest lucru este posibil pentru că femeile sunt mai pricepute decât bărbații la învățat și la repetarea cu succes a lucrurilor învățate, cu condiția ca mediul și condițiile de desfășurare să nu se modifice. In plină circulație însă, fiecare situație în parte reprezintă un nou set de date ce trebuie analizate; capacitatea de orientare în spațiu tipică bărbatului este mult mai potrivită pentru rezolvarea unei asemenea misiuni.

Majoritatea femeilor preferă să parcheze mașina într-un spațiu mai larg în altă parte și să meargă mai mult pe jos până la destinație decât să se strecoare cu spatele într-un loc strâmt de parcare.

Dacă femeile ar conduce consiliile municipale, ar interzice cu siguranță parcările paralele sau pe cele din marșarier!

Recent, multe orașe mai mici sau mai mari au introdus parcarea cu spatele la 45° față de bordură, pentru că s-a demonstrat că e mai sigur dacă șoferul poate să iasă cu fața la plecare. Din păcate, acest lucru nu le-a ajutat prea mult pe femei, pentru că parcarea cu spatele continuă să însemne o bună orientare în spațiu pentru estimarea unghiurilor și a distanțelor. Am făcut un sondaj în cazul a 20 de consilii locale care au introdus acest tip de parcare cu spatele și am constatat că aproape nici o femeie nu a fost implicată în luarea acestei decizii. în majoritatea cazurilor, erau numai bărbați. Dacă aceste consilii ar fi formate doar din femei, nu s-ar mai permite parcarea cu spatele sau cea paralelă! Ar avea ele grijă să elimine datul cu spatele sau estimarea unghiu-

rilor și distanțelor. Asta ar însemna mult mai mult loc, dar și mai puține accidente.

Femeile sunt șoferi mai siguri

Un studiu făcut de o firmă de asigurări arată că în anul 2000 s-au înscris 2,3 milioane de șoferi în Marea Britanie, dintre care 25,5% dintre femei au făcut o cerere de despăgubire în ultimii 4 ani comparativ cu 18,6% dintre bărbați. De asemenea, se mai arată că 9% dintre femeile șofer nu cer prime de asigurare — ceea ce indică faptul că au avut un accident în ultimele 12 luni —, comparativ cu doar 6,5% dintre bărbați. De aici s-ar putea trage cu ușurință concluzia că femeile sunt șoferi mai puțin pricepuți decât bărbații, dar la o examinare mai atentă, se constată exact contrariul. Femeile sunt mai prudente, le vor trebui câteva secunde în plus înainte să iasă dintr-un drum lateral pe o șosea aglomerată ori chiar să aștepte când nu e nimic de așteptat. Această prudență poate duce la mai multe accidente, pentru că alți șoferi sunt enervați de aparenta lor nehotărâre. Femeile au mai multe accidente, dar sumele rambursate de firmele de asigurări sunt mai mici, pentru că accidentele sunt mai puțin grave, doar tamponări și zgârieturi. Sumele mai mari sau, eventual, pierderea carnetului sunt specifice bărbaților, care au prea mult testosteron când apasă pe accelerație. Femeile fac într-adevăr mai multe cereri la firmele de asigurări pentru despăgubiri, dar bărbații sunt șoferi mai periculoși. Studiul a mai constatat și că femeile divorțate sunt mai predispuse la ciocniri grave decât femeile măritate.

Cum au fost femeile prost îndrumate

Deci, cum rămâne cu dovezile referitoare la simțul de orientare în cazul femeilor? Multe grupări bine intenționate sunt convinse că dacă ar scăpa de presupusul jug al bărbaților și de prejudecăți, femeile ar ajunge mai repede în vârful societății, care este dominată de profesii și distracții preponderent bărbătești. Dar așa cum veți vedea, bărbații continuă să aibă, teoretic, un monopol în acele profesii sau domenii care presupun orientare în spațiu. Milioane de femei au ignorat înclinațiile lor firești spre anumite cariere și forme de distracție, în care ar putea excela prin capacitățile lor psihice.

Capacitatea de orientare în spațiu în procesul educației

Așa cum am văzut, structura noastră biologică ne îndreaptă spre anumite profesii și distracții, compatibile cu conexiunile din creierul nostru. Să analizăm una dintre zonele unde șansele egale sunt o prioritate absolută — învățământul. Am intervievat câțiva reprezentanți ai Ministerului învățământului din Australia, Noua Zeelandă și Marea Britanie și toți au subliniat că încearcă să păstreze echilibrul între profesori și profesoare de 50/50, pentru a da șanse egale ambelor sexe. în Marea Britanie, în 1998, 48% dintre profesori erau bărbați și 52% femei. Creierul feminin este mai adaptat predării decât cel masculin, pentru că există o capacitate de comunicare și de interacțiune umană mult mai dezvoltată. Să vedem care sunt materiile preferate de profesorii ce aparțin fiecărui sex în parte.

Obiect	Nr. de **profesori**	% **bărbați**	% **femei**
Biologie	5 100	**49**	51
Economie	6 400	**50**	50
Istorie	13 800	**54**	46
Geografie	14 200	**56**	44
Social	11000	**52**	48
Muzică	5 600	**51**	49
Dirigenție	1900	**47**	53
învățământ personal și social	74 200	**47**	53
Studii generale	7 900	**53**	47
Limbi clasice	510	**47**	53
Educație fizică	2100	**58**	42
Religie	13 400	**56**	44
Arte	9 400	**44**	56

Din acest tabel decurg două idei ce trebuie reținute. Mai întâi, materiile predate sunt cele care nu presupun dominarea lobului drept. Nu este nevoie de orientare în spațiu și nici de o capacitate verbală mare localizată în lobul stâng. Puteți constata că procentele sunt destul de egal împărțite între bărbații și femeile profesori.

Obiect	**Nr. de profesori**	**% bărbați**	**% femei**
Fizică	4 400	82	18
Tehnologia informației	10 700	69	31
Științe exacte	28 900	65	35
Chimie	4 600	62	38

Materii care presupun orientare în spațiu

Acest tabel arată clar că atunci când este nevoie de orientare în spațiu, predominant este numărul bărbaților care profesează în domeniul respectiv.

Ocupații care presupun talentul de orientare în spațiu

Urmează o listă a profesiilor în care orientarea în spațiu contează, ba mai mult, este o chestiune de viață și de moarte. Nu e nevoie să fii mare savant ca să înțelegi importanța acestui grafic, precum și legătura care există între talentul de vânător al bărbatului și lobul stâng.

Aceste date duc la concluzia că nu contează calitățile înnăscute și că totuși continuă să existe o supremație a bărbatului, o atitudine de tipul „doar pentru băieți", precum și legături care au la bază dintotdeauna anumite prejudecăți ce le împiedică pe femei să reușească în egală măsură în profesiile respective. Institutul Regal Britanic de Arhitectură informa că 50% dintre studenți sunt femei, dintre care doar 9% practică arhitectura. Este clar că o parte dintre femei aleg să se ocupe doar de casă și copii, dar ce se întâmplă cu restul? în contabilitate, 17% dintre contabilii britanici sunt femei, deși 38% dintre studenții în contabilitate au fost femei.

„De ce nu sunt mai multe femei piloți?", am întrebat noi pe reprezentanții liniilor aeriene. „Nici măcar nu urmează cursul", a fost răspunsul. „Pe femei nu le interesează să piloteze avioane." Majoritatea reprezentanților liniilor aeriene au dat răspunsuri destul de vagi sau, oricum, în necunoștință de cauză referitor la importanța orientării în spațiu în pilotaj. Mulți dintre ei s-au arătat agasați de comentariile referitoare la diferențele dintre sexe, în ciuda evidenței zdrobitoare potrivit căreia 98% dintre echipaje sunt exclusiv masculine. Un lucru este clar — femeile aproape că nu există în aceste profesii, pentru că nu participă la cursurile de pregătire. Pre-

judecățile lor mentale le fac să nu abordeze aceste zone, deci nu sunt interesate să învețe asemenea meserii.

Profesia	% Bărbați
Ingineri de zbor	100%
Ingineri	100%
Piloți de curse	99,8%
Ingineri în fizică nucleară	98,3%
Piloți	99,2%
Controlori de trafic	94%
Piloți de curse de motociclete	93,6%
Arhitecți	91%
Ofițeri de zbor	90,5%
Statisticieni	90%
Jucători de biliard	87%
Contabili	83%

Biliardul și fizica nucleară

De-a lungul cercetării noastre, am discutat cu mai mulți profesioniști ai biliardului. „Femeile care sunt jucători profesioniști de biliard gândesc și acționează asemenea bărbaților", ne-a spus un fost campion mondial. „Vorbesc ca noi, se îmbracă la fel ca noi — la costum și papion." Femeile însă cred că dacă ar exersa la fel de mult ca bărbații ar fi la fel de capabile. Multe consideră că atitudinea bărbaților față de ele reprezintă un factor semnificativ în blocarea lor. „Dar cum rămâne cu orientarea în spațiu?", am întrebat noi. „Măsurarea vitezei relative și a unghiurilor bilelor, distanța până la pungă și plasarea finală a bilei albe." „N-am auzit de așa ceva", a fost răspunsul. Din nou era acuzată atitudinea bărbaților pentru lipsa de participare a femeilor la campionate.

„Noi oferim șanse egale ambelor sexe", ne-au spus cei de la Institutul de Fizică Nucleară. „Dar angajăm în

funcție de capacitatea de care dau dovadă solicitanții și nu de egalitatea între sexe." Și 98,3% dintre inginerii în fizică nucleară sunt bărbați. Interesant este că studiul făcut de Institut a arătat că femeile inginer se descurcă mai bine decât bărbații cu literele alfabetului, iar bărbații sunt mai pricepuți la cifre. E logic — literele au legătură cu oamenii, cu relațiile dintre ei și cu vorbirea, în vreme ce cifrele se referă la legătura în spațiu dintre lucruri.

Urmăriți cursul istoriei și veți constata că practic nici o femeie nu a excelat într-un domeniu în care este nevoie de orientare în spațiu și de logică matematică, respectiv în șah, compunerea muzicii sau științele ce stau la baza construcției de rachete. Unii pot susține că tirania masculină discriminatorie a bărbatului le-a împiedicat pe femei să se îndrepte spre aceste domenii, dar încercați să vă uitați în jurul vostru și veți constata că în lumea noastră de șanse egale sunt puține femeile care îi eclipsează pe bărbați în zonele care presupun orientare în spațiu. Principalul motiv este că mintea lor le sugerează că mai degrabă trebuie să-și apere cuibul și nu să îl atace pe al altcuiva.

Femeile excelează în zone de creație cum ar fi artele spectacolului, învățământ, resurse umane și literatură, toate acestea fiind domenii în care logica abstractă nu este de o importanță primordială. în vreme ce bărbații joacă șah, femeile dansează sau își redecorează casa.

Industria calculatoarelor

Știința calculatoarelor are la bază matematica, o știință aflată in strânsă legătură cu orientarea în spațiu și, ca urmare, este un domeniu preponderent masculin. Unele zone totuși, cum ar fi programarea sau proiec-

tarea de interfețe, presupun o mai bună înțelegere a psihologiei umane și nu tot atâta matematică, drept pentru care aici aflăm numărul cel mai mare de femei, într-un sondaj făcut de revista *US Business Women In Computing (Femeia americană de afaceri în lumea calculatoarelor),* s-a arătat că numărul de femei care se dedică tehnologiei informației este în descreștere, mai ales între 1995 și 2000, acest lucru fiind motivat prin lipsa de interes a femeilor de a participa la cursurile de formare. De asemenea, studiul a mai arătat că femeile sunt de două ori mai numeroase când este vorba de folosirea calculatoarelor la locul de muncă. In vreme ce 84% dintre femei consideră calculatorul doar un simplu mijloc de atingere a unui scop sau o unealtă ce presupune o libertate de creație, numai 33% dintre bărbați sunt de aceeași părere. Sondajul a mai arătat și că 67% dintre bărbați consideră tehnologia sau manevrarea programelor și a accesoriilor mai importante, în vreme ce doar 16% dintre femei sunt de aceeași opinie.

Matematică și contabilitate

Bărbații care se dedică ocupațiilor și profesiilor ce presupun orientare în spațiu rămân de obicei în acest domeniu, pe care îl domină. Majoritatea profesorilor de matematică sunt în continuare bărbați, deși în privința acestui obiect de studiu diferența dintre sexe este tot mai mică. în anul 2000, 50% dintre profesorii de matematică din Marea Britanie erau bărbați.

Și atunci, cum se explică procentul tot mai mare de femei care predau această materie? Explicația cea mai plauzibilă este că femeile sunt mai potrivite pentru învățământ, interacțiune și organizarea diverselor

grupuri, dedicându-se mai intens învățării noțiunilor de bază decât bărbații. Cum predau veșnic aceeași materie, se pot descurca perfect să predea orice, inclusiv matematica. Acest lucru mai explică și faptul că în contabilitate există un număr tot mai mare de femei contabil. Contabilitatea a devenit un domeniu în care trebuie stabilite relații de prietenie cu clientul, ele având un rol foarte important în vânzările propriu-zise, drept pentru care mintea femeii este mult mai adecvată acestui tip de relații, contabilitatea ajungând în plan secundar. In marile firme de contabilitate de pretutindeni, se întâlnesc tot mai des femei care atrag și câștigă clienți, partea matematică a profesiei fiind lăsată pe mâna unor bărbați la început de carieră și care nu ies în față în public. Atunci când pentru o anumită slujbă se cere orientare în spațiu și logică matematică, bărbații domină totuși în continuare. De aceea 91% dintre statisticieni și 99% dintre ingineri sunt bărbați.

Cum toate sunt egale...

In Australia, doar 5% din forța de muncă din domeniul ingineriei este ocupată de femei, ele câștigând în medie cu 14% mai mult decât bărbații din domeniu. Acest lucru indică faptul că atunci când există o capacitate de orientare în spațiu similară, femeile pot reuși mai bine decât bărbații. La cursele profesioniste de mașini aproape că n-au existat femei campioane de când s-a inventat mașina, dar la cursele improvizate, cam 10% dintre participanți și dintre învingători sunt femei. De ce? Cursele improvizate *nu* presupun orientare în spațiu pentru rezolvarea vitezei, unghiurilor, colțurilor, precum și a schimbării vitezelor în momente

mai complicate. Cursele improvizate merg întotdeauna în linie dreaptă și învingătoare este persoana care are reacția cea mai rapidă la culoarea verde a semaforului — avantaj clar al femeilor față de bărbați.

Atunci când au o capacitate de orientare în spațiu egală cu cea a bărbaților, femeile pot să dea rezultate chiar mai bune decât bărbații.

Deși majoritatea femeilor care participă la cursele improvizate și pe care le-am testat printr-un gen de electroencefalogramă au demonstrat în ansamblu un creier de tip bărbătesc, ele continuă să creadă că avantajul lor în acest tip de curse îl reprezintă capacitatea de a stabili relații interumane. „E grozav să te întreci cu băieții", spun ele. „Toată lumea se pune cu burta pe treabă" și „Cu toții suntem buni prieteni." Bărbații consideră că un lucru bun îl reprezintă câștigarea trofeelor, mașinile foarte bine dotate și a te lăuda cu accidentele cărora le-ai supraviețuit.

Băieții și jucăriile lor

Băieții își iubesc jucăriile — de aceea 99% dintre invențiile sunt brevetate de bărbați. Fetelor le plac și lor jucăriile, dar de obicei, pe la 12 ani, nu le mai interesează, pentru că devin tinere femei. Bărbaților nu le dispare niciodată obsesia pentru jucăriile nepractice cu legături clare de orientare în spațiu — drept pentru care petrec mult mai multă vreme alături de ele. Le plac televizoarele în miniatură, de buzunar, telefoanele mobile în formă de automobile, calculatoarele și jocurile

video, camerele digitale, armele complicate, luminile care se aprind și se sting la comandă vocală și tot ce presupune un tip de motor. Dacă țiuie, clipește și are nevoie de cel puțin șase baterii, înseamnă că e ceva pe placul bărbaților.

Cum simt femeile

Orice discuție referitoare la diferența dintre sexe, cum ar fi cea de față, trezește valuri de protest din partea feministelor sau a militanților politici mai catolici decât Papa, care o consideră o subminare a egalității de șanse în viață. In vreme ce prejudecățile societății pot întări sau exacerba clișeele de comportament la bărbați și femei, precum și inegalitățile fundamentale, nu ele sunt cauza comportamentului. Principalii vinovați sunt alcătuirea noastră biologică, precum și felul în care ne este organizat creierul. Multe femei se consideră ratate sau cred că femeile, în general, nu au reușit să cucerească domeniile dominate de bărbați. Asta pur și simplu nu este adevărat. Femeile nu au cunoscut un eșec; pur și simplu, nu au fost pregătite să pătrundă în aceste zone care se adaptează mai bine minții bărbatului.

Femeile nu au dat greș — doar că nu au reușit să fie asemenea bărbaților.

Ideea că femeile nu au reușit în societate este valabilă doar când se pornește de la presupunerea că reușita este definită de standardele masculine sau că așa ar trebui să fie pentru a putea determina nivelul de reușită al oricui. Dar cine spune că să ajungi directorul executiv al unei mari corporații, să pilotezi un Jumbo Jet

sau să programezi calculatorul unei navete spațiale este măsura reușitei absolute?

Bărbații. Acesta este standardul *lor* de măiestrie, nu al tuturor.

Poate fi ameliorată capacitatea de orientare în spațiu?

Pe scurt — da! Există mai multe variante. Puteți aștepta ca procesul firesc al evoluției să pună la treabă simțul de orientare în spațiu, până ce creierul va dezvolta toate conexiunile necesare. Pregătiți-vă însă, căci durează. Biologii estimează că pot trece mii de ani.

O doză de testosteron poate îmbunătăți capacitatea de orientare în spațiu, dar nu este o opțiune satisfăcătoare, pentru că există un revers al medaliei, care presupune o creștere a agresivității, pierderea părului de pe cap și creșterea pilozității, ceea ce s-ar putea să nu convină celor mai multe dintre femei.

Este clar că practica și repetiția ajută permanent la crearea mai multor conexiuni în creier, pentru o acțiune dată. Șobolanii crescuți în cuști pline de jucării au o mai mare masă de creier decât cei crescuți fără jucării. Oamenii care se retrag din viața socială și nu mai fac nimic pierd din masa creierului, pe când aceia care rămân activi și cu un interes mental treaz își mențin masa de creier și chiar și-o sporesc. Poate ajuta mult, de exemplu, învățarea și practica interpretării hărților, astfel dezvoltându-se capacitatea de orientare în spațiu, tot așa cum exercițiile zilnice la pian duc la o interpretare mult mai competentă. Chiar dacă interpretul are un tip de circuit al creierului care facilitează o interpretare intuitivă, este totuși nevoie de foarte mult exercițiu

pentru a menține un nivel rezonabil. In cazul în care pianistul sau cel care interpretează o hartă nu-și menține acest talent, capacitatea sa de adaptare la situație va scădea rapid și va trebui și mai multă vreme pentru a-și recâștiga abilitatea, adică pentru a-și reconecta creierul în vederea unei anumite acțiuni.

O chelie și o barbă ar putea fi un preț prea mare pentru femeile care doresc neapărat să-și îmbunătățească orientarea în spațiu.

Puteți reuși cu succes să "învățați un cățel să meargă pe labele din spate și dacă repetă suficient de des această mișcare, mai mult ca sigur că și puii lui o vor face. Dar aceasta nu este poziția firească a câinelui și presupune multă suferință și efort. Poziția firească a câinelui este să meargă pe patru labe.

Câteva strategii utile

Dacă sunteți o femeie care își crește singură fiul sau există niște bărbați în viața voastră, trebuie să înțelegeți că, deși au o excelentă orientare în spațiu, nu pot face decât un singur lucru odată. Majoritatea au nevoie să fie ajutați pentru a-și organiza temele, jurnalul și viața, pentru a fi eficienți în copilărie sau la vârsta adultă. Talentul organizatoric este înnăscut la fete și femei. Albert Einstein era un geniu în privința orientării în spațiu, dar n-a vorbit până la cinci ani și aproape că nu avea deloc simț organizatoric sau capacitatea de a stabili relații interumane, după cum o arată și frizura lui.

Dacă sunteți bărbat și aveți o slujbă care presupune orientare în spațiu, dacă sunteți constructor sau arhitect, trebuie să înțelegeți că majoritatea femeilor au nevoie de o perspectivă tridimensională pentru a fi convinse.

Doriți să convingeți o femeie să accepte niște planuri? Prezentați-i-le într-o versiune tridimensională.

Dacă recrutați femei pentru ocupații care presupun orientare în spațiu, cum ar fi ingineria sau statistica, piața forței de muncă este alcătuită în proporție de aproximativ 10% de femei, deci orientați-vă doar asupra acestora. Pentru a putea aplica o bună strategie de marketing, nu are rost să porniți de la faptul că 50% din populație este formată din femei.

Pe scurt

Ray și Ruth se înțeleg bine acum, chiar și când merg împreună cu mașina. El a hotărât care este traseul și tot el îl urmărește. Ea vorbește și remarcă punctele de reper, iar el ascultă fără s-o întrerupă. Ea nu-l mai cicălește și nu mai comentează felul cum conduce el, pentru că a înțeles că orientarea sa în spațiu îi permite să-și asume ceea ce ea consideră un risc, iar pentru el este o manevră sigură.

Ray a cumpărat un aparat de fotografiat care valorează 3 000 de dolari, cu tot felul de accesorii strâns legate de orientarea în spațiu, iar Ruth înțelege acum de ce el s-a îndrăgostit de-a dreptul de această nouă invenție. Când vine rândul ei să facă poze, el îi pre-

găteşte totul şi o învaţă cum să prindă mai bine cadrul şi nu mai râde de ea atunci când nu ştie pe ce buton să apese.

Când bărbaţii nu le vor mai cere femeilor să stabilească drumul ce trebuie urmat, toată lumea va fi mai fericită, iar când femeile nu vor mai face comentarii răuvoitoare la adresa felului în care conduc bărbaţii, vor fi mult mai puţine scandaluri. Cu toţii suntem buni la diverse lucruri, iar dacă nu excelaţi în nici o direcţie, nu vă faceţi griji. Puteţi ameliora situaţia prin exerciţiu şi nu are rost să vă stricaţi viaţa din pricina asta. Şi nici pe a partenerului vostru.

6

GÂNDURI, ATITUDINI, EMOȚII ȘI ALTE ZONE DEZASTRUOASE

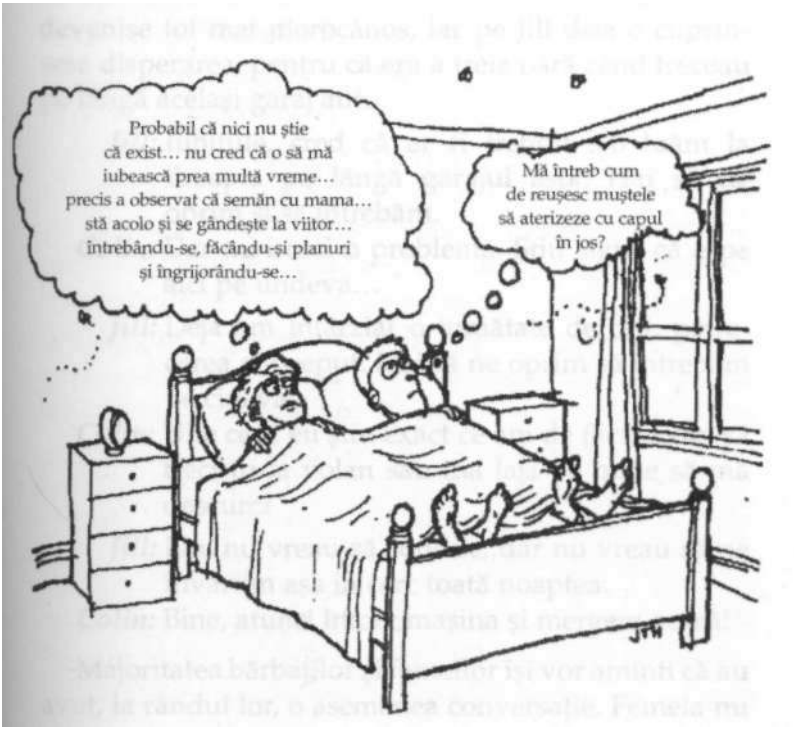
Probabil că nici nu știe
că exist... nu cred că o să mă
iubească prea multă vreme...
precis a observat că semăn cu mama...
stă acolo și se gândește la viitor...
întrebându-se, făcându-și planuri
și îngrijorându-se...
Mă întreb cum
de reușesc mușchii
să aterizeze cu capul
în jos?

Colin și Jill mergeau cu mașina la o petrecere într-o zonă cu care nu erau familiarizați. Conform indicațiilor pe care le primiseră, ar fi trebuit să nu le ia mai mult de 20 de minute să ajungă acolo. Trecuseră deja 50 de minute și încă nici urmă de locul căutat. Colin devenise tot mai morocănos, iar pe Jill deja o cuprinsese disperarea, pentru că era a treia oară când treceau pe lângă același garaj auto.

Jill: Iubitule, cred că ar fi trebuit s-o luăm la dreapta pe lângă garajul ăsta. Hai să ne oprim și să întrebăm.

Colin: Dar nu-i nici o problemă. Știu sigur că e pe aici pe undeva...

Jill: Deja am întârziat o jumătate de oră, petrecerea a început. Hai să ne oprim să întrebăm pe cineva!

Colin: Uite ce e, eu știu exact ce am de făcut. Vrei să treci tu la volan sau mă lași pe mine să mă descurc?

Jill: Nu, nu vreau să conduc, dar nu vreau să ne învârtim așa în cerc toată noaptea.

Colin: Bine, atunci întorc mașina și mergem acasă!

Majoritatea bărbaților și femeilor își vor aminti că au avut, la rândul lor, o asemenea conversație. Femeia nu

poate pricepe de ce acest bărbat minunat, pe care îl iubește atât de mult, se transformă dintr-odată într-un adevărat Mad Max care a luat prea mulți steroizi, doar pentru că s-a rătăcit. Dacă s-ar fi rătăcit ea, ar fi întrebat pe cineva pe unde s-o ia, doar nu-i nici o problemă. El de ce oare nu vrea să recunoască asta?

Femeilor nu le este greu să-și recunoască greșelile, pentru că în lumea lor este o formă de a stabili o legătură mai trainică și de a pune bazele unei încrederi sincere. Ultimul bărbat care a recunoscut că a greșit a fost generalul Coster.

De ce i-au trebuit lui Moise 40 de ani ca să traverseze deșertul?
Pentru că a refuzat să întrebe pe unde s-o ia.

Percepții diferite

Bărbații și femeile percep aceeași lume cu alți ochi. Bărbatul vede lucruri și obiecte, precum și relațiile dintre ele în spațiu, ca atunci când încearcă să pună cap la cap piesele unui puzzle. Femeile au o privire mai de ansamblu, dar remarcă și cel mai mic amănunt, iar piesele de puzzle și relația dintre ele contează mai mult decât poziționarea lor în spațiu.

în procesul de conștientizare, bărbatul este preocupat mai degrabă de obținerea unor rezultate sau de atingerea unor scopuri, a unui anumit statut si deținerea unei forme de putere, de depășirea concurenței si de eficiență „până la capăt". Femeia se concentrează asupra comunicării, cooperării, armoniei, iubirii, împărtășirii si relației reciproce. Contrastul este atât de mare,

încât este uluitor că bărbații și femeile măcar se gândesc să trăiască în comun.

Băieții țin la lucruri, fetele, la oameni

Creierul fetelor este conceput pentru a reacționa în raport cu oamenii și chipurile, în vreme ce al băieților reacționează la obiecte și la forma lor. Studiile pe sugarii de numai câteva ore până la câteva luni arată foarte clar că băieților le plac lucrurile, iar fetelor oamenii. Diferențele științifice măsurabile între sexe demonstrează felul în care ei percep aceeași lume prin intermediul unor creiere alcătuite diferit. Fetițele sunt atrase de chipuri și păstrează un contact vizual cu două până la trei minute mai prelungit decât băieții, iar băieței sunt mai preocupați de urmărirea mișcării unui obiect mobil cu forme neregulate.

La trei luni, fetele disting imaginile ce reprezintă familia de cele care reprezintă niște străini, în vreme ce băieții nu pot. Dar aceștia își găsesc mai ușor o jucărie rătăcită. Aceste diferențe sunt clare cu mult înaintea unei condiționări sociale, care ar putea să-și manifeste în vreun fel efectul imediat. Preșcolarii au fost testați folosindu-se o pereche de ochelari prin care cu un ochi erau văzute obiecte, iar cu celălalt chipuri. Experiențele referitoare la memoria copiilor au arătat că fetele își amintesc mai bine oamenii și emoțiile manifestate de aceștia, în vreme ce băieții își amintesc lucrurile și formele lor. La școală, fetele stau în cerc, vorbesc între ele și preiau limbajul fizic al grupului respectiv. Nu poate fi identificat cu ușurință liderul grupului.

Fetele își doresc relații cu cei din jur și colaborare, băieții — putere și poziție socială.

Atunci când o fetiță construiește ceva, de obicei este o clădire lungă, banală, accentul punându-se pe personajele imaginare care se află înăuntru, în vreme ce băieții se întrec să înalțe o structură cât mai impunătoare. Băieții aleargă, sar, se luptă corp la corp și se prefac că sunt avioane sau tancuri, în vreme ce fetele vorbesc despre băieții pe care îi plac sau cât de caraghios arată o parte dintre ei. La grădiniță, o fetiță nouă este întâmpinată de celelalte fetițe și își spun una alteia cum se numesc. Un băiețel nou este tratat de obicei cu indiferență de ceilalți băieți și nu este inclus în grup decât dacă, din punct de vedere ierarhic, se consideră că ar putea fi util. La sfârșitul zilei, majoritatea băieților nici măcar nu vor ști cum îl cheamă pe cel nou-venit sau alte amănunte despre el, dar vor fi măsurat deja exact cât de bine sau cât de rău se descurcă în activitățile sportive, de exemplu. Fetițele întâmpină și acceptă nou-venitele și chiar sunt mai înțelegătoare cu o persoană cu handicap sau cu probleme, în vreme ce băieții vor ostraciza sau chiar vor transforma într-o victimă o persoană deosebită de ei.

In ciuda celor mai bune intenții pe care le manifestă părinții în privința educării băieților și fetițelor în același fel, diferențele la nivelul creierului hotărăsc în final preferințele și comportamentul. Dacă unei fetițe de patru ani i se dă un ursuleț sau o jucărie, ea o va transforma în cel mai bun prieten al său; în vreme ce dacă jucăria va fi dată unui băiețel, el o va desface ca să vadă cum funcționează, după care o va lăsa baltă și se va apuca de altceva.

Băieții sunt preocupați de lucruri și de felul cum funcționează, fetele — de oameni și de relația dintre aceștia. Când adulții se lasă pradă amintirilor în privința nunților, femeile se referă la ceremonie și la cei care au participat — bărbații vorbesc despre „petrecerea burlacilor".

Băieții concurează, fetele cooperează

Grupurile de fete sunt cooperante și liderul lor nu poate fi identificat vizual. Fetele obișnuiesc să vorbească pentru a-și demonstra legătura strânsă dintre ele și de obicei fiecare fată are o cea mai bună prietenă, căreia îi împărtășește „secretele". Fetele vor izola o altă fetiță care încearcă să-și exercite autoritatea, spunând că aceasta „Se crede cineva" sau că se dă „mare". în grupurile de băieți, există o ierarhie cu lideri ușor identificabili prin felul de exprimare, care presupune o notă de superioritate sau de verdict ori prin limbajul trupului, fiecare băiețel zbătându-se să-și câștige un statut la nivelul grupului. Puterea și poziția sunt extrem de importante în cadrul unui grup de băieți. Acest lucru se obține de obicei prin talent sau printr-o cunoaștere mai profundă ori prin capacitatea de a se adresa cu duritate celorlalți sau de a depăși momentele de cumpănă. Fetele se bucură să pună bazele unor relații speciale cu profesorii și prietenii, în vreme ce băieții pun la îndoială poziția profesorilor și preferă să exploreze relațiile în spațiu, făcând asta pe cont propriu.

Despre ce vorbim

Ascultați cu atenție orice grup de bărbați, femei, băieți sau fete din orice țară și veți auzi cum circuitul

mental al fiecărui sex îi face să discute diferit despre aceleași lucruri. Fetele vorbesc despre cine pe cine place, cine cu cine s-a mai certat, se joacă în grupuri mici și își împărtășesc „secrete" despre alții, pentru a stabili o legătură mai strânsă. în adolescență, fetele vorbesc despre băieți, greutate, haine și prietene. Ca adulte, femeile vorbesc despre curele de slăbire, relațiile personale interumane, căsătorie, copii, iubiți, case, haine, ce fac alții, relațiile de la serviciu și despre tot ceea ce are legătură cu oamenii sau cu chestiunile personale. Băieții vorbesc despre lucruri și activități, cine ce a făcut, cine e bun la ce și cum funcționează diverse lucruri. în adolescență, vorbesc despre sport, mecanica și funcționarea obiectelor. Ca adulți, vorbesc despre sport, muncă, știri, ce au făcut sau unde s-au dus, despre tehnologie, mașini și obiecte cu o funcționare sofisticată.

în 1999, s-a făcut un sondaj asupra utilizatorilor de telefoane, comandat de o companie de telefonie prin cablu, Telewest. Studiul a scos la iveală despre ce vorbesc bărbații și femeile la telefon.

	Bărbații	Femeile
Prieteni	30%	53%
Sex/Relații sentimentale	18%	22%
Profesie	25%	11%
Sport	16%	2%
Altele	11%	12%

Una din trei femei a declarat că, în realitate, convorbirile telefonice durează cel puțin 15 minute, iar jumătate dintre bărbați au spus că vorbesc sub 5 minute.

Exprimarea vulgară

Dintotdeauna femeile au presupus că bărbații organizează adevărate conspirații în grup, ca să discute cât mai multe amănunte picante despre relațiile lor sexuale, dar lucrurile nu stau așa. în cazul în care un bărbat aflat în compania altor bărbați chiar vorbește despre ce a făcut în pat cu o noapte înainte, menționând inclusiv diverse detalii funcționale, ceilalți cu siguranță vor tăcea dezaprobator sau chiar vor pleca. Asta nu pentru că astfel reputația femeii respective ar putea fi distrusă, ci pentru că vorbitorul ar putea să recurgă la precizarea unor performanțe, inclusiv referitoare la durată sau la centimetri, pe care ceilalți le-ar putea atinge cu dificultate. De aceea bărbații preferă să glumească despre sex.

în vreme ce bărbații au o relație de prietenie bazată pe amintiri și realizări, femeile au o relație de prietenie bazată pe o împărtășire a vieții lor sentimentale. Bărbații stau alături, femeile stau față în față. De aceea certurile cu femeile sunt mult mai dure — pentru că știu prea multe amănunte și astfel dispun de o muniție mai abundentă. Femeile nu se abțin când vine vorba de discuții despre sex, ele comentează liber tot felul de tehnici, strategii, durată și dimensiuni. Descrierile lor sunt adesea foarte vulgare.

Ce doresc, de fapt, bărbații și femeile moderne

într-un studiu recent efectuat în cinci țări occidentale, bărbaților și femeilor li s-a cerut să descrie ce fel de om

ar fi vrut să fie în mod ideal. In mod covârșitor, bărbații au ales adjective cum ar fi îndrăzneț, competitiv, capabil, dominator, sigur pe sine, admirat și cu spirit practic, în același sens, femeile au ales adjective cum ar fi călduros, iubitor, generos, înțelegător, atrăgător, prietenos și care să se dăruiască. Femeile au pus preț pe ideea de a fi de folos altora și de a întâlni persoane interesante, acestea fiind pe primul loc în opțiunile lor, în vreme ce bărbații au fost preocupați de prestigiu, putere și proprietăți de orice fel. Bărbații prețuiesc obiectele, femeile relațiile interumane. Structura la nivelul creierului le dictează aceste preferințe.

Emoția în creier

Cercetătoarea canadiană Sandra Witleson a făcut niște teste pe bărbați și femei pentru a localiza poziția emoțiilor la nivelul creierului. Folosind imagini cu încărcătură emoțională, acestea mai întâi s-au regăsit în emisfera dreaptă prin intermediul ochiului stâng și al urechii stângi și apoi în cea stângă prin intermediul ochiului drept și al urechii drepte. Printr-o scanare RMN, ea a ajuns la concluzia că emoția la bărbați este localizată mai ales în două zone din emisfera dreaptă, iar la femei în ambele emisfere. Noile cercetări arată că emoțiile pot fi localizate în diverse organe ale corpului, în aminoacizi numiți și neuropeptide, zonele apărând la scanare sub forma unui fel de telecomandă care declanșează aceste neuropeptide.

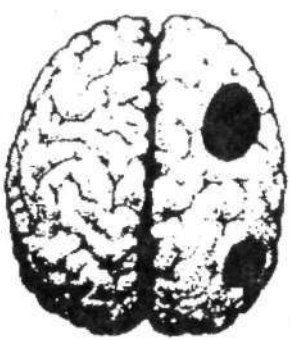

Emoția la bărbați

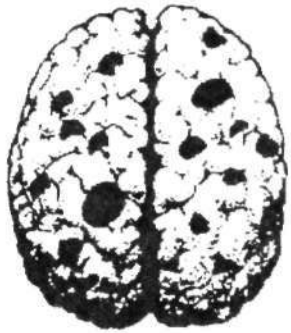

Emoția la femei

Pentru bărbați, emoția este în general poziționată în lobul drept, ceea ce înseamnă că poate acționa separat de celelalte funcții ale creierului.

De exemplu, într-o ceartă, bărbatul poate să-și prezinte argumentele în mod logic (lobul stâng) și apoi să treacă la o soluție în spațiu (partea din față a lobului drept), fără să se implice emoțional în chestiunea respectivă. Ca și cum emoția s-ar afla într-o încăpere de sine stătătoare, și cum *corpus callosum* e mai mic la bărbat, e mai probabil că emoția nu acționează simultan cu celelalte funcții.

Pentru femei, emoția acționează pe o zonă mai întinsă în ambele emisfere și poate fi simultană cu alte funcții ale creierului. Femeia se poate implica emoțional în timp ce discută o chestiune emoțională, în vreme ce bărbatul e mai puțin probabil s-o facă sau pur și simplu va refuza să discute problema. Astfel, el poate evita implicarea emoțională sau impresia că nu ar fi stăpân pe situație. în ansamblu, la femei, emoțiile pot funcționa simultan cu majoritatea altor funcții ale creierului, ceea ce înseamnă că femeia poate plânge în timp ce schimbă un cauciuc la mașină, în vreme ce bărbatul

consideră schimbarea cauciucului un fel de testare a capacităților sale de a rezolva o problemă, deci va rămâne complet impasibil, chiar dacă se află pe un drum pustiu, în toiul nopții, unde plouă cu găleata, iar cauciucul de rezervă este dezumflat, ba mai mult, cu o săptămână în urmă a scos cricul din portbagaj și a uitat să-l mai pună la loc.

Un bărbat emoționat poate lovi ca o reptilă, în vreme ce o femeie preferă „să discute subiectul".

Ruben Gur, profesor de neuropsihologie la Universitatea din Pennsylvania, a fost un adevărat pionier în domeniul acestui tip de cercetare și a ajuns la concluzia că, întrucât creierul bărbatului este extrem de bine compartimentat, el abordează emoțiile la un nivel primitiv, similar cu cel al unui crocodil care atacă, în vreme ce femeia se va „așeza și va discuta pe îndelete". Când femeia se adresează într-un moment emoțional, ea folosește expresii faciale care devin semnale, dar și un limbaj al trupului, precum și o vastă gamă de tipare de vorbire. Bărbatul care își descarcă emoțiile este mai degrabă asemenea unei reptile, reacția sa fiind perceptibilă din intensitatea vocii sau din agresivitatea adresării.

Femeile prețuiesc relațiile interumane, bărbații — munca

Societatea modernă este o simplă străfulgerare în raport cu evoluția umană. Sutele de mii de ani în care s-au respectat anumite roluri tradiționale au făcut ca bărbații și femeile din ziua de azi să reacționeze așa

cum o fac din pricina structurării creierului, care stă la baza problemelor noastre relaționale, precum și a neînțelegerilor. Dintotdeauna bărbații s-au definit prin munca și prin reușitele lor, iar femeile prin valoarea de sine și prin calitatea relațiilor interumane întreținute. Bărbatul este vânătorul prânzului și cel care rezolvă problemele — acestea fiind prioritare pentru supraviețuire. Femeia este apărătoarea cuibului — rolul său fiind acela de a asigura supraviețuirea generației următoare. Toate studiile asupra bărbaților și femeilor din anii '90 continuă să arate că 70-80% dintre bărbații de pretutindeni continuă să spună că lucrul cel mai important din viața lor este munca, iar 70-80% dintre femei susțin că prioritară este familia. Ca urmare:

Când o femeie este nefericită din cauza relației ei sentimentale, nu se poate concentra asupra muncii. Când un bărbat este nefericit la muncă, nu se poate concentra asupra relației sentimentale.

în condiții de stres sau de tensiune, femeia consideră statul de vorbă cu bărbatul ca pe o răsplată, în vreme ce bărbatul apreciază că este o formă de intervenție nedorită într-un proces care îi aparține, acela de rezolvare a problemei. Ea vrea să vorbească și să se cuibărească, iar el vrea să stea pe stânca lui sau să privească în gol. Pentru femeie, el devine nepăsător și dezinteresat, iar pentru bărbat, ea ajunge să fie pisăloagă sau pedantă. Aceste percepții reflectă diferitele tipuri de organizare la nivelul creierului, dar și de priorități. De aceea femeia spune întotdeauna că relația pare mai importantă pentru ea decât pentru el — și chiar este.

înțelegerea acestei diferențe va detensiona situația și nu se va mai ajunge la o judecată aspră a reacțiilor celuilalt.

De ce bărbații „fac anumite lucruri"

Creierul bărbatului este structurat pentru a evalua și înțelege obiectele, relația dintre ele, importanța în spațiu, cum funcționează ansamblul și soluționarea problemelor. Creierul lui este programat pentru o reacție în raport cu viața, care s-ar putea rezuma la „oare-cum-pot-s-o-repar". Bărbații utilizează acest criteriu al „reparației" în abordarea a aproape tuturor situațiilor. O femeie ne-a spus odată că ar fi vrut ca soțul ei să-i arate multă iubire — și atunci el s-a apucat să tundă iarba. El considera că aceasta este o formă de exprimare a iubirii sale. Când ea i-a spus că tot nu este fericită, el s-a apucat să zugrăvească bucătăria. Când nici asta n-a avut nici un efect, s-a oferit s-o ia cu el la un meci de fotbal. Când femeia este supărată, se descarcă emoțional în prezența prietenelor. In schimb, când un bărbat e supărat, se apucă să repare motorul mașinii sau un robinet care curge.

Pentru a-și demonstra iubirea față de ea, el a escaladat cel mai înalt munte, a înotat în cel mai adânc ocean și a traversat deșertul cel mai cumplit. Numai că ea l-a părăsit — pentru că el nu era niciodată acasă.

In vreme ce femeile își imaginează tot felul de lucruri în legătură cu iubirea și idilele, bărbații visează la mașini de curse, calculatoare mai puternice, ambarcațiuni și motociclete. Acestea sunt lucruri practice, care au

o bază în spațiu și le dau posibilitatea să „nu stea degeaba".

De ce bărbații și femeile se părăsesc unii pe alții

Nevoia biologică a bărbatului constă în a asigura traiul femeii, iar recunoștința ei în raport cu eforturile depuse confirmă reușita lui. Dacă ea e fericită, el se simte împlinit. Dacă nu este fericită, se consideră un ratat, pentru că el consideră că nu îi poate oferi destul. Permanent bărbații le spun prietenilor lor: „N-o pot mulțumi niciodată", acesta fiind un motiv suficient ca un bărbat să renunțe la o relație sentimentală pentru o altă femeie, care pare mulțumită de ceea ce îi poate el oferi.

Femeile ti părăsesc pe bărbați nu pentru că ar fi nefericite cu ceea ce le oferă ei, ci pentru că sunt neîmplinite din punct de vedere emoțional.

Ea vrea iubire, idilă și conversație, el simte nevoia ca femeia să îi spună că a reușit în ceea ce a întreprins și că este suficient ceea ce îi poate oferi. Dar și bărbatul trebuie să fie romantic, și mai ales s-o asculte atunci când ea vorbește, fără să ofere însă soluții.

De ce bărbaților le displace să nu aibă dreptate

Pentru a înțelege de ce bărbaților le displace să nu aibă dreptate, e foarte important să înțelegem istoria și de unde provine acest tip de atitudine. Imaginați-vă

următoarea scenă. O familie din epoca de piatră stă adunată în jurul focului dintr-o peșteră. Bărbatul păzește intrarea, privind în depărtare și supraveghind zona, scrutând orizontul pentru a percepe cea mai mică mișcare. Femeia și copiii n-au mâncat de câteva zile bune și el știe că trebuie să plece la vânătoare de cum se îndreaptă vremea și că nu se poate întoarce până nu aduce de-ale gurii. Acesta este rolul său, familia depinzând de el. Toți sunt flămânzi, dar încrezători că el va reuși, ca întotdeauna. II roade stomacul și îl cuprind îndoielile. Oare va reuși iar? Sau familia îi va muri de foame? Oare îl vor omorî alți bărbați, pentru că este slăbit de foame? Stă acolo și pândește, pe chipul lui neputându-se citi însă nimic. Nu trebuie să dea dovadă de teamă, pentru că familia lui s-ar descuraja. Trebuie să fie puternic.

Atunci când greșește, bărbatul se consideră un ratat, pentru că nu a fost capabil să-și facă treaba așa cum s-ar fi cuvenit.

Milioanele de ani în care a dorit să nu fie perceput ca un ratat se regăsesc în forma de organizare a creierului bărbatului modern. Majoritatea femeilor nu știu că atunci când merge singur cu mașina, bărbatul probabil că se oprește și întreabă pe unde s-o ia. Dar ideea de a o face cu ea alături îi dă sentimentul unui eșec, că nu e în stare s-o conducă nicăieri.

Când femeia spune: „Hai să întrebăm pe cineva", bărbatul de fapt aude: „Ești un incompetent, nu ești în stare să găsești un drum." Dacă ea spune: „Robinetul din bucătărie curge — hai să chemăm instalatorul", el aude: „Nu ești bun de nimic — am să chem alt bărbat să facă treaba." Acesta este, de fapt, motivul pentru

care bărbaților le vine foarte greu să spună: „Iartă-mă." Consideră că astfel acceptă că a greșit și recunoaște că a avut un eșec.

Pentru a depăși o asemenea problemă, femeia trebuie să se asigure că nu-l face pe bărbat să simtă că a greșit atunci când discută asemenea chestiuni. Chiar și atunci când bărbatului i se oferă de ziua lui un manual pentru autodidacți, adesea el interpretează darul ca fiind exprimarea unui gând: „Nu ești destul de bun."

Bărbații urăsc criticile ce li s-ar putea aduce și de aceea preferă să se însoare cu virgine.

Bărbatul are nevoie să înțeleagă că obiectivul femeii nu este să-l facă pe el să greșească, ci să-l ajute, iar el nu trebuie să ia lucrurile ca pe ceva personal. Femeia vrea să îl schimbe în bine pe bărbatul pe care îl iubește, numai că el se gândește atunci că nu îl consideră destul de bun. Bărbatul nu-și recunoaște greșelile pentru că va considera că de fapt ea nu-l iubește. Realitatea este însă că femeia îl iubește mai mult pe bărbat atunci când acesta își recunoaște greșelile.

De ce bărbații își ascund sentimentele

Bărbații din ziua de azi continuă să păstreze moștenirea de a fi curajoși și de a nu arăta nici un fel de slăbiciuni. Femeile de pretutindeni întreabă: „De ce trebuie el întotdeauna să fie atât de puternic — de ce nu poate să se exteriorizeze, să arate ce simte? Când este nervos sau supărat, se închide în sine, se izolează sau devine

distant." „Trebuie să-i scoți vorbele cu cleștele pentru a discuta despre problemele lui."

Din fire, bărbatul este bănuitor, competitiv, controlat, defensiv și singuratic. El își ascunde starea emoțională, pentru a rămâne stăpân pe situație. Bărbații consideră că exteriorizarea emoțiilor ar însemna o pierdere a controlului. Societatea reîntăreste acest tip de comportament la bărbați, învățându-i să „se poarte bărbătește", să și afișeze curajul sau spunându-li-se că „băieții nu plâng niciodată".

Ca apărătoare a cuibului, femeia are un creier structurat pentru a fi deschis, încrezător, cooperant, pentru a-și manifesta vulnerabilitatea si a-si destăinui emoțiile, pentru că ea știe că nu este necesar să fie permanent stăpână pe situație. De aceea, atunci când un bărbat sau o femeie sunt confruntați simultan cu diverse probleme, fiecare este ușor dezorientat de reacția celuilalt.

De ce bărbații își pierd vremea „cu băieții"

Pentru bărbații din epoca de piatră, prada care devenea prânz era întotdeauna mult mai mare și mai puternică decât ei, și atunci trebuiau să se organizeze în grupuri pentru a coopera. Creierul lor superior le permitea să creeze un fel de echivalent străvechi al jocului de fotbal american si să utilizeze la vânătoare un limbaj al corpului pentru aplicarea unor strategii precise.

Aceste grupuri de vânători erau formate aproape integral din bărbați, care făceau „o muncă de bărbat", adică aruncau sulițele în „prânz", în vreme ce femeile, care de obicei erau însărcinate, făceau „o muncă de femeie", adică aveau grijă de copii, culegeau fructe, se ocupau de „casă" și-și apărau cuibul. A fost nevoie de

milioane de ani pentru ca impulsul bărbaților de a vâna în grup să se instaleze în creier, drept pentru care nimic nu poate să-l șteargă peste noapte. Astfel, bărbatul modern merge tot în grup de vânătoare prin cârciumi și cluburi, ca să facă glume sau să povestească tot felul de întâmplări despre vânătoarea lor, iar când se întorc acasă, majoritatea continuă să stea apoi tăcuți și să privească în gol.

De ce bărbații urăsc sfaturile

Bărbatul simte nevoia să fie convins că este capabil să-și rezolve singur propriile probleme și consideră că a le discuta cu alții ar însemna o povară pentru ei. Nici măcar celui mai bun prieten nu-i împărtășește problemele sale, decât dacă el consideră că acesta ar avea o soluție mai bună.

Nu-i oferiți bărbatului vreun sfat decât dacă îl cere — în schimb, spuneți-i că aveți încredere în capacitatea lui de a rezolva totul.

Atunci când o femeie încearcă să-l convingă pe un bărbat să discute despre sentimentele sau despre problemele lui, el se opune, deoarece consideră că aceasta e o modalitate de a i se aduce reproșuri sau că ea îl crede incompetent ori că vine cu o soluție mai bună. In realitate, scopul ei este să-l ajute să se simtă mai bine, pentru că atunci când o femeie dă un sfat, ea crede că pune bazele încrederii într-o relație, nepercepând acest lucru drept un semn de slăbiciune a celuilalt.

De ce bărbații oferă soluții

Bărbații au o minte logică, axată pe rezolvarea problemelor. Când un bărbat intră într-o încăpere, într-o sală de ședințe sau într-un restaurant, prima dată el observă imediat diverse lucruri care trebuie reparate, tablouri care trebuie îndreptate, pentru că atârnă strâmb pe perete sau sesizează un alt fel de a împărți spațiul respectiv. Creierul lui este un fel de mașinărie care rezolvă probleme și nu cunoaște odihna. Chiar și pe patul de moarte dintr-un spital, el se va gândi cum ar trebui împărțit mai bine salonul pentru a profita de lumina naturală și de priveliștea de afară.

O femeie vorbește despre problemele ei pentru a se elibera de stres. Ea însă vrea să fie ascultată, și nu „reparată".

Când o femeie vorbește despre problemele ei, bărbatul o întrerupe veșnic și oferă soluții. El nu se poate abține, pentru că așa este programat creierul lui. Consideră că ea se va simți mult mai bine dacă el va găsi o soluție. Ea vrea doar să vorbească și ignoră soluțiile lui. Ca urmare, el se simte incompetent și ratat ori se învinovățește pentru problemele ei. Femeile nu vor soluții, vor doar să discute despre problemele pe care le au cu cineva care să le asculte.

De ce vorbesc femeile stresate

în momentele de stres sau tensiune, sunt activate principalele funcții ale creierului; în cazul bărbatului, orientarea în spațiu și logica. La femeie este activată funcția vorbirii și adesea ea începe să pălăvrăgească

nonstop. Dacă e stresată, vorbește fără oprire oricui este dispus s-o asculte. Poate discuta despre problemele ei cu prietenele ore întregi, relatând amănunțit toate faptele, iar ele întorc problema pe toate fețele. Ea discută despre probleme actuale, trecute sau viitoare, probleme posibile care nu au nici o soluție. Când vorbește, nu se gândește la nici o soluție, ci vrea doar să fie compătimită, ea depășind momentul prin vorbitul în sine. Discută în dezordine despre mai multe subiecte deodată, fără să ajungă la nici o concluzie.

Pentru o femeie, împărtășirea problemelor ei cu prietenele este un semn de încredere și de amiciție.

Bărbatului îi vine greu să o asculte discutând despre problemele ei, pentru că el consideră că ar trebui să găsească o rezolvare fiecăreia în parte. El nu vrea o simplă discuție, ci vrea să și acționeze într-un fel! Mai mult ca sigur că o va întrerupe, întrebând: „Și care e de fapt ideea?" — ideea este tocmai că ea nu simte nevoia să existe o idee logică. Cea mai prețioasă lecție pe care o poate învăța un bărbat dintr-o atare situație este să asculte gesticulând și confirmând onomatopeic spusele ei, fără să ofere soluții. Acest concept însă este total străin oricărui bărbat, pentru că el nu vorbește decât atunci când are o soluție de oferit.

Când aveți de-a face cu o femeie supărată, nu-i oferiți soluții și nici nu-i negați sentimentele — arătați-i doar ca o ascultați cu atenție.

Atunci când femeia refuză să accepte soluțiile bărbatului, strategia următoare este ca el să încerce să mi-

nimalizeze problemele, spunându-i: „De fapt, nu contează", „Exagerezi", „Las-o baltă" și „Ce mare lucru!" Asta o înfurie pe femeie, care începe să simtă că el nu ține la ea, pentru că nu vrea s-o asculte.

De ce nu vorbesc bărbații stresați

Femeia vorbește cu glas tare, adică poate fi auzită, în vreme ce bărbatul vorbește în gând. La el nu există o zonă precisă în creier pentru vorbire, acest lucru convenind tipului său de setare mentală. Când se ivește o problemă, el își vorbește în gând, iar ea vorbește cu alții.

De aceea, sub presiunea problemelor sau a stresului, bărbatul se închide în sine și nu mai vorbește. El folosește lobul drept, încercând să rezolve problemele sau să găsească soluții și nu mai folosește lobul stâng, ca să asculte sau să vorbească. Creierul lui nu poate face decât „un singur lucru odată". El nu poate să rezolve probleme și să asculte ori să vorbească în același timp. Această tăcere adesea o deranjează și o înspăimântă pe parteneră. Femeile le spun soților lor, fiilor sau frații: „Hai, trebuie să spui deschis care e problema, ai să te simți mai bine!" Ea spune asta pentru că acest sistem funcționează în cazul ei. El, în schimb, vrea să fie lăsat în pace, să se uite acolo în gol până când găsește soluții și răspunsuri. Nu vrea să vorbească cu nimeni, în nici un caz nu vrea să meargă la un specialist, la un terapeut, pentru că el consideră asta un semn grav de slăbiciune.

Celebra sculptură a lui Rodin, „Gânditorul", simbolizează un bărbat care reflectează la problemele sale. El vrea să stea pe stânca lui și să găsească soluții și pentru asta trebuie să fie singur. Cuvântul cheie este „singur"

— nimănui nu i se îngăduie să vină după el pe stâncă, nici măcar celor mai buni prieteni ai săi. De fapt, prietenilor nici nu le dă prin cap așa ceva. Femeile însă simt nevoia să se cațere după el pentru a-i fi aproape, a-i aduce mângâiere, drept pentru care ea este de-a dreptul șocată atunci când el o refuză tranșant!

Bărbații se refugiază pe stânca lor pentru a-și rezolva problemele — femeile care se iau după ei sunt respinse.

Dacă Rodin ar fi făcut o sculptură cu o femeie, probabil că i-ar fi spus „Vorbăreața". Femeile trebuie să înțeleagă că atunci când bărbatul se refugiază pe stânca lui, trebuie să-l lase în pace, să gândească liniștit. Multe femei au impresia că tăcerea lui denotă lipsă de dragoste sau supărare. Și asta pentru că atunci când femeia nu vorbește, ea este furioasă sau supărată. Dacă ea îl va lăsa în pace pe stânca lui cu un ceai și un fursec, fără să-l forțeze să deschidă discuția, el își va reveni. După ce în final va rezolva problema, se va da jos de acolo singur, se va simți fericit și va reîncepe să vorbească.

Folosirea orientării în spațiu pentru rezolvarea problemelor

Modurile diferite în care bărbații „se refugiază pe stâncă" includ cititul ziarului sau al unei reviste, o partidă de tenis de perete, pescuitul, tenisul, golful, reparațiile sau privitul la televizor. Un bărbat tensionat se prea poate să invite un alt bărbat la o partidă de golf, pe parcursul căreia conversația să fie foarte limitată.

Bărbatul cu probleme se refugiază în lobul frontal drept, pentru a se folosi de orientarea sa în spațiu ca să joace golf, putând astfel să găsească și soluții la diverse situații. Se pare că prin stimularea zonei spațiale se întețește și procesul de rezolvare a problemelor.

De ce bărbații schimbă mereu canalele când privesc ia televizor

Nimic nu le displace mai mult femeilor când se uită la televizor decât un bărbat care se mută de pe un canal pe altul. Stă acolo ca un zombi, tot schimbă posturile, fără să acorde cea mai mică atenție nici unei emisiuni. Când bărbatul face asta, în gând, se află pe stânca lui și cel mai adesea nici măcar nu știe ce se întâmplă pe fiecare program în parte. El caută doar să vadă „cum se termină" fiecare emisiune în parte. Mutând de pe un canal pe altul, mai uită de problemele lui și caută soluții la alții. Femeile nu se mută de pe un canal pe altul — ele urmăresc programul până la capăt în căutarea unei povești, a unor sentimente sau a unor relații ale celor implicați. Dependența de ziare are același scop la bărbați. Femeile trebuie să înțeleagă că atunci când bărbatul procedează astfel, el n-aude și nu-și amintește mare lucru din ce i se spune, deci este greu de intrat într-un dialog cu el. în schimb, dacă li se fixează o întâlnire precisă sau li se dă un program de lucru, situația va fi cu totul alta. Nu uitați că strămoșii lor au avut nevoie de peste un milion de ani de izolare și de scrutare a orizontului, așa încât este firesc să reacționeze astfel și chiar le face bine.

Cum învață băieții să vorbească

Mamele de pretutindeni se plâng de faptul că băieții lor nu stau de vorbă cu ele. Fetele vin de la școală și își descarcă sufletul despre tot ce s-a întâmplat, mai mult sau mai puțin important. Bărbații sunt programați „să acționeze", deci aceasta ar fi cheia pentru a-i determina să vorbească. O mamă care dorește să comunice mai mult cu fiul ei trebuie să se implice într-o activitate comună — pictura, gimnastica, jocurile pe calculator — și să discute în timpul acestei activități precise.

Băieților nu le prea place să își privească interlocutorul în ochi, în schimb, mamele adoră asta.

Astfel, el poate evita un contact vizual prelungit, chiar dacă acea conversație devine ușor haotică, pentru că el trebuie să se întrerupă din ceea ce face din când în când pentru a răspunde la vreo întrebare. Lui îi vine greu să facă două lucruri deodată, dar aici principalul obiectiv este să fie determinat să vorbească. Aceeași strategie funcționează și în cazul bărbaților adulți. Dar nu încercați să le vorbiți în momentele critice, cum ar fi atunci când schimbă un bec!

Când și unii, și alții sunt stresați

Bărbații stresați beau zdravăn și încearcă să exploreze noi teritorii. Femeile stresate mănâncă multă ciocolată și invadează magazinele. în momentele tensionate, femeile vorbesc fără să gândească, iar bărbații acționează fără să gândească. De aceea 90% dintre cei

aflați în închisori sunt bărbați și 90% dintre clienții terapeuților sunt femei. Atunci când atât bărbații, cât și femeile se confruntă cu momente tensionate, totul se transformă într-un adevărat câmp minat din punct de vedere emoțional, fiecare încercând să se adapteze. Bărbații nu mai vorbesc, iar femeile se îngrijorează din pricina asta. Femeile vorbesc întruna, iar bărbații nu știu cum să reacționeze. Pentru a-l ajuta să se simtă mai bine, ea încearcă să-l încurajeze, să discute despre problemele lui, dar asta este atitudinea cea mai greșită pe care o poate adopta. El îi spune să-l lase în pace și se izolează.

Bărbații trebuie să înțeleagă că atunci când o femeie este stresată, ea vrea să vorbească, iar el nu trebuie decât s-o asculte, nu să ofere soluții.

Când este tensionată, femeia vrea să discute despre problemele ei, iar acest lucru îl face pe bărbat să se simtă și mai frustrat. Când el se izolează, ea se simte respinsă, neiubită și își sună mama, sora sau prietenele.

Izolarea completă

Aceasta este una dintre diferențele cele mai puțin înțelese dintre bărbații și femeile ce trec prin perioade de stres. Când este extrem de tensionat sau când are nevoie să găsească o soluție la o problemă gravă, bărbatul se va izola complet de toată lumea. El își deconectează acea parte a creierului care controlează emoția, concentrându-se asupra rezolvării problemei și încetând să mai vorbească. Când bărbatul recurge la această izolare completă, femeia se sperie, pentru că ea

nu reacționează așa decât atunci când este jignită, mințită sau maltratată. Femeia presupune că și el simte același lucru — că probabil l-a supărat cu ceva și n-o mai iubește. Ea încearcă să-l încurajeze să vorbească, dar el refuză, considerând că ea n-are încredere în el și în capacitatea lui de a rezolva problemele. Când o femeie se simte rănită, ea se izolează și bărbatul crede că asta vrea. Ca urmare, se duce la cârciumă cu prietenii sau se apucă să curețe carburatorul mașinii. Când un bărbat se izolează complet, lăsați-l în pace, o să-și revină — când se izolează femeia, înseamnă că plutește ceva în aer și este momentul unei discuții foarte aprofundate.

In ce fel bărbații înstrăinează femeile

Când un bărbat bănuiește că o femeie este stresată sau că are o problemă, el reacționează ca între bărbați — „ce ție nu-ți place altuia nu-i face" — și o lasă în plata Domnului, să se poată concentra și să găsească ea o soluție. El zice: „E totul OK, iubito?" Ea îi răspunde: „Da — e în regulă..." — ceea ce de fapt înseamnă: „Dacă m-ai iubi, m-ai întreba mai precis." Numai că el zice: „Atunci e bine", și se întoarce la calculatorul lui. Ea gândește: „Puțin îi pasă, n-are urmă de sentimente." Și își sună prietenele. Ele discută despre ceea ce simte ea și cât de insensibil este el.

Pe vremuri, bărbatul nu trebuia să se confrunte niciodată cu problemele de tipul celor de astăzi. Pentru a-și arăta afecțiunea față de soția sa și față de familie, el făcea ceea ce fac bărbații dintotdeauna — mergea să muncească „și să aducă pâinea zilnică". Așa s-au întâmplat lucrurile mii de ani și bărbaților li se pare firesc să fie așa în continuare. în majoritatea țărilor, forța de muncă este actualmente reprezentată de femei

în proporție de aproape 50%, așa încât bărbații nu mai sunt neapărat aceia care asigură integral traiul familiilor. De la bărbați se așteaptă și să comunice, lucru care nu se întâmplă de la sine. Vestea cea bună este că totuși acest talent poate fi dobândit.

De ce bărbații nu se descurcă atunci când femeile încearcă diferite emoții

Când o femeie este supărată sau încearcă diferite emoții, ea plânge, dă din mâini și vorbește întruna, folosind adjective cu încărcătură emoțională pentru a descrie mai bine sentimentele care o încearcă. Ea dorește să fie ocrotită, să-i poarte cineva de grijă și să fie ascultată cu atenție, numai că bărbatul interpretează comportamentul ei pornind de la propriile sale priorități și, ca urmare, i se pare că ea strigă cu disperare: „Salvează-mă — rezolvă-mi problemele!"

Drept pentru care, în loc să-i aducă liniște și mângâiere, vine cu sfaturi, pune întrebări la obiect sau îi spune să nu mai fie supărată. „Nu mai plânge!", spune el cu o expresie îngrozită pe față. „Reacționezi cu totul exagerat. Lucrurile nu sunt chiar atât de grave!" In loc s-o alinte, să aibă grijă de ea ca o mamă, el se comportă ca un tată. Așa a văzut că reacționaseră și tatăl, și bunicul său și așa se comportă bărbații de când au coborât din copac. Pentru o femeie, exteriorizarea sentimentelor este o formă de comunicare pe care o poate asimila rapid, în schimb, bărbatul simte nevoia să găsească o soluție și i se pare un mare eșec dacă nu reușește. De aceea, atunci când femeia trece printr-o stare emoțională puternică, bărbatul se supără sau se înfurie și îi spune să înceteze. Bărbaților le e teamă în primul rând că femeile, odată puse pe plâns, nu se mai opresc.

Jocul de-a plânsul

Femeile plâng mai mult decât bărbații. Din pricina felului în care au evoluat, ei nu plâng prea mult, mai ales în public, iar viața în societate le-a sporit această trăsătură tipic masculină. Când un băiat joacă fotbal și se rănește rău, se prea poate ca el să cadă la pământ urlând, numai că între timp, antrenorul îi strigă fără milă: „Ridică-te imediat. Nu da satisfacție echipei adverse. Fii bărbat!"

Bărbatul sensibil al vremurilor moderne, în principiu, poate plânge oriunde și oricând. El este încurajat de terapeuți, specialiști, articole din ziare sau de împrejurările în care bărbații sunt izolați în jurul unui foc de tabără undeva, în inima pădurii, și se îmbrățișează reciproc. Bărbatul modern este acuzat că e rece sau că are probleme dacă nu se „exteriorizează" de câte ori este cazul. Cum creierul femeii poate conecta emoția simultan cu alte funcții mentale, este limpede de ce ea poate să plângă ori poate dovedi sentimente foarte puternice în aproape orice situație.

Bărbații adevărați plâng doar atunci când este acționat segmentul emoțional al lobului drept.

Bărbații adevărați plâng doar atunci când se concentrează asupra segmentului emoțional al lobului drept, ceea ce se va întâmpla foarte rar în public. Așa că fiți suspicioși față de cei care plâng des în public. Femeile au capacități senzoriale net superioare comparativ cu ale bărbaților — ele primesc informații mai amănunțite decât aceștia și sunt capabile să exprime mai bine emoțional și verbal ce simt. O femeie poate plânge atunci

când este insultată, pentru că insulta are de obicei o încărcătură emoțională, pe când bărbatul poate nici să nu observe că a fost insultat. Pur și simplu asta nu înseamnă mare lucru pentru el.

Mâncatul în oraș

Femeile consideră mâncatul în oraș drept o modalitate de a construi și de a întreține o relație interumană, de a discuta diverse probleme sau de a veni în ajutorul unui prieten. Bărbații socotesc că este o abordare logică a unei mese — care nu presupune gătit, cumpărături sau spălatul vaselor. Când mănâncă în oraș, femeile se adresează una alteia pe numele mic, pentru că ele construiesc relații interumane, în vreme ce bărbații evită orice fel de intimitate cu alți bărbați. Dacă Barbara, Robyn, Lisa și Fiona iau prânzul împreună, ele își vor spune Barbara, Robyn, Lisa și Fiona. Dar dacă Ray, Allan, Mike și Bill ies să bea ceva împreună, ei își vor da porecle de genul „Măi, figură", „Fraiere", „Cap sec" și „Ratatule". Aceste porecle evită instaurarea vreunei forme de intimitate.

Când se aduce nota de plată, femeile își scot repede calculatoarele și socotesc fiecare ce a luat. Bărbații aruncă 100 de dolari pe masă, arătând astfel că vor să plătească pentru a ieși în evidență, fiecare pretinzând că nu dorește restul.

Mersul la cumpărături — bucuria ei, disperarea lui

Pentru femei, cumpărăturile sunt ca vorbitul. Mersul la cumpărături nu presupune o necesitate sau un

scop și se poate merge oriunde și chiar vreme de câteva ore. Nu este nevoie de un țel precis. Femeile consideră mersul la cumpărături un lucru care le întinerește și le destinde, chiar dacă în final doar privesc și nu cumpără nimic. Acest mod haotic de a face cumpărături ar produce categoric oricărui bărbat un accident cerebral în mai puțin de douăzeci de minute. Pentru ca el să se simtă energizat, are nevoie de un obiectiv, de o țintă, de un program prestabilit. La urma urmei, el este cel care vânează prânzul — asta e misiunea lui. El vrea să prindă repede ceva pentru a duce acasă.

Mergând la cumpărături, majoritatea bărbaților ar face un atac cerebral după douăzeci de minute de căutat îmbrăcăminte.

Bărbații devin nerăbdători și se simt frustrați într-un magazin de îmbrăcăminte, în vreme ce femeile probează haine după haine, așteaptă comentariile lor și până la urmă, nu cumpără nimic. Femeilor le place la nebunie să probeze cât mai multe haine, pentru că acest lucru corespunde unui tipar mental — o gamă emoțională și sentimentală la nivelul căreia fiecare haină în parte reflectă, de fapt, o stare de spirit. îmbrăcămintea, în cazul bărbatului, reflectă setarea tipic masculină a creierului — ea este previzibilă, conservatoare și cu un scop precis. De aceea îți dai seama imediat când un bărbat și-a lăsat nevasta să îi cumpere haine. Bărbatul care se îmbracă bine, de obicei lasă o femeie să-i aleagă hainele sau este homosexual. Unul din opt bărbați nu disting culorile și majoritatea asortează greu modelele. De aceea îți dai seama imediat când un bărbat este burlac.

Pentru a-l motiva pe un bărbat să meargă la cumpărături, trebuie să i se ofere criterii foarte clare — culori, dimensiuni, mărci, stiluri —, precizându-i-se unde se merge la cumpărături și cât durează. Furnizându-i-se asemenea obiective clare (chiar dacă o parte sunt inventate), veți constata cu uimire că bărbatul este de-a dreptul entuziasmat să meargă la cumpărături.

Cum poți să-i faci unei femei un compliment sincer

Când o femeie probează o rochie nouă și-l întreabă pe bărbat: „Cum îmi stă?", probabil că va primi un răspuns simplu, de genul: „Bine" sau „Perfect". Ceea ce nu înseamnă o bilă albă pentru el. Pentru a obține așa ceva, bărbatul trebuie să răspundă cum ar face-o o femeie, adică *precizând cât mai multe amănunte.*

Unii bărbați nu se simt în largul lor la ideea de a răspunde prin tot felul de amănunte. Dar dacă vă veți arăta dispuși să încercați acest sistem, veți avea de câștigat foarte mult în ochii majorității femeilor.

De exemplu, când un bărbat va spune: „Uau! Ce bine ai ales! Intoarce-te puțin — să te văd și din spate. Culoarea asta îți vine perfect! Și croiala îți scoate în evidență silueta — iar cerceii se potrivesc formidabil. Arăți splendid", majoritatea femeilor vor fi extrem de impresionate.

7

FORMULA CHIMICĂ A PERSONALITĂȚII

Deci, să ne înțelegem, dnă Goodwin. Spuneți că erați în perioada premenstruală și că l-ați prevenit pe soțul dv. că dacă nu încetează cu mutatul de pe un canal pe altul îi zburați creierii... El ce-a zis?

Peter o invită pe Paula la cină și se simt excelent. Ba chiar se simt atât de bine, încât hotărăsc să se mute împreună. Un an mai târziu, sunt în drum spre casă de la cinema și Paula îl întreabă pe Peter cum ar vrea să sărbătorească aniversarea lor. Peter spune: „Am putea comanda niște pizza și să ne uităm la meciul de golf la televizor!" Paula tace brusc. Peter bănuiește că ceva nu e în regulă și zice: „Dacă nu-ți place pizza, putem comanda mâncare chinezească." Paula răspunde tăios: *„Bine!"* și amuțește iar.

La ce se gândește Peter: „A și trecut un an! Deci în ianuarie am început să ieșim împreună, când am cumpărat mașina asta, ar cam trebui să-i fac verificarea anuală. Mecanicul mi-a promis că o să repare beculețul de la rezervorul de ulei, de pe bord... Și cutia aia de viteze tot nu merge cum trebuie!"

Ce gândește în același timp Paula: „Nu-i prea pasă de relația noastră, vrea să ne uităm la televizor și să mâncăm pizza în ziua aniversării... Mai e puțin și își invită și prietenii. Eu aș fi vrut o cină la lumina lumânărilor, să dansăm și să discutăm despre viitorul nostru. Categoric că relația asta nu e la fel de importantă pentru el cum e pentru mine. Poate că se simte claustrat. Eu aș dori o implicare mai serioasă din partea lui, iar el se simte amenințat — deși, dacă stau să mă

gândesc, uneori și eu aș vrea să mai am vreme și să stau cu prietenele mele. De fapt, mi-ar trebui un răgaz ca să reflectez asupra viitorului relației noastre... De fapt, încotro *ne* îndreptăm? O să continuăm așa la nesfârșit sau o să ne căsătorim? O să facem copii? Sau ce o să se întâmple? Oare sunt pregătită pentru o astfel de implicare mai complexă? Chiar vreau să-mi petrec cu el tot restul vieții?"

Peter observă că s-a stricat iar beculețul de la ulei, se încruntă și se gândește: „Tâmpiții ăștia de la atelierul de reparații mi-au promis că or să remedieze problema. Și între timp, aproape că am ieșit din garanție!"

Paula îl privește și începe să se gândească la altceva. „Se încruntă... E nefericit... Precis că se gândește că sunt prea grasă și că ar trebui să mă îmbrac mai bine. Știu că ar trebui să mă fardez mai puțin și să fac mai mult sport. Mereu aduce vorba despre cât de în formă este prietena mea, Carrie, și că ar trebui să merg și eu cu ea la sală să facem gimnastică. Am vorbit cu prietenele mele despre asta și ele cred că Peter ar trebui să mă iubească așa cum sunt și să nu încerce să mă schimbe... Poate că au dreptate!"

Peter însă se gândește la cu totul și cu totul altceva. „O să le spun eu vreo două mecanicilor auto. O să le spun să se ducă..."

Paula încă urmărește chipul lui Peter și se gândește: „Acum chiar că e supărat rău... I se citește pe chip. Și simt atmosfera tensionată. Poate că n-am interpretat eu bine situația... Poate că vrea să mă implic mai mult și a simțit că eu sunt nesigură în privința sentimentelor mele... Da, asta e, precis. De-aia nu vorbește cu mine... Nu vrea să-și exprime deschis sentimentele, ca nu cumva să-l refuz. Citesc în ochii lui suferința."

Ce gândește Peter: „De data asta sper să-mi rezolve. Le-am zis la atelier că am avut probleme și au spus că fabrica e de vină. Să nu-mi spună că reparația asta nu e inclusă în garanție, că le fac un scandal... Am dat o avere pe mașina asta, așa că pot și ei să..."

„Peter?", spune Paula.

„Ce?", se stropșește Peter, enervat că cineva îi întrerupe șirul gândurilor.

„Nu te mai chinui așa... Poate că am greșit când am gândit astfel... îmi pare tare rău... Poate că e doar o chestiune de timp... Viața nu e ușoară deloc..."

„Asta, categoric!", mormăie Peter.

„Probabil că mă socotești nesăbuită, nu-i așa?"

„Nu", spune Peter derutat.

„Dar vezi tu... nu mai știu nici eu... sunt dezorientată... Am nevoie de un răgaz de gândire", zice ea.

Ce gândește Peter: „Ce naiba tot îndrugă ea acolo? O să-i spun că totul este OK și până mâine îi trece. Precis că e în perioada aceea delicată a lunii."

„Mulțumesc, Peter... Nici nu știi cât de mult înseamnă asta pentru mine", spune ea. Privindu-l în ochi, își dă seama că este un om cu totul deosebit și că trebuie să se gândească serios la relația lor.

Se foiește toată noaptea și a doua zi dimineață o sună pe prietena ei, Carrie, ca să discute situația. Hotărăsc să se întâlnească la prânz. Intre timp, Peter se duce acasă, deschide o bere și dă drumul la televizor. Și se gândește că Paula probabil că are ceva probleme de genul celor premenstruale.

Paula și Carrie se întâlnesc a doua zi și discută la nesfârșit. După câteva zile, Peter vorbește cu iubitul lui Carrie, cu Mark, care îi zice: „Deci, ai probleme cu Paula?" Peter chiar că nu mai înțelege nimic. „Nu știu

la ce se referă!", râde Peter, „...dar mai bine uită-te la becul ăsta și spune-mi ce Dumnezeu crezi că are..."

Cum ne controlează hormonii

In trecut, se credea că hormonii afectează doar corpul, nu și creierul. Acum știm că hormonii ne programează creierul încă înainte de naștere, dictându-ne gândirea și comportamentul. Testosteronul la adolescenți este de 15-20 de ori mai mare decât la adolescente, iar fluxul de hormoni la băieți este controlat și reglat de creier în funcție de nevoile corpului.

La pubertate, testosteronul invadează corpul adolescentului, făcându-l să crească impresionant, în timp ce procentul de grăsimi din corp ajunge la 15%, iar cel de proteine la 45%. Pe măsură ce copilul devine adolescent, corpul se modifică fizic, pentru a corespunde nevoilor biologice — se transformă într-un fel de mașinărie zveltă, abilă și gata oricând să vâneze prânzul. Băieții sunt excelenți în activitățile sportive, pentru că organismul lor este construit hormonal, astfel încât să respire mai eficient, iar cantitatea de oxigen este mai bine distribuită la nivelul globulelor roșii, ceea ce le permite să alerge, să sară și să nimerească la țintă. Steroizii sunt hormoni masculini care creează mușchi suplimentari și le îmbunătățesc sportivilor calitățile de „vânători", constituind un avantaj incorect față de cei care nu iau steroizi.

Hormonii feminini au un alt efect asupra adolescentelor. Ei nu sunt reglați asemenea celor ai băieților, însă apar în valuri mari în cea de-a douăzeci și opta zi a ciclului, producând un dezastru în cazul multor fete și femei din cauza apariției și dispariției emoțiilor care îi însoțesc. Hormonii feminini transformă corpul fetei,

ajungându-se la o proporție de 26% grăsimi și 20% proteine, spre disperarea femeilor de pretutindeni. Scopul grăsimilor în plus este de a conferi o energie suplimentară pentru alăptat și de a da o marjă pentru perioadele în care nu se găsește destulă hrană. Acești hormoni feminini ce îngrașă corpul sunt folosiți și la îngrășarea vitelor. Hormonii masculini reduc grăsimile și formează mușchi, deci nu sunt buni pentru îngrășarea vitelor.

Formula chimică a „îndrăgostirii"

Dacă tocmai ați cunoscut acel om extraordinar — inima începe să vă bată puternic, vă transpiră mâinile, parcă aveți fluturi în stomac și tremurați din tot corpul. Ieșiți împreună la cină și vă simțiți în al nouălea cer. La sfârșitul serii, partenerul vă sărută și simțiți cum vă topiți. Zile întregi după aceea, nu mai mâncați, dar niciând nu v-ați simțit mai bine. Și observați dintr-odată că v-a trecut și răceala.

Dovezile neurale arată că fenomenul „îndrăgostirii" constă dintr-o serie de reacții chimice care au loc la nivelul creierului și care produc reacții mentale și fizice. Se estimează că există 100 de miliarde de neuroni care stau la baza rețelei de comunicare din creier. Candace Pert de la Institutul Național American de Sănătate a fost un adevărat pionier în domeniul acestui tip de cercetări și a descoperit neuropeptidele, o serie de aminoacizi care plutesc în corp și se lipesc de receptorii dispuși să-i integreze. Până în prezent, s-au descoperit 60 de neuropeptide diferite, ele fiind cele care declanșează reacțiile emoționale din corp atunci când se lipesc de receptori. Cu alte cuvinte, toate emoțiile noastre — iubirea, mâhnirea, fericirea — au o origine biochimică. Când savantul englez Francis Crick și colegii săi au

câștigat Premiul Nobel în medicină pentru descifrarea codului ADN ce definește genele, el a uluit lumea medicală afirmând: „Voi toți, bucuriile voastre, necazurile voastre, amintirile voastre, ambițiile voastre, simțul identității, voința și iubirea nu sunt altceva decât comportamentul unui vast ansamblu de celule nervoase."

Principala substanță chimică produsă pentru a da acest sentiment fizic înălțător al îndrăgostirii este PEA (feniletilamina), care este asemănătoare amfetaminelo'" și se găsește în ciocolată. Aceasta este una dintre substanțele chimice care face ca inima să palpite, mâinile să transpire, pupilele să se dilate și să dea „furnicături" în stomac. De asemenea, se degajă și adrenalina, ceea ce sporește ritmul cardiac, dând vioiciune și sentimentul că vă simțiți excelent. Totodată, mai există și endorfinele, care stau la baza sistemului imunitar și care vă vindecă răceala. Când vă sărutați cu persoana iubită, creierul face o analiză chimică rapidă a salivei fiecăruia și ia hotărâri privitoare la compatibilitatea genetică. Creierul femeii face și niște determinări chimice în legătură cu starea sistemului imunitar al bărbatului.

Toate aceste reacții chimice pozitive explică de ce îndrăgostiții sunt mai sănătoși și mai puțin predispuși să se îmbolnăvească decât cei care nu sunt îndrăgostiți. Așadar, dacă vă îndrăgostiți, asta e foarte bine și pentru sănătatea voastră.

Formula chimică hormonală

Estrogenul este hormonul feminin care le dă femeilor un sentiment de mulțumire absolută și totală, o senzație de bine și are un rol major în comportamentul feminin, care presupune îngrijirea și apărarea cuibului. Datorită efectului său calmant, el se administrează și

bărbaților agresivi, atunci când se află în închisoare, pentru a deține un control asupra comportamentului lor violent. Estrogenul ajută și la memorie, ceea ce explică de ce multe femei au probleme de memorie după menopauză, când nivelul de estrogen scade. Cele care urmează un tratament cu hormoni *(Hormone Replacement Therapy* — HRT) au o memorie mai bună.

Experiențele făcute în iunie 2000 de dr. Agnes Lacreuse de la Universitatea Emory din Atlanta au arătat că pe măsură ce cantitatea de testosteron se modifică față de cantitatea de estrogen, majoritatea femeilor vor căpăta o mai bună orientare în spațiu, dar și o memorie mai bună. își vor aminti mai lesne unde și-au lăsat cheile de la mașină, ochelarii sau gentile — sau unde și-au parcat mașina.

Progesteronul este hormonul care declanșează sentimente părintești și educaționale, scopul său fiind de a încuraja femeia să își asume cu succes rolul de mamă. Progesteronul se degajă atunci când femeia vede un sugar, iar cercetările arată că apariția acestui hormon este declanșată de forma copilului. Sugarul are brațele și piciorușele scurte și durdulii, un trunchi rotunjor și rotofei, un cap mare cu ochi enormi; toate aceste forme sunt cunoscute ca fiind „declanșatoare". Reacția la această formă este atât de puternică, încât hormonul își face apariția și când femeia vede un obiect relativ similar, cum ar fi o jucărie de pluș. De aceea, jucărioarele cum ar fi ursuleții și animăluțele în general se vând foarte bine, ele fiind cumpărate de femei, în vreme ce jucăriile lunguiețe nu au nici un succes. Femeia sau fetița vor alege sigur ursulețul, oftând: „Vai... ce frumos e!", în acel moment progesteronul intrând în circulația sângelui.

Majoritatea bărbaților, neavând progesteron, nu pot înțelege reacția exagerată a femeilor în prezența unei jucării de pluș costisitoare. Tot astfel s-ar putea explica și de ce femeile care sunt prin excelență tipul matern se căsătoresc cu bărbați mici, grași și bucălați.

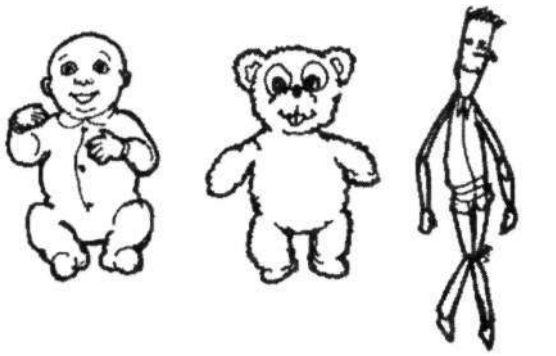

Sugar *Ursuleț* *Jucărie lunguiață*

Uitați-vă la aceste trei ilustrații. Doar la vederea sugarului, progesteronul își face apariția în corpul femeii, iar ursulețul din cel de-al doilea exemplu are același efect. în cazul celui de-al treilea exemplu, nu se produce progesteron. întotdeauna jucăriile cel mai bine vândute au fost păpușile bucălate și cele închipuind pui de animale cu pupilele dilatate.

De ce blondele sunt mai fertile

Părul blond semnifică un nivel mare de estrogen, de unde și atracția bărbaților spre blonde. El este un indiciu al fertilității și probabil explicația cea mai la îndemână a expresiei „blondă și proastă". în lume, se spune că blondele sunt tari la fertilitate și slabe la logica

matematică. Cercetările au arătat că adolescentele ale căror mame iau hormoni masculini în timpul sarcinii au rezultate mai bune la școală decât alte fete și mai multe șanse să intre la facultate. Reversul medaliei constă în faptul că aceste fete sunt mai puțin feminine și mai păroase pe corp.

După ce o blondă naște primul copil, părul ei se închide la culoare, pentru că nivelul de estrogen scade. După cel de-al doilea copil, se închide și mai tare. Reducerea nivelului de estrogen este explicația faptului că după 30 de ani, puține femei mai sunt blonde natural. Pe vremea romanilor, prostituatele purtau peruci blonde pentru a-și face cunoscută „meseria", de unde și expresia „cu blondele întotdeauna te distrezi mai bine".

TPM și impulsul sexual

Tensiunea Pre-Menstruală (TPM) reprezintă o problemă majoră pentru femeia modernă, strămoșii ei nefiind confruntați cu asemenea situații. Până de curând, femeile rămâneau mai tot timpul gravide, ceea ce înseamnă că în medie o femeie nu avea probleme premenstruale decât de vreo 20 de ori în viață și nu de 12 ori pe an, ca în cazul femeii moderne. Dacă are în medie 2,4 copii, asta înseamnă 350-400 de perioade în care suferă de simptomele TPM, între 12 și 50 de ani, și cam 500 de perioade pentru femeile fără copii.

Până la apariția anticoncepționalelor în anii '50, nimeni n-a observat că femeia, din punct de vedere emoțional, are momente mai bune și mai proaste. In primele 21 de zile după menstruație, hormonii de estrogen creează un sentiment de confort și în general dau o senzație de fericire, precum și o atitudine pozitivă

tuturor femeilor care nu au ajuns la menopauză. Impulsul sexual crește treptat, ea putând rămâne însărcinată într-un anumit moment, undeva pe la jumătatea perioadei ciclului, în momentul în care nivelul de testosteron este maxim.

Natura este inteligentă — are un orar fix pentru majoritatea femelelor din regnul animal, ceea ce le face mai zvăpăiate exact la momentul conceperii. Acest lucru este ușor de observat la multe animale. La cai, de exemplu, femela în călduri ațâță și excită masculul, dar nu-l lasă să o călărească decât în momentul în care ovulul se află în poziția ideală pentru fertilizare. Femeile nu sunt conștiente că un astfel de calendar și asemenea reacții le sunt specifice și lor.

De aceea femeia se trezește în mod inexplicabil în pat cu un bărbat pe care tocmai l-a cunoscut la o petrecere, iar a doua zi nu mai pricepe ce sau de ce s-a întâmplat. „Nu știu cum de s-a întâmplat", mi-a spus o femeie. „L-am cunoscut la o petrecere, și fără să-mi dau seama, ne-am trezit în pai. N-am mai făcut așa ceva niciodată!" Ca și alte femele ce aparțin regnului animal, s-a întâmplat să-l cunoască pe bărbatul respectiv în momentul cel mai prielnic al lunii, respectiv, în cel de maximă fertilitate. Structura sa genetică, starea sistemului imunitar și alte caracteristici ale acelui bărbat au fost descifrate inconștient de creierul femeii. Dacă au trecut de un anumit nivel de acceptabilitate, ele au dus la concluzia că este vorba de un potențial tată și în momentul acela natura a preluat controlul. Femeile care au trecut printr-o asemenea întâmplare nu știu cum s-o explice și o descriu ca pe o simplă „soartă" sau „ca pe o atracție de un magnetism ciudat", în loc să înțeleagă că pur și simplu hormonii lor au preluat controlul. Ca urmare, multe femei se trezesc în viață cu

parteneri nepotriviți. Mulți bărbați ar da orice să știe în ce moment se află femeia la apogeul său hormonal.

Savanții scoțieni au studiat reacțiile și preferințele a 104 femei față de fotografii cu bărbați modificate prin tehnici digitale. S-a constatat că vreme de trei săptămâni dintr-o lună, femeile au preferat bărbații mai efeminați, care păreau mai blânzi și mai sensibili și mai disponibili pentru momentele dificile. în perioada de ovulație, femeile însă au preferat bărbații cu un aspect *macho* — cu fălci zdravene, cu sprâncene proeminente, cu trupuri bine făcute — categoria supervirililor. De asemenea, s-a mai observat că multe femei în perioada de ovulație se îmbrăcau pe stradă în fuste mai scurte. Savanții au ajuns la concluzia că atunci când vor să se așeze la casa lor, femeile își doresc un bărbat care să fie o investiție sigură ca părinte. Dar când bat clopotele strict biologice, vor genele lui Tarzan.

Deprimarea de origine chimică a femeii

Intre ziua a douăzeci și una și a douăzeci și opta după menstruație, hormonii feminini scad masiv, producând o dispariție bruscă a simptomelor cunoscute sub numele de TPM. Pentru multe femei, asta înseamnă că devin triste, mâhnite, deprimate și chiar au tendințe de sinucidere. Una din 25 de femei suferă atât de tare din pricina dezechilibrului hormonal, încât se poate ajunge și la modificări de personalitate.

Mai multe studii au arătat că majoritatea delictelor la femei, cum ar fi atacul sau furtul din magazine, se petrec între ziua a douăzeci și una și a douăzeci și opta din perioada premenstruală. S-a constatat că în închisorile de femei cel puțin 50% dintre crime sau atacuri au

fost comise de femei ce sufereau de TPM. Mersul femeilor la psihiatri specialiști și astrologi crește simțitor în timpul acestei perioade și multe femei simt că „își pierd controlul" sau că înnebunesc pur și simplu. Există studii bine documentate care arată că femeile care suferă de TPM riscă de 4 până la 5 ori mai mult să aibă un accident de mașină când se află la volan.

Hormonii feminini au fost multă vreme folosiți ca modalitate de liniștire în cazul persoanelor agresive. în unele țări, TPM-ul este un factor acceptat de judecători atunci când dau sentința pentru femei în cazul unor delicte violente. Când femeia ajunge la menopauză, de obicei după 40 sau 50 de ani, trece printr-o serie de modificări psihologice, emoționale și hormonale. Ele variază de la femeie la femeie.

La bărbat, andropauza este un eveniment previzibil și egal — începe să-și cumpere ochelari de aviator, mănuși de piele pentru șofat, își face un transplant de păr pe cap, își cumpără o motocicletă sau o mașină sport roșie și se îmbracă mai ciudat.

Testosteronul — un avantaj sau un blestem?

Hormonii masculini, în special testosteronul, sunt hormonii agresivității, care îi determină pe bărbați să vâneze și să-și omoare prada. în mare parte, supraviețuirea umană a depins de testosteron, pentru că i-a stimulat pe bărbați să prindă hrana și să se lupte cu atacatorii. Tot un hormon face ca barba bărbatului să crească ori ca acesta să chelească, ca vocea să-i devină mai profundă și capacitatea de orientare în spațiu să sporească. S-a demonstrat că bas-baritonii au de două ori mai multe ejaculări pe săptămână decât tenorii, și

majoritatea celor care sunt supuși unor tratamente cu testosteron au mai puține probleme în interpretarea unei hărți sau a unui ghid al străzilor. Interesant este că și neîndemânarea și astmul se pare că au o legătură cu testosteronul și se știe acum că bărbații care fumează sau beau excesiv au o cantitate mai mică din acești hormoni în sânge.

Pericolul testosteronului pentru bărbații din ziua de azi este că, excluzând faptul că arată bine și cu mușchi, devin agresivi și se pot ivi probleme antisociale. Când testosteronul năvălește în corp, băieții între 12 și 17 ani sunt cei mai predispuși să comită delicte. E suficient să-i dai unui bărbat pasiv testosteron și se va aprinde imediat, devenind mai poruncitor și mai sigur pe el. Aceeași doză dată unei femei poate spori nivelul de agresivitate, dar nu va avea același efect chimic ca la bărbat. Creierul lui este presetat să reacționeze la testosteron, în vreme ce al femeii nu. Motivul este încă neclar, dar categoric are o legătură cu orientarea în spațiu.

Femeile ar trebui să se ferească de contabilii stângaci, chelioși și cu barbă, cu voci de bariton, care se descurcă bine cu hărțile și în același timp strănută.

Când bărbații ajung pe la 50 sau *60* de ani, cantitatea de testosteron scade și devin mai puțin agresivi și mai ocrotitori. La femei, situația este inversă — după menopauză, nivelul de estrogen scade, apărând o mai mare cantitate de testosteron. De aceea femeile între 45 și 50 de ani devin dintr-odată mai încrezute și sigure pe ele. Dezavantajul este că există riscul să le crească păr pe

față, să sufere tot mai mult de stres și să facă atacuri cerebrale.

Cazul tipic al aruncatului cu obiecte din porțelan

Autoarea, Barbara Pease, nu știa că noile pastile anticoncepționale care i-au fost recomandate conțineau o mare cantitate de testosteron. Soțul ei, Allan, a învățat repede cum să se ferească de vesela care zbura prin casă și de alte obiecte de acest gen, care se înmulțeau în perioada TPM a Barbarei, și și-a redescoperit calitățile de sprinter din copilărie. Interesant este că între timp, ea reușea să parcheze mai bine iar scandalurile nu mai izbucneau așa ușor. Acestea s-au întâmplat din cauza pilulei.

Analizele de sânge au arătat prezența unei cantități în exces de testosteron, iar ea a schimbat anticoncepționalele. După o lună, n-a mai fost așa agresivă, ba Allan chiar a avut impresia că stă în casă cu o viitoare călugăriță. O nouă schimbare a anticoncepționalelor a crescut iar cantitatea de testosteron la un nivel mediu, făcând-o să fie din nou fericită, ceea ce a fost mai bine pentru căsnicia lor, dar și pentru porțelanurile din casă.

De ce bărbații sunt agresivi

Testosteronul este hormonul succesului, al reușitei și al spiritului de competiție și, odată încăput pe mâini răuvoitoare (sau testicule), bărbații, precum și animalele, pot deveni periculoși. Majoritatea părinților sunt conștienți de dorința aproape nestăvilită a băieților de a se uita la filme violente și de a reproduce cu mare

acurateţe scene întregi, descriind momentele de extremă agresivitate în cele mai mici amănunte. Pe fete în general nu le interesează acest tip de filme. Un studiu făcut la Universitatea din Sydney a arătat că atunci când este vorba de un conflict agresiv, cum ar fi o bătaie în curtea şcolii, 74% dintre băieţi folosesc o formă de agresiune verbală sau fizică pentru rezolvarea problemei, în vreme ce *78%* dintre fete încearcă să evite sau să negocieze situaţia. 92% dintre cei care claxonează la stop sunt bărbaţi şi 96% dintre jafuri le aparţin tot lor, precum şi 88% dintre crime. Practic, toate dereglările sexuale sunt de natură masculină, iar analizele făcute asupra femeilor cu probleme arată că ele sunt pricinuite de nivelul de hormoni masculini.

90% dintre puşcăriaşi sunt bărbaţi.

Agresivitatea bărbaţilor este în mare parte motivul pentru faptul că masculul este cel care domină specia noastră. Noi nu-i învăţăm pe băieţi să fie agresivi, încercăm să-i facem să se abţină. Agresivitatea este o trăsătură masculină care nu poate fi explicată de condiţionările sociale.

Studiile făcute pe sportivi arată că nivelul de testosteron este mult mai mare la sfârşitul unui meci decât înaintea lui, ceea ce demonstrează clar cum competiţia de orice fel poate genera un anumit nivel de agresivitate. Echipele sportive din Noua Zeelandă interpretează adesea înainte de începutul meciului un dans războinic maori (polinezian) care se numeşte *Haka*. El are două scopuri: să insufle teamă adversarului şi să sporească pe cât se poate cantitatea de testosteron a jucătorilor, în cazul multor sporturi, majoretele sunt folosite pretutindeni în lume, ele având exact aceeaşi misiune,

creșterea nivelului de testosteron la jucători și suporteri. Studiile confirmă că violența publicului este mai mare la meciurile în care există majorete.

De ce muncesc bărbații atât de mult

Profesorul James Dabbs de la Universitatea din Stat din Georgia a luat mostre de salivă de la bărbați care aveau diverse ocupații, de la oameni de afaceri, politicieni și sportivi până la preoți și deținuți. El a constatat că cei mai buni din fiecare domeniu în parte au un nivel mai mare de testosteron decât cei mai puțin performanți, iar cel mai mic nivel a fost înregistrat la preoți, ceea ce indică o mai mică activitate sexuală, precum și o mai mică dorință de a domina. De asemenea, el a constatat că femeile care reușesc cel mai bine, cum ar fi avocatele sau agentele de vânzări, au un nivel mai crescut de testosteron decât al femeilor obișnuite. în plus, el a declarat că testosteronul nu numai că duce la reușite mai mari, dar și că reușitele produc o cantitate mai mare de testosteron.

Am văzut cu ochii noștri că în cazul animalelor din Africa, dar și al celor din jungla din Borneo, masculii cu o mai mare cantitate de testosteron sunt de obicei „șefi", descoperire care cercetătorilor le-a luat ani de zile s-o demonstreze. La unele animale, cum ar fi hienele cu pete, cantitatea de testosteron este atât de mare, încât se nasc cu toți dinții și sunt atât de agresive, încât uneori puii se mănâncă între ei.

Ființele cu nivelul cel mai mare de testosteron sunt stăpâne în regnul animal.

Cei mai grozavi câini, motani, țapi și maimuțe au și cel mai mare nivel de hormoni masculini. Bărbații cu

un nivel de testosteron mare au dominat rasa umană de-a lungul istoriei, de unde și presupunerea logică a faptului că femeile conducătoare cum ar fi Boadicea, Margaret Thatcher, Ioana d'Arc și Golda Meir au primit o cantitate mai mare de hormoni masculini între a șasea și a opta săptămână de dezvoltare a fătului.

Există însă și un dezavantaj net în privința nivelului constant de testosteron nefolosit. Un exemplu cutremurător provine din America, unde 118 studenți la drept au fost supuși în mai multe faze unui test de personalitate și au fost urmăriți și monitorizați vreme de 30 de ani. Cei mai ostili și mai agresivi au fost de patru ori mai predispuși la deces în această perioadă. Acesta este un motiv suficient de puternic ca băieții să fie încurajați să aibă o activitate fizică susținută și permanentă. Pe măsură ce societatea devine mai puțin axată pe corporal și mai cerebrală, iar femeile îi înlocuiesc pe bărbați în majoritatea industriilor, va trebui să găsim noi căi de a canaliza testosteronul masculin. Există o concentrare crescândă asupra trupului masculin musculos în cultura populară, o proliferare a revistelor de prost-gust pentru bărbați și o explozie a jocurilor violente pe computer. Această situație este cunoscută sub numele de deplasare culturală și are loc atunci când puterea testosteronului este ignorată sau atacată; ca urmare, ea reapare în forme brute, mai puțin sociale. Există bune motive pentru ca băieții tineri să fie încurajați să facă din activitatea fizică un obicei de-o viață.

Testosteronul și orientarea în spațiu

Probabil că ați ajuns deja la concluzia că orientarea în spațiu este unul dintre principalele atribute masculine, ea depinzând în mare măsură de testosteron. în

Capitolul 3, am văzut cum testosteronul este principalul factor de configurare a creierului în cazul fătului genetic masculin (XY) și în instalarea „software-ului" necesar pentru calitățile de orientare în spațiu indispensabile vânătorii. Ca urmare, cu cât organismul produce mai mult testosteron, cu atât creierul va fi preponderent masculin. Șobolanii injectați cu hormoni masculini suplimentari ies mai repede din labirint decât șobolanii obișnuiți. Femelele șobolan își pot îmbunătăți și ele performanțele în această direcție, dar nu în egală măsură cu masculii. La ambele sexe, în schimb, crește nivelul de agresivitate. In cadrul testului conexiunilor, bărbații cu un nivel mare de testosteron au obținut între -50 și + 50 de puncte și de obicei au mai puține probleme cu interpretarea unei hărți, orientarea în spațiu, jocurile video sau nimerirea unei ținte. Barba le crește mai repede, le place să „vâneze" și să practice sporturile din această gamă, cum ar fi fotbalul, biliardul sau cursele de mașini și se pricep să parcheze paralel. Testosteronul este și hormonul care ajută la luarea de hotărâri și la evitarea oboselii. Studiile arată că voluntarii injectați cu testosteron sunt mai rezistenți la activitățile fizice cum ar fi mersul pe jos sau alergatul pe distanțe mari, putându-se concentra pe perioade mai lungi. Nu este, așadar, deloc surprinzător că lesbienele au și ele multe din aceste calități. Susan Resnick de la Institutul de Geriatrie din SUA și-a făcut publice descoperirile care arătau că fetele cărora le sunt administrate cantități peste normal de hormoni masculini încă din perioada prenatală se orientează mai bine în spațiu comparativ cu surorile lor care nu au primit acest hormon.

De ce femeile urăsc parcările cu spatele

In vreme ce testosteronul îmbunătățește orientarea în spațiu, hormonul feminin, estrogenul, o reduce. Femeile au mult mai puțin testosteron decât bărbații și, ca urmare, cu cât creierul este mai feminin, cu atât se descurcă mai puțin bine în spațiu. De aceea femeile foarte feminine nu se pricep la parcările cu spatele sau la interpretarea hărților. Există și o situație rar întâlnită, care se mai numește și Sindromul Turner, în care unei femei, din punct de vedere genetic (XX), îi lipsește unul dintre cromozomii X și intră în categoria de fete XO. Aceste fete sunt superfeminine în întregul lor comportament și nu se pot orienta aproape deloc în spațiu. Nu-i dați niciodată pe mână cheile mașinii dvs. unei femei XO.

S-a demonstrat că bărbații asiatici au o cantitate mult mai mică de testosteron decât cei europeni, lucru evident prin faptul că nu au păr pe față și rareori chelesc. In societatea orientală, comparativ cu cea occidentală, se înregistrează mai puține delicte violente sau acte de agresiune, inclusiv comparativ cu cele din lumea negrilor. Violul este mai rar întâlnit decât în cazul occidentalilor, probabil tocmai din cauza nivelului mai mic de testosteron. Tot astfel se explică și de ce asiaticii sunt mai puțin pricepuți în parcările cu spatele.

Matematica și hormonii

Băieții folosesc lobul frontal drept pentru a rezolva problemele de matematică. Zona de orientare la fete este localizată în ambele părți ale creierului și testul arată că multe femei folosesc lobul frontal stâng, cel verbal, pentru a încerca să rezolve problemele de matematică. Astfel se explică de ce multe femei calculează cu glas tare.

Tot așa s-ar putea interpreta și faptul că fetele sunt mai bune decât băieții la calculele de bază, iar faptul că sunt dispuse să coopereze și să se implice în studiul propriu-zis le face să aibă un avantaj față de băieți la examenele de aritmetică sau de matematică.

Dezvoltarea creierului la fete este mult mai timpurie decât la băieți, ceea ce explică în parte de ce inițial se descurcă mai bine. După pubertate însă, băieții recuperează și excelează în logica matematică, pentru că testosteronul stimulează orientarea lor în spațiu. Diverse teste în legătură cu înclinațiile la matematică au fost făcute la Universitatea Johns Hopkins din Boston pe copii dotați, cu vârste cuprinse între 11 și 13 ani. S-a constatat că dacă testele sunt mai grele, băieții sunt mai pricepuți decât fetele în a le rezolva. La nivelurile mai simple, băieții dotați le-au întrecut pe fete în proporție de 2 la 1, la cele de nivel mediu în proporție de 4 la 1, iar la cele de cea mai mare dificultate s-a ajuns la 13 la 1.

In 1998, specialista în cercetări pe creier și o adevărată autoritate în materie, dr. Doreen Kimura, a descoperit că dacă nivelul de testosteron al unui bărbat este dublat sau triplat, asta nu înseamnă că se dublează sau se triplează și capacitatea sa logică. Acest lucru demonstrează că există probabil un nivel optim al eficienței testosteronului plasat undeva la mijloc. Cu alte cuvinte, King Kong nu va da dovadă de o mai bună logică matematică decât un bărbat căruia îi crește mai încet barba. Interesant este că testosteronul îmbunătățește logica matematică la femei mult mai mult decât la bărbați. Ca urmare, o femeie cu mustață va fi un inginer mai bun decât una care arată ca o păpușă Barbi. Bărbații sunt mai pricepuți la interpretarea hărților toamna, când testosteronul atinge nivelul maxim.

Fetele care suferă de TPM iau note mai proaste la examenele de matematică.

Sistemul de învățământ îi favorizează pe băieți și le dezavantajează pe fete la examenele de matematică, pentru că studiile arată că fetele care suferă de TPM au un nivel de testosteron mult mai scăzut în acea perioadă. Un studiu a demonstrat că fetele cu TPM au rezultate cu 14% mai proaste la examenele de matematică atunci când sunt în TPM. Un sistem corect ar consta în reglarea examenelor în funcție de momentul biologic cel mai propice al fetelor. Băieții pot da examenele oricând.

Vânătoarea bărbatului modern

Sportul este înlocuitorul modern al vânătorii. Majoritatea activităților sportive au început după 1800, iar până atunci populația lumii încă mai vâna animale în scop practic sau recreativ. Revoluția industrială de la sfârșitul anilor 1700 și tehnicile agricole avansate au demonstrat că vânarea hranei nu mai era necesară. Mii de ani, bărbații au fost programați să vâneze și dintr-odată s-au oprit și n-au știut încotro să se mai îndrepte.

Sportul părea a fi răspunsul. Peste 90% dintre sporturile moderne au fost create între 1800 și 1900 și încă vreo câteva au apărut în timpul secolului XX. Majoritatea sporturilor presupun alergare, vânare și nimerirea unei ținte, permițând persoanelor cu un nivel mare de testosteron să ardă excesul de hormoni. Cercetările arată că băieții activi fizic sunt mai puțin predispuși la implicarea în delicte sau acte agresive, iar bărbații cu cazier sunt foarte rar sportivi. Pur și simplu, dacă arderile necesare nu se produc pe un teren de sport se poate ajunge la acte antisociale. Pe șosele și autostrăzi cursele

nebunești au fost dintotdeauna apanajul bărbaților. Bărbații se întrec între ei pe drum — femeile sunt doar cu totul întâmplător pe acolo în momentul respectiv.

înainte de a vă înscrie într-un club sportiv, cercetați obiectivele, valorile, modelele și liderii săi. Dacă cei înscriși acolo sunt „trup și suflet pentru victorie", aceasta devenind o obsesie, înseamnă că sunt încă robii propriei biologii — așa că mai bine înscrieți-vă într-un club de pescari. Sunt multe cluburi de yoga sau de arte marțiale unde se predau principiile unei existențe eficiente, pornindu-se de la adevăratele valori care presupun sănătate și destindere. Evitați orice club care pune accentul pe câștigurile financiare ale membrilor săi.

De ce bărbații au burta mare, iar femeile, fundul mare

Natura a distribuit excesul de țesut gras cât mai departe de organele vitale ale corpului, pentru a nu împiedica funcționarea lor eficientă. De obicei, aproape că nu există grăsime în jurul creierului, al inimii și al organelor genitale. Femeile au încă o serie de organe vitale — ovarele. Ca urmare, femeile care pot face copii nu acumulează, în general, grăsime pe burtă. Bărbații, neavând ovare, acumulează excesul de grăsime pe „burtică" și pe spate. De aceea, rareori veți vedea bărbați cu grăsime pe picioare. Excesul de grăsime la femei este distribuit pe șolduri, fund și sub braț, loc ce trebuie bine dezvoltat pentru suptul la piept. Dacă bărbații ar fi avut ovare, ar fi avut șoldurile mai late și stomacul mai plat. Când ovarele sunt scoase printr-o histerectomie, natura redistribuie grăsimea și pe burtă.

8

BĂIEȚII RĂMÂN BĂIEȚI... DAR NU ÎNTOTDEAUNA

„... Și într-o zi, după ora de biologie, Elliot a constatat în sfârșit ceea ce colegii lui gândeau în ascuns — nivelul lui de testosteron nu era normal."

Oare ce face ca o femeie să fie femeie și un bărbat să fie bărbat? Să fie într-adevăr homosexualitatea o opțiune? De ce lesbiana preferă femeile? Cum reușesc transsexualii să fie cu un picior într-o barcă și cu celălalt în altă barcă? Ajungeți să fiți așa cum sunteți pentru că ați avut o mamă agresivă sau pentru că tatăl lucra în schimburi și era o persoană foarte rece sau detașată, sau pur și simplu pentru că v-ați îndrăgostit de învățătoare în clasa a treia? Sunteți cum sunteți pentru că sunteți al doilea născut, crescut în sărăcie, orfan, dintr-o familie destrămată, un leu cu ascendent în scorpion sau pentru că v-ați reîncarnat dintr-o pisică?

In acest capitol, vom analiza ce se întâmplă când embrionul uman primește prea mulți sau prea puțini hormoni masculini.

Homosexualii, lesbienele și transsexualii

Cercetările arată că tiparul de bază al corpului și creierului embrionului uman este de tip feminin în structura sa. Ca urmare, bărbații au reminiscențe feminine, cum ar fi sfârcurile. Și bărbații au glande mamare; ele nu funcționează, dar au potențialul de a produce lapte. Există mii de cazuri înregistrate în rândul prizonierilor de război care au ajuns la lactație în urma unei foamete

cumplite, ca și la îmbolnăvirea ficatului, care duce la crearea hormonilor esențiali pentru alăptare.

Așa cum știm acum, de la șase până la opt săptămâni după concepere, embrionul masculin (XY) primește o doză masivă de hormoni masculini, care se numesc androgeni; aceștia formează testiculele și apoi o a doua doză modifică, de fapt, creierul dintr-o formă feminină într-una cu o configurație masculină. Dacă embrionul masculin nu primește suficienți hormoni masculini la momentul oportun, se poate întâmpla unul din două lucruri: băiețelul se poate naște cu o structură a creierului mai degrabă feminină decât masculină, cu alte cuvinte, băiatul mai mult ca sigur va ajunge homosexual până la vârsta pubertății. In al doilea rând, un băiat din punct de vedere genetic se poate naște cu un creier care funcționează în totalitate după un tipar feminin, deși are organe genitale masculine. Această persoană va fi un transsexual. Ea aparține din punct de vedere biologic unui sex, dar știe că de fapt este de sex opus. Uneori, un mascul din punct de vedere genetic se naște atât cu organele sexuale masculine, *cât și cu cele feminine.* Geneticianul Arme Moir, în cartea sa inovatoare *Brainsex (Sexul creierului),* aduce dovezi ale multor cazuri de băieți din punct de vedere genetic care se nasc arătând a fetițe și sunt crescuți ca fetițe, numai că la un moment dat află că au penis și testicule care „apar" la pubertate.

Această ciudățenie genetică a fost descoperită în Republica Dominicană și un studiu făcut pe părinții acestor „fetițe" a arătat că ei și-au crescut copiii ca pe niște fetițe și le-au încurajat anumite comportamente tipice, cum ar fi hainele femeiești și jucatul cu păpușile. Mulți dintre acești părinți au fost apoi șocați să constate că s-au trezit cu un fiu la vârsta pubertății, atunci când hormonii masculini au preluat controlul, și brusc

„fiicelor" lor le-au crescut un penis și s-au transformat în bărbați, având un comportament specific acestui sex. Această schimbare s-a petrecut în ciuda unei condiționări sociale și a unor presiuni ale celor din jur, care solicitau un comportament feminin.

Faptul că majoritatea acestor „fetițe" au reușit să trăiască tot restul vieții lor cu bine ca bărbați scoate în evidență faptul că mediul social și educația au un impact limitat asupra vieții adulte. Este sigur că factorul-cheie în crearea tiparelor comportamentale rămâne cel biologic.

Homosexualitatea este parte componentă a istoriei

La grecii antici, homosexualitatea nu numai că era îngăduită, dar era și respectată. Imaginea băiețandrului zvelt era idealul lor de frumusețe, iar în onoarea acestora se făceau tablouri și statui. S-au scris poezii despre iubirea unor importanți bărbați mai în vârstă care s-au îndrăgostit de tineri. Grecii credeau că homosexualitatea masculină servea un scop nobil și înalt și îi inspira pe tineri să devină adevărați membri valoroși ai comunității. De asemenea, au constatat că tinerii homosexuali s-au dovedit foarte curajoși și buni războinici atâta vreme cât au luptat „alături, îndrăgostiți unii de alții".

Pe vremea Imperiului roman, Iulius Caesar era descris ca „amantul tuturor femeilor și amanta tuturor bărbaților".

Atunci când creștinismul și-a manifestat nemulțumirea legată de relațiile celor de același sex, iar Dumnezeu s-a răzbunat pe cetatea Sodomei, homosexuali-

tatea a fost interzisă, a dispărut, a fost ascunsă și n-a mai ieșit la iveală decât recent.

In perioada victoriană, se refuza recunoașterea existenței homosexualității, iar în cazul în care totuși ea se manifesta era considerată lucrătura diavolului și pedepsită aspru. Odată ajunși în secolul XXI, majoritatea generațiilor mai în vârstă încă mai cred că homosexualitatea este un fenomen recent și „nefiresc". Realitatea este că ea există încă de când fătul masculin nu și-a primit porția suficientă de hormoni masculini. în rândul primatelor, comportamentul homosexual se manifestă ca modalitate de a crea o legătură între membrii unui grup sau de a dovedi supunere față de un membru considerat superior, ca și în cazul vitelor, cocoșilor și câinilor. Lesbianismul și-a luat numele de la insula grecească Lesbos încă din 612 î.Hr. Nu a fost niciodată privit cu același dispreț ca homosexualitatea masculină, poate și pentru că este asociat cu intimitatea și nu este etichetat chiar ca o „perversiune".

E genetic sau este o opțiune?

Când autorul cărții *The Definitive BookofBody Language,* Allan Pease, și geneticianul Anne Moir au apărut împreună la televiziunea britanică în 1991 pentru lansarea cărților lor *Brainsex* (Mandarin Books) și *Talk Language* (HarperCollins), Moir și-a făcut publice rezultatele cercetărilor sale, care scoteau în evidență ceea ce savanții știau demult — homosexualitatea este genetică și nu este o opțiune.

Nu numai că homosexualitatea este înnăscută, dar mediul în care suntem crescuți joacă un rol mai puțin important în comportamentul nostru decât se credea

până acum. Savanții au constatat că în cazul unui adolescent sau al unui adult, eforturile părinților de a înăbuși tendințele lor homosexuale practic nu au nici un efect. Și cum impactul hormonului masculin (sau lipsa lui) în creier este principalul vinovat, majoritatea homosexualilor sunt bărbați.

Nu există o dovadă palpabilă că educația afectează în vreun fel posibilitatea ca un copil să devină homosexual.

Raportul dintre lesbiene (trup de femeie cu creier de bărbat) și homosexuali este de 1:8 (până la 10). Dacă mișcările homosexualilor și lesbienelor ar studia mai mult aceste cercetări și dacă sistemul educațional ar include în programa de învățământ aceste descoperiri, homosexualilor și transsexualilor le-ar fi mult mai bine în viață. Majoritatea oamenilor sunt mai toleranți și acceptă mai ușor o persoană la care aceste diferențe sunt înnăscute și nu țin de o alegere care, în opinia lor, este inacceptabilă. De exemplu, copiii născuți cu malformații congenitale în urma tratamentului cu thalidomidă, bolnavii de Parkinson, autiștii sau cei care suferă de paralizii cerebrale. Lumea îi acceptă mai ușor pe aceștia, pentru că sunt născuți așa, spre deosebire de homosexuali, care se presupune că își pot alege stilul de viață.

Putem face oare comentarii răuvoitoare la adresa unui stângaci sau a unui dislexic? Sau a unei persoane care are ochi albaștri și părul roșu? Sau pentru că există un creier feminin într-un corp masculin? Majoritatea homosexualilor cred în mod greșit că homosexualitatea lor este o opțiune, folosindu-se asemenea multor minorități de

forumuri publice în care să își expună „opțiunea", fapt ce le aduce o și mai mare suferință, generând o atitudine răuvoitoare din partea multor oameni obișnuiți.

Era un insomniac dislexic și agnostic. Nn dormea toată noaptea, întrebându-se dacă a fost într-adevăr câine.

Trist este că statisticile arată că peste 30% dintre sinuciderile adolescenților apar în rândul homosexualilor și lesbienelor, iar unul din trei transsexuali se sinucide. Se pare că înțelegerea faptului că n-au încotro și că trebuie să-și petreacă tot restul vieții într-un „trup inadecvat" îi depășește. Un studiu făcut în cazul educării acestor adolescenți homosexuali a arătat că ei sunt crescuți în familii sau în comunități în care homosexualii sunt urâți și respinși sau în medii profund religioase, care încearcă să salveze o parte dintre „victime" prin rugăciuni sau tratamente.

De ce sunt învinuiți tații

Atunci când un băiat devine homosexual, cel mai adesea este acuzat tatăl. Membrii familiei susțin că el l-a transformat pe copil într-o adevărată victimă, reproșîndu-i mereu că puștiul nu se implică niciodată sau că este incompetent în privința îndeletnicirilor strict masculine. Această teorie pornește de la ideea că băiatul se revoltă împotriva tatălui și devine homosexual ca să-i facă în ciudă, însă nu există nici un fel de dovadă științifică pentru a susține acest punct de vedere. Explicația cea mai la îndemână este că băiatul s-a arătat mai interesat de pasiuni tipic feminine decât

de fotbal, curse de motociclete, mașini sau box. Aceasta ar putea fi o sursă permanentă de agravare a relațiilor cu tatăl, care speră într-o dezvoltare tipic masculină a fiului său. Cu alte cuvinte, tendințele de efeminare ale fiului au contribuit masiv la reproșurile tatălui sau la atitudinea sa agresivă și nu viceversa.

Părul roșu și pistruii sunt un fenomen la fel de des întâlnit ca și homosexualitatea.

Dacă lumea ar înțelege că dovezile științifice arată că în majoritatea cazurilor, dacă nu chiar în totalitate, homosexualitatea este înnăscută, homosexualii ar preocupa tot atât de mult pe cât preocupă persoanele cu părul roșu și cu pistrui — o combinație genetică ce apare la fel de des ca și homosexualitatea. Lumea ar accepta mai ușor homosexualitatea, drept pentru care homosexualii și lesbienele n-ar mai avea atâtea probleme în privința respectului de sine și ar fi tratați cu mai multă demnitate, ar fi mult mai puțin respinși sau ridiculizați. Ceea ce ne desparte este ignoranța ambelor părți.

Oare „opțiunea" poate fi schimbată?

Homosexualii și lesbienele nu-și aleg orientarea sexuală, așa cum de altfel nu și-o aleg nici heterosexualii. Savanții și majoritatea experților în sexualitatea umană sunt cu toții de acord că homosexualitatea este o orientare care nu poate fi schimbată. Cercetătorii cred că orientarea în cazul majorității homosexualilor se dezvoltă încă de când sunt în pântecul mamei, iar tiparul homosexual se fixează cam pe la cinci ani și scapă de sub controlul persoanei respective. Secole de-a rândul

s-au folosit tot felul de tehnici pentru a împiedica sentimentele homosexuale, soluțiile presupunând amputarea pieptului, castrarea, terapia cu medicamente, extirparea uterului, lobotomie frontală, psihoterapie, șocuri electrice, ședințe de rugăciuni, sfaturi spirituale si exorcism. Nici una dintre aceste terapii n-a avut sorți de izbândă. In cel mai bun caz, unii bisexuali s-au orientat sexual spre reprezentanții sexului opus sau unii homosexuali au devenit celibatari dintr-un sentiment de vinovăție sau de frică, iar mulți alții au fost împinși la sinucidere.

Savanții au arătat că homosexualitatea este o orientare care nu poate fi modificată, nu este o opțiune.

Există o posibilitate de peste 90% ca voi, cititorii, să fiți heterosexuali. Gândiți-vă cât de greu v-ar fi să vă simțiți atrași din punct de vedere sexual de cineva de același sex și veți începe să înțelegi cum practic este imposibil să creați sentimente care nu există deja. Dacă ar fi fost o opțiune, așa cum susțin mulți, de ce ar alege cineva un stil de viață care îl expune la multă ostilitate din partea celorlalți, la prejudecăți si discriminări? Vina o poartă hormonii, și nu opțiunea umană.

Cazul gemenilor identici homosexuali

S-au făcut studii aprofundate pe gemeni identici care au fost despărțiți la naștere si crescuți în familii si medii diferite. Numeroase teste au urmărit stabilirea precisă a unor trăsături umane genetice sau determinate de o condiționare a mediului de dezvoltare. Acest tip de cer-

cetare arată că multe din trăsăturile umane sunt moștenite genetic, inclusiv nevrozele, depresiile, nivelurile introvertit/extravertit, caracterul dominator, talentul pentru un anumit sport și vârsta primului act sexual. Presupunând că 5% din populația masculină are o orientare homosexuală, dacă sunt analizați 100 de gemeni identici homosexuali care au fost despărțiți de frații lor la naștere, ar fi de așteptat ca aproximativ 5% dintre ceilalți frați gemeni să fie și ei homosexuali, pornind de la ideea că homosexualitatea este o opțiune. Diversele grupuri de cercetători care au studiat această problemă au ajuns toate la același rezultat. El a fost demonstrat de cercetătorii americani dr. Richard Pillard de la Universitatea din Boston și psihologul Michael Bailey de la Universitatea de Nord-Vest, care au studiat orientarea sexuală a gemenilor băieți crescuți împreună. Concluziile lor au fost următoarele:

Posibilitatea ca frații să fie homosexuali este de:

- 22% la gemenii neidentici
- 10% la frații care nu sunt gemeni sau adoptați
- 52% pentru gemeni identici care au aceleași gene

Studiile colective în cazul perechilor de gemeni identici homosexuali ai căror frați au fost despărțiți la naștere au arătat că este probabil ca peste 50% dintre frații îndepărtați să ajungă și ei homosexuali. Dintre aceștia, cercetătorii au fost în general de acord că între 10 și 20% dintre gemenii care au susținut că sunt heterosexuali să fie homosexuali, dar să nu aibă curajul să recunoască sau să fie bisexuali, în acest caz preferând să se definească drept heterosexuali. Astfel, procentajul real de gemeni homosexuali în cazul unor structuri genetice identice se situează între 60 și 70%, adică doi din trei, ceea ce demonstrează în mod cât se poate de

convingător că, în general, homosexualitatea se formează încă din perioada când fătul este în pântecul mamei. De asemenea, acest lucru confirmă și că educația are un impact mult prea mic, în cazul în care există totuși un impact în privința orientării sexuale.

Depinde de gene

Pornind de la teoria că homosexualitatea se formează din pântecul mamei, ar fi de așteptat ca toți gemenii identici să fie și homosexuali, ori acest lucru nu se întâmplă cu ceilalți 30 până la 40% dintre frații gemenilor homosexuali. Genele au o proprietate numită „penetrantă", măsurabilă în forța genei de a deveni eficientă și care determină felul în care gena va fi schimbată pentru a deveni una dominantă. De exemplu, varietatea de gene care produc boala Huntington are o penetrantă de 100%, în vreme ce pentru genele care produc diabet de Tip Unu este doar de 30%. Asta înseamnă că dacă gemenii identici au ambii genele de Huntington și de diabet, fiecare dintre ei va suferi cu siguranță de boala lui Huntington, în vreme ce doar 30% vor face diabet.

La purtătorii „genei homosexualității", cum se mai numesc acum, există o posibilitate de 50 până la 70% să devină homosexuali, această teorie explicând de ce nu toți gemenii identici sunt homosexuali. Se estimează că aproximativ 10% dintre bărbați au „gena homosexualității" și doar jumătate din acești bărbați devin homosexuali datorită factorului de penetrantă de 50-70% al acestei gene. Experiențele de laborator pe șobolani și maimuțe au demonstrat că această secvență de evenimente apare și în cazul altor specii. Deși experiențele de acest tip de modificare a sexului la oameni sunt ile-

gale și nu sunt considerate etice, ele totuși au fost făcute cu succes în Rusia, unde s-au obținut aceleași rezultate concludente.

„Gena homosexualității"

Dean Hamer de la Institutul Național de Cancerologie din SUA a comparat ADN-ul a 40 de perechi de frați homosexuali și a constatat că 33 aveau aceleași structuri genetice în zona X928 a cromozomului X, ceea ce a fost determinat ca localizare aproximativă a genei homosexualității. De asemenea, el a comparat ADN-ul a 36 de perechi de surori lesbiene, însă nu s-a găsit nici un tipar corespunzător. Acest studiu arată nu numai că homosexualitatea îi afectează în special pe bărbați, dar și că este categoric un factor genetic. Asemănarea dintre aceste gene depinde în mare măsură de prezența hormonilor de testosteron în perioada cuprinsă între a șasea și a opta săptămână de după concepere. In plus, există posibilitatea, mică, să mai apară și alți factori, inclusiv o condiționare socială care poate activa gena încă dintr-o perioadă timpurie, de obicei înainte de cinci ani.

Amprentele homosexualității și studiul familiei

în 1998, acest adevărat pionier al cercetărilor pe creier, canadiana dr. Doreen Kimura, a anunțat că a făcut un studiu în legătură cu încrețiturile a două puncte precise din amprentele unei persoane. Ea a constatat că persoanele cu încrețituri mai înalte pe mâna stângă sunt mai pricepute la îndeletnicirile „feminine".

Ea a descoperit că majoritatea oamenilor au mai multe încrețituri pe mâna dreaptă, dar că în medie femeile și bărbații homosexuali au mai multe încrețituri pe mâna stângă.

Contează încrețiturile amprentelor

Un alt studiu asupra bărbaților homosexuali a fost făcut la Institutul Național de Cancerologie și a arătat că homosexualitatea se moștenește. Datele adunate de la membrii familiilor genetice a 114 bărbați homosexuali arată că posibilitățile ca frații, unchii, verii sau părinții unui homosexual să fi fost și ei homosexuali sunt de trei ori mai mari. Majoritatea membrilor familiilor cu bărbați homosexuali erau din partea mamei și mai puțin din partea tatălui. Acest lucru nu se poate deci produce decât genetic și indică faptul că există o genă specială undeva pe cromozomul X. Acest cromozom este singurul pe care îl poate furniza o mamă (ea are doi X), ceea ce demonstrează încă o dată transmiterea genetică a homosexualității masculine.

Schimbări experimentale

Șobolanii sunt animalele preferate pentru cercetările științifice din două motive: mai întâi, pentru că au hormoni, gene și un sistem nervos central asemănător cu cel al oamenilor și în al doilea rând pentru că, în cazul lor,

acesta nu se dezvoltă în pântecul mamei, ca la oameni — ci *după* naștere, ceea ce ne permite să ne dăm seama ce se petrece de fapt. Dacă un șobolan este castrat, el se va crede fetiță și va deveni mai sociabil, încercând să-și organizeze un fel de cuib. Dacă unei șobolănițe nou-născute îi sunt administrați hormoni de testosteron, ea va crede că e băiat, va deveni agresivă și va încerca să „curteze" alte șobolănițe. Unele păsări cum ar fi canarii nu pot cânta decât dacă sunt injectate la o vârstă foarte fragedă cu testosteron și atunci vor cânta asemeni masculului. Asta pentru că testosteronul afectează structura creierului lor și, ca atare, și capacitățile lor.

Pentru a obține această modificare a sexului la nivelul creierului este necesară o intervenție în faza embrionară. Testele similare pe șobolani adulți, pe păsări și maimuțe nu au reușit să dea rezultate la fel de edificatoare, pentru că respectivul creier era „setat" în faza embrionară. Pentru oameni, creierul este „setat" la șase-opt săptămâni după concepere. Asta înseamnă că șobolanii mai bătrâni nu se vor schimba prea mult, ca de altfel nici oamenii mai în vârstă.

în timpul unor conferințe pe care le-am ținut în Rusia, am cunoscut un profesor de chirurgie pe creier de la o universitate locală, care ne-a dezvăluit că se făcuseră unele experiențe secrete de modificare a creierului la oameni și că rezultatele au fost similare cu cele obținute pe șobolani — băieții au fost transformați în fetițe și fetițele în băieței prin modificarea creierului lor încă din pântecul mamei prin administrarea de hormoni masculini. Astfel s-au creat homosexuali, lesbiene și transsexuali. El ne-a mai spus că uneori fătului nu i s-au administrat destui hormoni masculini sau i-au fost administrați într-o perioadă de dezvoltare nepropice. Rezultatul a fost un băietei cu două rânduri de organe

genitale — unele masculine și altele feminine. Acest accident genetic se petrece din când în când și în natură (așa cum s-a întâmplat în Republica Dominicană) și explică cum un băiețel se naște arătând ca o fetiță și dintr-odată devine băiat la adolescență.

Acest studiu arată că savanții știu lucrurile acestea, dar nu sunt dispuși să le discute — adică faptul că sexul creierului poate fi stabilit prin hormoni, iar sexualitatea fătului poate fi determinată înainte de naștere prin introducerea unui ac la momentul oportun. Sigur însă că acest lucru — și este întru totul de înțeles — creează probleme morale, etice și umane.

Totul se întâmplă în perioada când copilul se află în pântecele mamei

Dacă în primele luni de sarcină testosteronul este oprit și fătul este un mascul, posibilitatea nașterii unui băiețel efeminat sau homosexual crește simțitor, pentru că hormonii feminini devin cei utilizați în configurarea creierului. Un studiu german al anilor '70 a arătat că mamele care au suferit traumatisme grave în timpul primelor luni de sarcină au adus de mult mai multe ori pe lume fii homosexuali. Un studiu efectuat de profesorul Lee Ellis de la Departamentul de Sociologie al Universității de Stat Minot din Dakota de Nord a arătat că sarcinile însoțite de stres puternic duc la nașterea unor copii homosexuali. Dacă fătul este fetiță, el se va forma cu trăsături superfeminine și probabil că nu va reuși să se orienteze în spațiu. Cu alte cuvinte, va fi foarte mămoasă și ocrotitoare, dar nu va putea parca paralel și nici nu va ști unde e nordul. Brian Gladue de la Universitatea de Stat din Dakota de Nord a arătat că bărbații

heterosexuali se descurcă mai bine cu orientarea în spațiu decât femeile heterosexuale. De ce? Pentru că la formarea creierului lor au contribuit mai mulți hormoni masculini. Și atunci ce oprește testosteronul? Principalii vinovați sunt stresul, grețurile și unele medicamente.

Se cunosc deja de ceva vreme efectele periculoase ale alcoolului și ale nicotinei asupra copilului nenăscut și efectele pozitive ale unui regim corect și ale unei existențe fără stres. Noile studii făcute de diverși experți, cum ar fi dr. Vivette Glover de la Spitalul Chelsea din Londra, arată că femeile însărcinate care se confruntă cu diverse forme de stres nasc copii incapabili să depășească momentele de stres. Dr. Glenn Wilson de la Institutul de Psihiatrie din Londra a studiat la rândul său această problemă foarte amănunțit. El a ajuns la concluzia că: „Anumite substanțe chimice pot influența funcționarea testosteronului, rezultatul fiind nașterea unui copil homosexual."

Dacă fătul este din punct de vedere genetic fetiță (XX) și creierul este dozat cu hormoni masculini, rezultatul va fi un corp de femeie cu o setare masculină a creierului. In copilărie, aceste fetițe sunt de obicei etichetate drept „băiețoi", se joacă mai dur și mai violent decât celelalte fetițe. Mai mult ca sigur că vor avea o pilozitate facială și corporală mai mare decât alte fetițe la vârsta pubertății, vor fi mai pricepute la jocuri care presupun dibăcie sau bătutul mingii și, ca adulți, vor fi descrise ca „masculinizate". în procentaj mare, ele devin lesbiene. Dozarea accidentală cu hormoni masculini se poate produce în cazul în care mama însărcinată folosește anumite medicamente ce conțin o cantitate mare de hormoni masculini, cum ar fi anticoncepționalele, medicamentele de diabet sau altele.

Un studiu făcut pe femei suferinde de diabet și care au fost însărcinate în anii 1950 și 1960 a arătat că a existat un număr anormal de fetițe ce au devenit lesbiene după adolescență, pentru că, din păcate, creierul lor a primit prea mulți hormoni masculini, conținuți de medicamentele pentru diabetici, într-o perioadă critică a dezvoltării creierului embrionului.

In mod similar, un alt studiu a demonstrat că în aceeași perioadă la femeile care au primit hormoni feminini cum ar fi estrogenii în ideea că ajută la sarcină a existat o posibilitate de cinci până la zece ori mai mare de a aduce pe lume un băiețel homosexual. Până la adolescență, circuitul din creier nu este modificat de un val hormonal, acesta din urmă apărând doar într-un corp de adolescent si adevărata sexualitate a acestuia devenind evidentă.

în urma acestor dezvăluiri, cercetătorii de la Institutul Kinsey din America au descoperit că mamele care au luat hormoni masculini în timpul sarcinii au făcut fetițe foarte sigure pe ele, categorice, cu o înclinație către sporturile agresive cum ar fi kickboxing sau fotbal, în copilărie, multe erau definite ca fiind „băieței". Mamele care au luat hormoni feminini au avut fiice mult mai „feminine" si fii mai blânzi si mai puțin agresivi decât semenii lor, mai dependenți de ceilalți și nu prea activi din punct de vedere fizic.

Creierul transsexualului

Transsexualii simt încă din prima copilărie că s-au născut într-un corp de alt sex decât ar fi trebuit. Zona din creier esențială pentru comportamentul sexual se numește hipotalamus si este simțitor mai mică la femei

decât la bărbați. Cercetătorul Dick Swaab și echipa sa de la Institutul Olandez de Cercetări pe Creier au fost primii care, în 1995, au demonstrat că hipotalamusul la transsexualii masculini avea dimensiunea egală cu cea a unui hipotalamus feminin sau era chiar mai mic. Acest lucru confirmă încă o dată rezultatele studiilor care arată că identitatea sexuală pornește de la interacțiunea dintre dezvoltarea creierului și hormonii sexuali. Această teorie a fost propusă pentru prima dată de savantul german dr. Gunther Dorner, care a constatat că hipotalamusul bărbaților homosexuali reacționează identic cu hipotalamusul feminin atunci când este injectat cu un hormon feminin. Swaab a declarat: „Studiul nostru este primul care arată o structură feminină a creierului la transsexualii masculini din punct de vedere genetic." Cu alte cuvinte, este vorba practic de un creier feminin blocat într-un corp de bărbat.

Etichetarea din punct de vedere psihiatric a transsexualilor ar fi aceea că suferă de Dereglare a Identității Sexuale și în aproximativ 20% dintre cazuri se ajunge la operație de schimbare de sex. Acest lucru presupune îndepărtarea testiculelor și tăierea penisului pe jumătate în lungime, precum și îndepărtarea țesutului interior. Pielea penisului rămâne prinsă, tubul uretral este realiniat și pielea de pe penis este apoi împăturită în interior, obținându-se o cavitate printr-o operație chirurgicală, pentru a se crea un vagin artificial. In unele cazuri, capul penisului devine clitoris și poate apărea orgasmul. Din păcate însă, numărul de sinucideri în rândul transsexualilor este de cinci ori mai mare decât la populația obișnuită. Unul din cinci transsexuali încearcă să se sinucidă.

Suntem oare robii construcției noastre biologice?

Savanții știu cum să schimbe sexualitatea șobolanilor și a maimuțelor încă din pântecul mamei. Unii susțin că putem stăpâni prin voință sau opțiune ce ne place și ce ne displace și că, de fapt, cu toții suntem în stare să parcăm paralel sau să ne descurcăm cu un ghid al străzilor. Savanții știu însă că acesta este un punct de vedere nerealist. Nu e nevoie să fii expert ca să-ți dai seama că iepurii nu pot zbura, rățuștele nu sunt în stare să alerge, majoritatea femeilor au probleme cu descifrarea hărților, iar bărbații care citesc ziarul asurzesc temporar, înțelegerea diferențelor de la nivelul structurii creierului ne face să fim mai toleranți unii cu alții și ne permite să avem un control mai bun asupra destinului nostru și să devenim mai pozitivi în privința înclinațiilor și opțiunilor noastre.

Inteligența umană a evoluat până la punctul în care ne putem stăpâni mai bine emoțiile decât alte animale și putem reflecta la acțiunile noastre. Celelalte animale nu gândesc, ele doar reacționează și astfel devin roabe ale biologiei lor. Biologia noastră este motivarea care stă la baza multora dintre acțiunile care ni se par ilogice. Deci, chiar dacă suntem mai stăpâni pe situație decât celelalte animale, încă nu putem distruge complet sistemul. Cel mai mare obstacol cu care se confruntă majoritatea oamenilor este respingerea ideii că de fapt suntem tot un fel de animale cu un creier ceva mai inteligent. Acest refuz îi transformă în adevărate victime ale propriei lor biologii.

De ce bărbații homosexuali nu sunt toți la fel

în termeni cât mai simpli, există două centre principale care definesc comportamentul homosexual, „centrul împerecherii" și „centrul comportamental".

„Centrul împerecherii" este localizat în hipotalamus și hotărăște de ce sex ne vom simți atrași. La bărbați, el trebuie alimentat cu hormoni masculini, pentru a-l face să funcționeze ca atare, adică bărbatul să fie atras de o femeie. Dacă primește insuficienți hormoni masculini, el va rămâne în mai mică sau în mai mare măsură operativ feminin, astfel încât bărbatul va fi atras de alți bărbați.

„Centrul comportamental" de la nivelul creierului nu poate să primească însă suficienți hormoni masculini pentru ca respectivul comportament să devină unul masculin, ca și vorbirea sau limbajul trupului. Dacă reconfigurarea sa nu este suficient de masculină, comportamentul va fi în mare măsură feminin.

Continuă să rămână un mister cum centrele de împerechere și de comportament primesc cantități diferite de hormoni masculini, dar asta demonstrează clar de ce nu toți bărbații efeminați sunt homosexuali și nu toți masculii feroce sunt heterosexuali.

Prin ce sunt diferite lesbienele

Dacă în cazul unui embrion feminin creierul primește o cantitate suplimentară inadecvată de hormoni masculini, centrul împerecherii poate fi masculinizat. Aceasta înseamnă că femeia va fi atrasă de alte femei. în cazul în care centrul său comportamental este și el masculinizat, ea va prelua din comportamentul masculin, dar și din vorbirea și limbajul trupului specifice acestui sex și va fi descrisă ca fiind un adevărat „băiețoi".

în cazul în care centrul comportamental nu este transformat de hormoni masculini, pe de o parte, ea va rămâne feminină în comportament, dar va continua să fie atrasă de alte femei. Aceste rezultate au fost și ele demonstrate experimental pe femele șobolan și maimuță.

în vreme ce este limpede că „băieței" lesbiene sunt rezultatul structurii lor biologice, mulți sunt cei care continuă să se opună ideii că lesbienele feminine sunt și ele prizonierele propriei lor structurări. Ei sugerează că aceste femei de fapt au *ales* să fie homosexuale, pentru că nu arată ca atare. Uitați-vă câți bărbați spun atunci când văd o lesbiană foarte feminină, foarte „rujată": „Pun pariu că aș putea s-o fac să se răzgândească."

Aceste femei în realitate se simt atrase de alte femei.

9

BĂRBAȚII, FEMEILE ȘI SEXUL

Stella și Norman s-au cunoscut la o petrecere dată de un prieten comun. S-au simțit imediat atrași unul de celălalt și s-au implicat pe loc într-o relație rapidă și pătimașă. Erau amândoi îndrăgostiți lulea și nu se mai saturau fizic unul de celălalt. Specialitatea lor era Sexul la Domiciliu — în hol, în dormitor, în bucătărie, în baie, pe scări și în garaj. Pentru Norman, sexul era grozav și a decis că Stella este aleasa lui. Și pentru Stella era minunat, așa că și ea a hotărât că probabil s-a îndrăgostit. Aveau să trăiască împreună pentru totdeauna.

Doi ani mai târziu, viața lor sexuală era în continuare rapidă și pătimașă — el era rapid și ea era pătimașă. Stella era mulțumită dacă făceau dragoste de două ori pe săptămână, dar Norman voia zilnic. La urma urmelor, el renunțase la burlăcie pentru această relație și i se părea un schimb în natură corect. Cu cât el insista mai mult asupra sexului, cu atât ea îl dorea mai puțin și foarte curând au ajuns să facă dragoste doar în dormitor. Au început certurile de la lucruri minore, încetul cu încetul au dispărut sărutările și mângâierile și foarte curând n-au mai observat decât lucruri rele unul la celălalt. Ba chiar au început să se culce la ore diferite, pentru a se evita mai mult. Acum le mai rămăsese doar „sexul pe hol" — adică de cum se întâlneau își strigau câte o înjurătură. într-o noapte, unul dintre ei

s-a dus la o petrecere a unui prieten comun și a întâlnit pe altcineva. S-au simțit imediat atrași unul de celălalt și s-au implicat pe loc într-o relație rapidă și pătimașă. Erau amândoi îndrăgostiți lulea și nu se mai saturau fizic unul de celălalt...

Cum începe sexul

Viața a început cu o structură unicelulară în urmă cu peste 3,5 miliarde de ani. Pentru a supraviețui, această celulă s-a divizat spre a obține copii identice. Lucrurile au rămas la fel milioane de ani, doar că celula și-a schimbat aspectul, ajungându-se accidental la o mutație în structura sa sau prin faptul că a mai dobândit câte ceva prin experiență. Nu se întâmpla mare lucru.

Apoi acum 800 de milioane de ani, celula a învățat o mare șmecherie, probabil că tot accidental. A învățat să facă schimb de gene cu alte celule. Asta a însemnat că orice avantaj în supraviețuire deținut de cealaltă celulă putea fi transmis noii celule, făcând-o mai puternică și mai rezistentă decât părinții săi. Nu mai era nevoie să se aștepte milioane de ani, vreun accident sau vreo mutație pentru ca o celulă să supraviețuiască.

Acesta a fost un tip de dezvoltare extrem de reușit, care a accelerat progresul noilor celule, construind ceva mare și mai bun într-un ritm relativ constant, ajungându-se până la primele ființe cu corp gelatinos, cum ar fi viermii și meduzele. Acum 600 de milioane de ani, au apărut animalele cu oase și cochilii și cu 300 de milioane de ani mai târziu, primii pești au învățat să respire și au ieșit pe uscat. Și totul ca urmare a unui schimb de gene.

Sexul era acum în plină dezvoltare. Odată formată noua celulă cu gene mai puternice, părinții trebuiau să

dispară. Și asta din două motive. Mai întâi, noua celulă era mai bună decât celulele părinte, deci, acestea deveneau inutile. In al doilea rând, părinții trebuiau îndepărtați pentru a nu se dezvolta din noua celulă, slăbind-o astfel. Moartea însemna că genele noi mai puternice puteau supraviețui și-și puteau împărtăși genele altor noi supraviețuitori. Astfel, scopul inițial al sexului a fost un schimb de gene cu altcineva, pentru a crea gene mai puternice la viitoarea generație de copii. De-a lungul istoriei însă nu s-a stabilit o legătură între sex și copii și chiar există unele triburi primitive care nici acum nu-și dau seama de asta.

Unde este localizat sexul în creier?

Centrul sexului este localizat în hipotalamus, care este acea parte a creierului ce controlează și emoțiile, dar și ritmul inimii și tensiunea. El e de dimensiunea unei cireșe și cântărește cam 4,5 grame și este mai mare la bărbați decât la femei, homosexuali și transsexuali.

Aceasta este zona în care hormonii, în special testosteronul, stimulează dorința de sex. Având în vedere că bărbații au de 10 până la 20 de ori mai mult testosteron decât femeile și un hipotalamus mai mare, este limpede de ce impulsul sexual la bărbați este mai puternic. Acesta este motivul pentru care practic bărbații pot face sex oricând și aproape oriunde. Dacă mai adăugăm la acestea și încurajările de „a-și trăi viața" pe care bărbații le-au primit de-a lungul generațiilor, precum și oprobriul în cazul activității sexuale sau al „promiscuității" femeilor, nu este de mirare că diferența de atitudine față de sex a fost dintotdeauna un măr al discordiei (comparație pur accidentală).

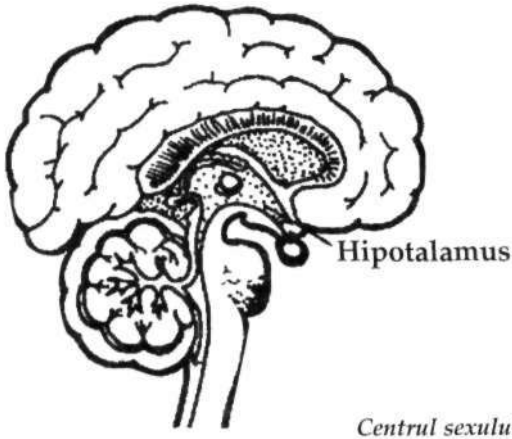

Centrul sexului în creier — hipotalamusul

De ce bărbații nu se pot abține

Impulsul sexual entuziast și impulsiv are un scop foarte precis — să asigure continuitatea speciei umane. Ca majoritatea masculilor din rândul mamiferelor, bărbatul trebuie să se desfășoare în mai multe feluri pentru a reuși cu adevărat. Mai întâi, impulsul său sexual trebuie să fie concentrat profund și să nu fie ușor de distras. Acest lucru îi permite să facă sex aproape în orice condiții, cum ar fi inclusiv în prezența unor potențiali dușmani amenințători sau în orice loc în care se ivește posibilitatea de a face sex.

Bărbatul are nevoie să ejaculeze într-un timp cât mai scurt pentru a evita să fie prins de animalele de pradă sau de dușmani.

De asemenea, el trebuie să-și semene sămânța cât mai departe și cât mai des. Institutul Kinsey din SUA,

lider mondial în cercetările asupra sexului uman, informează că dacă nu ar exista reguli sociale, aproape toți bărbații ar fi promiscui, având în vedere că 80% dintre societățile umane sunt astfel de când lumea. Odată cu apariția epocii monogamiei, totuși, nevoile biologice ale bărbaților au mutilat permanent cuplurile ce încearcă să clădească o relație, această obligativitate fiind una dintre principalele cauze ale problemelor relațiilor moderne.

De ce femeile sunt fidele

Hipotalamusul femeii este mult mai mic decât al bărbatului, ea având doar cantități mici de testosteron care îl pot activa. De aceea femeile, în general, au un impuls sexual mai scăzut decât bărbații și sunt mai puțin agresive. Oare de ce natura nu a creat femeia ca pe o nesătulă nimfomană pentru a asigura continuitatea speciilor? Răspunsul constă în lunga perioadă de timp necesară conceperii și creșterii unui copil până la vârsta la care să-si poarte de grijă singur.

La alte specii, cum ar fi iepurii, de exemplu, perioada de gestație este de doar șase săptămâni, iar puii se pot hrăni singuri, pot fugi si se pot ascunde încă de la două săptămâni după naștere. Nu e nevoie de prezența iepurelui-tată, care să-i apere sau să-i hrănească. Un pui de elefant sau de căprioară poate merge în rând cu ceilalți curând după naștere. Chiar si vărul nostru cel mai apropiat, cimpanzeul, supraviețuiește dacă devine orfan după primele șase luni de la naștere. Mare parte din cele nouă luni de sarcină necesare la om, majoritatea femeilor au diverse restricții fizice si este nevoie de cel puțin cinci ani ca un copil să se poată hrăni si să se

poată apăra. Din acest motiv, femeile analizează atent un potențial tată și trăsăturile sale caracteristice, precum și capacitatea de a furniza hrană și adăpost și de a se lupta cu dușmanul.

Unii bărbați cred că misiunea de părinte începează odată cu conceperea copilului.

Creierul femeii este programat să găsească un bărbat care să se implice trup și suflet și care să rămână suficientă vreme aproape pentru a crește împreună copiii. Acest lucru se reflectă și în felul în care femeile își caută de obicei un partener pe termen lung.

Bărbații sunt asemenea unui cuptor cu microunde, iar femeile asemenea unui cuptor electric

Impulsul sexual masculin este asemenea unui cuptor cu microunde — se aprinde pe loc și funcționează la capacitate maximă în câteva secunde și poate fi oprit de îndată ce mâncarea e gata. Impulsul sexual la femei e asemenea cuptorului electric — se încălzește greu, ajunge greu la temperatura maximă și durează și mai mult să se răcească.

Graficul următor arată impulsul sexual la bărbatul obișnuit și la femeie de-a lungul vieții. El nu a fost adaptat pentru a reflecta diversele perioade din viață în care impulsul poate fi mai mare sau mai mic, în funcție de factorii de mediu, cum ar fi nașterile, decesele, perioada de curtare, pensionările ș.a.m.d. Pentru a demonstra diferențele de impuls sexual, am simplificat acest grafic spre a ilustra doar diferențele.

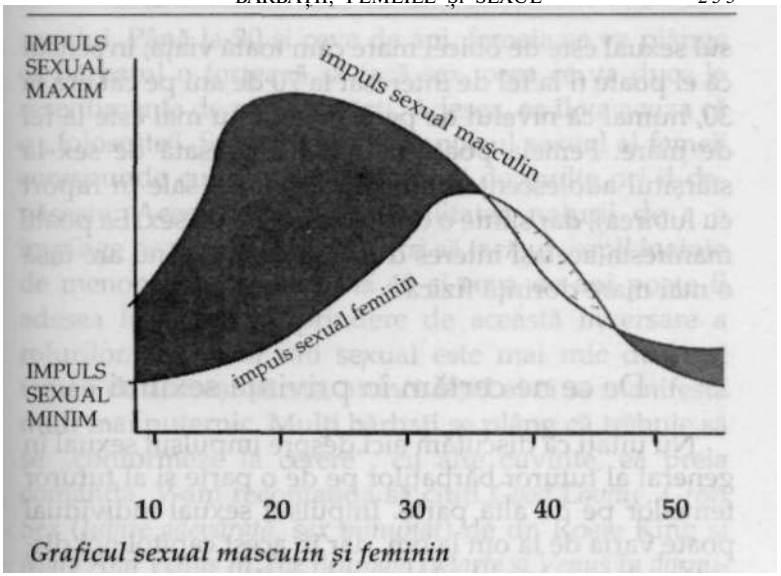

Graficul sexual masculin și feminin

Nivelul de testosteron la bărbat descrește treptat pe măsură ce îmbătrânește, iar impulsul sexual descrește și el în egală măsură. Impulsul sexual feminin mediu crește treptat, astfel încât ajunge la maxim între 36 și 38 de ani, ceea ce explică sindromul „băiatului de jucărie", cuplul femeie mai în vârstă/ bărbat mai tânăr. Bărbații mai tineri au cele mai bune performanțe fizice cu femeile mai în vârstă. Performanța sexuală a unui bărbat la 19 ani este mai degrabă compatibilă cu cea a unei femei între mult peste 30 și puțin sub 40. De asemenea, veți constata pe acest grafic că impulsul sexual al bărbatului la 40 de ani este compatibil cu cel al femeii la 20 de ani, ceea ce explică tipul de combinații bărbat mai în vârstă/ femeie mai tânără. Există de obicei o diferență cam de 20 de ani în cazul acestor combinații mai bătrân/mai tânăr. Atunci când spunem că apogeul unui impuls sexual masculin este la 19 ani și că el scade ulterior ne referim la nivelul de performanță fizică. Intere-

sul sexual este de obicei mare cam toată viața, în sensul că el poate fi la fel de interesat la 70 de ani pe cât era la 30, numai că nivelul de performanță nu mai este la fel de mare. Femeia poate fi foarte interesată de sex la sfârșitul adolescenței (din cauza relației sale în raport cu iubirea), dar simte o dorință limitată de sex. Ea poate manifesta același interes după 30 de ani, când are însă o mai mare dorință fizică.

De ce ne certăm în privința sexului

Nu uitați că discutăm aici despre impulsul sexual în general al tuturor bărbaților pe de o parte și al tuturor femeilor pe de altă parte. Impulsul sexual individual poate varia de la om la om, dar în acest capitol noi discutăm despre impulsul tipic majorității.

Există posibilitatea ca o femeie să aibă un impuls sexual mai mare, iar un bărbat un impuls mai mic, numai că reprezintă minorități, deci nu reflectă majoritatea, în ansamblu, majoritatea bărbaților au un impuls sexual mai mare, iar majoritatea femeilor unul mai mic. Un studiu efectuat de Institutul Kinsey a arătat că 37% dintre bărbați se gândesc la sex din 30 în 30 de minute. Numai 11% dintre femei se gândesc la fel de des. Pentru un bărbat, cantitatea mare de testosteron permanentizează impulsul și de aceea, când e vorba de sex, el este întotdeauna pentru.

Când este vorba de sex, femeile au nevoie de un motiv; bărbații au nevoie de un loc în spațiu.

Zonele hașurate de pe grafic sunt acelea în care majoritatea bărbaților și femeilor se ceartă în privința

sexului. Până la 30 și ceva de ani, femeia se va plânge că bărbatul o forțează să facă sex, ceea ce va duce la resentimente de ambele părți. Adesea, ea îl va acuza că o „folosește". Spre 40 de ani, impulsul sexual al femeii corespunde cu cel al bărbatului și de multe ori îl depășește. Acest impuls e modalitatea naturii de a o împinge pe ultima sută de metri să facă un copil înainte de menopauză. Bărbatul la 40 și ceva de ani poate fi adesea luat prin surprindere de această inversare a rolurilor. Impulsul său sexual este mai mic decât al femeii de aceeași vârstă, atunci când al ei se manifestă mult mai puternic. Mulți bărbați se plâng că trebuie să se „conformeze la cerere", cu alte cuvinte, ea preia comanda. V-am recomanda să citiți *Good Loving, Great Sex (Iubire adevărată, sex minunat)* de dr. Roșie King și *Marș And Venus In The Bedroom (Marte și Venus în dormitor)* de dr. John Gray. Ambele cărți oferă tehnici excelente și strategii de depășire a diferențelor de impuls sexual. Majoritatea cuplurilor nici nu vorbesc despre aceste diferențe și fiecare se așteaptă ca partenerul să-i înțeleagă nevoile, numai că natura a fost de altă părere.

Bărbații și femeile au impulsuri sexuale diferite și majoritatea cuplurilor ating diverse niveluri de impuls sexual în diversele perioade ale săptămânii, lunii și anului. Este la modă ideea că bărbații și femeile din zilele noastre sunt în egală măsură interesați de sex sau, că, de fapt, cuplurile normale se înțeleg perfect din punct de vedere sexual, numai că în realitate lucrurile nu stau așa. In ciuda a ceea ce scriu poeții sau gândesc romanticii, impulsul sexual este rezultatul unui cocteil de hormoni emiși de creier. Testosteronul este principalul hormon care creează ceea ce noi numim impulsul sexual și, așa cum am discutat în Capitolul 7, iubirea este o combinație de substanțe chimice și reacții elec-

trice. Cei care cred că iubirea este doar la nivelul minții au parțial dreptate. Pentru femei, factorii psihologici cum ar fi încrederea, apropierea și mai ales senzația de bine se combină pentru a crea condițiile în care cocteilul de hormoni este emis de creier. Bărbații pot emite acest cocteil oricând și oriunde.

Studiile efectuate în campusurile universităților americane au arătat că atunci când o femeie atrăgătoare se apropie de un bărbat și îi propune să se culce cu ea, 75% spun „da", în vreme ce nici o femeie nu spune „da" când este abordată de un bărbat atrăgător.

Impulsul sexual și stresul

Impulsul sexual la femei poate fi grav afectat de diverse evenimente din viață. Dacă e în pericol de a fi concediată sau are în lucru un proiect foarte complicat, cheltuielile în casă tocmai s-au dublat, copiii sunt bolnavi, a prins-o ploaia și a udat-o ciuciulete sau a fugit câinele de acasă, nici nu se mai pune problema sexului. Nu-și mai dorește decât să se bage în pat și să se culce.

Când aceleași lucruri i se întâmplă unui bărbat, el consideră sexul un fel de calmant — o modalitate de a se destinde în urma problemelor de peste zi. Astfel că la sfârșitul zilei, el se repede la femeie, ea îl face insensibil, el îi spune că e frigidă și ajunge să doarmă pe canapea. Parcă ați mai auzit, nu, un asemenea scenariu? Interesant e că atunci când bărbații sunt întrebați în ce stare se află relația lor, de obicei o comentează în funcție de serviciile partenerului din ziua respectivă, de exemplu, dacă ea i-a pregătit micul dejun, i-a călcat cămașa sau i-a făcut un masaj la tâmple. Femeile descriu starea relației în funcție de ultimele evenimente,

de exemplu, cât de atent a fost cu ea în ultimele luni, de cât de mare ajutor a fost în casa și cât de mult a comunicat cu ea. Majoritatea bărbaților nu înțeleg această diferență. El se prea poate să se fi purtat ca un adevărat gentleman și totuși ea să refuze actul sexual, pentru că este încă supărată ca el a insultat-o pe mama ei cu două săptămâni în urmă.

Un studiu remarcabil a descoperit că nivelul reproșurilor și al nemulțumirii afișat într-un cuplu este în strânsă legătură cu numărul de boli infecțioase de care soții vor suferi în următorii cinci ani, mai ales femeile. Cu cât fac mai multe comentarii răuvoitoare, cu atât sunt mai predispuse la infecții grave. Motivul este că stresul puternic rezultat din certuri slăbește sistemul imunitar, drept pentru care corpul este o pradă mult mai ușoară pentru boli, cărora le face față cu dificultate.

Frecvența actului sexual

Un sondaj efectuat asupra mai multor cupluri din Australia în 1997/1998 a arătat care este frecvența medie a actului sexual în cazul cuplurilor. Cei care au participat la acest sondaj au fost aleși la întâmplare și el s-a făcut într-un anonimat total, așa încât se prea poate ca răspunsurile să fi fost sincere.

Vârsta	Frecvența actului sexual
20 de ani	148 de ori pe an
30 de ani	110 de ori pe an
40 de ani	78 de ori pe an
50 de ani	61 de ori pe an
60 de ani	61 de ori pe an

Nu uitați că aceasta este o medie. Unii subiecți de 65 de ani făceau sex de șase ori pe săptămână, în vreme ce unii de 20 de ani încă nu făcuseră sex niciodată, dar astea sunt mai degrabă excepții. Interesant este că 81% dintre cupluri susțineau că sunt nefericite din cauza vieții sexuale și, presupunând că erau sincere, asta înseamnă că probabil fuseseră multe discuții în legătură cu apetitul sexual al bărbaților. Procentajul cuplurilor care susțineau că au o viață sexuală satisfăcătoare în țările occidentale de obicei se situează la aproximativ 60%.

Un studiu american a constatat că toți albii au în mare cam același număr de partide de sex, femeile de origine hispanică fac dragoste mai des decât cele de culoare sau decât cele albe (care se situează în jurul aceleiași medii), iar femeile de culoare au șanse cu 50% mai mari decât femeile albe să atingă orgasmul de fiecare dată când fac sex. Bărbații asiatici au cel mai mic număr de relații sexuale, ceea ce corespunde nivelului lor scăzut de testosteron.

Sex pe creier

Revista de Demografie Americană a publicat descoperirile unui grup de cercetători care au făcut un sondaj pe zece mii de adulți în 1997 și au descoperit o legătură între impulsul sexual și inteligență. Cu cât suntem mai deștepți, cu atât facem mai puțin sex sau vrem să facem. Intelectualii cu calificări postuniversitare fac sex de 52 de ori pe an, comparativ cu media de 61 de ori pe an pentru simplii absolvenți, în vreme ce cei fără școală au o medie de 59 de ori. Bărbații cu program fix de la 9:00 la 5:00 fac sex de 48 de ori pe an, față de 82 de ori

pe an, cât fac cei care muncesc peste 60 de ore pe săptămână — cantitatea mai mare de testosteron probabil că reprezintă diferențierea în privința apetitului de muncă și de sex. Cei cărora le place jazul fac sex cu 34% mai mult decât cei cărora le place muzica pop și cel mai puțin sex fac cei cărora le place muzica clasică.

O femeie este în siguranță cu un chinez căruia îi place muzica clasică și lucrează cu o jumătate de normă, dar ar trebui să se ferească de un pianist de jazz foarte muncitor.

Pentru bărbați, testosteronul apare în cinci până la șapte valuri pe zi și este mai mare la răsăritul soarelui — aproape de două ori mai mare decât în orice moment al zilei — pentru a dispărea spre sfârșitul zilei de vânătoare. In medie, testosteronul bărbatului este cu 30% mai puțin seara când stă și se uită într-un punct fix.

„M-am sculat la 6.00 dimineața și nevastă-mea mă împungea cu coada măturii!", ne-a spus un bărbat după ce am ținut o conferință. „Când am întrebat ce face, ea mi-a spus: «încearcă și tu să vezi cum e!»"

Cum ne poate ajuta sexul în ameliorarea sănătății

Există impresionant de multe dovezi ale faptului că sexul face bine la sănătate. Un interludiu amoros în medie de trei ori pe săptămână arde până la 35 000 de KJ, ceea ce este egal cu o alergare de 130 km pe an. Sexul sporește nivelul testosteronului, ducând la întărirea oaselor și a mușchilor și furnizează un colesterol de bună

calitate. Cercetătoarea în domeniul sexului, dr. Beverley Whipple, spune: „Endorfinele, care sunt calmantele naturale ale organismului, sunt declanșate în timpul sexului și ajută la potolirea durerilor, energizează și sunt bune contra artritei." Hormonul DHEA (dehidropiandrosteron) este degajat cu puțin înaintea orgasmului și îmbunătățește percepția, construiește sistemul imunitar, inhibă dezvoltarea tumorilor și întărește oasele. La femei, oxitocina, hormonul care trezește dorința de mângâiere, este emanat în cantități mari în timpul actului sexual, iar nivelul de estrogen crește la rândul său. Dr. Harold Bloomfield, în cartea sa *The Power offive (Puterea celor cinci),* arată cum estrogenul are strânsă legătură cu oase mai puternice și un sistem cardiovascular mai sănătos la femei. Efectul tuturor acestor hormoni este să protejeze inima și să prelungească viața, pentru că mai mult sex înseamnă o viață mai lungă și mai puțin stres. Lista avantajelor unei vieți sexuale foarte active este tot mai lungă.

Monogamie și poligamie

Poligamia înseamnă că un bărbat sau o femeie are mai mult de un partener în același timp. Probabil că până acum ați ajuns la concluzia că specia umană nu este monogamă din fire. Sigur că înaintea răspândirii ideologiei iudeo-creștine, peste 80% dintre societățile umane erau poligame, mai ales din motive de supraviețuire.

Unii bărbați cred că monogamia este un fel de lemn din care se face mobila.

Monogamia înseamnă că un mascul are permanent ca partener o singură femelă, ceea ce este firesc pentru

anumite specii de animale cum ar fi vulpile, gâștele și vulturii. Masculul și femela monogami din regnul animal au de obicei aceeași dimensiune fizică, iar îndatoririle părintești sunt împărțite în egală măsură, 50/50. La speciile poligame, masculii sunt de obicei mai mari, mai colorați, mai agresivi și mai puțin implicați în creșterea puilor. Masculii din categoria animalelor poligame se maturizează sexual mult mai târziu decât femelele, astfel încât conflictele concurențiale să fie evitate între masculii mai bătrâni și cei mai tineri, care sunt mai lipsiți de experiență și deci au mai puține șanse să supraviețuiască unei încăierări. Masculii umani corespund caracteristicilor fizice ale speciilor poligame; nu e, deci, de mirare că bărbații dau o luptă permanentă pentru a rămâne monogami.

De ce bărbații calcă strâmb

Unde se încadrează însă căsătoria în stilul de viață al animalelor care au un mascul promiscuu din punct de vedere biologic?

Promiscuitatea este practic configurată în creierul bărbatului, reprezentând o moștenire a evoluției sale în timp. De-a lungul istoriei omenirii, războaiele au scăzut alarmant numărul bărbaților, drept pentru care era normal ca un trib să dorească mai mulți bărbați. Numărul bărbaților care se întorceau de pe câmpul de luptă era mai mic decât al celor care plecau. Asta înseamnă că întotdeauna exista un număr mare de văduve, creându-se un fel de harem pentru bărbații care se întorceau din luptă, acest harem transformându-se într-o strategie eficientă de supraviețuire a tribului.

Nașterea băieților era considerată un eveniment minunat, pentru că întotdeauna era nevoie de bărbați în plus care să apere comunitatea. Fetele erau o dezamăgire, pentru că invariabil tribul avea un surplus de femei. Așa aveau să rămână lucrurile sute de mii de ani. în plus, bărbatul model este în continuare dotat cu un hipotalamus mai mare și cu o enormă cantitate de testosteron, care să îi satisfacă nevoia străveche de a se reproduce. Realitatea este că bărbații, ca majoritatea primatelor și a altor mamifere, nu sunt făcuți să fie complet monogami din punct de vedere biologic.

Enorma industrie a sexului pentru bărbați este o dovadă mai mult decât pertinentă. Practic, toate fotografiile, casetele erotice, prostituția și imaginile pornografice de pe Internet au ca public țintă bărbații, ceea ce demonstrează că și atunci când ei pot trăi o relație perfect monogamă, organizarea lor la nivelul creierului solicită o stimulare mentală poligamă. Trebuie înțeles totuși că atunci când discutăm despre nevoia bărbaților de a face sex în afara cuplului vorbim și de o *înclinație* biologică. Noi nu facem reclamă unor legături extraconjugale și nici nu încercăm să găsim justificări bărbaților pentru infidelitățile lor. Actualmente, trăim într-o lume complet diferită de cea a trecutului și propria noastră biologie este adesea în contradicție cu speranțele și nevoile noastre.

Biologia umană este periculos de demodată.

Faptul că uneori este o chestiune instinctivă sau firească nu înseamnă că ne face și bine. La nivelul circuitului creierului, un fluture de noapte are o atracție instinctivă față de luminile puternice, ceea ce îi permite să poată străbate distanțe mari în plin întuneric folosin-

du-se de stele și de lună. Din păcate, fluturele de noapte modern trăiește și el într-o lume total diferită față de cea în care s-a dezvoltat. Acum avem și fluturi de noapte, și țânțari. Făcând ceea ce e firesc și instinctiv, fluturele de noapte modern zboară spre becuri și este topit pe loc. înțelegându-și nevoile biologice, bărbații moderni pot evita această autoincinerare, care ar fi rezultatul firesc al impulsului natural.

Există un mic procentaj de femei cu legături extraconjugale, iar motivația lor este de obicei diferită de cea a bărbaților. Pentru a fi incitat sexual, creierul apărătoarei cuibului trebuie să fie activat de o gamă de criterii cu totul diferite decât simpla promisiune de sex. Majoritatea femeilor doresc o relație sau cel puțin o legătură sentimentală înainte de a simți dorința de a face sex. Majoritatea bărbaților nu-și dau seama că odată ce femeia va avea sentimentul unei legături de iubire, cu plăcere se va dărui trup și suflet în următoarele trei până la șase luni. Cu excepția unui mic procentaj de nimfomane, majoritatea femeilor simt o mare nevoie de contact fizic sexual doar în timpul perioadei de ovulație, care durează câteva zile sau câteva ore.

Dacă nu se abțin, majoritatea bărbaților vor cădea într-o adevărată prăpastie a legăturilor extraconjugale fără rost, în ideea că astfel ar putea garanta supraviețuirea trupului. Un sondaj făcut de Institutul de Sănătate American a arătat că 82% dintre băieții între 16 și 19 ani sunt tentați de ideea de a participa la o orgie cu necunoscuți, în vreme ce doar 2% dintre fete sunt de aceeași părere. Celorlalte, ideea li s-a părut de-a dreptul respingătoare.

Femeia dorește mult sex cu bărbatul pe care îl iubește, bărbatul dorește mult sex.

Sindromul cocoșului

Cocoșul este întruchiparea masculului în lumea păsărilor. El poate să se împerecheze aproape permanent cu găinile, chiar și de peste 60 de ori într-o perioadă de împerechere. Totuși, el nu poate să se împerecheze cu aceeași găină de mai mult de cinci ori pe zi. A șasea oară, își pierde complet interesul și nu mai reușește să se „stimuleze", în schimb, dacă apare altă găină, se poate împerechea cu același entuziasm ca în primul caz. Acesta se mai numește și „sindromul cocoșului".

Taurul nu mai manifestă nici un interes după ce se împerechează de șapte ori cu aceeași vacă, dar se poate aprinde iar dacă apare una nouă. Când ajunge cam la a zecea vacă nouă, el continuă să dea un spectacol impresionant.

Un berbec nu se va împerechea cu o oaie de mai mult de cinci ori, dar se poate împerechea cu altele cu un zel extraordinar. Chiar dacă fostele partenere sexuale ale berbecului sunt date cu alt parfum sau li se pune o pungă în cap, el tot nu mai e în stare de nimic. Nu poate fi păcălit. Aceasta este modalitatea prin care natura se asigură că sămânța masculului este împrăștiată cât mai mult posibil, pentru a se ajunge la un număr cât se poate de mare de împerecheri care să asigure supraviețuirea speciei respective.

Bărbații dau un nume penisului lor pentru că nu vor ca un necunoscut absolut să ia 99% din decizii în locul lor.

Pentru tinerii sănătoși, numărul este tot cam de cinci. într-o zi bună, el poate face sex cu aceeași femeie

de cinci ori, dar la al șaselea bis de obicei clachează. Dacă apare însă o altă femeie, asemenea cocoșilor și taurilor, interesul lui crește iar (totodată și părți din anatomia sa).

Nevoia sexuală a bărbatului este atât de puternică, încât dr. Patrick Carnes de la Institutul de Recuperare Sexuală din Los Angeles estimează că până la 8% dintre bărbați sunt dependenți de sex, comparativ cu procentajul de sub 3% 1a femei.

De ce își doresc bărbații ca femeile să se îmbrace ca niște târfe (dar niciodată în public)

Mintea bărbatului are nevoie de varietate. Ca majoritatea masculilor din specia mamiferelor, bărbatul este programat să caute și să se împerecheze cu cât mai multe femele sănătoase. De aceea bărbaților le place tot ce e nou, cum ar fi lenjeria sexy, în cazul unei relații monogame. Spre deosebire de alte mamifere, bărbații se pot amăgi să creadă că au un adevărat harem cu diverse femei doar pentru că le îmbracă pe partenerele lor în haine și lenjerie sexy. De fapt, aceasta este modalitatea lor de a le pune o pungă în cap, spre a părea mereu că este vorba de altcineva. Majoritatea femeilor cunosc efectul imediat al lenjeriei asupra bărbatului, deși puține pricep de ce este atât de mare.

întotdeauna de Crăciun, raioanele de lenjerie din supermarketuri sunt pline de bărbați care, dintr-un adevărat spirit de turmă, încearcă să găsească un cadou cât mai sexy pentru partenerele lor. In ianuarie, femeile stau la coadă încercând să ducă înapoi marfa. „Nu e genul meu", spun ele. „Lui îi place să mă îmbrac ca o

târfă!" Târfa este de fapt o prostituată profesionistă care vinde sex și care a făcut un studiu de piață aflând ce se cere, oferind ce se cumpără mai bine. Un studiu făcut în America a arătat că femeile care poartă lenjerie erotică foarte variată au niște soți mult mai fideli decât femeile care preferă lenjeria din bumbac alb. Aceasta este una dintre căile prin care bărbatul își manifestă dorința de varietate într-o relație de tip monogam.

De ce bărbații sunt o minune care durează trei minute

Pentru a face trecerea de la un început rece la un orgasm, timpul mediu pentru un bărbat sănătos este cam de două minute și jumătate. Pentru o femeie sănătoasă, același timp este în medie de 13 minute. Pentru majoritatea mamiferelor, împerecherea este o chestiune rapidă, pentru că atunci când sunt preocupate să fie împreună, ele sunt vulnerabile în fața animalelor de pradă. Sexul rapid a fost soluția Naturii de a salva speciile.

„Ești un amant jalnic", spune ea. „Cum poți să-ți dai seama numai după două minute?", întreabă el.

în funcție de vârstă, de sănătate și de chef, mulți bărbați pot face sex de mai multe ori pe zi, erecția durând diverse perioade de timp. Sigur că este mult mai impresionant decât în cazul babuinului african care se împerechează în doar 10-20 de secunde și face doar 4 până la 8 mișcări pelviene în timpul unei împerecheri, dar devine total nesemnificativ în fața șobolanului sălbatic, care se pare că se împerechează de până la 400 de

ori în 10 ore. Dar pe primul loc în regnul animal este șoarecele Shaw, care deține recordul sexual absolut de peste 100 de împerecheri pe oră.

Rolul testiculelor

„Trebuie să ai co... ca să reușești asta!" Aceasta este o exprimare foarte des întâlnită și care subliniază felul în care, inconștient, recunoaștem relația dintre dimensiunea testiculelor și îngâmfare. în lumea animală, dimensiunea testiculelor — în raport cu restul corpului — este principalul factor de determinare a nivelului de testosteron. Dimensiunea testiculelor nu are însă neapărat legătură directă cu dimensiunea corpului. O gorilă, de exemplu, cântărește de patru ori mai mult decât un cimpanzeu, dar testiculele cimpanzeului sunt de patru ori mai grele decât ale gorilei. Testiculele unei vrăbiuțe sunt de opt ori mai mari relativ la masa corpului ei decât ale vulturului, astfel vrăbiuța devenind cea mai plină de dorință sexuală. Iată cum stau lucrurile de fapt: dimensiunea testiculelor determină nivelul de fidelitate al bărbatului sau monogamia. Cimpanzeul african Bonobo are cele mai mari testicule dintre toate primatele și face sex încontinuu cu orice femelă îi iese în cale, dar atotputernica gorilă, cu niște testicule relativ mici, abia de face sex o dată pe an, deși are propriul său harem. în funcție de raportul testicule/corp, masculii au testicule de dimensiune medie comparativ cu primatele. Acest lucru înseamnă că bărbații produc suficient testosteron pentru a fi încurajată o viață sexuală extraconjugală, însă suficient de puțin pentru a fi respectată starea de monogamie în funcție de anumite

reguli stricte stabilite de femei, de religie sau de societatea în care trăiesc.

Privind lucrurile în această lumină, pare logic ca lideri politici precum Bill Clinton, John F. Kennedy, Winston Churchill sau Saddam Hussein să aibă niște testicule peste medie ca dimensiune, deși n-am reușit să ne apropiem îndeajuns cât să putem verifica. Ca urmare, impulsul lor sexual va fi mult mai mare decât la un bărbat obișnuit și va avea nevoie de o mai mare „piață de desfacere". In general, lumea îi pune pe adevărații posesori de mult testosteron în posturi care presupun putere și așteaptă apoi de la ei să se comporte la fel de potolit din punct de vedere sexual ca un motan castrat. Realitatea este că impulsul sexual puternic i-a determinat să ajungă în asemenea posturi importante ale puterii și culmea este că tot asta le va aduce și pierzania.

Ray se uită la caseta cu propria sa nuntă de la coadă la cap și spune că așa-și imaginează el că iese din biserică un om liber.

S-ar putea ca în curând să se găsească o soluție acestei nevoi imperioase de călcat strâmb a bărbaților. In 1999, doctorii Larry Young și Thomas Insei de la Universitatea Emory din Atlanta au făcut studii pe două grupe de rozătoare, cunoscute și sub numele de șoareci de câmp. Ei au folosit două tipuri: șoarecele monogam de prerie și vărul său poligam, șoarecele de munte, care are în proporție de 99% aceleași gene. în revista *Nature,* Young și Insei au povestit cum au luat gene (care se mai numesc și gene receptoare de vasopresin) cu rol în comportamentul masculin — inclusiv în ce privește

agresivitatea, comunicarea, activitatea sexuală și memoria socială — de la un șoarece de câmp monogam și le-au introdus la unul poligam. Ei au constatat că „noii șoareci" astfel obținuți se împrieteneau mai ușor cu femelele și se comportau din multe puncte de vedere mai curând monogam.

Există o singură soluție garantată a problemei în privința infidelității masculine — castrarea. Nu numai că bărbatul ar deveni brusc monogam, dar nici n-ar mai trebui să se bărbierească atât, n-ar mai cheli și ar trăi mai mult. Studiile făcute pe diverse persoane din instituțiile de boli mintale au arătat că bărbații castrați trăiesc în medie 69 de ani, în vreme ce aceia ale căror testicule rămân intacte trăiesc în medie doar 56. Același lucru este valabil și pentru motanul vostru.

Ar fi de așteptat ca viitoarele generații de bărbați să fie mult mai puțin potente decât cele din ziua de azi. Dimensiunea testiculelor și producerea de spermă sunt în scădere de zeci de ani încoace. Există dovezi care arată că strămoșii noștri aveau testicule mult mai mari decât bărbatul modern și, comparativ cu alte primate, omul produce cantități mult mai mici de spermă în raport cu gramul de țesut decât verii săi, gorila și cimpanzeul. Cantitatea medie de spermă la un bărbat este acum aproximativ la jumătate comparativ cu a celor din anii '40, deci „producem" masculi mult mai puțin masculini decât bunicii lor.

Se poate gândi și cu testiculele

Dr. Robin Baker de la Facultatea de Științe Biologice din cadrul Universității din Manchester s-a ocupat de un studiu remarcabil care a arătat că, de fapt, creierul

bărbatului „simte" la nivelul subconștientului când femeia este în perioada de ovulație, din comportamentul acesteia. Corpul lui calculează în acel moment și produce exact cantitatea de spermă ce asigură o șansă cât mai mare de concepere a unui copil. De exemplu, dacă un cuplu face sex zilnic, în perioada de ovulație a femeii, corpul lui poate produce până la 100 de milioane de spermatozoizi de fiecare dată. Dacă n-a văzut-o de câteva zile, corpul lui va produce 300 de milioane de spermatozoizi odată și 500 de milioane dacă n-a văzut-o de cinci zile — chiar dacă între timp a făcut sex zilnic cu altă femeie. Pornind de la calculele biologice din mintea sa, corpul produce suficient cât să-și facă treaba, adică să conceapă și să îndepărteze orice concurență reprezentată de o altă spermă eventual prezentă.

Bărbații și privirile lor indecente

Bărbații sunt stimulați vizual, femeile auditiv. Creierul bărbatului este astfel configurat încât să se uite după formele femeii și de aceea imaginile erotice au un impact atât de mare asupra lui. Femeia care receptează o mai mare gamă de informații senzoriale vrea să audă cât mai multe vorbe dulci. Sensibilitatea femeii la complimente este atât de puternică, încât multe femei chiar preferă să închidă ochii atunci când amantul le șoptește lucruri cât mai plăcute la ureche.

Concursurile de Miss Univers înregistrează o mare audiență atât în rândul bărbaților, cât și al femeilor, dar sondajele de televiziune arată că sunt mai mulți telespectatori bărbați decât femei. Asta pentru că bărbații sunt atrași de formele femeilor, iar aceste concursuri sunt de fapt o ocazie acceptată de toată lumea ca bărbații să

se uite lung și indecent. în schimb, concursurile de Mister Univers nu interesează aproape pe nimeni și rareori sunt televizate. Asta pentru că nici bărbații și nici femeile nu sunt interesați de un mascul pasiv, pentru că atracția față de un bărbat depinde de obicei de capacitățile sale și de vitejiile sale fizice.

Concursurile de Miss Univers sunt urmărite mai ales de bărbați, dar concursurile de Mister Univers nu impresionează pe nimeni.

Când o femeie cu un corp frumos trece pe lângă un bărbat, cum acesta nu are o bună percepție vizuală periferică, el întoarce capul să o privească și intră într-un fel de stare de transă. Nu mai clipește și salivează, reacție descrisă de femei prin sintagma „a-i curge balele". Dacă un cuplu se plimbă pe stradă și le iese în cale o Miss Mini, legănându-se chiar pe trotuarul de vizavi, percepția vizuală periferică îi permite femeii să o observe înaintea bărbatului. Ea va face imediat comparație între sine și potențiala concurentă, de obicei cu accente negative la propria ei adresă. Când în sfârșit o vede și bărbatul, el este aspru criticat de femeie, care îl acuză că privește indecent. într-o asemenea situație, femeia are de obicei două gânduri la fel de negative: mai întâi, în mod greșit, crede că bărbatul ar putea s-o prefere pe cealaltă și în al doilea rând, că ea nu arată la fel de bine ca rivala. Bărbații sunt atrași din punct de vedere vizual de rotunjimi, de lungimea picioarelor și de forme în general. *Orice* femeie bine proporționată și cu „forme" va atrage întotdeauna atenția bărbatului.

Bărbații preferă mai degrabă ca femeile sa arate bine și nu să fie deștepte, pentru că majoritatea văd mai bine decât gândesc.

Asta nu înseamnă că bărbatul dorește imediat să ajungă în patul celeilalte femei, dar asta îi amintește că e și el mascul și că rolul său în evoluția omului este să caute ocazii pentru a spori numărul membrilor tribului. La urma urmei, el nici n-o cunoaște pe cealaltă femeie și n-are cum să se gândească la o relație pe termen lung cu ea. Același principiu se aplică și bărbatului care privește afișul dintr-o revistă sexy. Când o privește pe femeia aceea goală, el nu se întreabă dacă are și o personalitate interesantă, dacă știe să gătească sau să cânte la pian. Se uită la formele ei, la rotunjimi și la dotarea ei fizică — punct. De fapt, în cazul lui, nu e o diferență prea mare între a admira un asemenea afiș și o șuncă din vitrina unui magazin. Nu încercăm să găsim scuze pentru privirile indecente, grosolane și ostentative ale bărbaților; pur și simplu, explicăm faptul că dacă un bărbat e surprins privind lung, asta nu înseamnă neapărat că nu-și iubește partenera — e o reacție strict biologică. De asemenea, este interesant de observat că în locurile publice cum ar fi plaja sau piscina, studiile arată că femeile se uită chiar mai indecent decât bărbații. Fiind dotate cu o mai bună percepție vizuală periferică, femeile sunt prinse rareori.

Ce trebuie să facă bărbații

Unul dintre cele mai eficiente complimente pe care le poate face un bărbat unei femei este să nu se „zgâiască" cum nu se cade la o altă femeie, în special în

public, ci să îi facă simultan partenerei sale un compliment. De exemplu: „Sigur că are niște picioare trăsnet, dar pun pariu că n-are simțul umorului... Nu-i ea de talia ta, iubito." Atunci când această abordare este utilizată în prezența altor persoane, în special a prietenelor ei, aduce mari avantaje bărbatului care are curajul să încerce așa ceva. Femeile trebuie să înțeleagă că bărbații n-au încotro din punct de vedere biologic și de aceea se uită după formele altor femei, dar că ele, partenerele, n-ar fi cazul să se simtă amenințate. O modalitate ca femeia să detensioneze situația în care se află bărbatul ar fi ca ea s-o observe mai întâi pe cealaltă și tot ea să facă întâiul comentariu. De asemenea, bărbatul trebuie să înțeleagă că nici unei femei nu-i place ca el să se uite lung și indecent după o alta.

Ce ne dorim, de fapt, pe termen lung

Acesta este graficul unui sondaj efectuat pe mai mult de 15 000 de bărbați și femei între 17-60 de ani, care au specificat în ordinea importanței ce caută de fapt femeile pe termen lung la partenerul lor sexual și ce *cred* bărbații că-și doresc femeile.

A	B
Ce vor femeile	Ce cred bărbații că vor femeile
1. Personalitate	1. Personalitate
2. Umor	2. Corp frumos
3. Sensibilitate	3. Umor
4. Inteligență	4. Sensibilitate
5. Corp frumos	5. Să arate bine

Studiul arată că bărbații înțeleg destul de bine ce dorește o femeie de la un bărbat. Bărbații plasează pe

un loc important în lista B „corpul frumos", ceea ce nu reprezintă însă un criteriu foarte important pe lista femeilor. 15% dintre bărbați au considerat că este important pentru o femeie să ai un penis mare, însă doar 2% dintre femei au declarat că așa ceva ar conta. Unii bărbați sunt atât de convinși că dimensiunea penisului este de o importanță majoră, încât în sex-shopuri se vinde în prezent aparatură pentru prelungirea penisului, precum și reviste de tot felul în acest sens.

Și acum să vedem ce-și doresc bărbații pe termen lung de la partenera lor sexuală și ce *cred* femeile că-și doresc ei.

C Ce vor bărbații	D Ce cred femeile că vor bărbații
1. Personalitate	1. Să arate bine
2. Să arate bine	2. Corp frumos
3. Inteligență	3. Sâni
4. Umor	4. Funduleț
5. Corp frumos	5. Personalitate

După cum vedeți, femeile sunt mult mai puțin conștiente de criteriile bărbaților în privința a ceea ce-și doresc ei de la partenere pe termen lung. Asta pentru că femeile își bazează presupunerile pe trăsăturile comportamentale pe care le văd sau le aud de la bărbați — bărbați care se uită cu gura căscată după femei. Lista A cuprinde criterii atât pentru termen scurt, cât și pentru termen lung în privința a ceea ce femeile își doresc de la un bărbat, numai că la bărbați lucrurile stau altfel. Lista D reprezintă ceea ce vrea un bărbat de la o femeie când abia o cunoaște, dar Lista C reprezintă ce vrea de la ele pe termen lung.

De ce bărbații vor „un singur lucru"

Bărbații vor sex; femeile vor iubire. Lucrul acesta este cunoscut de mii de ani, dar de ce e așa și ce s-ar putea face rareori intră în discuție. Reprezintă o sursă majoră de nemulțumire și de certuri între bărbați și femei. Întrebați majoritatea femeilor ce doresc de la un bărbat. De obicei, vor spune că vor să aibă umeri lați, talie subțire, membre zdravene — tot ceea ce trebuie pentru a prinde sau a se lupta cu animalele — plus că trebuie să fie atent, blând și sensibil la nevoile ei, să știe să întrețină o conversație, ceea ce reprezintă atributele femeii. Din păcate pentru majoritatea femeilor, combinația dintre un trup bărbătesc și valorile prețuite de femei nu apare decât la bărbații homosexuali sau efeminați.

Bărbatul trebuie să învețe arta de a aduce plăcere unei femei, pentru că acest lucru nu vine de la sine. El este vânător — este configurat să rezolve probleme, să vâneze prânzul și să se lupte cu dușmanii. La sfârșitul zilei, el nu vrea decât să se uite într-un punct fix, să dea de câteva ori din pelvis ca să aibă un trib cât mai populat. Pentru ca o femeie să simtă dorința de sex, ea trebuie să se simtă iubită, adorată și importantă. Aici este problema pe care cei mai mulți n-o înțeleg: bărbatul trebuie ca mai întâi să facă sex și apoi să se armonizeze sentimentelor. Din păcate, femeia are nevoie mai întâi de sentimente ca să se armonizeze în timpul partidei de sex. Bărbatul e făcut să vâneze, corpul lui este condiționat de această îndeletnicire, neluând în seamă frigul extrem, zăpada, canicula sau arșița. Pielea lui este desensibilizată, așa încât suportă mai ușor rănile, arsurile sau frigul. De-a lungul timpului, lumea bărbatului a fost populată permanent de lupte și moarte — deci n-a avut vreme să-și exprime sensibilitatea față de nevoile

altora, să comunice ori să aibă sentimente profunde. Dacă și-ar fi petrecut timpul comunicând sau exprimându-și compasiunea, bărbatul nu s-ar mai fi putut concentra și și-ar fi lăsat tribul la voia întâmplării, deci pradă atacurilor. Femeia trebuie să înțeleagă că așa sunt construiți bărbații din punct de vedere biologic și că ar fi bine să descopere strategiile ideale de abordare.

Femeile sunt învățate de mamele lor că bărbații nu vor decât „un singur lucru" — sex, ceea ce nu este întru totul real. Bărbații doresc și iubire, dar ei nu o pot obține decât *prin* raportul sexual.

Prioritățile sexuale ale bărbatului și ale femeii sunt atât de diferite, încât n-are rost.să se chinuie reciproc. Nici unul n-are încotro; așa sunt făcuți. în plus, tocmai contrariile se atrag. Doar la partenerii homosexuali sau lesbiene, dorința sexuală este de obicei aceeași, acesta fiind motivul pentru care homosexualii și lesbienele nu au certuri în privința iubirii/sexului atât de des ca heterosexualii.

De ce încetează brusc relațiile sexuale

Cel care a zis că dragostea bărbatului trece prin stomac a țintit prea sus. După ce bărbatul a avut o partidă de sex grozavă, iese la suprafață partea mai blândă, mai feminină din el. Dintr-odată, aude ciripitul păsărelelor, îl impresionează culorile copacilor, simte parfumul florilor și este impresionat de versurile unei melodii, înainte de raportul sexual, cel mult a observat păsărelele din pricina mizeriei pe care au făcut-o pe mașina lui. Bărbatul trebuie să înțeleagă că această latură ce iese la iveală după sex este ceea ce-i place cel mai mult femeii, considerând că e ceva extraordinar de

seducător. Dacă poate să găsească un sistem de practicare a acestui tip de sentimente, va reuși s-o tulbure pe femeie înainte să facă sex. în același timp, femeia trebuie să înțeleagă cât de importantă este o partidă de sex reușită tocmai pentru a putea avea acces la această altă personalitate a bărbatului și să-i explice cât de mult o farmecă asta.

La începutul unei noi relații, întotdeauna partida de sex este minunată și plină de iubire. Ea este foarte dispusă la sex, iar el îi oferă multă dragoste, fiecare hrănind nevoile celuilalt. După câțiva ani însă, bărbatul devine tot mai preocupat de vânatul prânzului, iar femeia de apăratul cuibului și de aceea sexul și iubirea par să dispară simultan. Bărbații și femeile sunt în egală măsură răspunzători de viața sexuală bună sau rea pe care o au, dar adesea fiecare dă vina pe celălalt când lucrurile merg prost. Bărbații trebuie să înțeleagă că o femeie are nevoie să i se dea atenție, să fie lăudată și răsfățată cu mult înainte ca ea să încălzească cuptorul electric. Femeile trebuie să nu uite că bărbații se exprimă din punct de vedere sentimental doar *după* o partidă excelentă de sex. Bărbatul nu trebuie să uite ce a simțit după partida de sex și să retrăiască acele sentimente față de partenera lui când dorește să facă din nou dragoste. Femeia trebuie să fie dispusă să-l ajute.

Cheia constă în sex. Când cuplul se înțelege bine în pat, întreaga relație se îmbunătățește simțitor.

Cum poate un bărbat să satisfacă de fiecare dată o femeie:

S-o mângâie, s-o laude, s-o răsfețe, s-o desfete, s-o savureze, s-o maseze, să repare diverse lucruri, să fie înțelegător, să-i facă serenade, să nu uite de complimente,

s-o susțină, s-o hrănească, s-o alinte, s-o aţâțe, să aibă umor, s-o liniștească, s-o stimuleze, s-o dezmierde, s-o consoleze, s-o îmbrățișeze, să ignore kilogramele în plus, s-o strângă în brațe, s-o incite, s-o împace, s-o protejeze, să-i telefoneze, să anticipeze, s-o pupe, s-o consoleze, s-o ierte, să-i fie complice, s-o distreze, s-o încânte, să țină la ea, să fie atent, s-o fascineze, să aibă grijă de ea, să aibă încredere, s-o apere, s-o îmbrace, să se mândrească cu ea, s-o sanctifice, s-o recunoască, s-o cocoloșească, s-o lase să se cuibărească la pieptul lui, să fie gata să-și dea viața pentru ea, să viseze la ea, s-o tachineze, s-o răsplătească, s-o țină de mână, să-i îngăduie cât mai multe, să o idolatrizeze, să o venereze.

Cum poate o femeie să satisfacă de fiecare dată un bărbat:

S-o simtă goală puşcă.

Ce vor bărbații de la o partidă de sex

Pentru bărbați e simplu: să se descarce prin orgasm. După o partidă de sex, bărbatul slăbește (unii spun că se întâmplă asta pentru că li se golește creierul), și cum a pierdut din greutate, corpul simte nevoia, ca și bărbatul de altfel, să se odihnească spre a se reface. De aceea bărbații adorm buștean deseori după o partidă de sex. Femeia se enervează din cauza asta și îl consideră egoist sau crede că nu-i pasă de ea.

De asemenea, bărbații folosesc sexul pentru a exprima fizic ceea ce nu sunt în stare să exprime sentimental. Când bărbatul are probleme, de exemplu nu-și găsește o slujbă, trebuie să plătească o datorie sau să

găsească o soluție unei dispute, mai mult ca sigur că va folosi sexul pentru a se destinde din starea intens emoțională în care se află. De obicei, femeile nu înțeleg acest lucru și se consideră „folosite", nepricepând că bărbatul are o problemă pe care n-o poate rezolva ușor.

Bărbații visează că fac dragoste cu două femei, femeile visează și ele la doi bărbați — în sensul că și-ar dori să aibă pe cineva cu care să vorbească după ce el adoarme.

Puține sunt problemele pe care bărbații nu le pot rezolva printr-o partidă de sex. Experiențele făcute arată că bărbații care au o nevoie sexuală pe care și-o înăbușă au dificultăți cu auzul, cu gândirea, cu șofatul sau cu manevrarea unei aparaturi greoaie. De asemenea, suferă de un fel de distorsiune a aprecierii timpului, pentru că 3 minute li se par 15. Dacă femeia dorește să obțină o hotărâre inteligentă din partea unui bărbat, e mai bine să discute după ce fac sex, când el are mintea limpede.

Ce vor femeile de la o partidă de sex

Pentru ca un bărbat să se simtă împlinit prin sex, el trebuie să se destindă. Femeia are o nevoie total diferită: trebuie să se simtă tensionată pe o perioadă mai lungă, ceea ce presupune să i se acorde multă atenție și să se stea de vorbă cu ea. El vrea să se golească: ea vrea să se încarce. înțelegerea acestei diferențe îi face pe bărbați să fie niște amanți mai atenți. Femeilor le trebuie

cel puțin 30 de minute de preludiu înainte să se simtă pregătite să facă sex. Bărbații au nevoie de cel puțin 30 de secunde și consideră mersul cu mașina până la ea acasă drept perioadă de încălzire.

Adam a ajuns primul — dar de fapt asta este regula general valabilă pentru toți bărbații.

După partida de sex, femeia are mulți hormoni și e în stare să ia lumea întreagă în piept. Ea vrea să mângâie, să aline și să vorbească. Bărbatul însă, dacă încă n-a adormit, uneori pur și simplu se retrage, se ridică din pat „să facă nu știu ce", cum ar fi schimbatul unui bec sau o cafea. Asta pentru că bărbatul trebuie să se simtă stăpân pe situație tot timpul, iar în timpul orgasmului, el, de fapt, pierde temporar controlul. Faptul că se ridică din pat și face ceva îi permite să-și recâștige poziția de lider.

De ce bărbații nu vorbesc în timp ce fac dragoste

Majoritatea bărbaților pot face un singur lucru odată. Când bărbatul are erecție, i se pare greu să și vorbească, să audă sau să conducă mașina, de aceea rareori bărbații vorbesc în timp ce fac sex. Uneori, femeia trebuie să asculte cum respiră el ca să urmărească mai bine progresele făcute. Bărbaților le place ca femeile să vorbească vulgar în legătură cu ce pot și ce vor să facă pentru ei — dar asta numai *înainte* de sex, nu și în timpul. Bărbatul poate să ajungă la o pierdere parțială (sau totală) a erecției atunci când femeia vorbește în timpul sexului. în timpul partidei de sex, bărbatul folosește

lobul stâng, iar scanarea creierului arată că el o face cu atâta intensitate, încât practic nici nu mai aude.

Pentru ca bărbatul să vorbească în timpul sexului, el trebuie sa își blocheze lobul stâng. Femeia poate să facă sex și să vorbească în același timp.

Pentru o femeie, vorbitul este de o importanță majoră în timpul preludiului, deoarece pentru ea cuvintele contează enorm. Dacă în timpul sexului bărbatul nu mai vorbește, femeia poate să creadă că el și-a pierdut interesul în ceea ce o privește. Bărbatul trebuie să spună multe vorbe frumoase în timpul preludiului pentru a satisface nevoile femeii. Femeia însă trebuie să nu mai vorbească în timpul sexului, ci doar să folosească diverse sunete care să mențină trează atenția bărbatului — multe „oo-uri" și „aa-uri", pentru a-i da posibilitatea bărbatului să știe cum stă și să fie la rândul lui satisfăcut. Dacă femeia vorbește în timpul sexului, bărbatul se simte obligat să-i răspundă și se poate rata momentul.

Mintea femeii nu este programată să reacționeze la substanțele chimice declanșate de impulsul sexual, așa cum este cazul la bărbat. în timpul sexului, femeia este foarte conștientă de sunetele exterioare sau de schimbările din jur, dar bărbatul se concentrează total și nimic nu-l poate distrage. Acest lucru se poate explica prin biologia femeii, care presupune apărarea cuibului — ea urmărește toate sunetele pentru a se asigura că nu se strecoară nimic care ar putea să-i fure „puii". Așa cum mulți bărbați au constatat deja, încercarea de a determina femeia să facă dragoste într-un câmp deschis

sau într-o încăpere cu pereți subțiri sau cu uși neîncuiate poate fi „ideală" pentru un început de scandal. De asemenea, se deslușește astfel și teama sa înnăscută care reprezintă fantezia tainică a aproape oricărei femei — de a face dragoste într-un loc public.

Obiectivul: orgasm

„Ea doar se folosește de mine de câte ori dorește, după care mă uită. Urăsc să fiu un simplu obiect în actul sexual!" Aceste vorbe n-au fost *niciodată* rostite de un bărbat. Criteriul de împlinire al bărbatului îl constituie orgasmul și în mod greșit, el crede că același lucru este valabil și pentru femeie. „Cum oare se poate simți împlinită fără orgasm?", se întreabă el. Bărbatul nu-și poate imagina o asemenea situație, drept pentru care folosește orgasmul femeii ca unitate de măsură a propriei sale reușite ca amant. Acest orizont de așteptare o stresează mult pe femeie, reducându-i totodată șansele de a avea un orgasm. Femeia simte nevoia de intimitate și căldură și de o oarecare tensiune pentru o partidă de sex excelentă, considerând orgasmul drept ceva suplimentar — nu un obiectiv în sine. Bărbatul are nevoie întotdeauna de orgasm, femeia nu. Bărbații le văd pe femei ca pe un fel de oglinzi sexuale și își pierd vremea pompând și căznindu-se, gândindu-se că asta ar vrea ele de fapt. Analizați atent graficul care urmează și veți studia plusurile și minusurile impulsurilor sexuale ale unei femei de-a lungul unui an. Plusurile sunt atunci când își dorește orgasmul — în jurul perioadei de ovulație — iar minusurile sunt atunci când are nevoie de multe mângâieri și de răsfăț fără conotație sexuală. Veți constata că dorința de sex a femeii este mai mare

toamna. Asta înseamnă că majoritatea copiilor se vor naște vara, tocmai pentru a le da o mai mare șansă de supraviețuire datorită temperaturilor mai calde și hranei din belșug.

Majoritatea bărbaților visează la o femeie necunoscută, senzuală, care le face curte și găsește că sunt irezistibili. Ei îi satisfac toate nevoile — toate nevoile *ei.* Unitatea de măsură a importanței ca amant a bărbatului este în strânsă legătură cu posibilitatea de a o satisface pe *ea,* drept pentru care el îi monitorizează permanent reacțiile, ca să vadă cât de bine se descurcă el.

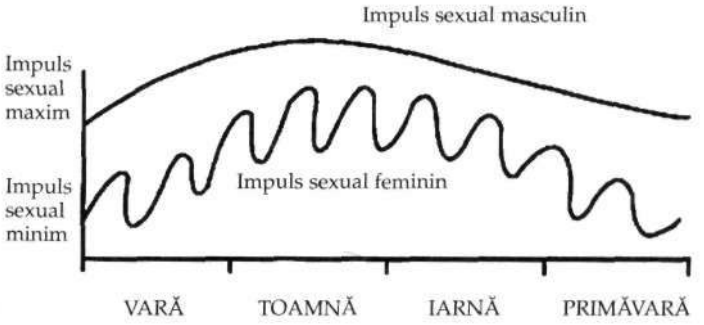

Impulsul sexual la bărbați și femei

Bărbatul nu se preface că are orgasm — nici un bărbat nu-și dorește să facă înadins mutra respectivă.

Majoritatea bărbaților nu au capacitatea de a sesiza sentimentele intime ale femeii ori emoțiile ei în timpul sexului, ceea ce reprezintă un alt motiv pentru care e foarte important pentru el ca ea să aibă orgasm. Asta îi

demonstrează că el a făcut o treabă bună și că a obținut un rezultat. Majoritatea bărbaților nu pricep în veci că orgasmul obligatoriu este un criteriu exclusiv masculin de măsurare a reușitei; el nu este neapărat și feminin. Pentru femeie, orgasmul este un fel de primă suplimentară, și nu o unitate de măsură.

Ce ne tulbură

Iată o listă cu ceea ce tulbură ambele sexe. Ea arată că bărbații și femeile nu-și înțeleg unul altuia nevoile sexuale. Lista de preferințe este o reflectare directă a configurării creierului bărbatului și al femeii. Bărbații se bazează pe văz și vor sex, femeile se bazează pe auz și sentimente și vor mângâiere și o frumoasă poveste de dragoste.

Ce le tulbură pe femei	**Ce îi tulbură pe bărbați**
1. O idilă	1. Pornografia
2. O implicare totală	2. Femei goale
3. Comunicarea	3. Diversitatea actului sexual
4. Intimitatea	4. Lenjeria intimă
5. Mângâierile fără conotație sexuală	5. Disponibilitatea ei

Din punct de vedere biologic, bărbatul trebuie să găsească cât mai multe femei sănătoase spre a le ajuta să facă copii. Rolul biologic al femeii este să poarte copii în pântece și să găsească un partener care să le rămână alături cât mai multă vreme, spre a-i crește. în ambele cazuri, aceste roluri străvechi sunt determinante, chiar dacă oamenii trăiesc acum într-o epocă în care reproducerea pentru supraviețuire nu mai este un factor edificator. De aceea, pentru femei contează foarte mult o implicare profundă și o idilă care presupune o

promisiune mai subtilă a bărbatului dispus să o ajute să-și crească progeniturile. De aceea femeile au nevoie de monogamie, subiect pe care îl vom discuta în capitolul următor.

Ca o femeie să critice nevoia de stimulare vizuală a bărbatului e ca și cum bărbatul ar critica dorința femeii de a vorbi sau de a ieși în oraș la cină. Răspunsul ar fi că trebuie avute în vedere și una și alta.

Cum pot obține bărbații ce vor

în general, lucrurile care îi tulbură pe bărbați sunt considerate de către femei în special vulgare, dezgustătoare, pline de cruzime și perversiune. In general, femeile nu sunt stimulate de ceea ce îi tulbură pe bărbați, iar bărbații au o reacție nesemnificativă la ceea ce le place femeilor.

Lumea în general laudă ceea ce le tulbură pe femei în filme, cărți și reclame și condamnă înclinațiile spre pornografie sau cruzime ale bărbatului. Din punct de vedere biologic însă, fiecare are nevoie de toți acești factori ca să se simtă stimulat. Oprobriul public îi determină pe bărbați să-și ascundă revistele *Playboy* și să nege că ar avea fantezii sexuale. Multe dintre nevoile bărbaților rămân nesatisfăcute și mulți dintre ei se simt vinovați sau disprețuiți. Când un bărbat și o femeie reușesc să înțeleagă lumea din punct de vedere istoric și evoluționist, mai ales referitor la dorințele fiecăruia în parte, e mai simplu de priceput și de acceptat fără supărare, resentimente sau culpabilitate. Nimeni n-ar trebui să facă lucruri neplăcute, ci să discute deschis despre nevoile fiecăruia, pentru a se ajunge la o relație mai plină de afecțiune. Bărbatul trebuie să mai înțeleagă și

că el depune un efort mai mic decât s-ar putea crede ca să organizeze o cină romantică sau un weekend în afara căminului comparativ cu o femeie care își pune port-jartier și se leagănă pe lângă un lampadar.

Mitul afrodisiac

Dintre sutele de afrodisiace cărora li se face reclamă, nu s-a demonstrat științific că vreunul ar avea vreo valoare. Ele au un efect tip placebo — adică atâta vreme cât crezi că au un aport concret, probabil că îl vor și avea. O parte dintre așa-numitele afrodisiace pot chiar să inhibe sau să constrângă impulsul sexual, în special dacă duc la o iritare a rinichilor și dacă produc mâncărimi și erupții. Singurele afrodisiace garantate sunt cele incluse pe lista lucrurilor care tulbură.

Bărbații și pornografia

Bărbaților le place pornografia, în vreme ce femeilor nu. Pentru bărbați, este nevoie biologică, ei trebuie să vadă imagini clare de forme, desfrâu și sex. Multe femei însă consideră că pornografia reprezintă un fel de încercare a bărbaților insensibili de a le domina pe femei. Nu a existat nici o dovadă care să demonstreze clar vreo legătură între pornografie și delictele sexuale. S-ar putea însă, din punct de vedere psihologic, să producă anumite neajunsuri bărbaților și femeilor, pur și simplu pentru că pornografia îi prezintă pe bărbați ca pe niște măgăruși capabili să „împungă" fără sens ore întregi. Acest lucru poate afecta așteptările bărbaților față de propriile performanțe.

Care este diferența dintre erotism și perversiune? Erotism este atunci când folosești doar o pană. Perversiune este atunci când folosești tot puiul.

Pornografia mai presupune și faptul că femeile au aceleași criterii vizuale și fizice ca bărbații în privința stimulării și că dorința de sex a femeii este la fel de mare sau de intensă ca a bărbatului. Pornografia poate avea un impact determinant și asupra femeilor. Faptul că sunt prezentate ca un fel de obiecte sexuale și cu o poftă nerealistă de relație fizică poate duce la o modificare în sens negativ a părerii despre sine a femeii. In vreme ce sondajele făcute pe subiecți între 18 și 23 de ani arată că 50% dintre bărbați consideră că viața lor sexuală nu este la fel de reușită pe cât apare ea în filme, la televizor sau în reviste, 62% dintre femei consideră că viața lor sexuală este la fel de bună sau mai bună decât este portretizată în mijloacele de informare în masă. Se pare că bărbații sunt mai afectați de așteptările față de performanțele lor decât femeile.

Sunt oare femeile obsedate sexual?

Dacă niște extraterestri ar ateriza pe pământ și ar face un sondaj al câtorva reviste, cărți și filme pentru bărbați și femei, ar ajunge repede la concluzia că femeile sunt foarte sexuate, au extrem de des orgasm și nu se mai satură niciodată. Dacă extraterestrii ar citi apoi sau ar urmări tipul de pornografie produs de obicei, ar fi convinși că femeile au un apetit sexual insațiabil și

că ar fi gata să se dea la orice bărbat în aproape orice împrejurare. Aceasta este imaginea în legătură cu felul în care femeia modernă ar trebui să-și trăiască viața sau cel puțin așa este ea percepută din mass-media. în realitate, femeia vorace, maniacă sexual este doar rodul imaginației bărbaților și reprezintă sub 1% dintre femei. Femeia modernă acceptă cu greu să mai creadă atunci când un bărbat îi spune că îi place cum arată când e goală. Această închipuire îl sensibilizează doar pe bărbatul modern și pe femeia modernă, pentru că părinții și bunicii lor n-au fost niciodată expuși ideii că o femeie ar putea să posede impulsul sexual al unui bărbat. Multe femei însă se simt anormale sau chiar frigide, pentru că nu corespund acestei imagini media. Bărbații chiar au fost determinați să creadă că femeile au un mare impuls sexual, drept pentru care ei se înfurie sau se simt frustrați atunci când femeia nu are destulă inițiativă în declanșarea unei partide de sex. Cu titluri de articole din reviste cum ar fi „Cum să înveți în cinci zile să ai cât mai multe orgasme!", „Cum poți să trezești interesul amantului european", „Sex Năprasnic — cum poate dura ore întregi", „Am avut 300 de amanți în trei ani" și „Cum trebuie procedat ca să dureze toată noaptea", nu este de mirare că bărbații și femeile sunt îndemnați să creadă că femeile nu se gândesc decât la sex.

Mișcările feministe le-au ajutat pe femei să-și manifeste deschis atitudinea față de sexualitate, dar asta nu le-a sporit impulsul fundamental de a face sex.

Instinctul sexual la femei a rămas probabil același de mii de ani, ceea ce s-a schimbat este doar că acum poate

fi subiect de discuție. Impulsul sexual al femeii moderne nu diferă probabil cu nimic de cel al mamei sau al bunicii, doar că generațiile mai vechi de femei s-au abținut și categoric nu au discutat despre asta. înaintea apariției anticoncepționalelor, frustrarea sexuală trebuie să fi fost mult mai mare. Dar fără îndoială, nu atât de mare pe cât ne lasă în prezent să credem mijloacele de informare în masă.

Cu lumina stinsă sau aprinsă?

Așa cum știm, bărbații se bazează pe văz când este vorba de sex. Vor să vadă forme, rotunjimi, nuduri, pornografie. Kinsey a constatat că 76% dintre bărbați susțin că vor să facă sex cu lumina aprinsă, comparativ cu numai 36% dintre femei. In general, femeile nu sunt stimulate de goliciune decât dacă este vorba de un cuplu aflat într-o scenă romantică sau foarte sugestivă. Când bărbatul vede o femeie goală, el este foarte stimulat și excitat. Când o femeie vede un bărbat gol, de obicei o umflă râsul.

Femeilor le plac cuvintele frumoase și sentimentele. Ele preferă să facă sex fără prea multă lumină sau cu lumina stinsă sau chiar cu ochii închiși, pentru că asta corespunde perfect dotării lor senzoriale. Mângâierile ușoare sau senzuale, șoptitul de vorbe dulci sunt suficiente pentru a tulbura profund cea mai mare parte a femeilor. Moda sportivilor în pielea goală lansată de revistele feminine încearcă să ne convingă că, de fapt, atitudinea femeilor față de nud este aceeași ca a bărbaților. Acești sportivi dispar pe cât de repede apar, dar s-a demonstrat că reușesc să îi stimuleze pe cititorii homosexuali.

Majoritatea femeilor preferă să facă sex cu lumina stinsă — nu suportă să-l vadă pe bărbat că se bucură cu adevărat. Bărbaților le place să facă sex cu lumina aprinsa ca să nimerească numele femeii din pat.

Toate încercările de a vinde pornografie femeilor au eșuat. La sfârșitul anilor '90, a existat o ușoară creștere a vânzărilor de calendare cu bărbați semidezbrăcați, în final chiar întrecând numărul de vânzări de calendare cu femei goale. Cumpărătorii de calendare cu bărbați goi se înscriu în trei categorii — adolescentele care preferă pozele cu vedeta de cinema preferată sau cu un star rock, femeile care nu-și doresc decât un banc bun pe care să-l spună unei prietene și bărbații homosexuali.

10

CĂSNICIE, IUBIRE ȘI IDILĂ

„... Doresc o relație monogamă cât mai deschisă și mai sinceră. Nu-mi plac bărbații care joacă tot felul de jocuri!"

Perechile, adică un bărbat și o femeie, au fost multă vreme conceptul de viață al omenirii. De obicei, era un fel de aranjament, în care bărbatul își păstra femeia favorită și, dacă își putea permite să le hrănească, întreținea chiar mai multe femei, plus un număr de alte întâlniri sexuale.

Căsnicia modernă a fost o invenție iudeo-creștină și și-a făcut adepți cu subtilitate. Faptul că doi adulți erau convinși să se supună unor reguli care presupuneau să creadă în Dumnezeu însemna că și copiii vor prelua automat religia părinților. Insă atunci când activitatea umană este înconjurată de ritualuri elaborate și de declarații publice, acest lucru contravine biologiei noastre și îi îndeamnă pe oameni să facă lucruri care nu vin de la sine. Păsările frumoase nu au nevoie de cine știe ce ceremonie complicată ca să se „mărite" — totul intră în constituția lor biologică. Este de-a dreptul ridicol să ne gândim că un animal poligam cum ar fi cerbul ar accepta un contract de căsătorie cu o singură căprioară. Asta nu înseamnă că mariajul nu are ce căuta în societatea modernă. Noi, autorii, suntem căsătoriți, dar este important să înțelegem istoria căsătoriei și relația directă dintre ea și structura noastră biologică.

Mariajul are și părțile lui bune, te învață să fii loial, îngăduitor, tolerant, cumpătat și alte lucruri prețioase de care nu ai avea nevoie dacă ai fi necăsătorit.

Și atunci, care este avantajul căsniciei în cazul bărbaților? Din punct de vedere al evoluției speciei, nici unul. Bărbatul e precum cocoșul, a cărui nevoie de a-și răspândi sămânța genetică este nestăvilită. Și totuși, majoritatea bărbaților se căsătoresc și cei divorțați se recăsătoresc sau trăiesc într-un fel de semimariaj. Acest lucru arată capacitatea remarcabilă a societății de a-i face pe bărbați să se abțină de la nevoia biologică de a călca strâmb.

Sexul este prețul pe care femeile îl plătesc pentru căsnicie. Căsnicia este prețul pe care bărbații îl plătesc pentru sex.

Atunci când bărbații sunt întrebați: „Ce vă oferă căsnicia?", ei vor bolborosi ceva în legătură cu un refugiu sigur și plin de căldură, că are cine să le gătească și cine să le calce hainele. Teoretic, ei vor o încrucișare între mamă și menajeră. Psihanalistul Sigmund Freud susține că asemenea bărbați probabil că au o relație de tipul mamă/fiu cu soțiile lor. Doar 22% dintre bărbați menționează că partenera lor le este și cea mai bună prietenă. De obicei, cel mai bun prieten este un alt bărbat, pentru că își înțeleg mai bine tipul de gândire. Când femeile sunt întrebate: „Cine vă e cel mai bun prieten /ă?", 86% dintre ele răspund că o altă femeie, respectiv cineva cu același tip de configurare a creierului.

Momentul în care bărbatul urcă treptele bisericii este considerat de mulți ca fiind începutul unei rezerve ne-

sfârşite de sex-la-cerere, dar acest punct de vedere, care nu este *niciodată* discutat înainte de căsătorie, nu este şi cel din care privesc femeile. Sondajele arată, totuşi, că bărbaţii căsătoriţi fac sex mai des decât burlacii, cei căsătoriţi, cu vârste cuprinse între 25 şi 50 de ani, în medie de 3 ori pe săptămână, în vreme ce numai jumătate dintre cei necăsătoriţi fac dragoste de tot atâtea ori. Media holteiului este sub o dată pe săptămână. în 1999, în Australia, 20% dintre bărbaţii necăsătoriţi nu făcuseră dragoste nici măcar o dată în timpul unui an si 3% dintre cei căsătoriţi rataseră şi ei ocazia. Aşa cum am discutat deja, sexul face bine la sănătate. Bărbaţii necăsătoriţi sau văduvii mor mai repede decât cei căsătoriţi.

De ce femeile au nevoie de monogamie

Deşi căsătoria în societatea occidentală a devenit un fel de inutilitate din punct de vedere legal, majoritatea femeilor au ambiţia s-o încheie si 91% dintre oameni se căsătoresc totuşi. Şi aceasta deoarece pentru o femeie căsătoria este un fel de declaraţie făcută lumii întregi că există un bărbat care o consideră „specială" si intenţionează să aibă o relaţie monogamă cu ea. Acest sentiment de a fi „specială" are un efect extraordinar asupra acţiunii chimice din creierul femeii, lucru ce a putut fi demonstrat prin cercetări care au arătat că orgasmul femeii este de 5 ori mai intens în patul conjugal si de 2 până la 3 ori mai intens într-o relaţie monogamă.

Cei mai în vârstă consideră că tinerii socotesc căsnicia drept o instituţie depăşită, demodată. Un sondaj făcut în 1998 pe 2 344 de bărbaţi si femei studenţi între 18 si 23 de ani (1 172 de băieţi si tot atâtea fete) a arătat că lucrurile nu stau deloc aşa. Când s-a pus problema unei implicări profunde, 84% dintre femei comparativ

cu 70% dintre bărbați au spus că se vor căsători într-o bună zi. Numai 5% dintre bărbați și 2% dintre femei au considerat căsnicia un lucru depășit.

Prietenia se pare că este mai importantă decât relația sexuală pentru 92% din componența ambelor sexe. Când era vorba de căsătorie pentru tot restul vieții, 86% dintre femei vedeau o legătură clară între una și alta, comparativ cu 75% dintre bărbați. Doar 35% dintre cupluri au considerat că relațiile actuale sunt mai bune decât cele ale generației părinților. Fidelitatea s-a dovedit a fi o prioritate pe lista femeilor, iar în cazul celor sub 30 de ani, 40% au susținut că și-ar găsi la rândul lor un iubit dacă bărbatul le-ar fi necredincios, cifră care a scăzut la 32% la femeile peste 30 de ani. Dintre femeile de 40 de ani, 28% au spus că ar pune capăt căsniciei, iar 11% dintre cele de 60 de ani și-au exprimat aceeași opinie. Toate acestea arată că o femeie, cu cât este mai tânără, cu atât este mai dură când vine vorba de un bărbat care o înșeală și fidelitatea pare cu precădere importantă, ca și monogamia de altfel, în sistemul său de valori.

Aceasta este o diferență pe care majoritatea bărbaților n-o vor înțelege niciodată. Ei consideră că un flirt nu le va afecta în nici un fel relația, pentru că lor nu le este greu să despartă în gând sexul de iubire. Pentru femei însă, sexul și iubirea se împletesc. O legătură sexuală cu o altă femeie poate fi considerată ca o trădare absolută și un motiv suficient pentru a pune capăt relației matrimoniale.

Dar dacă într-adevăr căsnicia eșuează atât de des, de ce atâția dintre noi continuă să se căsătorească? De ce nu trăim pe cont propriu sau cu familia ori prietenii și să avem aventuri doar când avem chef? Există două răspunsuri. Mai întâi, o căsnicie fericită, stabilă continuă să fie modul cel mai sigur de a crește copii fericiți

și sănătoși. în al doilea rând, căsnicia are un efect calmant extraordinar. într-o lume în care viața este trăită în viteză, căsnicia poate funcționa în cel mai bun caz ca un fel de cort în vreme de furtună, un loc de odihnă în care partenerii își revin după stresul cu care se confruntă zilnic — un loc de relaxare în care amândoi să se simtă în sens propriu și psihologic „acasă".

De ce bărbații evită implicarea

Un bărbat căsătorit sau care are o relație pe termen lung este întotdeauna preocupat în taină de faptul că burlacii se distrează mai bine și fac sex mai des. El își imaginează petrecerile pătimașe ale holteilor, viața lor plină de aventură, fără implicare serioasă, cu jacuzzi-uri pline de supermodele goale pușcă. Se teme că a ratat șansa, că o asemenea viață a trecut pe lângă el fără să apuce să profite. Nu mai contează că atunci când era burlac, nu s-a confruntat cu asemenea situații niciodată. Uită toate serile în care stătea singur și mânca fasole rece la conservă, refuzurile umilitoare din partea femeilor în fața prietenilor la petreceri și lungile perioade fără sex. Nu se poate abține să nu se gândească la faptul că o implicare serioasă este egală cu o ratare.

Bărbații vor să aștepte partenera ideală, dar de obicei nu se aleg decât cu bătrânețea.

Care este locul iubirii în creier

în iunie 2000, prof. Senin Zeki și Andrew Bartela de la University College din Londra au scanat creierul a

11 femei și 6 bărbați care s-au oferit să se supună acestei experiențe, autodescriindu-se drept „nebuni de iubire" și care se îndrăgostiseră în ultimele 6 până la 12 luni. Li s-au arătat alternativ fotografii cu iubitul/iubita și cu prieteni de același sex. Savanții au constatat că atunci când vedeau fotografia iubitului/iubitei, se activau patru regiuni precise din creier. Două se aflau în cortexul cerebral, partea cea mai dezvoltată a creierului, și anume în insula mediană, care se consideră că declanșează „tupeul", și parte din interiorul său, care de obicei reacționează la euforia produsă de droguri. Alte două se găsesc în regiunea mai profundă și mai primitivă, bazală, a creierului, unde de obicei se formează sentimentul de răsplată, și care joacă un rol în crearea de dependență.

Acest studiu explică de ce atunci când suntem îndrăgostiți, suntem euforici de parcă ne-am droga și nu avem depresii.

Antropologul american dr. Helen Fisher de la Universitatea Rutgers din New Jersey a făcut la rândul său un adevărat studiu de pionierat, folosind scanarea creierului pentru a localiza iubirea. Chiar dacă cercetarea sa se află încă în stadiu preliminar, ea a localizat trei tipuri de emoții la nivelul creierului: dorința trupească, pasiunea și atașamentul. Fiecare emoție în parte are propria sa structură chimică, ea stimulând creierul de fiecare dată când o persoană se simte atrasă de cineva. In limbaj biologic, aceste trei componente ale iubirii au evoluat tocmai pentru a servi funcția vitală, care asigură reproducerea. După concepție, sistemul se dezactivează *și* procesul iubirii încetează.

In prima fază, dorința trupească este o atracție fizică și nonverbală, despre care am mai discutat. Fisher susține: „Pasiunea este o fază în care persoana îți revine în gând

întruna şi nu mai poţi scăpa de ea. Creierul se concentrează asupra calităţilor fiinţei iubite, ignorând defectele."

Pasiunea este încercarea creierului de a forma o legătură cu un potenţial partener şi este o emoţie atât de puternică, încât poate produce o incredibilă euforie. Dacă cineva este respins, ea poate produce şi o disperare îngrozitoare şi poate degenera în obsesie. în cazurile extreme, totul se poate termina chiar printr-o crimă. în faza pasională, sunt declanşate mai multe substanţe chimice puternice la nivelul creierului, ceea ce duce la un sentiment de exaltare. Dopamina dă o stare de bine, feniletilamina sporeşte nivelul de excitare, serotonina creează o mare stabilitate emoţională, iar norepinefrina induce sentimentul că poţi orice. Un dependent de sex este o persoană care devine dependentă de acest cocteil hormonal în faza pătimaşă şi doreşte să se simtă tot timpul bine. Numai că pasiunea este temporară, în medie durând între 3 şi 12 luni, perioadă în care în mod greşit oamenii consideră că este vorba de iubire. De fapt, este vorba de un şiretlic biologic pentru garantarea împerecherii dintre bărbat şi femeie suficient timp ca să se procreeze. Primejdia acestei stări este că iubiţii au impresia că la nivelul impulsului sexual se înţeleg perfect, însă impresia este dată de faptul că, pentru o anumită perioadă, sunt mai rău ca iepurii. Adevăratele diferenţe de impuls sexual apar numai după ce trece perioada pasională sau atunci când începe perioada de ataşare.

Pasiunea este şiretlicul biologic pentru garantarea împerecherii dintre un bărbat şi o femeie suficient timp ca să procreeze.

Când pasiunii îi ia locul realitatea, fie unul, fie ambii parteneri se vor respinge sau va apărea cea de-a treia

fază, a atașării, care se concentrează pe stabilirea unei legături cooperante, care va dura suficient pentru a crește împreună copiii. După ce se vor face mai multe studii și datorită dezvoltării rapide a tehnologiei în domeniul scanării creierului, Fisher speră ca în curând să aibă formula prin care să se înțeleagă exact localizarea iubirii și a emoțiilor în creierul atât al bărbaților, cât și al femeilor. Dacă aceste trei faze vor fi pricepute cu adevărat, vom putea depăși mai ușor faza pătimașă, pregătindu-ne pentru eventualul declin.

Iubire — de ce bărbații se îndrăgostesc și femeilor le trece

Se spune că iubirea ar fi derutantă și acest lucru e valabil mai ales pentru bărbați. Bărbații sunt dotați cu ochi și testosteron, ceea ce îi face să cadă pradă cu ușurință fazei de poftă trupească a îndrăgostirii. în perioada pătimașă, bărbații sunt atât de aprinși de testosteron, încât majoritatea nu mai știu pe ce lume se află. Când se trezesc însă la realitate, poate fi o adevărată dramă. Femeia care li se părea extraordinară la miezul nopții, a doua zi le poate lăsa impresia că nu e nici atât de atrăgătoare pe cât au socotit-o și nici atât de inteligentă. Dar cum centrii emoției și rațiunii sunt mai bine conectați la nivelul creierului femeii — și ea nu-și pierde controlul din cauza testosteronului —, ei i se pare mai ușor să evalueze dacă într-adevăr un bărbat este partenerul potrivit. De aceea în majoritatea cazurilor femeile pun capăt relației, iar mulți bărbați sunt total dezorientați de ceea ce li se întâmplă. Femeile sunt blânde când se despart, chiar atunci când le dau papucii bărbaților. într-o scrisoare de adio, unele femei

încheie prin a desena un chip zâmbitor sau spunându-i că-l va iubi pentru totdeauna.

De ce bărbaţii nu pot spune „Te iubesc"

Să spui „Te iubesc" nu e niciodată o problemă pentru o femeie. Configurarea creierului ei presupune o lume plină de sentimente, emoţii, comunicare şi cuvinte. Femeia ştie că atunci când îi este bine, când se simte dorită şi adorată şi se află în faza de ataşament, este probabil şi îndrăgostită, dar bărbatul nu e prea sigur ce e iubirea şi ar putea confunda pofta trupească cu pasiunea. Tot ce ştie el este că nu se poate ţine în frâu... poate asta înseamnă iubire, nu? Creierul lui este orbit de testosteron, are erecţie continuă şi nu mai gândeşte limpede. Uneori, abia după ani de zile începe să înţeleagă că a fost îndrăgostit, dar o face doar retroactiv. Femeile recunosc când nu există dragoste şi de aceea ele sunt cele care pun capăt relaţiilor sentimentale în majoritatea cazurilor.

Femeile recunosc când nu există dragoste. De aceea, ele sunt cele care pun capăt relaţiilor sentimentale în majoritatea cazurilor.

Majoritatea bărbaţilor au fobia implicării trup şi suflet. Le e teamă să spună cuvântul acela care începe cu „I", pentru că asta îi angajează pentru tot restul vieţii, drept pentru care îşi aduc aminte de câte ori pot cum le-ar fi lor cu nişte supermodele în jacuzzi. Când bărbatul, în cele din urmă, îşi ia inima în dinţi şi o spune, simte nevoia s-o

zică tuturor și peste tot. Majoritatea bărbaților însă nu observă că frecvența orgasmului la femeie crește după ce i-a zis cuvântul cel mare care începe cu „I".

Cum pot bărbații să facă distincția între iubire și sex

Femeia fericită în căsnicie rareori are o aventură extraconjugală, în schimb bărbatul fericit în căsnicie calcă strâmb deseori. Peste 90% dintre aventurile extraconjugale sunt declanșate de bărbați, dar la peste 80% dintre ele le pune capăt femeia. Asta pentru că atunci când femeia începe să înțeleagă că nu există o implicare emoțională de durată în aventura pe care a început-o, ci că totul este o chestiune fizică, ea vrea să se retragă. Creierul bărbatului, având capacitatea de a distinge între iubire și sex, abordându-le separat datorită compartimentării sale, îl ajută să se gândească la un singur lucru. De aceea adeseori este fericit cu o simplă relație fizică bună — pentru că asta îi acaparează întreaga atenție. Este încă neclar unde se situează iubirea în creier, dar cercetările arată că mintea femeii are o rețea de conexiuni între centrul iubirii și centrul sexului (hipotalamusul) și că centrul iubirii trebuie să fie activat înainte să fie declanșat centrul sexului. Se pare că la bărbați nu există asemenea conexiuni, ei putând trata separat sexul și iubirea. Pentru un bărbat, sexul e sex și iubirea e iubire și uneori se petrec în același timp.

Prima întrebare pe care o va pune o femeie bărbatului prins într-o aventură extraconjugală este: „O iubești pe femeia aceea?" în cazul în care bărbatul răspunde: „Nu, a fost doar o relație fizică, n-a însemnat nimic pentru mine", se prea poate să spună adevărul, pentru

că el distinge între sex şi iubire. Face o delimitare. Creierul femeii nu este configurat să înţeleagă sau să accepte acest răspuns şi de aceea multora le vine greu să creadă că n-a însemnat nimic, căci pentru ea sexul înseamnă iubire. In mintea femeii, nu actul sexual cu cealaltă femeie o afectează atât de tare, cât încălcarea unui contract sentimental şi de încredere între ei doi. Dacă femeia are o aventură şi declară că n-a însemnat nimic pentru ea, probabil că minte. Pentru femeie, încălcarea acestei delimitări şi actul sexual presupun deja o legătură sentimentală cu noul partener.

Pentru femeie, iubirea şi sexul se împletesc. Sunt egale între ele.

Atunci când femeile fac dragoste, bărbaţii fac sex

Conform unei zicale, a face dragoste este ceea ce face femeia, în vreme ce bărbatul doar îşi face treaba. Din această cauză, deseori se aprind certuri între îndrăgostiţii de pretutindeni. Bărbatul îi spune sexului „sex", în vreme ce femeia poate reacţiona foarte prost la acest cuvânt, pentru că, în conformitate cu definiţia pe care o dă ea, lucrurile stau altfel. Femeia „face dragoste", adică vrea să se simtă iubită şi să aibă sentimente înainte de a face sex. Pentru majoritatea femeilor, actul „sexual" este de obicei considerat un act gratuit, lipsit de iubire, deoarece configurarea creierului feminin nu se recunoaşte în această definiţie.

Când bărbatul spune „sex", uneori el înţelege prin asta doar o relaţie fizică, dar asta nu înseamnă că nu îşi iubeşte femeia. Când bărbatul vrea să „facă dragoste",

el îi va spune tot „sex". Acest lucru poate avea un efect negativ asupra femeii, însă pe de altă parte, dacă un bărbat spune că „face dragoste", poate suna fals și ciudat, pentru că uneori el nu vrea să facă decât sex. Când o femeie susține că un bărbat „se culcă" cu altcineva, poți să pui pariu că el nu doarme cu persoana respectivă. „Cum ai putut să te culci cu ea?", întreabă femeia. „Nici măcar nu-ți place tipa!" Din punct de vedere emoțional, bărbații și femeile parcă ar fi locuitorii altor planete. Dar asta nu înseamnă neapărat că bărbatul este lipsit de moralitate. Acea parte a creierului care se ocupă de emoțiile noastre — sistemul limbic — este împărțită în două. Există partea mai veche (limbicul temporal), locul în care se judecă problemele legate de sex și violență, și partea mai nouă *(girus ciuguli),* care are mai degrabă legătură cu gândirea și imaginația. Creierul bărbatului este mai activ în partea mai veche și e înclinat spre acțiune, în vreme ce creierul femeii este mai activ în partea mai nouă, în ce privește „reacțiile simbolic-emoționale". Când bărbații și femeile înțeleg perspectiva din care abordează celălalt lucrurile și acceptă să nu se judece unul pe altul pentru definițiile date, obstacolul dispare din calea unei relații fericite.

De ce partenerii grozavi par atrăgători

Studiile făcute la Institutul Kinsey au arătat că, în timp ce fac dragoste, bărbații își percep femeia în funcție de profunzimea sentimentelor intime față de ea. Asta înseamnă că ei pun cu atât mai mult preț pe atractivitatea fizică, cu cât sunt mai îndrăgostiți, chiar dacă alții au impresia că atunci când e goală, ea seamănă mai degrabă ca reclama de la cauciucurile Michelin. Ei își

punctează mai prost partenera din punct de vedere al atracţiei pe care o au faţă de ea atunci când nu ţin în mod special la ea, uneori chiar dacă ea arată trăsnet. Când un bărbat este tulburat de o femeie, nu mai contează cât are în talie. Brusc aceasta devine perfectă, ceea ce demonstrează că deşi atracţia fizică faţă de o femeie contează iniţial pentru bărbat pe termen lung, afecţiunea ei devine mai importantă, ceea ce s-a confirmat prin sondajele prezentate la Capitolul 9, referitoare la „ce vrem de fapt". Acelaşi lucru nu este valabil însă şi în cazul atractivităţii bărbatului faţă de femeie. Ideea a fost scoasă la lumină de nişte studii foarte interesante făcute în barurile de necăsătoriţi. Cercetătorii au constatat că dacă se face o oră mai târzie, orice femeie disponibilă devine atrăgătoare pentru bărbatul singur. Femeia care primise un 5 pe o scară de la 1 la 10 de la un bărbat pe la ora 19.00 ajunge la 7 pe la 22.30 şi 8.30 la miezul nopţii, când alcoolul din sânge dă notă mai bună. în cazul femeilor însă, bărbatul care a luat un 5 la ora 19.00 şi la miezul nopţii rămâne la aceeaşi notă.

Pentru o femeie, bărbatul care a luat un 5 la ora 19.00 capătă şi la miezul nopţii aceeaşi notă, indiferent cât de mult ar bea ea între timp.

Alcoolul nu sporeşte atracţia şi în unele cazuri chiar o scade. Femeile continuă să evalueze corect bărbatul ca partener, în funcţie de caracteristicile de dincolo de aspectul fizic, indiferent de oră sau de cantitatea de alcool consumată. In cazul bărbaţilor, atractivitatea femeilor creşte în funcţie de şansele pe care le au ei de a-şi juca rolul de donator profesionist de spermă.

Contrariile se atrag?

Studii inovatoare făcute de savanți în 1962 au arătat că suntem atrași de persoanele cu valori similare, interese comune, atitudini și percepții asemănătoare; aceștia sunt cei față de care avem întotdeauna un „declic". Studii ulterioare au demonstrat că persoanele care se iubesc au o șansă mai mare ca relația lor să fie de durată dacă există aceste condiții. Prea multe asemănări însă pot deveni obositoare, plicticoase. Trebuie să existe totuși destule diferențe cât să rămână ceva interesant și complementar în raport cu propria personalitate, dar nu cât să modifice stilul de viață. Un bărbat liniștit, de exemplu, poate fi atras de o femeie îndrăzneață, iar o femeie care se dovedește o adevărată luptătoare poate să nu aibă nici un efect în cazul unui bărbat detașat și izolat de lume.

Contrariile fizice se atrag

Puteți analiza orice studiu sau sondaj în legătură cu atracția fizică în cazul sexelor opuse și veți constata că preferăm trăsăturile fizice opuse celor pe care le avem noi înșine. Bărbații preferă femeile cu forme frumoase în cazul în care ei sunt lipsiți de forme. Bărbații preferă femeile cu șolduri late, cu talie subțire, cu picioare lungi și cu sâni rotunzi — toate acele caracteristici pe care ei nu le vor avea niciodată. Ei preferă bărbii mai mici și nasul nu prea lung, un stomac plat, pentru că de obicei ei sunt dotați dimpotrivă.

Și femeile vor prefera opusul la bărbați, inclusiv umeri lați, șolduri înguste, membre zdravene, maxilare puternice și nasuri mai bine conturate. Totuși, există câteva excepții interesante. Unele studii, de exemplu,.

au descoperit că bărbații care nu beau alcool preferă femeile cu sâni mai mici, că femeile cu sânii mari preferă bărbați cu nasul mic și bărbații cu nasul mare de obicei sunt leșinați după femeile fără piept. Bărbații extravertiți preferă femeile cu sâni foarte mari.

Cheia este proporția între șolduri și talie

Dacă analizați gusturile bărbaților de-a lungul secolelor, veți constata că au trecut de la o extremă la alta, de la modelul masiv și cărnos al secolului XVI la slăbiciunea exagerată a supermodelelor care arată mai curând ca un sparanghel. Singurul lucru care a rămas constant, totuși, este proporția dintre șold și talie, care întotdeauna îl încântă pe bărbat. Femeile la care există un procent de 70% între talie și șolduri sunt mai apte să facă copii și sunt mai sănătoase. Dr. Evendra Singh de la Universitatea Cambridge a făcut un sondaj pe bărbați aparținând mai multor naționalități pentru a constata același lucru, că subconștientul lor a învățat să decodifice această informație încă de undeva din trecut, drept pentru care ea este deja prezentă, gata configurată în creierul lor.

Vestea cea bună pentru femei este că dacă talia măsoară între 67% și 80% față de șold, veți reuși să îi cuceriți pe bărbați, chiar dacă aveți cu 5 până la 10 kg în plus, pentru că, pornind de la aceste criterii, rotunjimile sunt foarte importante, chiar esențiale. Mai mult, femeile cu asemenea proporții sunt percepute de bărbați ca având umor, ca fiind sexy, sănătoase și inteligente. Femeile la care raportul este mai mare, talia fiind mai groasă, sunt considerate iubitoare și fidele. Femeile care sunt prea slabe sunt percepute ca ambițioase și agresive.

Femeile de pretutindeni preferă ca bărbatul să aibă fundulețul mic și tare, deși puține femei știu exact de ce.

Femeile preferă în continuare stilul de bărbat în formă de V, cu umeri lați, talie subțire, brațe puternice, date care erau inițial indispensabile pentru reușita lui ca vânător al prânzului. O bărbie puternică, dar și un nas mare și sprâncene stufoase contează, pentru că îi dau bărbatului o mai mare șansă de supraviețuire în cazul unei lovituri puternice în cap. Femeile de pretutindeni preferă fundulețul mic și tare, deși puține femei știu exact de ce li se pare atât de atrăgător. Suntem singurele primate care au un fund în relief și scopul este dublu. Mai întâi, ne ajută să stăm drept, iar în al doilea rând, asigură o mișcare fermă a bărbatului în timpul actului sexual, sporind șansa de fertilizare.

Bărbații și idilele

Nu spune nimeni că bărbații n-ar vrea să trăiască frumoase povești de dragoste cu femeile. Numai că ei nu înțeleg cât de importante sunt acestea pentru ele. Cărțile pe care le cumpărăm sunt un indiciu clar asupra lucrurilor care ne interesează. Femeile cheltuiesc anual milioane pe romane siropoase. Revistele feminine se concentrează pe iubire, idile, aventurile celebrităților sau cum să facem sport, să mâncăm și să ne îmbrăcăm mai bine, pentru a avea și mai multe povești de dragoste. Un studiu făcut în Australia a arătat că femeile care citesc romane siropoase fac de două ori mai mult sex decât cele care nu citesc așa ceva. în schimb, bărbații cheltuiesc milioane pe cărți și reviste care să-i învețe cât mai multe detalii despre chestiuni tehnice care presu-

pun orientare în spațiu, de la calculatoare și aparatură de tot felul până la vânătoare, pescuit și fotbal.

Nu este de mirare că atunci când vine vorba de idile, majoritatea bărbaților nu prea știu ce să facă. E de înțeles, pentru că bărbatul modern nu a avut niciodată un model romantic. Nici tatăl său n-a știut ce să facă, drept pentru care nici măcar nu și-a pus problema. Recent, în timpul uneia dintre conferințele pe care le-am ținut, o femeie ne-a spus că i-a cerut bărbatului ei să fie mai afectuos — drept pentru care el i-a spălat și i-a lustruit mașina. Acest lucru demonstrează că bărbații percep „serviciile" ca pe o manifestare a afecțiunii. Același bărbat i-a cumpărat un cric de ziua ei și i-a luat bilete la un meci de lupte corp la corp chiar în primul rând, pentru a sărbători astfel cea de-a zecea aniversare a căsătoriei lor.

Nu trebuie să uitați niciodată că femeia este romantică. Ei îi plac vinul, florile si bomboanele de ciocolată. Dati-i să înțeleagă că n-ați uitat asta... pomenindu-i din când în când despre ele.

Woody Allen

In vreme ce bărbații europeni au o reputație oarecum exagerată de romantici, marea majoritate a bărbaților din toate colțurile lumii habar n-au despre ce e vorba în propoziție. Generațiile anterioare de bărbați au fost mult prea ocupate să-și asigure traiul de zi cu zi, așa încât n-au avut vreme de asemenea finețuri. In plus, creierul bărbatului este configurat pentru tehnică și nu pentru estetică. Nu că bărbatul n-ar vrea să încerce, dar nu înțelege importanța unui gest cum ar fi să-i deschidă portiera, să-i trimită flori, să danseze, să

gătească pentru o femeie sau să schimbe hârtia igienică la toaletă. Femeia, de îndată ce începe o nouă relație sentimentală, caută ca aceasta să fie romantică și plină de iubire. Sexul este doar o consecință. Adesea, bărbații încep o asemenea relație prin sex și abia după aceea se mai gândesc și la altceva.

Câteva secrete sigure pentru bărbați în cazul unei idile

Femeile n-au probleme când vine vorba de iubire și de romantism, dar majoritatea bărbaților sunt într-o beznă totală. Așa încât ei au grijă să fie oricând și oriunde gata de iubire. Talentul (sau lipsa lui) de a se descurca în situații romantice are un rol semnificativ în privința reacției femeii referitoare la actul sexual. Drept pentru care vă prezentăm șase soluții probate care funcționează pentru bărbatul modern, dar au fost la fel de bune și pentru cel de acum cinci mii de ani.

Cum îți dai seama că un bărbat e gata să facă sex? Dacă respiră.

1. Stabilirea locului propice. Când considerați că o femeie este sensibilă față de ceea ce o înconjoară și foarte receptivă la stimulii externi, e logic ca bărbatul să acorde o mai mare atenție locului de desfășurare. Hormonii de estrogen ai femeilor o fac să fie mai sensibilă la lumina ideală — la încăperile puțin luminate, pentru că astfel pupilele se dilată, cei doi arată mai bine, pielea pare mai albă și nu prea se mai văd ridurile. Auzul net superior al femeii este un indiciu clar că e foarte importantă muzica potrivită și, dacă se poate, o „peșteră" mai

sigură și mai curată decât cea care poate fi invadată de copii sau de alte persoane în orice moment. Insistența femeilor să facă sex în locuri intime explică de ce fantezia lor nemărturisită este să facă sex în public, în vreme ce principala fantezie nemărturisită a bărbaților este să facă sex cu o necunoscută.

2. Hrăniți-o. Bărbatul, probabil pentru că a evoluat din faza de vânător al prânzului, se gândește să-i asigure femeii hrana necesară și să răspundă sentimentelor ei primare. De aceea este bine s-o scoateți în oraș la cină, totul transformându-se într-un moment semnificativ pentru ea, chiar dacă nu-i este foame, pentru că ideea de hrană presupune că îi acordați destulă atenție și vă gândiți la binele și la supraviețuirea ei. Un înțeles și mai puternic și profund îl reprezintă ideea de a-i găti acelei femei, retrezind astfel sentimente primitive atât la bărbat, cât și la femeie.

3. Aprindeți focul. Strânsul de lemne și aprinsul focului pentru a asigura căldură și protecție a fost un gest pe care bărbații l-au făcut pentru femei de sute de mii de ani încoace, acestea considerându-l foarte romantic în continuare. Chiar dacă este un șemineu electric pe care îl poate aprinde chiar ea, e mai bine s-o facă el, dacă vrea într-adevăr să creeze o atmosferă romantică. Răsplata provine din faptul că el i-a satisfăcut nevoile și nu din ideea propriu-zisă de foc.

4. Aduceți-i flori. Majoritatea bărbaților nu înțeleg importanța unui buchet de flori proaspăt culese. Ei gândesc: „De ce să cheltuiesc atâția bani pe ceva care oricum se veștejește și se aruncă în câteva zile?" Conform logicii masculine, e mai firesc să-i dea femeii un ghiveci cu o plantă care, îngrijită cum trebuie, va supraviețui — eventual chiar se poate câștiga de pe urma ei! Femeia însă nu vede așa lucrurile — ea vrea un buchet

de flori proaspăt culese. într-adevăr, după câteva zile, florile se veștejesc și sunt aruncate, dar aceasta este o ocazie pentru el să cumpere alt buchet și din nou să creeze o atmosferă romantică, satisfăcându-i nevoile.

5. Mergeți să dansați. Nu se pune problema că bărbații n-ar vrea să danseze, dar mulți dintre ei nu au localizat acest act în lobul drept, deci nu sunt în stare să sesizeze ritmul. Puteți merge la orice club de gimnastică aerobică și urmărindu-i pe bărbații care fac sport (în cazul în care apare vreunul), veți constata cât de greu le este să țină ritmul. Când un bărbat ia lecții de dans, de obicei rock'n'roll și vals, va ajunge subiect de distracție pentru *toate* femeile. Dansul a fost descris ca fiind o reprezentare pe verticală a unei dorințe arzătoare pe orizontală și de altfel aceasta este și istoria sa — el reprezintă un ritual care a evoluat pentru a permite o apropiere între corpul bărbatului și al femeii, contact fizic ce devine o primă fază a curtatului, ca și în cazul altor animale.

6. Cumpărați-i bomboane de ciocolată și șampanie. De multă vreme, această combinație are o conotație romantică, deși puțini știu asta. Șampania conține o combinație chimică inexistentă în alte băuturi alcoolice, care sporește nivelul de testosteron. Bomboanele de ciocolată conțin feniletilamină, care stimulează centrul iubirii din creierul femeii. Cercetările recente ale Daniellei Piomella de la Institutul de Neurologie din San Diego au descoperit trei noi substanțe chimice numite N-aciletanolamine — care împreună, la nivelul creierului femeii, au cam același efect precum canabisul, dându-i o senzație similară ca în cazul drogării cu marijuana. Aceste substanțe se găsesc în ciocolata neagră și cacao, dar nu și în ciocolata albă sau în cafea.

De ce bărbaţii nu mai mângâie şi nu mai vorbesc

„înainte să ne căsătorim mă ţinea mereu de mână când eram singuri, mă freca pe spate şi îmi vorbea la nesfârşit. Acum nu mă mai ţine de mână şi nu vrea să mai vorbim — iar de mângâiat, îşi aduce aminte doar când vrea să facem sex." Nu-i aşa că vi se pare o remarcă des întâlnită?

După căsătorie, bărbatul ştie tot ceea ce este necesar în legătură cu partenera, drept pentru care nu vede nici o logică în a mai sta prea mult de vorba.

în perioada în care îi face curte, bărbatul îşi mângâie iubita mai mult decât în orice altă perioadă a relaţiei lor. Asta pentru că de-abia aşteaptă să „pună mâna pe ea", dar încă nu i s-a acordat permisiunea pentru mângâieri mai sexy, drept pentru care o mângâie în rest. Când primeşte OK-ul pentru mângâierile sexuale, creierul lui nu mai vede nici un motiv pentru care să revină asupra „trecutului". Aşa încât se concentrează pe „părţile tentante". El vorbeşte mult în perioada în care îi face curte ca să obţină informaţii — fapte şi date despre iubita lui — şi să-i ofere informaţii despre sine. Numai că între timp se căsătoresc. El ştie tot ceea ce este necesar în legătură cu partenera, drept pentru care nu vede nici o logică în a mai sta prea mult de vorbă. Atunci când însă bărbatul înţelege că mintea femeii este programată să comunice prin vorbire şi că sensibilitatea ei la mângâieri este de zece ori mai mare decât a lui, el se poate educa să devină un talent în această

direcție, așa încât, în ansamblu, întreaga sa viață afectivă se va îmbunătăți remarcabil.

De ce bărbații pipăie și femeile nu

Hormonul oxitocină se mai numește și „hormonul mângâierilor", fiind declanșat atunci când pielea cuiva este ușor atinsă sau mângâiată. El sporește sensibilitatea la atingere și sentimentul de legătură strânsă, fiind un factor major în comportamentul femeii față de copii și bărbat. Când femeia începe să-i dea copilului să sugă, se declanșează un reflex care face să iasă laptele din sâni.

Dacă o femeie dorește să-i facă plăcere bărbatului prin mângâiere, cel mai adesea va proceda într-un mod similar cu acela care-i face ei plăcere. II va scărpina în cap, îl va mângâia pe față, îl va freca pe spate și îi va peria ușor părul. Acest tip de mângâieri au un impact minim asupra majorității bărbaților, care pot fi chiar enervați. Pielea lui este mult mai puțin sensibilă la mângâieri decât a femeii, tocmai pentru că el nu trebuie să simtă durerea sau rănile cu care se poate alege în timpul vânătorii. Bărbații preferă să fie mângâiați mai ales într-o singură zonă și cât mai des. Tocmai asta creează probleme majore într-o relație. Când bărbatul se hotărăște să o mângâie mai sexy pe femeie, el îi oferă ce-i place lui — o pipăie pe sâni și pe organele genitale. Asta le displace cel mai mult femeilor și se ajunge la resentimente de ambele părți. Când bărbatul și femeia învață să se mângâie senzual, pornind de la nevoile individuale și de la sensibilitatea ei, relația dintre ei este mult ameliorată și îmbogățită.

Oare iubirea plutește în aer primăvara?

Ceasul biologic al naturii funcționează astfel încât să le permită femelelor din regnul animal să nască în perioadele calde ale anului, spre a asigura supraviețuirea puilor. Dacă specia respectivă are nevoie, să zicem, de trei luni de gestație, natura face ca masculul să fie gata de împerechere primăvara, astfel încât puii să se nască vara. La oameni durează nouă luni, astfel încât nivelul de testosteron al bărbatului este maxim cu nouă luni mai devreme, adică toamna. Povestea cu „primăvara iubirea plutește în aer" se aplică doar speciilor cu o scurtă perioadă de gestație, de până la trei luni.

„Iubirea de primăvară" este valabilă doar pentru animalele care nasc mai repede.

Cercetările arată că în emisfera sudică, bărbații ating nivelul maxim de testosteron în martie, iar în cea nordică, în septembrie. S-a demonstrat că bărbații sunt mai competenți să interpreteze o hartă tot în aceste luni, pentru că orientarea lor în spațiu este sporită de testosteron. (Puteți reveni la graficul de la Capitolul 9 și veți vedea cum stau lucrurile.)

Cum poți gândi sexy

Cum mintea e de fapt un fel de cocteil de reacții chimice, te poți autodetermina să te simți sexy. Tehnica este predată de mulți terapeuți specialiști în sexologie. Ea presupune o concentrare exclusivă asupra aspectelor pozitive ale partenerului și a amintirii experiențelor sexuale palpitante pe care le-ați avut împreună.

Creierul reacționează prin producerea acelor substanțe chimice care sporesc impulsul și nevoia de sex și, prin urmare, vă veți simți mai sexy, mai stimulați. Această reacție este clară în faza pătimașă sau de curtare, când îndrăgostitul nu vede decât părțile bune ale iubitei sale, drept pentru care impulsul sexual pare infinit. De asemenea, este posibil să-ți iei gândul de la sex concentrându-te asupra laturilor negative ale partenerului și blocând astfel creierul să mai producă substanțele chimice necesare pentru impulsul sexual.

Recrearea pasiunii

Vestea cea bună este că atâta vreme cât vă puteți determina să fiți cu gândul la sex, puteți și să vă îndrăgostiți, să faceți chiar o pasiune de câte ori vreți să recreați în gând perioada în care vi s-a făcut curte și care a existat la începutul relației. De aceea o cină la lumina lumânărilor, plimbările romantice pe plajă și weekendurile în doi sunt atât de eficiente, dând „imboldul" hormonal necesar cuplului — ceea ce adesea a fost descris ca un fel de „drog natural" sau „drogul iubirii". îndrăgostiții care așteaptă o însuflețire a unei iubiri pătimașe care să dureze la nesfârșit sunt amarnic dezamăgiți, dar cu o planificare eficientă, ei pot recrea această stare excepțională ori de câte ori simt nevoia.

Cum poate fi găsit partenerul ideal

Iubirea începe cu dorința trupească, asta durând doar câteva ore, câteva zile sau câteva săptămâni. Urmează pasiunea, care durează în medie între 3 și 12 luni înainte de a-i lua locul atașamentul. Când acel cocteil

orbitor al hormonilor continuă să existe şi după un an şi ceva, dintr-odată ne vedem totuşi partenerul într-o lumină mai rece, iar obiceiurile mărunte care ni se păreau atât de înduioşătoare la început devin enervante. Ceea ce vi se părea tare drăguţ, cum ar fi faptul că nu găseşte niciodată nimic în frigider, acum vă scoate din fire. îi plăcea să vă asculte vorbind despre tot felul de mărunţişuri, dar între timp îi vine să vă omoare. Drept pentru care vă întrebaţi în gând: „Oare voi putea trăi aşa pentru tot restul zilelor? Ce avem, de fapt, în comun?"

Floarea iubirii este trandafirul. După trei zile însă, petalele lui cad şi nu mai rămâne decât o chestie urâtă care înţeapă.

Se prea poate să nu aveţi multe în comun sau despre ce să vorbiţi. Obiectivul naturii este să arunce bărbaţii în braţele femeilor şi invers, influenţaţi fiind de un puternic cocteil hormonal care-i împinge la reproducere şi *nu* să gândească. Găsirea partenerului ideal înseamnă să vă daţi seama exact ce lucruri aveţi în comun cu cineva *pe termen lung* şi să faceţi asta înainte ca natura să vă orbească prin hormoni. După ce trece..... — şi de trecut, trece sigur — oare mai puteţi păstra această relaţie bazându-vă pe prietenie şi interese comune? întocmiţi o listă cu principalele trăsături şi interese comune pe care le-aţi dori de la un partener pe termen lung şi atunci veţi şti *exact* ce căutaţi de fapt. Un bărbat va avea şi el o listă a calităţilor partenerei ideale, numai că atunci când se duce la o petrecere, creierul lui se aprinde din cauza testosteronului. Astfel încât dacă el va căuta femeia „ideală" pornind de la o motivaţie hor-

monală — picioare frumoase, fără burtă, funduleț rotund, sâni bine dezvoltați ș.a.m.d., va avea exclusiv o listă cu datele necesare pentru o reproducere pe termen scurt. Femeile doresc un bărbat sensibil și iubitor, cu un tors în formă de V, cu o personalitate puternică, totul fiind în legătură cu creșterea copilului, asigurarea mesei de zi cu zi și protecția totală. Acestea sunt nevoi biologice pe termen scurt, iar ele nu prea au legătură cu succesul în relațiile moderne. Când întocmiți lista caracteristicilor pe termen lung pe care le-ați dori de la partenerul perfect, păstrați-o la îndemână. Prinde bine să fiți obiectivi față de o persoană nou întâlnită, când natura va încerca din nou să dețină controlul asupra gândurilor și nevoilor voastre.

Natura dorește să vă reproduceți cât mai des și folosește tot felul de „droguri" puternice pentru a vă împinge într-o asemenea situație. Atunci când veți înțelege asta și veți fi înarmați cu o listă exactă a calităților necesare pentru partenerul ideal pe termen lung, veți fi mai ușor de înșelat și veți avea mai multe șanse de izbândă în vânătoarea pe care v-o propuneți, adică în găsirea unui partener aproximativ perfect, cu care în final veți fi în stare să trăiți fericiți până la adânci bătrânețe.

11

SPRE UN ALTFEL DE VIITOR

„S-ar putea să nu aflăm niciodată ce i-a determinat pe strămoșii noștri pești să iasă din apă."

David Attenbourough, naturalist

Se spune că e grozav să fii bărbat, pentru că poți să umbli fără sutien pe plaja din Tunisia fără să fii omorât cu pietre, nu trebuie să-ți amintești unde ți-ai lăsat lucrurile, îți poți deschide singur borcanele și poți mânca o banană și în fața unor muncitori constructori. Este grozav să fii femeie, pentru că poți să-ți cumperi singură hainele, să stai picior peste picior fără prea multă dificultate, iar dacă pălmuiești un bărbat, toată lumea o să considere că aveai tot dreptul s-o faci.

Este grozav să fii bărbat, pentru că poți cumpăra castraveți și dovlecei fără să te simți stânjenit.

Bărbații și femeile sunt diferiți. Nu sunt mai buni sau mai răi — ci diferiți. Știința știe asta, dar se face tot posibilul să o nege, pentru că nu se cade să fie altfel. Există un punct de vedere social și unul politic conform căruia bărbații și femeile ar trebui tratați egal, pornind de la ciudata convingere că bărbații și femeile sunt la fel. Se poate demonstra că în mod categoric nu este așa.

Ce vor, de fapt, bărbații și femeile

Pentru bărbații din ziua de azi, lucrurile nu s-au schimbat prea mult de-a lungul secolelor. 87% dintre bărbați spun că lucrul cel mai important pentru ei în viață este profesia și 99% spun că-și doresc o viață sexuală cât mai grozavă. Pentru femeile din ziua de azi însă, mare parte dintre prioritățile lor sunt diferite de cele ale mamelor și bunicelor lor. Multe femei și-au ales să urmeze o carieră, pentru că vor și ele ce au bărbații: bani, prestigiu și putere. Studiile arată că femeile cu carieră se aleg și cu efectele secundare tipice până acum bărbaților: probleme cardiace, ulcer, stres și moarte prematură.

Cel puțin una din trei femei își ia nouă zile de concediu anual din cauza stresului.

44% dintre femeile cu carieră consideră că munca lor este acum cea mai mare sursă de stres. Un sondaj efectuat pe 5 000 de femei și organizat de o companie de asigurări medicale privată britanică BUPA împreună cu revista de sănătate *Top Sante* a demonstrat că 66% dintre femei consideră că munca excesivă le creează probleme cu inima.

Majoritatea femeilor au mai spus că dacă n-ar fi vorba de bani, ar prefera să fie casnice sau „să nu facă nimic", și doar 19% au declarat că ar fi interesate de carieră propriu-zis. într-un sondaj similar făcut în Australia, cariera era pe primul loc doar în cazul a 5% dintre femeile între 18-65 de ani, iar maternitatea s-a situat ca opțiunea numărul unu. 60% dintre femeile între 31 și 39 de ani au declarat că maternitatea este pe primul loc, comparativ cu 2%, care au ales cariera. Pentru 31% dintre

femeile între 18 și 30 de ani, maternitatea era tot pe primul loc, iar cariera doar în 18% din cazuri.

în ansamblu, 80% dintre femei pun pe primul loc creșterea copiilor în sânul unei familii tradiționale, arătând că influența media și pornirile feministe nu au un impact atât de mare asupra atitudinii femeilor, cum se credea până acum. Valorile și prioritățile femeii moderne sunt practic similare cu ale femeilor de acum câteva secole. Diferența covârșitoare constă în faptul că 93% dintre femeile din ziua de azi susțin că pentru ele este vitală independența financiară și 62% își doresc puterea politică — cu alte cuvinte, nu vor să depindă de bărbați.

In privința vieții personale, sexul este prioritatea numărul unu doar pentru 1% dintre femei, comparativ cu 45% care doresc încredere și 22% respect. Doar 20% dintre femei au declarat că viața lor sexuală e fantastică și 63% au spus că partenerul lor este un amant nemaipomenit. Ideea de bază este că maternitatea continuă să fie pe primul loc pe lista de priorități a femeilor, oferindu-le cea mai mare satisfacție. Multe femei cu profesie spun că muncesc pentru bani, majoritatea trăind în orașe mari, unde sunt necesare neapărat două venituri pentru a supraviețui. Multe cred că a câștiga bani de hrană, haine și studii pentru generația următoare este o cauză mult mai nobilă decât să crești copiii respectivi. Femeilor le place mult mai mult să fie părinți decât bărbaților și, din păcate, majoritatea bărbaților nu își dau seama de importanța acestui act până când nu ajung bunici.

Opțiuni profesionale

In ansamblu, opțiunile profesionale nu s-au modificat prea mult pentru bărbații cu cariere care au la bază

orientarea în spațiu, acestea fiind întotdeauna alegerea lor numărul unu. A crescut numărul bărbaților care ocupă slujbe tradițional feminine, dar un studiu al acestor bărbați ar putea arăta foarte clar că mintea lor este mai mult sau mai puțin configurată feminin. Acest lucru este evident în meseriile cum ar fi coafatul și artele creatoare și mai puțin clar în privința consilierilor și profesorilor.

Pentru femei însă, s-au mai schimbat câteva lucruri, având în vedere că, în SUA, 84% muncesc și că aparțin sectoarelor informaționale și de servicii. în lumea occidentală, între jumătate și două treimi dintre afaceri sunt deținute de femei și în prezent au peste 40% dintre posturile de conducere, de administrație și management.

Dacă sunteți femeie și lucrați într-un domeniu tradițional și ierarhic masculin, aveți două posibilități: să vă dați demisia sau să vă masculinizați.

In ierarhiile tradițional masculine, femeile vor fi nevoite în continuare să se lupte ca să obțină o slujba importantă, dar așa cum am constatat, majoritatea femeilor nu-și doresc posturi de conducere. în sistemele politice, sub 5% dintre politicieni sunt femei, deși ele par să atragă 50% din comentariile din media. Dacă sunteți femeie și lucrați într-o ierarhie tradițional masculină, aveți două posibilități ca să reușiți: una este să vă dați demisia și să vă luați o slujbă în care femeile au un traseu corect, iar cea de-a doua este să vă comportați ca un bărbat. Stilul masculin încă mai deschide multe uși și studiile confirmă faptul că femeile care sunt îmbrăcate mai „masculin" au mai multe șanse să fie alese

în posturi de conducere decât cele care se îmbracă „feminin" — chiar dacă alegerea o face o altă femeie. De asemenea, cei din comisiile de examene pentru o slujbă preferă candidatele care nu se dau cu parfum.

Efeminarea lumii afacerilor

Caracteristicile tipic masculine și valorile respective sunt în mare măsură direct răspunzătoare de faptul că oamenii sunt împinși către vârf, dar valorile feminine foarte curând au devenit singura soluție de a și rămâne acolo.

în mod tradițional, majoritatea companiilor au fost sub controlul direct al unei ierarhii masculine, existând un lider dominant mascul, al cărui principal *credo* era „Urmați-mă — altfel o pățiți!" Acest tip de companii au devenit în prezent tot mai rare, asemeni durilor din curtea școlii care apăruseră în mare număr atunci când mușchii contau mai mult decât mintea, iar acum sunt brusc disprețuiți. Prioritățile masculine trebuie înțelese ca fiind țelul oricui de a ajunge în vârf, dar sistemul de valori feminine este mult mai bine situat în prezent pentru ca poziția să poată fi păstrată în mod eficient, armonios și, deci, cu succes.

La vârf, accentul pus pe valorile masculine duce de multe ori la lupte interne pentru putere. Fiecare dorește să „meargă pe mâna lui" atunci când nu se poate ajunge la o înțelegere comună. Inițiativa și intuițiile n-au ce căuta în această luptă, care presupune să arăți și să fii cel mai bun, indiferent de noile strategii sau abordările colaterale care ar putea încuraja un nou progres și o nouă dezvoltare. Valorile feminine, pe de altă parte, încurajează munca în echipă, colaborarea și inter-

dependența, care sunt mult mai utile într-o strategie care urmărește calitățile și resursele umane din cadrul unei companii.

Asta nu înseamnă că bărbatul trebuie să fie efeminat sau că femeia trebuie să fie masculinizată, dar bărbații și femeile trebuie să înțeleagă că fiecare sistem este vital în diverse momente pe drumul spre vârful piramidei.

Ce e de făcut cu băieții

Băieții de pretutindeni nu se descurcă bine la învățat, deci ar avea nevoie de alte școli decât fetele. Intre 80 și 90% dintre exmatriculații din școlile din lumea occidentală sunt băieți. Aproape toți copiii hiperactivi sunt băieți și rareori fete. In loc să renunțe la materiile care nu corespund configurării lor mentale (așa cum procedează fetele), băieții renunță la școală și ajung principalii delincvenți. In vreme ce fetele sunt lăudate pentru talentul lor de a scrie compuneri și de a trimite e-mailuri, băieții sunt adesea suspendați pentru că de obicei „sparg" parolele calculatoarelor școlii și dau peste pozele porno de pe Internet. In ansamblu, băieții se descurcă prost la multe materii școlare. Modelul masculin a părăsit de mult catedra, iar în școlile primare sunt mai mult învățătoare, iar puținii bărbați care au mai rămas au renunțat la costum și cravată pentru pulovărul de lână tricotat.

Concurența a fost înlocuită cu colaborarea, învățătura cu înțelegerea față de suferințele din lumea întreagă, iar profesorii mai duri au devenit blânzi — totul ajungând să fie un lucru extrem de siropos. Gata cu disciplina, toată lumea e foarte cumsecade. Băieții se află

într-o situație în care nu mai au un model masculin. S-a format un vid de modele.

O soluție ar fi școlile demixtate sau clasele demixtate, pentru a încuraja rolul modelului masculin în rândul profesorilor. Noi nu sugerăm o revenire la vremurile de altădată, când exista o disciplină de fier și bățul era nelipsit — băieții au nevoie să fie învățați ce înseamnă respectul, toleranța și colaborarea — dar au nevoie să li se arate autoritatea, disciplina, simțul concurențial precum și un model masculin. Efeminarea învățământului i-a împărțit pe băieți în două grupe, cei blânzi și drăguți, cei duri și nedisciplinați, ultimii fiind cei care renunță la studii.

Băieții n-au modele

Modele pentru fete sunt din plin, pentru că majoritatea femeilor degajă acea căldură, comunicativitate și afecțiune față de generațiile tinere de fete. în vreme ce modele precum Elle MacPherson, Barbra Streisand, Hillary Clinton și răposata Prințesă Diana ori Madonna au trăsături masculine cum ar fi siguranța de sine și independența sexuală, ele sunt de asemenea modelul tipic pentru comportamentul afectuos feminin. Chiar și Doamna de Fier, Margaret Thatcher, n-a avut nici un fel de probleme atunci când și-a scos la iveală latura feminină, în cazul unei tragedii umane sau a unei mari pierderi, în prezent însă, băieții nu mai au un model. Modelele de altă dată erau Clark Gabie, James Dean și James Bond, toți fiind descriși drept masculul clasic, dar și cu maniere demne de urmat, cu o politețe și un respect mare față de femei, gata să-și apere familia și prietenii, dacă este cazul. Aceste modele au fost înlocuite

de Sylvester Stallone, Arnold Schwarzenegger, Bruce Willis și Jean Claude Van Damme, care interpretează personaje ce-și rezolvă problemele prin violență și produc distrugeri fără rost ale bunurilor altora; sau personaje timide ca Hugh Grant, care este mai degrabă un model pentru un comportament feminin decât pentru unul masculin. Patru din cinci învățători sunt femei și tot mai mulți băieți sunt crescuți doar de mame. Bărbatul care are un model masculin tradițional ajunge să fie acuzat că este sexist dacă îi deschide ușa unei femei ori că este șovin sau agresiv.

Vedetele sportive

Mulți băieți nu mai au un model masculin mai în vârstă în viața lor de zi cu zi, drept pentru care astfel și-au croit drum alte modele — vedetele sportive. De aproape 200 de ani, sportul avea ca principale obiective, unu, să le permită tinerilor să își consume testosteronul, ca urmare toată lumea avea de câștigat, și doi, să învețe secretele vieții și valorile care le vor fi de ajutor pentru a deveni niște adulți mai eficienți. Importanța eticii și a corectitudinii, capacitatea de a fi un bun jucător într-o echipă și principiile atingerii unor scopuri personale și comune în același timp erau astfel promovate de la o generație la alta. Jucătorii erau învățați să-i respecte pe ceilalți participanți și adversari, lucru considerat chiar mai important decât meciul propriu-zis. Din anii '80 însă, majoritatea activităților sportive au ajuns să depindă de sume mari de bani și jucătorii să primească niște sume uluitoare pentru calitățile lor de orientare în spațiu — lovirea, șutul sau aruncarea la țintă. In majoritatea sporturilor din ziua de azi,

meciul a devenit mai important decât jucătorii. Căci unde poți întâlni oare o mai mare desfășurare de nervi, violență, agresivitate, egoism și dispreț față de ceilalți decât pe terenul de sport? La generațiile trecute, sportul era folosit pentru formarea de caractere, iar binele jucătorului era de o importanță capitală, pentru că banii nu intrau în discuție. în prezent, jucătorii ajung să fie schilodiți, maltratați, cu oase rupte, demoralizați sau mai mult morți decât vii atunci când grămada se aruncă pe minge și mai ales când toată lumea este plătită. în cluburi și hoteluri, după meci, sportivii devin modelul pentru un comportament foarte dur, beții cumplite și o lipsă de respect față de toată lumea. Atacurile asupra arbitrilor sau chiar mușcatul urechii adversarului este considerat ceva amuzant de către unii fani.

Fenomenul vedetei sportive a dus la apariția unor modele de rău augur pentru tineret, mai ales la popoarele nebune după sport. Ca și starurile de muzică pop, ei ajung peste noapte din simpli necunoscuți adevărați zei, dând sfaturi lipsite de maturitate și de experiență mai ales tinerilor, care sunt ușor impresionabili.

Cu ajutorul vedetelor sportive se poate vinde aproape orice marfă sau produs cu putință. Mulți consideră, mai ales tinerii, că valoarea lor ca indivizi se măsoară în funcție de cât de bine dau cu șutul în minge sau nimeresc o țintă.

Sindromul vedetei sportive nu este o problemă prea serioasă în Europa, mai ales pentru că acolo clima este mai rece și sunt încurajate nu atât activitățile în aer liber, ci mai degrabă cele culturale. Ca urmare, Beethoven este la fel de cunoscut în Europa ca Michael Jordan sau David Beckham.

Este *politically correct?*

Am făcut un sondaj pe 10 000 de delegați participanți la congrese din șase țări în care se pune un mare accent pe punctul de vedere corect politic și am constatat că 98% dintre bărbați și 94% dintre femei consideră ideea apăsătoare, îngrădindu-le libertatea de a spune fără cenzură ceea ce simt.

Punctul de vedere corect politic în privința sexului s-a aplicat inițial cu intenția de a combate pornirile sexiste, precum și limbajul de acest tip, inegalitățile dintre bărbat și femeie și pentru a le oferi femeilor șanse egale. Se pornea de la ideea că femeile sunt persecutate de bărbații dominatori, dar este limpede că acest punct de vedere corect politic nu este susținut de marea majoritate. Deci, are vreo valoare? Savanții spun că este puțin probabil. Bărbaților și femeilor le-a trebuit un milion de ani să evolueze la forma actuală și probabil că le va mai trebui un milion de ani spre a evolua în asemenea măsură, încât să se adapteze unui mediu care presupune acest punct de vedere. Problema cea mai importantă cu care se confruntă omenirea în ziua de azi este că idealurile înalte și conceptele de comportament au un avans de un milion de ani față de realitatea genetică.

Din punct de vedere biologic, nu ne-am schimbat prea mult

Băieții vor să se joace cu diverse lucruri; fetele vor să aibă de-a face cu alți oameni. Băieții vor să dețină controlul, să domine și să ajungă în vârful piramidei; fetele sunt mai preocupate de morală, relații interumane și de oameni în general. Femeile continuă să fie o minoritate în lumea marilor afaceri și pe arena politică, dar nu

pentru că le-ar persecuta bărbaţii. Pur şi simplu, pe femei nu le interesează aceste lucruri.

în ciuda celor mai bune intenţii de a oferi şanse egale, băieţii continuă să aleagă slujbe care presupun aptitudini mecanice sau de orientare în spaţiu, iar fetele vor slujbe care să presupună legături interumane.

în kibbutzurile din Israel, ani de zile s-a încercat să se treacă dincolo de clişeele definitorii pentru băieţi şi fete. Hainele, pantofii, tunsorile şi chiar stilul de viaţă ale copiilor erau unisex, adică potrivit unui model neutru. Băieţii erau încurajaţi să se joace cu păpuşile, să coasă, să împletească, să gătească şi să deretice, iar fetele erau motivate să joace fotbal, să se cţere în copaci şi să arunce săgeţi la ţintă.

Ideea era ca în kibbutzuri să existe o societate neutră din punct de vedere sexual, fără formule rigide pentru fiecare sex în parte, fiecare membru având şanse egale şi responsabilităţi egale în grupul respectiv. Expresii sexiste de genul „băieţii nu plâng" şi „nu e frumos ca fetiţele să se joace cu săgeţi" au fost scoase din uz şi cei din kibbutzuri au susţinut chiar că ar putea să demonstreze o completă schimbare a rolurilor între sexe. Şi ce s-a întâmplat?

După 90 de ani de existenţă a kibbutzurilor, studiile au arătat că băieţii dădeau mereu dovadă de agresivitate şi de comportament neascultător, formau grupuri de putere, se băteau şi se certau între ei, se organizau într-o ierarhie nescrisă şi făceau tot felul de „afaceri", în vreme ce fetele se ajutau între ele, evitau conflictele, se purtau cu multă afecţiune, se împrieteneau uşor şi împărţeau tot ce aveau. Dându-le mână liberă să-şi

aleagă propriile materii la școală, fiecare în parte a optat pentru cursurile specifice sexului, băieții studiind fizica, ingineria și sporturile, fetele devenind profesoare, consiliere, infirmiere și directori de personal. Latura biologică i-a îndemnat să urmeze acele ocupații care se potriveau mai bine configurării minții lor.

Studiile asupra copiilor crescuți neutru din punct de vedere al sexului în acest tip de societăți arată că îndepărtarea legăturii dintre mamă și copil nu reduce în nici un fel diferențele sexuale sau preferințele copilului. Mai degrabă creează o generație de copii care se simt neglijați și dezorientați și care mai mult ca sigur vor ajunge niște adulți ratați.

Și în sfârșit...

Relațiile dintre bărbați și femei funcționează în ciuda diferențelor copleșitoare dintre sexe. In mare parte, meritul le aparține femeilor, pentru că au capacitatea necesară să administreze relațiile sentimentale sau de familie. Ele sunt dotate cu talentul necesar pentru a simți motivațiile și sensul vorbelor și al comportamentului, putând prevedea finalitățile sau luând măsuri pentru evitarea problemelor. Dacă ar fi să luăm în considerare numai acest factor, categoric lumea ar fi un loc mai sigur dacă toate popoarele ar avea ca lider o femeie. Bărbații sunt dotați să vâneze și să prindă prânzul, să găsească drumul spre casă, să se uite într-un punct fix și să se reproducă — și asta e tot. Ei trebuie să învețe noi căi de supraviețuire în lumea modernă, așa cum au făcut-o femeile.

Relațiile tind să se înăsprească atunci când bărbații și femeile nu conștientizează diferențele biologice și când fiecare speră de la celălalt să se ridice la nivelul său

de așteptare. Mare parte din stresul relațiilor noastre provine din falsa convingere că bărbații și femeile sunt la fel, au aceleași priorități, impulsuri și dorințe.

Pentru prima dată în istoria omenirii creștem și formăm băieții și fetele identic, învățându-i că sunt la fel și că fiecare este la fel de capabil ca și celălalt. Apoi, ca adulți, se căsătoresc și se trezesc într-o dimineață că sunt altfel unul față de celălalt din toate punctele de vedere. Nu e de mirare că relațiile dintre tineri și căsătoriile dintre ei sunt într-o situație dezastruoasă. Orice idee care insistă pe uniformitatea sexuală este un pericol, pentru că presupune un comportament similar din partea bărbaților și femeilor, care au o configurare diferită a creierului. Uneori este greu de înțeles de ce Natura a pus la cale o asemenea incompatibilitate aparentă între sexe, numai că lucrurile par așa doar din cauza structurii noastre biologice, care contravine mediului nostru de viață. Vestea cea bună este că atunci când veți înțelege originea acestor diferențe, nu numai că vă va fi mai ușor să trăiți cu ceilalți, că vă veți descurca mai simplu, că-i veți aprecia altfel, dar în final, chiar veți ține sincer la ei.

Bărbatul dorește putere, împlinire și sex. Femeia vrea relații interumane, stabilitate și iubire. A ne simți supărați pe aceste lucruri este la fel de inutil ca supăratul pe cer pentru că plouă. Acceptarea ideii de ploaie, care ajută la adaptarea la mediu prin utilizarea unei umbrele sau a unei haine impermeabile, nu mai este de mult o problemă. Tot așa, anticipând dificultățile sau conflictele care pot apărea într-o relație ca rezultat al diferențelor, devenim capabili să anticipăm și să dezamorsăm ceea ce s-ar putea întâmpla.

Zilnic scanările creierului ne aduc noi și interesante date în legătură cu felul în care funcționează acesta, explicând mare parte dintre lucrurile care ni se par că

merg de la sine. Când o fată anorexică se uită în oglindă, ea se vede grasă sau obeză. De obicei, vede o realitate distorsionată. Dr. Bryan Lask de la spitalul londonez Great Ormond Street a scanat creierul unor adolescente anorexice în 1998 și a constatat că aproape toate aveau o circulație mai redusă a sângelui în acea parte a creierului care controla vederea. Acesta este unul dintre zecile de studii care dezvăluie în prezent ce se întâmplă în creier când lucrurile o iau razna.

Dovezi serioase și solide provin și de la savanții de pretutindeni, care susțin că biochimia din pântec direcționează structura creierului nostru, dictându-ne preferințele. Majoritatea însă nu avem nevoie de milioane de dolari pentru aparatură de scanare a creierului ca să știm că bărbații nu știu să asculte și femeile nu pot să descifreze hărți; aparatura doar explică ceea ce adesea este de la sine înțeles.

Scriind această carte, am prezentat informații pe care poate că le aveați deja la nivelul subconștientului, dar nu v-ați oprit nici o clipă pentru a le conștientiza ori înțelege. Este uluitor că la începutul secolului XXI, încă nu se predă în școli înțelegerea relațiilor dintre bărbați și femei. Preferăm să studiem niște șobolani care aleargă prin labirint sau să ne uităm la felul cum o maimuță este în stare să facă o tumbă, dacă e stimulată cu banane drept răsplată. Știința este înceată, este o disciplină greoaie si durează ani de zile ca rezultatele ei să intre în sistemul de învățământ.

Deci, de acum înainte depinde de tine, cititorule, să te autoeduci. Pentru că numai atunci vei putea spera să ai relații fericite si împlinite, așa cum merită bărbații și femeile.

CUPRINS

Mulțumiri 5

Introducere 7

De ce a fost atât de greu de scris această carte 10

Capitolul 1. Aceeași specie, lumi diferite 13

Unele lucruri sunt de la sine înțelese 15
Diverse fișe ale postului 17
Teoria „clișeului" 18
Să fie oare o conspirație a bărbaților? 19
Care este poziția noastră (a autorilor) 21
Natură *versus* formare 22
Ghidul omului 24
Cum am ajuns astfel 26
Nu ne așteptam să fie așa 28
De ce mama și tata nu ne pot ajuta 29
Suntem doar o specie de animale 30

Capitolul 2. O logică absolută 31

Femeile ca detectoare radar 33
Numai ochii lor văd 35
Oare ele au un ochi în ceafă? 36
De ce ochii femeilor văd atât de multe 38
Cazul alunecos al untului care nu e de găsit 38
Bărbații și privirile indecente 40
Să nu crezi până nu vezi 40
De ce ar trebui ca numai bărbații să conducă noaptea 42
De ce femeile au un al „șaselea simț" 43

De ce bărbaţii nu le pot minţi pe femei ... 44
în plus, ea şi aude mai bine ... 45
Femeile citesc printre rânduri ... 46
Bărbaţii pot „auzi" direcţia din care provine sunetul ... 47
De ce băieţii nu ascultă ... 48
Bărbaţii ignoră amănuntele ... 49
Magia atingerii ... 50
Femeile sunt sensibile la mângâieri ... 51
De ce au bărbaţii pielea atât de groasă ... 53
Gustul vieţii ... 54
Pluteşte ceva în aer ... 55
Pentru iubitorii de Dosare X ... 56
De ce bărbaţii sunt consideraţi „insensibili" ... 57

Capitolul 3. Totul ţine de minte ... 59

De ce suntem mai deştepţi decât ceilalţi ... 61
în ce fel mintea noastră ştie să ne apere teritoriul ... 63
Creierul din spatele reuşitei ... 64
Ce anume este şi unde se află mintea noastră ... 66
Unde încep cercetările asupra creierului ... 68
Cum este analizat creierul ... 70
De ce femeile sunt mai bine conectate ... 72
De ce bărbaţii nu pot face decât „un singur lucru odată!" ... 73
încercaţi testul periuţei de dinţi ... 74
De ce suntem ceea ce suntem ... 75
Programarea embrionului ... 76
Creierul — testul conexiunilor ... 79
Cum se calculează acest test ... 85
Analizarea rezultatului ... 86
Un ultim cuvânt ... 88

Capitolul 4. Vorbitul şi ascultatul ... 91

Strategia „pantofilor albaştri sau aurii" ... 94
De ce bărbaţii nu sunt în stare să vorbească aşa cum se cuvine ... 84
Băieţii şi şcoala ... 97
De ce femeile sunt mai buni oratori ... 98

De ce femeile simt nevoia să vorbească....100
Explicaţia hormonală....101
Femeilor le place să vorbească....102
Bărbaţii îşi vorbesc în gând....103
Primejdia discuţiilor în gând....104
Femeile gândesc cu glas tare....104
Primejdia gânditului cu glas tare....105
Femeile vorbesc, bărbaţii se simt cicăliţi....106
De ce nu rezistă cuplurile....109
Cum vorbesc bărbaţii....110
Conversaţiile tipic feminine pe mai multe planuri....111
Ce se vede la o scanare a creierului....113
Strategiile de adresare în cazul bărbaţilor....114
De ce bărbaţilor le plac vorbele mari....115
Femeile folosesc complimentele ca răsplată....116
Femeile vorbesc pe ocolite....117
Bărbaţii spun totul pe şleau....119
Ce e de făcut....120
Cum poate fi motivat un bărbat să treacă la fapte....121
Femeile pun sentiment în ceea ce spun, bărbaţii doar se exprimă....122
Cum ştiu femeile să asculte....123
Bărbaţii ascultă ca nişte statui....124
Cum poate fi folosit „mormăitul"....125
Cum să-l determini pe un bărbat să te asculte....126
Vocea şcolăriţei....126

Capitolul 5. Capacităţi de orientare în spaţiu — hărţi, ţinte şi parcări paralele....129

Cum poate să te aducă o hartă în pragul divorţului....131
Gândire sexistă....132
Vânătorul de prânzuri în acţiune....133
Cum de ştiu bărbaţii unde să meargă....136
De ce băieţii sunt atraşi de sălile cu jocuri video....137
Creierul băieţilor se dezvoltă altfel....139
Diana şi mobila ei....139
Testarea capacităţii de orientare în spaţiu....140

Cum navighează femeile ... 142
Şi ce dacă nu găseşti nordul? ... 143
Harta zburătoare ... 144
Harta cu capul în jos ... 144
Un ultim test ... 145
Evitarea certurilor ... 147
Cum să te cerţi în timp ce conduci ... 148
Cum să-i explici ceva unei femei ... 149
Pacostea parcărilor paralele cu spatele ... 150
Femeile sunt şoferi mai siguri ... 152
Cum au fost femeile prost îndrumate ... 153
Capacitatea de orientare în spaţiu în procesul educaţiei 153
Ocupaţii care presupun talentul de orientare în spaţiu ... 155
Biliardul şi fizica nucleară ... 156
Industria calculatoarelor ... 157
Matematică şi contabilitate ... 158
Cum toate sunt egale ... 159
Băieţii şi jucăriile lor ... 160
Cum simt femeile ... 161
Poate fi ameliorată capacitatea de orientare în spaţiu? ... 162
Câteva strategii utile ... 163
Pe scurt ... 164

Capitolul 6. Gânduri, atitudini, emoţii şi alte zone dezastruoase ... 167

Percepţii diferite ... 170
Băieţii ţin la lucruri, fetele, la oameni ... 171
Băieţii concurează, fetele cooperează ... 173
Despre ce vorbim ... 173
Exprimarea vulgară ... 175
Ce doresc, de fapt, bărbaţii şi femeile moderne ... 175
Emoţia în creier ... 176
Femeile preţuiesc relaţiile interumane, bărbaţii — munca ... 178
De ce bărbaţii „fac anumite lucruri" ... 180
De ce bărbaţii şi femeile se părăsesc unii pe alţii ... 181
De ce bărbaţilor le displace să nu aibă dreptate ... 181

De ce bărbaţii îşi ascund sentimentele....183
De ce bărbaţii îşi pierd vremea „cu băieţii"....184
De ce bărbaţii urăsc sfaturile....185
De ce bărbaţii oferă soluţii....186
De ce vorbesc femeile stresate....186
De ce nu vorbesc bărbaţii stresaţi....188
Folosirea orientării în spaţiu pentru rezolvarea problemelor....189
De ce bărbaţii schimbă mereu canalele când privesc la televizor....190
Cum învaţă băieţii să vorbească....191
Când şi unii, şi alţii sunt stresaţi....191
Izolarea completă....192
în ce fel bărbaţii înstrăinează femeile....193
De ce bărbaţii nu se descurcă atunci când femeile încearcă diferite emoţii....194
Jocul de-a plânsul....195
Mâncatul în oraş....196
Mersul la cumpărături — bucuria ei, disperarea lui....196
Cum poţi să-i faci unei femei un compliment sincer....198

Capitolul 7. Formula chimică a personalităţii....199

Cum ne controlează hormonii....204
Formula chimică a „îndrăgostirii"....205
Formula chimică hormonală....206
De ce blondele sunt mai fertile....208
TPM şi impulsul sexual....209
Deprimarea de origine chimică a femeii....211
Testosteronul — un avantaj sau un blestem?....212
Cazul tipic al aruncatului cu obiecte din porţelan....214
De ce bărbaţii sunt agresivi....214
De ce muncesc bărbaţii atât de mult....216
Testosteronul şi orientarea în spaţiu....218
De ce femeile urăsc parcările cu spatele....219
Matematica şi hormonii....219
Vânătoarea bărbatului modern....221
De ce bărbaţii au burta mare, iar femeile, fundul mare .. 222

Capitolul 8. Băieţii rămân băieţi ... darnu întotdeauna 223
Homosexualii, lesbienele şi transsexualii 225
Homosexualitatea este parte componentă a istoriei 227
E genetic sau este o opţiune? 228
De ce sunt învinuiţi taţii 230
Oare „opţiunea" poate fi schimbată? 231
Cazul gemenilor identici homosexuali 232
Depinde de gene 234
„Gena homosexualităţii" 235
Amprentele homosexualităţii şi studiul familiei 235
Schimbări experimentale 236
Totul se întâmplă în perioada când copilul se află în pântecele mamei 238
Creierul transsexualului 240
Suntem oare robii construcţiei noastre biologice? 242
De ce bărbaţii homosexuali nu sunt toţi la fel 243
Prin ce sunt diferite lesbienele 243
Capitolul 9. Bărbaţii, femeile şi sexul, 245
Cum începe sexul 248
Unde este localizat sexul în creier? 249
De ce bărbaţii nu se pot abţine 250
De ce femeile sunt fidele 251
Bărbaţii sunt asemenea unui cuptor cu microunde, iar femeile asemenea unui cuptor electric 252
De ce ne certăm în privinţa sexului 254
Impulsul sexual şi stresul 256
Frecvenţa actului sexual 257
Sex pe creier 258
Cum ne poate ajuta sexul în ameliorarea sănătăţii 259
Monogamie şi poligamie 260
De ce bărbaţii calcă strâmb 261
Sindromul cocoşului 264
De ce îşi doresc bărbaţii ca femeile să se îmbrace ca nişte târfe (dar niciodată în public) 265
De ce bărbaţii sunt o minune care durează trei minute .. 266
Rolul testiculelor 267
Se poate gândi şi cu testiculele 269

Bărbaţii şi privirile lor indecente ... 270
Ce trebuie să facă bărbaţii ... 272
Ce ne dorim, de fapt, pe termen lung ... 273
De ce bărbaţii vor „un singur lucru" ... 275
De ce încetează brusc relaţiile sexuale ... 276
Ce vor bărbaţii de la o partidă de sex ... 278
Ce vor femeile de la o partidă de sex ... 279
De ce bărbaţii nu vorbesc în timp ce fac dragoste ... 280
Obiectivul: orgasm ... 282
Ce ne tulbură ... 284
Cum pot obţine bărbaţii ce vor ... 285
Mitul afrodisiac ... 286
Bărbaţii şi pornografia ... 286
Sunt oare femeile obsedate sexual? ... 287
Cu lumina stinsă sau aprinsă? ... 289

Capitolul 10. Căsnicie, iubire şi idilă ... 291

De ce femeile au nevoie de monogamie ... 295
De ce bărbaţii evită implicarea ... 297
Care este locul iubirii în creier ... 297
Iubire — de ce bărbaţii se îndrăgostesc şi femeilor le trece ... 300
De ce bărbaţii nu pot spune „te iubesc" ... 301
Cum pot bărbaţii să facă distincţia între iubire şi sex ... 302
Atunci când femeile fac dragoste, bărbaţii fac sex ... 303
De ce partenerii grozavi par atrăgători ... 304
Contrariile se atrag? ... 306
Contrariile fizice se atrag ... 306
Cheia este proporţia între şolduri şi talie ... 307
Bărbaţii şi idilele ... 308
Câteva secrete sigure pentru bărbaţi în cazul unei idile ... 310
De ce bărbaţii nu mai mângâie şi nu mai vorbesc ... 313
De ce bărbaţii pipăie şi femeile nu ... 314
Oare iubirea pluteşte în aer primăvara? ... 315
Cum poţi gândi sexy ... 315
Recrearea pasiunii ... 316
Cum poate fi găsit partenerul ideal ... 316

Capitolul 11. Spre un altfel de viitor 319
Ce vor, de fapt, bărbaţii şi femeile 322
Opţiuni profesionale 323
Efeminarea lumii afacerilor 325
Ce e de făcut cu băieţii 326
Băieţii n-au modele 327
Vedetele sportive 328
Este *politically correct?* 330
Din punct de vedere biologic, nu ne-am schimbat prea mult 330
Şi în sfârşit 332

Editor: GRIGORE ARSENE
Redeactor: ILEANA ACHIM

CURTEA VECHE PUBLISH1NG
str. arh. Ion Mincu 11, Bucureşti
tel: (021)222 *57* 26, (021)222 47 65
redacţie: 0744 55 47 63
fax: 223 16 88
distribuţie: (021)222 25 36
e-mail: redactie@curteaveche.ro
internet: www.curteaveche.ro

Tipării la S.C. TIPARG S.A. Piteşti

De ce să nu-l invitați pe Allan Pease să vorbească la următoarea dumneavoastră conferință?

Pease International Pty Ltd (Australia) / Pease International Ltd (Marea Britanie)

PO Box 1260, Buderim 4556, Queensland, AUSTRALIA
Tel: +61 7 5445 5600
Fax: +61 7 5445 5688
Email (Australia): info@peaseinternational.com
Email (Marea Britanie): ukoffice@peaseinternational.com
Website: www.peaseinternational.com

Allan și Barbara Pease sunt experți recunoscuți la nivel internațional în domeniul relațiilor umane și limbajului corpului. Cărțile lor, vândute în 20 de milioane de exemplare, i-au transformat în nume de rezonanță mondială.

Faimoasa carte scrisă de Allan Pease, „The Definitive Book Of Body Language", s-a vândut în mai mult de 5 milioane de exemplare și mai mult de 100 de milioane de oameni au urmărit extrem de popularele sale emisiuni de televiziune. Allan tine conferințe despre comunicare umană în întreaga lume și a scris 14 cărți de succes, dintre care opt au fost bestselleruri de top de listă.

Barbara Pease este directorul executiv al Pease International, companie care produce programe video, cursuri de instruire si seminare pentru oameni de afaceri si guverne din întreaga lume. Este coautoarea bestsellerului internațional *„Why Men Don't Have a Clue And Women Always Need More Shoes".*

De acelasi autor:

Programe video

Body Language Series
Silent Signals
How To Make Appointments By Telephone
The Interview

Programe DVD

How To Be A People Magnet - It's Easy Peasey
The Best of Body Language
How To Develop Powerful Communications Skills —
Managing The Differences Between Men and Women

Programe audio

The Four Personality Styles
How To Make Appointments By Telephone
Why Men Don't Listen & Women Can't Read Maps
The Definitive Book Of Body Language
Why Men Lie & Women Cry
It's Not What You Say
Questions Are The Answers

Cărți

The Definitive Book Of Body Language
Easy Peasey — People Skills For Life
Talk Language
Write Language
Questions Are The Answers *(întrebările sunt, de fapt, răspunsuri,* Curtea Veche, 2001)
Why Men DonIt Listen & Women Can't Read Maps *(De ce bărbații se uită la meci și femeile se uită în oglindă,* Curtea Veche, 2001)
Why Men Don't Have A Clue & Women Always Need More Shoes
Why Men Can Only Do One Thing At A Time & Women Never Stop Talking
The Bumper Book Of Rude & Politically Incorrect Jokes
Politically Incorrect Jokes Men Love

Nu-i așa, doamnelor, că aproape în fiecare zi vă supărați pentru că partenerul dumneavoastră, care pare să nu aibă altă treabă decât să privească la televizor în timpul liber, nu vă răspunde la întrebari?

Nu-i așa, domnilor, că aproape zilnic sunteți agasați de pălăvrăgeala "fără sens" a partenerei dumneavoastră?

Autorii acestei cărți și-au propus să prezinte unui public larg motivele pentru care bărbații și femeile gândesc diferit și ce este de făcut în această privință. Uimitoarea lor carte pornește de la prezentarea ultimelor descoperiri în domeniile cercetării asupra creierului, biologiei evoluționiste, geneticii, psihologiei și schimbărilor sociale. Rezultatul este o privire revelatoare, uneori șocantă asupra teritoriului de luptă trasat între sexe. Și poate mai important pentru fiecare dintre noi, cartea ne arată cum putem împăca diferențele de gândire dintre bărbați și femei. Odată ce veți învăța secretele celuilalt, nu veți mai cădea niciodată în capcana reproșurilor și a mustrărilor de conștiință.

ALTE TITLURI DIN

ALLAN & BARBARA

SERIA PEASE

2. El e cu minciuna, ea vorbeşte-ntruna
3. Cât de compatibili sunteți?

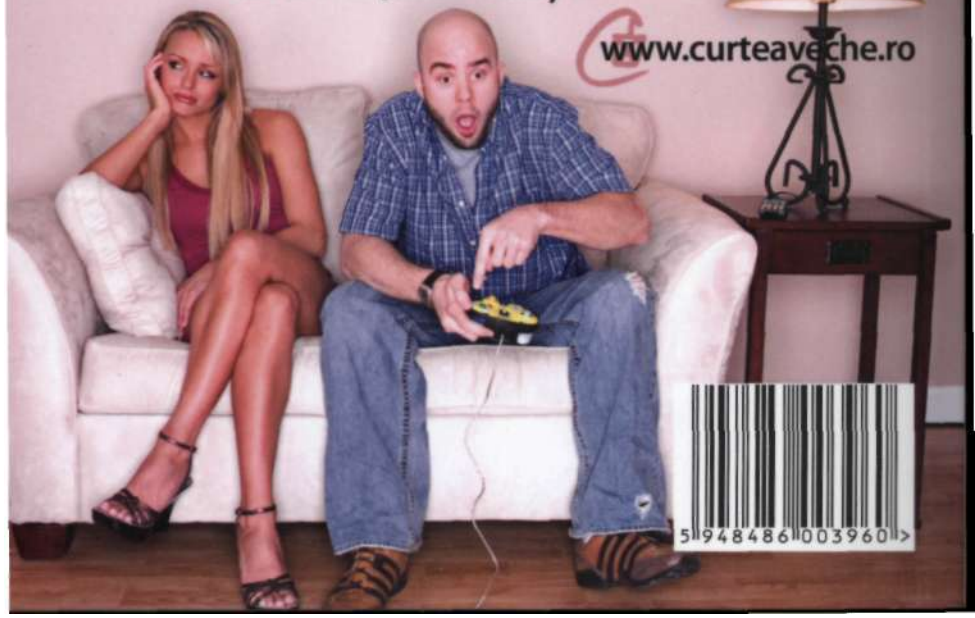

www.curteaveche.ro

5 948486 003960